

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Школа за основно музичко образовање и васпитање

„Барток Бела“ Ада

24430 Ада, Трг ослобођења За

ПИБ: 101482293

www.msbartok.edu.rs.

office@msbartok.edu.rs

тел 024/852-515

Директор: Бач Анамариа

Дел бр:168-2/2022

Дана : 18.05.2022.

Стручни актив за развој школског програма

1. Бач Анамариа – директор школе
2. Ференц Балинт Мелита – руководилац стручног већа наставника клавира
3. Конц Ева – руководилац стручног већа наставника соло певања и председник ШО
4. Сабо Золтан– руководилац стручног већа наставника гитаре и члан ШО
5. Бакша Агота–руководилац наставника теоретских предмета
6. Вилагош Рената– руководилац наставника хармоникашке одсека и члан ШО
7. Колар Богларка- наставница упоредног клавира
8. Тарапчик Јожеф- наставник флауте

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

Пун назив школе	ШКОЛА ЗА ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ „ Барток Бела “
Адреса	ТРГ ОСЛОБОЂЕЊА бр. 3, АДА
Телефон	024/852-515
Веб-сите	www.msbartok.edu.rs
Е-маил	office@msbartok.edu.rs
Дан школе	25.03.
Лого школе	
Унутрашња површина школе (м ²)	272,05 м²
Издвојено одељење Мол	95,13 м²
Број ученика	151
Језици на којима се изводи настава у школи	СРПСКИ ЈЕЗИК МАЂАРСКИ ЈЕЗИК
Број смена у школи	ЈЕДНА

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Правилник о општим основама школског програма (Објављено у „Просветни гласник”, бр. 5. од 28. фебруара 2004)

- Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020 и 129/2021 ;
- Закон о основном образовању и васпитању, „Службени гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 - др. закон и 129/2021;
- Правилник о општим основама школског програма, "Службени гласник РС", бр. 62/2003 и 64/2003
- Закон о уџбеницима и другим наставним средствима, „Службени гласник РС“, бр. 27/2018;
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању, „Службени гласник РС“, бр. 34/2019, 59/2020 и 81/2020;
- Правилник о наставном плану и програму за основну музичку школу Сл.Гласник РС - Просветни гласник бр. 5/2010.
- Правилник о плану и програму наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање „Сл.Гласник РС“, бр. 88/17,27/18-др. закони и 10/19
- Извештај о спољашњем вредновању из 2018. године;
- Развојни план школе.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

О НАМА

ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ

Музичка школа је почела са радом 1960. године. До тада људи су се музиком бавили аматерски, најчешће у оквиру културно-уметничких друштава. Први пут у Ади музика се професионално предаје и учи од 1958. године, када је у Ади отворено издвојено одељење Сенћанске музичке школе.

Због великог интересовања ученика – примљено је 150 ученика – већ две године касније добијамо самосталну музичку школу. Школа добија име по ђуеном композитору Бартук Бели. Први директор школе Сечењи Ференц, био је по занимању учитељ. Школа је тада имала 150 ђака и 11 наставника.

Од 1962. до 1968. године директор је био Цвитко Ференц. Школа наставља да расте и да се развија. После тог периода наставник Јакобовић Андор је дао свој печат развоју установе. За време његовог руковођења школом настаје симфонијски оркестар у коме су свирали ученици и наставници. Квалитет рада је растао. Наставник виолине Биркаш Јанош формира камерни оркестар Бартук, који остварује лепе резултате на такмичењима. Године 1989. наставник Биркаш Јанош наставља вођење школе. Те године се формира оркестар хармонике под вођством наставнице Липаи Монике, који постиже успехе и на међународним такмичењима.

Од 1998.-2001. године директор постаје Рожа Илдико професор клавира.

Од 2001. године школом је руководила Латак Жужана. Од 2010. године школом руководи Рожа Илдико до 12.08.2014. године а од 13.08.2014. године Бач Анамарија, наставник солфеђа, теорије музике и хора.

СНАГА ШКОЛЕ

Снага школе је квалитета професионални кадар и високо професионалан однос према раду.

Снага наше Школе је велики број првака, како у матичној школи, тако и у издвојеном одељењу у Мољу који се упознају са музиком и светом звука који их окружује, да оплемењују своју дечју машту и креативно се развијају кроз музику, игру и дружење. Циљ је да најмлађи ученици у општини Ада упознају основне музичке појмове и вештине кроз

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

песму, игру, бројалице и музичке приче. Овде учимо децу да воле музику и помажемо им да стекну основну музичку културу, и стекну основно музичко образовање. У припремни разред се могу уписати деца која имају 5, 6 или 7 година. Рад са децом одвија се у групама, које се формирају према годишту деце, тако да полазници буду у групи са својим вршњацима. Настава се одвија два пута недељно, а час траје 45 минута.

Снага наше школе је развијање способности свирања на музичком инструменту међу ученицима који стичу прва знања и усвајају основне вештине свирања на жичаним, дувачким или инструментима са диркама, односно певања, сврстаних у 5 група инструмената, односно певања:

1. ИНСТРУМЕНТИ СА ДИРКАМА(клавир и хармоника)
2. ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (виолина,виолончело)
3. ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (флаута, кларинет)
4. ЖИЧАНИ ИНСТРУМЕНТИ (гитара, тамбура Е-прим,тамбура А-бас прим)
5. СОЛО ПЕВАЊА

Снага наше школе је и у неговању пријатељских односа са свим музичким школама у Србији и земљама из окружења, а нарочито са следећим школама:

Основна школа „ Чех Карољ “ Ада

Основна школа „ Новак Радоњић “ Мол

Техничка школа Ада

Музичка школа „Стеван Мокрањац“ Сента

Музичка школа Бачка Топола

МШ „Петар Коњевић“ Бечеј

ОМШ „ Слободан Малбашки“ Кикинда

Основна музичка школа Кањижа

Музичка школа Нови Кнежевац

Музичка школа Суботица

Регионална Основна Уметничка Установа из Шандорфалве, Мађарска

МИСИЈА

Ни после скоро 60 година постојања, ова образовно-васпитна стручна установа није изневерила идеје свог оснивача.

Ученици Школе за основно музичко образовање „Бартук Бела“ присутни су не само у такмичарским дисциплинама разноврсних смотри, сусрета, такмичења и фестивала, већ су и саставни део музичког живота општине Ада.

За квалитет су заслужни пре свега наставници које је школа окупила међу својим кадровима, а који своја сазнања из стручних области несебично преносе на ученике.

Ми смо Школа која код ученика негује, подстиче, развија и обликује способност процене естетских и културних вредности.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Пружање квалитеног музичког образовања, развијање свих врста интелигенције путем музике и укључивање ученика и родитеља у сарадњу са културним, уметничким и осталим факторима окружења. Такође, мисија је да наша школа постане узор и извор музичких и културних дешавања у општини, да се на тај начин популарише класична музика и да се формира музички укус, али и публика која ће уживати у таквим музичким догађајима.

ВИЗИЈА

Школа као отворен музички центар са мноштвом програма и пројеката, потеклих од наставника, ученика и родитеља, који се реализују у сарадњи са целокупним окружењем.

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“ Ада

ОПШТЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Назив и врста школског програма	Школски програм за основно музичко образовање и васпитање Школе за основно музичко образовање и васпитање „Бартук Бела“ Ада
Трајање	Школски програм ће се примењивати од 2022–2026. године. Школа објављује школски програм у складу са Законом и општим актом школе.
Сврха	<p>Обезбеђивање остваривања наставних планова и програма и потреба ученика и родитеља, школе и јединице локалне самоуправе.</p> <p>Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно другог законског заступника у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.</p> <p>Школским програмом ближе се одређује начин на који школа образује и васпитава ученике ради стицања знања, вештина и ставова неопходних за даље образовање и запошљавање, успоставља организациону структуру засновану на тимском раду и одговорности сваког запосленог за остваривање утврђених циљева.</p>
Циљеви и начела школског програма	<p>Основно образовање и васпитање, музичко образовање и други облици стручног образовања остварују се на основу школског програма.</p> <p>Школски програм израђује се у складу са Националним оквиром образовања и васпитања и циљеви и начела су:</p> <ul style="list-style-type: none">• Конкретизација и прилагођавање законом прописаног наставног плана и програма условима и ресурсима школе;• Информисање ученика, родитеља и локалне заједнице о образовним садржајима;• Усмеравање на процесе и исходе учења;• Заснованост на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;• Обухватање свих садржаја, процеса и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и стандарда образовних постигнућа и задовољење општих и специфичних образовних интереса и потреба ученика, родитеља, односно другог законског заступника и локалне

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

	<p>самоуправе, а у складу са оптималним могућностима школе;</p> <ul style="list-style-type: none">• Уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;• Хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;• Поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;• Заснованост на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;• Уважавање искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;• Развијање позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;• Коришћење позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;• Уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.
Језик остваривања образовно-васпитног рада	Образовно-васпитни рад остварује се на српском и мађарском језику.

ОРГАНИЗАЦИЈА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА У ШКОЛИ

Школа за основно и музичко образовање „Бартук Бела“ Ада пружа могућност школовања на подручју рада култура и уметност на нивоу основношколског васпитања и образовања. Образовно-васпитни рад обухвата наставне и ваннаставне активности установе којима се остварује програм образовања и васпитања и постижу прописани циљеви и стандарди образовних постигнућа, у складу са овим и посебним законом.

Основно музичко образовање које се реализује у два образовна циклуса обухвата:

- Припремни разред
- Основно музичко образовање у четворогодишњем трајању
- Основно музичко образовање у шестогодишњем трајању

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА

ЦИЉ – Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

У први разред основне музичке школе за инструменте: виолина, виолончело, гитара, тамбура Е-прим, тамбура А-бас прим, клавир, хармоника, флаута, може да се упише ученик од 9 година и млађи.

У први разред основне музичке школе за инструменте: кларинет, може да се упише ученик од 11 година и млађи.

У први разред основне музичке школе за соло певање, може да се упише: за женске гласове – ученик од 13 година и старији, а за мушке гласове – ученик од 16 година и старији.

У први разред основне музичке школе може да се упише и ученик старији него што је прописано ст. 1–4. овог члана, уколико на пријемном испиту испољи изузетне музичке способности.

Програм наставе и учења у основној музичкој школи изводи се индивидуално (настава инструмента и певања) и групно (настава солфеђа, теорије музике, оркестра, хора и камерне музике).

Група у програму наставе и учења за припремни разред може да има од 12–16 ученика. Група у програму наставе и учења за предмете: Солфеђо и Теорије музике може да има од 7–12 ученика, Оркестар од 12–30 ученика и Хор до 50 ученика.

Када школа није у могућности да формира хор/оркестар онда формира камерни ансамбл у групи до 12 ученика.

У првом циклусу шестогодишњег и четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања час индивидуалне наставе и групног певања траје 30 минута.

Час упоредног клавира за ученике соло певања и српског традиционалног певања траје 45 минута.

У другом циклусу часови групне наставе и сви остали часови индивидуалне наставе трају 45 минута.

*Програм наставе и учења у основној музичкој школи прилагођава се ученицима са сметњама и инвалидитетом, путем спровођењем мера индивидуализације (прилагођавањем простора и услова, метода рада, дидактичког материјала, начина давања инструкција, као и изменама садржаја активности, садржаја учења и исхода образовања и васпитања), односно припремом индивидуалног образовног плана, у складу са правилником којим се прописују ближа упутствима за остваривање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање.

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

**НАСТАВНИ ПРОГРАМ
ЗА ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ**

**Приказ циклуса образовања, наставних предмета, фонда часова по предметима и разредима за одсек класична музика према „Просветни гласник“ бр. 5. од 5. 7. 2010.
ОДСЕК ЗА КЛАСИЧНУ МУЗИКУ – ШЕСТОГОДИШЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И
ВАСПИТАЊЕ**

**ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И
ВАСПИТАЊЕ– НАСТАВНИ ОДСЕЦИ**

У оквиру шестогодишњег основног музичког образовања и васпитања изучавају се следећи инструменти: виолина, виолончело, гитара, тамбура Е-прим, тамбура А-бас прим, клавир, хармоника, флаута, кларинет.

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Фонд часова											
	Први циклус						Други циклус					
	I разред		II разред		III разред		IV разред		V разред		VI разред	
	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год
Инструмент	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	35
Оркестар, хор, камерна музика	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	2	70
Свега	4	140	4	140	4	140	6	210	6	210	7	245

У оквиру четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања изучава се: оргуље, соло певање. Поред наставе инструмента, односно певања, на Одсеку за класичну музику изучавају се: солфеђо, теорија музике, оркестар, хор, камерна музика и упоредни клавир.

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Фонд часова											
	Први циклус						Други циклус					
	I разред		II разред		III разред		IV разред		V разред		VI разред	
	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год
Инструмент	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	35
Оркестар, хор, камерна музика	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	2	70
Свега	4	140	4	140	4	140	6	210	6	210	7	245

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Приказ циклуса образовања, наставних предмета, фонда часова по предметима и разредима за одсек класична музика према „Службени гласник РС – Просветни гласник” бр. 5 од 27. 5. 2019.

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Први циклус						Други циклус					
	I разред		II разред		III разред		IV разред		V разред		VI разред	
	Фонд часова											
	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год
Инструмент	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	66
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	66
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33
Оркестар, хор, камерна музика	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	2	66
СВЕГА	4	140	4	140	4	140	6	120	6	120	7	231

ИСПИТИ

У основној музичкој школи полагају се следећи испити:

Врста испита у основној музичкој школи	Оквирни термини полагања испита
1. Пријемни	мај
2. Годишњи	јун
3. Разредни	јун
4. Поправни	август
5. Убрзано напредовање ученика	јануар, јун
6. Завршни	мај, јун

Пријемни испит полага се пре уписа у први разред, у јунском року. На пријемном испиту проверава се слух, ритам, музичка меморија. Ученици који су похађали програм припремног разреда, полагају пријемни испит. Право на рангирање ради уписа у школу стиче кандидат који је положио пријемни испит.

Годишњи испит, односно завршни испит (за ученике завршних разреда) из главног предмета полагају ученици трећег, четвртог, петог и шестог разреда шестогодишњег – другог, трећег и четвртог разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања. Годишњи испит, односно завршни испит (за ученике завршних разреда) из солфеђа полагају ученици трећег и четвртог разреда шестогодишњег и другог и четвртог разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања. Завршни испит из теорије музике полагају ученици шестог разреда шестогодишњег и четвртог разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања. Годишњи испит, односно завршни испит (за ученике завршних разреда) из упоредног клавира, полагају ученици другог и четвртог разреда Соло певања. Ученици који на годишњем испиту основног музичког образовања и васпитања добију негативну оцену из главног предмета понављају разред. Ученици који на годишњем испиту добију негативну оцену из неког од осталих предмета полагају поправни испит у августовском року. Ученици разреда у којима нема годишњег испита оцењују се годишњом оценом. Ванредни ученици полагају годишњи

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

испит из свих предмета, у свим разредима. Обавезни облици образовно-васпитног рада за ванредног ученика могу бити: настава, припремни и консултативно-инструктивни рад. Основно музичко образовање и васпитање и васпитање и основно образовање одраслих стиче се похађањем наставе или полагањем испита. Ученици који убрзано напредују полагају годишњи испит у три испитна рока, у јануарском и јунском испитном року. *Разредни испит* полагају ученици који, у току школске године, нису похађали више од трећине укупног броја часова, а утврди се да нису савладали садржај наставног програма за тај разред. Ученици такође полагају разредни испит из предмета из којег није одржано више од трећине часова утврђених наставним планом. Ученици који добију недовољну оцену на разредном испиту полагају поправни испит у августовском року, а ученици завршног разреда у јунском и августовском року.

Поправни испит полагају ученици са недовољном оценом из предмета из којег се не полагаје годишњи испит и ученици са недовољном оценом на годишњем испиту из солфеђа, теорије музике и упоредног клавира. Ученици са недовољном оценом на годишњем испиту из главног предмета не могу да полагају поправни испит. Ученик који има до две недовољне закључене оцене полагаје поправни испит у августовском року, а ученик завршног разреда у јунском и августовском року.

СМОТРЕ

Смотре се организују у циљу провере знања и напредовања ученика у току и на крају школске године према наставном плану и програму одговарајућег одсека и предмета и остварују се на основу школског програма. Смотре и обавезни јавни наступи не подлежу конвенционалном, нумеричком начину оцењивања. Њихова сврха је да омогуће јавни увид у процес учениковог развоја и напретка, као и да буду неопходан полигон за ученичко рано стицање извођачког искуства. Школама се оставља могућност да у оквирима својих школских програма, пропишу неки други вид оцењивања (усмени или писмени коментар наставника или групе наставника, чланова одговарајуће комисије).

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

У музичкој школи образовно-васпитни рад организује се у класи – индивидуално, у групи, у саставима састављеним од свих ученика школе:

1) Настава главног предмета – инструмента, односно певања

- Током шестогодишњег (у I, II и III разреду) и четворогодишњег (у I и II разреду) основног музичког образовања и васпитања, час траје 30 минута, а у свим осталим разредима 45 минута. Настава главног предмета и упоредног клавира је индивидуална у свим разредима.
- Час упоредног клавира за соло певање и српско традиционално певање траје 45 минута.

2) Настава солфеђа и теорије музике

- Часови солфеђа и теорије музике трају по 45 минута.

3) Настава оркестра, хора и камерне музике

- Настава оркестра је обавезна за ученике IV, V и VI разреда виолине, виоле, виолончела, тамбуре, мандолине, хармонике, флауте, обое, кларинета, саксофона, фагота, хорне, трубе, тромбона, ударалки, као и за ученике III и IV разреда контрабаса и тубе. Поред стандардних оркестарских састава Школа може да формира и оркестре нестандартних састава у зависности од заступљености инструмената по врсти и годинама учења.
- Ученици инструмента који не свирају у оркестру обавезни су да похађају наставу хора.
- Настава камерне музике организује се за ученике IV, V и VI разреда шестогодишњег, као и за ученике III и IV разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања у случају када школа није у могућности да формира велике ансамбле – хор и оркестар и у оквиру додатне наставе.
- Часови оркестра, хора и камерне музике трају по 45 минута. За потребе јавне и културне делатности могуће је повећати фонд часова из ових предмета.

КЛАВИРСКА САРАДЊА – КОРЕПЕТИЦИЈА

Часови корепетиције у првом циклусу за гудачке, дувачке и ударачке инструменте трају 15 минута недељно по ученику.

Часови корепетиције за гудачке, дувачке и ударачке инструменте у другом циклусу трају 30 минута недељно по ученику.

Ученици првог циклуса соло певања наставу корепетиције имају 30 минута недељно по ученику, а другог циклуса 45 минута недељно по ученику.

Наставник корепетитор држи ученику наставу у присуству његовог наставника главног предмета и самостално као припрему за јавни наступ.

КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ

Културна и јавна делатност основне музичке школе најуже је повезана са њеном образовно-васпитном улогом и чине је:

- организовање школских и ваншколских ученичких јавних наступа и концерата

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

- (солисти, ансамбли, оркестри и хорови);
- организовање концерата гостујућих музичких уметника;
 - активности везане за организовање учешћа ученика на домаћим и међународним музичким такмичењима (за солисте, камерне ансамбле, оркестре и хорове); смотрема, фестивалима и сличним манифестацијама, као и за самостално организовање оваквих манифестација;
 - организовање разних врста прослава, меморијала, размена, гостовања и сличних манифестација;
 - организовање мајсторских курсева истакнутих музичких педагога и извођача;
 - организовање студијских путовања;
 - организовање медијских промоција разне врсте;
 - успостављање разних облика сарадње са домаћим и иностраним образовним и културним институцијама.

Додатна настава

Организовање додатне наставе у свим разредима предлажу стручна већа предмета.

Циљ додатног рада са ученицима је да допринесе потпуније образовању и развоју надарених и талентованих ученика. За ученике који се посебно истичу у настави инструмената или певања и који се припремају за јавне наступе и такмичења организује се додатна настава. Наставник ће код ученика будити иницијативу, самосталност у раду трагајући и проналазећи бољи израз и виши технички ниво извођења задатог музичког дела, а све у циљу развоја и напредовања ученика. План додатне наставе из појединих предмета се предаје на почетку школске године.

Допунска настава

Организовање допунске наставе предлажу стручна већа предмета. Допунска настава организује се за ученике који у учењу имају тешкоће због којих не постижу задовољавајући успех.

Допунска настава реализује се са по једним часом недељно из обавезних предмета. План допунске наставе предаје се на почетку школске године, сам програм допунске наставе у зависности је од идентификованих ученика и њихових потреба.

Поштујући одредбе важећег календара рада на територији АП Војводине у току зимског распуста школа је дужна да планира реализовање часова допунске наставе за ученике који заостају у савладавању наставног градива. О броју часова и ученика, као и распореду извођења часова, на предлог Наставничког већа одлучује директор школе.

Настава на даљину

Школа може да остварује образовно-васпитни рад као посебан облик рада за ученике на дужем кућном и болничком лечењу, у складу са посебним законом. Настава може да се остварује и као настава код куће и настава на даљину у складу са посебним законом. Настава на даљину мора да обезбеди остваривање прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа. За ученика са сметњама у развоју и

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

инвалидитетом за кога је организована настава на даљину, а стиче основношколско образовање и васпитање остваривањем ИОП-а 2, настава на даљину обезбеђује остваривање прилагођених циљева и исхода.

О образовању на даљину школа одлучује на основу расположивих средстава, потребних за овај вид образовања и васпитања.

Школа води евиденцију о образовању и васпитању ученика који основношколско образовање и васпитање стиче наставом на даљину. Ближе услове за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновања наставе на даљину

прописује министар. У организовању учења на даљину које обезбеђује Министарство, фокус је на програмским садржајима општеобразовних и стручних предмета са највећим фондом часова. Школе се обавезују да у складу са сопственим ресурсима за подршку у учењу на даљину и уз коришћење доступних платформи за учење, осмисле начине остваривања садржаја/планирају за све остале предмете. Остваривање образовно-васпитног рада остварује се кроз одређене начине и приступе у остваривању комуникације са ученицима, родитељима/законским заступницима и наставницима.

У организацији наставе на даљину и учењу потребно је водити рачуна о људским и техничким ресурсима школе, као и техничким капацитетима породица ученика.

Школа израђује оперативни план рада, организује спровођење и праћење учења на даљину. Врши се редовно праћење напредовања ученика, као и реализација образовно-васпитних активности које се остварују на даљину. Организују се и додатни видови подршке ученицима у учењу на даљину, као и психолошкопедагошке подршке ученицима, родитељима и наставницима.

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Циљеви основног образовања и васпитања:

- обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика
- обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу
- свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања
- развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности
- развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња
- континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси
- развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења
- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима
- развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије
- развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

- оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота
- развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства
- развијање позитивних људских вредности
- развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву
- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости
- развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине
- повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања
- повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању

ЦИЉЕВИ МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА

Општи циљеви музичког образовања и васпитања

Музичко образовање и васпитање остварује се са циљем да сваком ученику омогуће:

- развој репродуктивно-креативних и естетских аспеката личности у складу са развојним потребама, уметничким потенцијалима и интересовањима
- да упозна себе и да самостално, промишљено и одговорно доноси одлуке које се тичу првенствено уметничког развоја и будућег живота
- да се определи и оспособи за одређену уметничку професију, да осигура уметничко ангажовање (запослење) и остварује сопствене приходе
- познавање и разумевање друштвеног и културног окружења, њихове међусобне повезаности и сопственог места у њима
- развој осећања припадности друштву и култури као целини и осећања припадности ширем европском друштвеном и културном простору

Музичко образовање и васпитање остварују се са циљем да сваког ученика оспособи за:

- континуирано уметничко образовање у складу са сопственим потребама, интересима, потенцијалима и интересовањима
- изградњу и очување личне уметничке аутономије и интегритета
- успешно суочавање са изазовима будућег уметничког живота
- креативно коришћење слободног времена и аматерско бављење уметношћу
- усвајање и изградњу општекултурних и цивилизацијских вредносних ставова који произилазе из националне, европске и светске културне баштине
- очување и преношење властитог културног наслеђа

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

- активан допринос развоју, очувању и неговању властите традиције и културе
- уважавање, сарадњу и солидарност са припадницима различитих етничких и културних група
- допринос интеграцији у укупне европске културне и уметничке токове

Кључне компетенције за целоживотно учење

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака и неопходне свим ученицима за лично остварење и развој, укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Кључне компетенције за целоживотно учење су:

- 1) комуникација на матерњем језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми;
- 2) комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;
- 3) математичке, научне и технолошке компетенције: основно нумеричко резоновање, разумевање света природе, способност примене знања и технологије за људске потребе (медицина, транспорт, комуникације и др.);
- 4) дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију;
- 5) учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;
- 6) друштвене и грађанске компетенције: способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама;
- 7) осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима;
- 8) културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима – музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Компетенције, осим оквира традиционалних школских предмета, обухватају и ангажују школска знања на припреми ученика да буду конкурентни и функционални у садашњем и будућем образовном и професионалном простору и да компетентно и активно остварују своје грађанске улоге.

Међупредметне компетенције

Опште међупредметне компетенције дефинисане су за крај основног образовања и васпитања.

Ове компетенције потребно је ускладити са компетенцијама у основној музичкој школи. Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену. Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака и неопходне свим ученицима за лично остварење и развој, укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања
1. компетенција за учење
2. одговорно учешће у демократском друштву
3. естетичка компетенција
4. комуникација
5. одговоран однос према окоolini
6. одговоран однос према здрављу
7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву
8. рад са подацима и информацијама
9. решавање проблема
10. сарадња
11. дигитална компетенција

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Одговорно лице: Бач Анамарија. директорка школе

Активности које реализујемо редовно, током сваке школске године:

- Месечни ученички концерти, сваког месеца у Ади и Мољу
- Тематско вече, сваке године са другом темом
- Полугодишњи концерти ученика
- Свечана Светосавска академија организује се у сарадњи са свим школама на територији општине Ада
- Промотивно-едукативне активности у вези са пријемним испитом у ОМШ

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

- Концерт поводом Дана школе
- Матурски концерти ученика завршног разреда школе
- Завршни концерт ученика школе

ЈАВНИ ЧАСОВИ

Јавни часови свих стручних већа планирају се почетком сваке школске године и трају у уједначеним терминима током целог њеног трајања. Сваки одсек има најмање два, а највише пет термина јавних часова месечно. Иако је посећеност ових јавних часова увек уредна, планирамо да током године, у смислу континуираног информисања јавности, одржавање неких термина објавимо на друштвеним мрежама, са циљем привлачења будућих ученика Школе **НАПОМЕНА**: Бројне јавне наступе ученика на манифестацијама од јавног или интерног значаја, а које организујемо на основу дописа или захтева одређене институције током школске године није могуће прецизно планирати.

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада

ПРИЛОГ 1

**Наставни планови и програми за предмете у основној музичкој школи
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ ЗА ОДСЕК КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ**

Приказ наставног плана и програма за наставне за предмете за пети и шести разред за одсек класична музика према „Просветни гласник” бр. 5. од 5. 7. 2010.

◦ ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ.....	22
◦ Други циклус / ВИОЛИНА.....	22
◦ ЖИЧАНИ ИНСТРУМЕНТИ.....	26
◦ Други циклус / ГИТАРА	27
◦ Други циклус / ТАМБУРА А-БАС ПРИМ.....	30
◦ ИНСТРУМЕНТИ СА ДИРКАМА.....	32
◦ Други циклус / КЛАВИР.....	33
◦ Други циклус/ХАРМОНИКА.....	40
◦ ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ.....	42
◦ Други циклус/ФЛАУТА.....	43
◦ ТЕОРЕТСКИ ПРЕДМЕТИ.....	45
◦ Други циклус/СОЛФЕЂО.....	45
◦ Други циклус/ ТЕОРИЈА МУЗИКЕ.....	45
◦ Други циклус/ХОР.....	49
◦ Други циклус/КАМЕРНА МУЗИКА.....	50

Приказ плана и програма наставе и учења за наставне предмета по разредима за одсек класична музика према „Службени гласник РС – Просветни гласник” бр. 5 од 27. 5. 2019.

◦ ПРИПРЕМНИ РАЗРЕД.....	50
◦ ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ.....	54
◦ Први и други циклус/ВИОЛИНА.....	54
◦ Први и други циклус/ВИОЛОНЧЕЛО.....	72
◦ ЖИЧАНИ ИНСТРУМЕНТИ.....	81
◦ Први и други циклус/ГИТАРА.....	81
◦ Први и други циклус/ТАМБУРА Е-ПРИМ.....	95
◦ Први и други циклус/ТАМБУРА А-БАС ПРИМ.....	97
◦ ИНСТРУМЕНТИ СА ДИРКАМА.....	120
◦ Први и други циклус/КЛАВИР.....	120
◦ Први и други циклус/ХАРМОНИКА.....	140
◦ ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ.....	153
◦ Први и други циклус/ФЛАУТА.....	153
◦ Први и други циклус/КЛАРИНЕТ.....	165
◦ ТЕОРЕТСКИ ПРЕДМЕТИ.....	175
◦ Први и други циклус/СОЛФЕЂО(шестогодишње школовање).....	175
◦ Други циклус/ТЕОРИЈА МУЗИКЕ(шестогодишње школовање).....	196

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

◦ Други циклус/ХОР,КАМЕРНА МУЗИКА.....	233
◦ СОЛО ПЕВАЊЕ.....	199
◦ Први и други циклус/СОЛО ПЕВАЊЕ.....	199
◦ Први и други циклус/УПОРЕДНИ КЛАВИР.....	205
◦ ТЕОРЕТСКИ ПРЕДМЕТИ.....	216
◦ Први и други циклус/СОЛФЕЂО(четворогодишње школовање).....	216
◦ Други циклус/ТЕОРИЈА МУЗИКЕ(четворогодишње школовање).....	229

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

(виолина)

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

ЗАДАЦИ

- Формирање психомоторних извођачких релација у којима водећу улогу треба да има асоцијативни доживљај звучне материје (унутрашњи слух). Развој појединца зависи од професионалног школовања музичког слуха који мора да води и организује извођачке покрете по принципу "од представе ка њеној реализацији", односно "од доживљаја звука према покрету".
- Овладавање основном техником свирања у складу са индивидуалним, анатомским, психофизичким и уметничким могућностима ученика.
- Развијање критичког односа према основним елементима музичког извођења и извођење композиција квалитетним тоном интонативно тачно, ритмички тачно
- Постизање разумевања значења и важности универзалних музичких изражајних средстава(темпа, ритма, метра, динамике, агогике, артикулације, акцентуације и инструментације) и изградња способности њихове адекватне стилске употребе у процесу извођења музичког дела.
- Музичко описмењавање - постизање вештине течног читања и писања нота у и разумевање значења најучесталијих (нумеричких, графичких и вербалних) темповских, карактерних, метричких, динамичких, агогичких, акцентних и артикулационих ознака у нотном тексту.
- Развијање стваралачко-извођачких способности. Развијање креативности у складу са музичким, емоционалним и интелектуалним способностима појединца.
- Усмеравање ученика за самостално бављење инструментом (формирање радних навика).
- Извођење програма у целини, напамет.
- Самостално увежбавање задате композиције.
- Самостално читање непознатог нотног текста.
- Учествовање ученика у раду оркестра, камерних састава и осталих облика групног музицирања.
- Активно учешће у музичком животу средине у којој живи

ВИОЛИНА

II циклус (V и VI разред)

V разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Континуирани рад на развоју музичке фантазије.
- Интензиван рад на даљем развоју могућности извођачког апарата, путем савлађивања свих врста техничких тешкоћа (у варијантама прилагођеним индивидуалним могућностима ученика).
- Континуирано употпуњавање знања о ознакама темпа и карактера, у зависности од ознака на које ученик наилази током изучавања композиција из задатог годишњег репертоара.
- Стално усвајање нових знања из области музичке теорије (повезано са композицијама које ученик изучава у току године).
- Континуиран рад на развоју навике самосталног вежбања.

ШКОЛЕ

- Гарлицки, Родионов и Фортунатов: Избор етида, III свеска
- Волфарт: 60 етида оп. 45
- Кајзер: 36 етида оп. 20, II свеска
- Мазас: Етиде оп. 36, I свеска
- Донт: Етиде оп. 37 - избор

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

- Грегоријан: Скале

КОМАДИ

- Фортунатов: Млади виолиниста, II свеска
- Гарлицки, Родионов и Фортунатов: Хрестоматија II
- Хрестоматија IV и V разред

ВЕЛИКЕ ФОРМЕ

- А. Вивалди: Концерт Де-дур, I став
- А. Вивалди: Концерт Ге-дур, I став
- А. Вивалди: Концерт а-мол, I став
- О. Ридинг: Концерт Де-дур, оп. 25
- О. Ридинг: Концерт Ге-дур, оп. 24
- Комаровски: Концерт А-дур
- Данкла: Варијације
- Бакланова: Варијације
- А. Комаровски: Варијације

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- две двооктавне дурске и молске лествице са разлагањима са променом позиција по Грегоријану;
- осам етида различите проблематике;
- два комада различитог карактера;
- једна велика форма: став из концерта или варијације.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна лествица кроз две октаве са променом позиција и разлагањима по Грегоријану;
2. Две етиде са различитом проблематиком;
3. Један став концерта.

VI разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Наставак рада на техници свесног меморисања.
- Оспособљавање ученика за самостално развијање музичке фантазије.
- Интензиван рад на даљем усавршавању ефикасности извођачког апарата.
- Континуиран рад на развоју навике самосталног вежбања.
- Континуирано употпуњавање знања о ознакама темпа и карактера, у зависности од ознака на које ученик наилази током изучавања композиција из задатог годишњег репертоара.

ШКОЛА

- Кајзер: 36 етида за виолину оп. 20, III свеска
- Мазас: Етиде оп. 36, I свеска
- Гарлицки, Родионов и Фортунатов: Избор етида, III свеска
- Кројцер и Јамполски: Етиде (почетне етиде)

КОМАДИ

- Г. Ф. Телеман: Сарабанда и Гавота
- Л. Бокерини: Менует
- Ј. Х. Фиоко: *Аллегро*
- А. Корели: *Аллегро* Де-дур
- Н. Рубинштајн: Преслица
- Хрестоматија за V и VI разред
- Млади виолиниста III свеска

- Данкла: Варијације

ВЕЛИКЕ ФОРМЕ

- Г. Ф. Телеман: Сонатине Ге-дур, Е-дур, Еф-дур
- А. Корели: Сонате А-дур, е-мол
- З. Фибих: Сонатина де-мол

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

- А. Вивалди: Концерт а-мол, II и III став
 - Ј. С. Бах: Концерт а-мол, I став
 - Ј. Б. Аколај: Концерт а-мол
 - Г. Б. Виоти: Концерт оп. 23, Ге-дур, I став
- ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА**
- две треоктавне дурске и молске лествице са разлагањима по Грегоријану;
 - шест етида различите проблематике;
 - два комада различитог карактера;
 - две велике форме: став из концерта и два става из барокне сонате.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна лествица кроз три октаве са разлагањима по Грегоријану;
2. Две етиде са различитом проблематиком;
3. Један комад;
4. Један став концерта.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС

Препоручена литература није обавезујућа нити је исцрпна и предлаже се као подсетник у којем се могу пронаћи упоришта за самосталну креацију у свакодневној школској пракси и као подстицај за даљи развој професионалних идеја и поступака.

- Н. Бакланова: Први часови, Москва, 1977.
- Денеш, Регер и Немет: Виолина А Бе Це, Будимпешта, 1997.
- Д. Марковић: Нека увек буде песма, почетна школа за виолину, Београд 1975.
- Д. Марковић: Нека увек буде песма, 2. део Београд, 1975.
- Д. Марковић: Коло око света, 3. део, Београд, 1982.
- К. Родионов: Почетна школа за виолину, Москва, 1972.
- Лањи и Денеш: Школа за виолину, I и II део, Будимпешта, 1997.
- Фортунатов: Млади виолиниста, I и II део, Ростов, 1997.
- С. М. Шаљман: Постаћу виолиниста, Лењинград, 1984.
- М. Гарлицкиј: Корак по корак, Москва, 1985.
- В. Јакубовскаја: На врх поступно, Сент-Петербургу, 1974.
- Станко, Старјук: Први кораци младог виолинисте, Кијев, 1984.
- Љ. Степановић: Виолинска почетница
- Стеценка и Тугович: Виолина, I разред, Кијев, 1980.
- В. Стеценка: Прве мелодије, Кијев, 1960.
- К. И. Тахтачиев: Виолина I, Кијев, 1991.
- Пархоменко и Зељдис: Виолина, Кијев, 1974.
- А. Григоријан: Почетна школа свирања на виолини, Москва, 1991.
- Гарлицкиј, Родионов, Уткин и Фортунатов: Хрестоматија, I и II део, Москва, 1963.
- Д. Марковић: Мали комади за виолину и клавир, I и II део, Београд, 1977.
- М. Ивановић: Од класике до модерне, I и II део, Београд, 1972.
- Гарлицкиј, Родионов, Уткин и Фортунатов: Избор етида за виолину за ученике I-III разреда
- Волфарт: 60 етида за виолину, оп. 45, Београд, 1975.
- Кајзер: Етиде за виолину оп. 20, Београд, 1975.
- Сузуки: Школа за виолину, Токио, 1978.
- П. Николић: Кончертино бр. 1, Ге-дур
- С. Мах: Лаки кончертино
- О. Ридинг: Кончертино ха-мол, Ге-дур
- А. Комаровски: Кончертино Ге-дур
- Г. Ф. Хендл: Варијације А-дур
- А. Вивалди: Концерт Ге-дур, I став
- Ф. Кихлер: Концерт Ге-дур, I став
- Н. Бакланова: Кончертино, де-мол

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС

Препоручена литература није обавезујућа нити је исцрпна и предлаже се као подсетник у којем се могу пронаћи упоришта за самосталну креацију у свакодневnoj школској пракси и као подстицај за даљи развој професионалних идеја и поступака.

- Гарлицкиј, Родионов, Уткин и Фортунатов: Избор етида за виолину за ученике III - V разреда

- Грегоријан Скале, Москва 1973.

- Донт: Етиде оп. 37

- Кројцер: 42 етиде Москва, 1973.

- Мазас Етиде оп. 36 св. 1,2

- Шрадек: Вежбе св. 1

- Гарлицкиј, Родионов, Уткин и Фортунатов: Хрестоматија, за 3, 4, 5, 6 разред, Москва, 1963.

- Сузуки: Школа за виолину 4-8 св., Токио, 1978.

- Фортунатов: Млади виолиниста, II, III део, Ростов, 1997.

- Бакланова: Варијације Г дур

- Ш. Данкла: Варијације 1 (на тему Пачинија)

Варијације 3 (на тему Белинија)

Варијације 5 (на тему Вејгља)

Варијације 6 (на тему Меркадантеа)

Концертни соло

А. Корели: Соната е мол

Соната де мол

Соната А дур

Мартину: Сонатина

Ж. Аколај: Концерт а мол

А. Вивалди: Концерт а мол

Концерт е мол

Концерт Ге дур

Концерт ге мол

Ф. Зајц: Концерт 1

А. Комаровски: Варијације на руску тему

Концерт 2

Концерт 1

Ј. С. Бах: Концерт а мол

Ш. Берио: Балетске сцене

Концерт а мол

В. Стојанов: Кончертино

П. Христосков: Кончертино

В. Марковић: Збирка најзаступљенијих виолинских концерата

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГУДАЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА

(виолина)

Образовање и васпитање ученика музике је изразито захтеван и одговоран посао.

Подразумева се да онај који се њиме бави, поред одговарајућег професионалног знања и искуства треба да, свакако, поседује још и доста широк увид у основне принципе и законитости развојне психологије.

Будући да је, нарочито у оквирима индивидуалне наставе, наставни процес снажно обележен феноменом трансфера, наставник, у функцији "трећег родитеља", представља

важну идентификациону фигуру, у пресудној мери одговорну за музичку, а знатним делом

и личну судбину свог ученика. Оваква одговорност обавезује наставника на основно упознавање учениковог породичног окружења (пре свега, интензитета и карактера родитељске подршке учениковом музичком школовању и нивоа њихових очекивања), једнако као и услова у којима ученик живи (нарочито квалитета

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

инструмента на којем вежба или могућности набавке инструмента, уколико га ученик не поседује).
Опскрбљен

подацима ове врсте, наставник ће бити у стању да прецизније процени ученикову личност, посебно његову музичку мотивацију и његове развојне капацитете те да, на основу такве процене, креира наставно-васпитни третман, којим ће ученика довести до оптималног остварења његовог индивидуалног потенцијала.

Није потребно наглашавати у којој мери наставников став према ученику ваља да буде обележен наклоношћу, топлином, саосећањем, разумевањем, подршком, охрабрењем и поштовањем.

Пошто је примарна наставникова улога да негује учеников таленат, то неизбежно ограничава његов критицизам на веома уско подручје крајње неопходности - једино у којем се он може сматрати конструктивним.

Од наставника се очекује да се редовно, савесно припрема за часове и пажљиво прати и планира развој сваког свог појединог ученика. Ова припрема обухвата читав спектар активности - од детаљног проучавања композиција са учениковог репертоара (аналитичким просвиравањем или, евентуално, припремањем за извођење на подијуму),

преко упоређивања различитих издања и допуњавања одабраних редакција, до континуираног вођења обимне евиденције о учениковом раду и напретку.

Претпоставка је да ће добар наставник увек имати на уму комплексност и свеобухватност процеса музичке наставе и да ове њене важне стране никад неће запостављати ради пуког усавршавања искључиво занатске компоненте учениковог свирања. То значи да ће се он, током читавог периода учениковог рада на одабраном делу, трудити да му пренесе, не само своје знање о прстореду, техничким поступцима и извођачким изражајним средствима неопходним за примерено извођење дела, него и одређен број суштински важних информација о аутору дела, историјској епохи којој припада и специфичним особинама самог дела (облику у којем је написано, мелодијским, ритмичким, хармонским и контрапунктским појединостима које га карактеришу, емотивној, поетској, психолошкој или филозофској позадини његове уметничке представе и његовој естетској вредности).

Квалитет првог и неколицине наредних часова (педагошка пракса ово потврђује) најчешће пресудно утиче на даљи развој учениковог интересовања за музику. Наставнику се, из тог разлога, препоручује да посвети повишену пажњу овој проблематици, изналажењем и практичном примени најподстицајнијих и најинспиративнијих могућих наставних метода. Препоручују се велика умереност и опрез у организовању ученикових такмичарских активности. Обазрив наставник неће допустити да ученикова мотивација временом постане искључиво такмичарски обојена, једнако као што неће упасти у опасну замку вредновања резултата сопственог рада бројем награда и признања које његови ученици освајају.

Равноправан третман свих ученика у класи наставник не сме, ни на какав начин и ни под каквим условима, да доведе у питање. Било какав дискриминаторски став у односу на степен музичке обдарености или неко друго учениково индивидуално својство сматра се педагошки и морално недопустивим.

Савестан наставник ће, разуме се, обазривим, интроспективно-аналитичким приступом проблематици индивидуалног наставног процеса пажљиво штитити ученика од развојно погубног пројектовања сопствених амбиција.

Једна од најважнијих потврда његове исправне педагошке позиције биће упоран рад на сопственом усавршавању - повременим учењем нових дела, стицањем додатних увида у област гудачке литературе, честим одласцима на концерте, праћењем актуелних збивања у светској дискографији, јавним наступањем, периодичним обнављањем теоријског знања,

читањем методолошке, педагошке и психолошке литературе, сталним допуњавањем личног образовања и проширивањем свог културног и духовног хоризонта

ЖИЧАНИ ИНСТРУМЕНТИ

ГИТАРА

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

ЗАДАЦИ

- Успостављање међусобног поверења између наставника и ученика.
- Формирање унутрашњих слуховних музичких представа и усвајање основних елемената музичке писмености.
- Овладавање основном техником свирања у складу са индивидуалним, анатомским, психо- физичким и уметничким могућностима ученика.
- Развијање критичког односа према основним елементима музичког извођења.
- Усмеравање ученика за самостално бављење инструментом (формирање радних навика).
- Оспособљавање ученика за наставак школовања.
- Развијање музичке писмености.
- Овладавање основним акордима и њихова примена кроз позиције на инструменту.
- Овладавање специфичним ознакама везаним за инструмент.
- Свирање лествица закључно са деветом позицијом користећи основне технике, као и основне прстореди (и м, а м и, п и).
- Извођење комбинација арпеђа (п и м а, п а м и...).
- Коришћење великог и малог бареа.
- Коришћење једноструког и вишеструког легато.
- Извођење свих украса (од прудара до трилера).
- Развијање способности уочавања хармонских промена у току свирања.
- Препознавање: мотива, фразе, реченице, дводелне и троделне песме, варијација, сонатног облика.

II циклус (V и VI разред)

V разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Даљи рад на употпуњавању стеченог знања.
- Рад на легатима за леву руку.
- Рад на промени позиције и скоковима за леву руку.
- Даљи рад на украсима - двоструки прудар, мордент, пратрилер.
- Рад на артикулацији и детаљна контрола трајања тонова.
- Вежбе за баре и вежбе за истезање.
- Даљи рад на читању с листа у једноставнијим примерима.
- Проширивање репертоара ренесансним, барокним или модерним композицијама уз упознавање карактеристика стила.

ЛИТЕРАТУРА

- Ј. Јовичић: Школа за гитару, II и III део.
- В. Андре: Збирка композиција за гитару.
- Х. Сагрерас: Лекције за гитару.
- Шира литература по избору наставника.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- две лествице кроз три октаве;
- четири етиде;
- три комада.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Лествица са каденцом и интервалима - само једна врста;
2. Етида;
3. Два комада - један полифони.

VI разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Даљи рад на комплетном музичком усавршавању који подразумева захтеве у темпу,

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

квалитету тона, динамици, боји, агогици, односно у целокупном музичком изразу.

- Рад на тремоло техници.
- Усавршавање украса - трилер.
- Рад на октавним флажолетима и на разним врстама ефеката (тамбора, пицката, ефекат добоша и др.).
- Рад на штимовању инструмента.

ЛИТЕРАТУРА

- Ј. Јовичић: Школа за гитару, III, IV и V део - само делови предвиђени програмом и прилагођени способностима ученика
- Ј. Јовичић: Композиције на фолклорне теме Балкана и Шпаније
- В. Андре: Збирка композиција за гитару
- Ф. Карули: Сонате
- М. Ђулијани: Сонатине
- Ф. Сор и Сеговија: 20 етида
- Шира литература по избору наставника

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- две лествице кроз три октаве;
- две етиде;
- два комада.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна трооктавна лествица;
2. Једна етида;
3. Један став сонатине или сонате, свите или варијације;
4. Један комад.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Примарни задатак коме професори, примењујући овај програм, треба да стреме је развој љубави ка музици и стварање потребе за музицирањем. Овако стечено музичко образовање мора постати важан део опште културе сваког ученика.

Следећи задатак је да се талентованим и амбициознијим ученицима постави здрава и чврста основа за наставак школовања и то не само техничка (рад прстију), већ права музичка, која подразумева музички израз.

Темељ програма чини Школа за гитару Јована Јовичића, чија прва три дела обрађују комплетну проблематику школе за основно музичко образовање. Музички материјал који се обрађује обухвата различите композиције, почев од најједноставнијих вежби (празне жице), па све до развијенијих цикличних и полифоних форми. Скале, вежбе или етиде морају бити саставни део свакога часа. Највећу важност у свирању техничких вежби треба

дати разговетности и правилној ритмизацији, па тек потом лепоти тона и брзини.

Полифонија има задатак да развија музичку интелигенцију, меморију, да побољша слушне способности и развије осећај за стил. Разноврстан избор комада подстаћи ће машту, осећајност и темперамент.

До доброг звучања композиција мора се доћи не само конкретним изражајним захтевима (динамиком боја, артикулација), већ и непрекидном анимацијом која мора прво оживети, а потом одржати ученикову жељу за музицирањем. Програм дозвољава велику слободу избора за све врсте композиција. Идеја је да се програм природније представи сваком ученику, а у зависности од његових способности и жеља. Слобода избора мора обезбедити квалитет свирања (ритмичност, тонска јасноћа, правилан избор темпа), а не број или тежину пређених композиција.

Будући да је, нарочито у оквирима индивидуалне наставе, наставни процес снажно обележен феноменом трансфера, наставник, у функцији "трећег родитеља", представља

важну идентификациону фигуру, у пресудној мери одговорну за музичку, а знатним делом

и личну судбину свог ученика. Оваква одговорност обавезује наставника на основно упознавање учениковог породичног окружења (пре свега, интензитета и карактера родитељске подршке учениковом музичком школовању и нивоа њихових очекивања), једнако као и услова у којима ученик живи (нарочито квалитета

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

инструмента на којем вежба или могућности набавке инструмента, уколико га ученик не поседује).
Опскрбљен

подацима ове врсте, наставник ће бити у стању да прецизније процени ученикову личност, посебно његову музичку мотивацију и његове развојне капацитете те да, на основу такве процене, креира наставно-васпитни третман, којим ће ученика довести до оптималног остварења његовог индивидуалног потенцијала.

Није потребно наглашавати у којој мери наставников став према ученику ваља да буде обележен наклоношћу, топлином, саосећањем, разумевањем, подршком, охрабрењем и поштовањем.

Пошто је примарна наставникова улога да негује учеников таленат, то неизбежно ограничава његов критицизам на веома уско подручје крајње неопходности - једино у којем се он може сматрати конструктивним.

Од наставника се очекује да се редовно, савесно припрема за часове и пажљиво прати и планира развој сваког свог појединог ученика. Ова припрема обухвата читав спектар активности - од детаљног проучавања композиција са учениковог репертоара (аналитичким просвиравањем или, евентуално, припремањем за извођење на подијуму),

преко упоређивања различитих издања и допуњавања одабраних редакција, до континуираног вођења обимне евиденције о учениковом раду и напретку.

Претпоставка је да ће добар наставник увек имати на уму комплексност и свеобухватност процеса музичке наставе и да ове њене важне стране никад неће запостављати ради пуког усавршавања искључиво занатске компоненте учениковог свирања. То значи да ће се он, током читавог периода учениковог рада на одабраном делу, трудити да му пренесе не само своје знање о прстореду, техничким поступцима и извођачким изражајним средствима неопходним за примерено извођење дела, него и одређен број суштински важних информација о аутору дела, историјској епохи којој припада и специфичним особинама самог дела (облику у којем је написано, мелодијским, ритмичким, хармонским и контрапунктским појединостима које га карактеришу, емотивној, поетској, психолошкој или филозофској позадини његове уметничке представе и његовој естетској вредности).

Квалитет првог и неколицине наредних часова (педагошка пракса ово потврђује) најчешће пресудно утиче на даљи развој учениковог интересовања за музику. Наставнику се, из тог разлога, препоручује да посвети повишену пажњу овој проблематици, изналагањем и практичном применом најподстицајнијих и најинспиративнијих могућих наставних метода.

Препоручују се велика умереност и опрез у организовању ученикових такмичарских активности. Обазрив наставник неће допустити да ученикова мотивација временом постане искључиво такмичарски обојена, једнако као што неће упасти у опасну замку вредновања резултата сопственог рада бројем награда и признања које његови ученици освајају.

Равноправан третман свих ученика у класи наставник не сме, ни на какав начин и ни под каквим условима, да доведе у питање. Било какав дискриминаторски став у односу на степен музичке обдарености или неко друго учениково индивидуално својство сматра се педагошки и морално недопустивим.

Савестан наставник ће, разуме се, обазривим, интроспективно-аналитичким приступом проблематици индивидуалног наставног процеса пажљиво штитити ученика од развојно погубног пројектовања сопствених амбиција.

Једна од најважнијих потврда његове исправне педагошке позиције биће упоран рад на сопственом усавршавању - повременим учењем нових дела, стицањем додатних увида у област гитарске литературе, честим одласцима на концерте, праћењем актуелних збивања у светској дискографији, јавним наступањем, периодичним обнављањем теоријског знања, читањем методолошке, педагошке и психолошке литературе, сталним допуњавањем личног образовања и проширивањем свог културног и духовног хоризонта.

ТАМБУРА А-БАС ПРИМ

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

ЗАДАЦИ

- Развијање основних и елементарних знања на инструменту као равноправном инструменту у уметничкој и народној музици.
- Развијање базичних техника.
- Извођење дурске и молске лествице и трозвука основним елементима свирања на тамбури: ударци доле, горе, легато, тремоло, пицикато, великим палцем и средњим прстом десне руке, природни флажолет.
- Коришћење прве, друге, треће и четврте позиције.
- Свирање двоухвата и троухвата.
- Самостално увежбавање задатих композиција.
- Овладавање непознатим нотним текстом одговарајуће тежине.
- Упознавање нотног писма класичне и тамбурашке литературе.
- Овладавање основним музичким елементима.
- Развијање музичке меморије.
- Активно учешће у јавним наступима.
- Развијање креативности у складу са својим музичким, емоционалним и интелектуалним способностима.
- Оспособљавање за самосталност у раду.

II циклус (V и VI разред)

V разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Упознавање са свим положајима на инструменту.
- Промена положаја.
- Неговање лепог тона.
- Примена украса.

ЛЕСТВИЦЕ

Све дурске и молске кроз две октаве и трозвучима, доминантни септакорд.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

- Двадесет вежби.

ЕТИДЕ

- Шест етида.

НАРОДНЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ

- Шест комада.

ВЕЛИКЕ ФОРМЕ

- Једна велика форма.

ЛИТЕРАТУРА

- Велике форме: Ф. Куцхлер: Кончертино Де-дур, оп. 12
- Ридинг: Концерт Де-дур, оп. 36
- Ридинг: Концерт Ге-дур, оп. 24
- Ридинг: Концерт ха-мол
- Портноф: Кончертино Ге-дур

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- све предвиђене лествице;
- десет техничких вежби;
- четири етиде;
- четири народне песме или игре;
- три комада уз клавирску пратњу;
- једна велика форма.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна молска лествица кроз две октаве са трозвучима и септакордом;

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

2. Једна етида;
 3. Једна народна песма или игра;
 4. Један комад уз клавирску пратњу;
 5. Једна велика форма.
- Испитни програм се изводи напамет.

VI разред (2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Даљи рад на развоју технике.
- Вежбе за промену позиције.
- Неговање музичке фразе, изражајности и музичке индивидуалности.

ЛЕСТВИЦЕ

Све дурске и молске у целокупном опсегу инструмента са трозвучима, доминантним и умањеним септакордом.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

- Двадесет вежби.

ЕТИДЕ

- Шест етида.

НАРОДНЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ

- Шест комада.

ВЕЛИКЕ ФОРМЕ

- Једна велика форма.

ЛИТЕРАТУРА

Велике форме:

- Ридинг: Кончертино а-мол, оп. 21.
- Бермел: Кончертино Ге-дур, оп. 1.
- Хубер: Кончертино Еф-дур, оп. 7.
- Сајц: Кончертино бр. 5 и бр. 2.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- све предвиђене лествице;
- десет техничких вежби;
- три етиде;
- четири народне песме или игре;
- три комада из клавирску пратњу;
- једна велика форма.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна лествица у целокупном опсегу инструмента са трозвучима, доминантни и умањени септакорд;
2. Једна етида;
3. Једна народна игра или песма;
4. Један комад уз клавирску пратњу;
5. Једна велика форма.

Испитни програм се изводи напамет.

ЛИТЕРАТУРА

- Шрадик: Вежбе за виолину, 1-15 (прилагодити штиму инструмента)
- Л. Малагурски: Школа за тамбуру бисерницу
- Л. Чуњин: Школа свирања на домри
- А. Александров: Школа свирања на домри
- Б. Стојановић: Тамбурашки буквар
- Тамбурашке игре
- Г. Суботин: Школа свирања на уметничкој тамбури
- Д. Марковић: Мали комади за виолину и клавир, I, II и III свеска

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

- Фортунатов: Збирка етида за виолину, I и II свеска
- Фортунатов: Хрестоматија за виолину и клавир, I и II књига
- Гарлицки и Родионов: Млади виолиниста, I и II књига
- Сузуки: Школа за виолину
- Златне степенице, I и II књига
- Велике форме:
- Хендл: Варијације
- П. Николич: Кончертино Ге-дур
- Макс: Кончертино фачиле
- Бетовен: Сонатине
- О. Ридинг: Концерт ха-мол
- Ф. Килер: Кончертино Ге-дур, Де-дур
- А. Комаровски: Кончертино Ге-дур

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ТАМБУРЕ А-БАС ПРИМ

Због досадашњег неуједначеног приступа у изучавању тамбуре, изабране су оне методе које су у пракси дале највеће резултате. Покрети десне руке су из шаке, са употребом трзалице од рога или адекватне тврде пластике. Дужина трзалице треба да је иста као дужина палца десне руке ученика. Трзалица у односу на палац треба да захвати угао од 20 до 30 степени. Десна рука не сме да се ослања на горњу плочу тамбуре осим на самом ободу тј. на страницама. Код е-прима положај леве руке је такав да сваки прст иде на следећи лествични тон, а код бас-прима у свако поље по један прст.

Тежиште програма је на савладавању техничких и музичких проблема у оквиру практичног рада са сваким учеником посебно.

У прва три разреда тежиште је на решавању техничких проблема, правилном држању инструмента и произвођењу здравог тона, а у четвртом, петом и шестом разреду се поред технике више ради на интерпретацији.

Програм обухвата народну и уметничку музику па треба инсистирати на стилској различитости. У четвртом, петом и шестом разреду важан елемент у савлађивању програма је рад у оркестру где се на практичан начин развија смисао за колективно музицирање.

ИНСТРУМЕНТИ СА ДИРКАМА

(клавир, хармоника)

КЛАВИР

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

ЗАДАЦИ

- Интензиван и континуиран рад на развоју физиолошких и психолошких слуховних способности - спољашњег (контролног) и унутрашњег (менталног) слуха, навике размишљања у тонским представама (тонске контемплације) и потребе за изражавањем звуком (духовног слуха).
- Упознавање ученика са грађом клавира (резонантном кутијом, поклопцем, клавијатуром, системом полуга са чекићима, чивијама, жицама, пригушивачима, педалима, механиком

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Бартук Бела“Ада

производње звука...), његовим акустичким својствима (специфичношћу амплитуде клавијског звука, регистарском неједначеношћу и феноменом аликвотне резонанце) и изражајним могућностима (тонским опсегом, динамичким дијапазоном и колористичким својствима).

- Овладавање основном техником свирања на клавиру - савлађивањем, на основном нивоу, свих врста техничких проблема: репетиција, трилера, тремола, лествица, позиционих и ванпозиционих арпеђа и фигурација, дуплих нота, акорада, скокова и полифоније.
- Постизање разумевања значења и важности универзалних музичких изражајних средстава (темпа, ритма, метра, динамике, агогике, артикулације, акцентуације и инструментације) и изградња способности њихове адекватне стилске употребе у процесу извођења музичког дела.
- Музичко описмењавање - постизање вештине течног читања и писања нота у виолинском и бас кључу, разумевање значења најучесталијих (нумеричких, графичких и вербалних) темповских, карактерних, метричких, динамичких, агогичких, акцентних и артикулационих ознака у нотном тексту и континуиран рад на развоју способности спретног свирања *Прима виста*.
- Усвајање основних знања из области музичке теорије, хармоније, контрапункта и музичких облика, као и основних знања из области музичке историје - ради изградње способности поузданог препознавања стилских епоха, њихових кључних карактеристика и уметничке вредности најуспелијих дела њихових истакнутих представника.
- Упознавање најзначајнијих дела из области клавијске литературе, њихове уметничке вредности и основних чињеница из биографија њихових аутора.
- Оспособљавање за самостално учење и вежбање.
- Стицање искуства редовног јавног наступања (самосталног и у ансамблу) изградња одговорног става у односу на висок стандард захтева савремене концертне и такмичарске праксе.
- Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике (у виду тонског записа или концертног извођења).
- Развијање и профилирање естетских музичких критеријума (способности препознавања и адекватне процене уметничке вредности музичког дела или његове интерпретације).
- Развијање афирмативних етичких ставова према националној и светској пијанистичкој баштини, њеној важности у домаћој и светској музичкој култури, професији пијанисте (извођача и педагога) и значају његове улоге у друштву.

II циклус (V и VI разред)

V разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Усавршавање способности свирања по слуху употребом нешто сложенијих примера дијатонских мелодијских образаца (хармонизованих одговарајућим каденцирајућим обртима) и стицање почетног искуства у импровизовању елементарне пратње за једноставну певачку, гудачку или дувачку деоницу.
- Наставак рада на техници свесног меморисања (учењем само из нота без употребе инструмента, крајње једноставних, фактурално елементарних композиција, по извођачким тешкоћама доступних ученику првог и другог разреда основне школе), у циљу даљег развијања способности слуховне контемплације.
- Стални развој музичке фантазије и даље профилирање ученикових критеријума у области уметничког садржаја и естетске вредности музичког дела.
- Даље усавршавање вештине употребе педала изучавањем композиција специфичних извођачких тешкоћа на овом плану.
- Посвећивање нарочите пажње изучавању композиција полифоне структуре (са ученицима просечних способности - не тежих од двогласних) и композиција са романтичарском кантиленом, ради даљег развоја извођачке вештине "певања" на клавиру.
- Проширивање знања из области орнаментације упознавањем (теоријским и кроз извођачку праксу) нових варијанти већ познатих украса и начина њиховог извођења у оквирима барокног, класичног и романтичног стила.

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Бартук Бела“Ада

- Интензиван рад на даљем развоју могућности извођачког апарата, путем савлађивања свих врста техничких тешкоћа (у варијантама прилагођеним индивидуалним могућностима ученика) са посебним нагласком на даљем савлађивању "Брзо-дуго-гласно-јасно" начина свирања, у сврху постизања вишег ступња виртуозитета.
- Континуирано употпуњавање знања о ознакама темпа и карактера, у зависности од ознака на које ученик nailази током изучавања композиција из задатог годишњег репертоара.
- Стално усвајање нових знања из области музичке теорије и историје (повезано са композицијама које ученик изучава у току године).
- Обогаћивање искуства у савладавању полиритмичких тешкоћа свирањем лествица у сложенијим полиритмичким комбинацијама, четвороручно или на два клавира, с наставником (триоле са квинтолама и квинтоле са триолама) и самостално (дуоле са триолама и триоле са дуолама).
- Даље усавршавање вештине читања *Прима виста*, вежбањем примера са сложенијим и разноврснијим тешкоћама (самосталним или у сарадњи с наставником - четвороручно или на два клавира). Упознавање са најпопуларнијим делима оркестарске и друге неклавирске литературе свирањем њихових поједностављених транскрипција.
- Проширивање знања о музичким облицима додатним информацијама о варијацијама, ронду, сонати и сонатном циклусу. Посебно посвећивање пажње детаљној анализи облика композиција извођених у оквиру текућег годишњег репертоара.
- Континуиран рад на развоју навике самосталног вежбања задавањем разноврсних, мотивишућих, домаћих задатака и подстицањем ученика на самостално припремање (за концертно извођење) нешто захтевнијих композиција, уз незнатну помоћ наставника.
- Одржавање навике редовног слушања уметнички вредне музике даљим стимулацијом интересовања за упознавање нових тонских снимака и повременим заједничким одласцима на концерте.
- Даље обогаћивање такмичарског искуства узимањем учешћа у такмичењима са доступним програмским захтевима, у сврху дубљег упознавања личне мотивације за овакву врсту извођачке активности и степена извођачке успешности и ефикасности у њеним оквирима (односи се, пре свега, на ученике израженијих извођачких способности).

ЛИТЕРАТУРА

ЕТИДЕ И ВИРТУОЗНЕ КОМПОЗИЦИЈЕ

- Черни: Етиде оп. 299
- Крамер и Биров: Етиде
- Беренс: Етиде оп. 61
- Лешхорн: Етиде оп. 38
- Друге етиде сличне тежине.

ПОЛИФОНЕ КОМПОЗИЦИЈЕ

- Бах: Двогласне инвенције, фугете и поједини ставови из Француских свита
- Хендл: Поједини ставови из свита
- Јаковски: У старом стилу, оп. 43
- Друге полифоне композиције барокних, романтичних или савремених композитора доступне извођачком узрасту ученика.

КОМПОЗИЦИЈЕ МАЛЕ ФОРМЕ

- Григ: Лирски комади
- Менделсон: Песме без речи
- Шуберт: Два скерца
- Прокофјев: Музика за децу
- Кабалевски: Оп. 37
- Мартину: Лутке
- Барток: Микрокосмос, III и IV свеска
- Друге композиције сличне тежине.

СОНАТЕ, СОНАТИНЕ И ВАРИЈАЦИЈЕ

- Хајдн: Сонате, по избору
- Моцарт: Соната Це-дур, КВ 545, Соната Ес-дур, КВ 282
- Бетовен: Соната оп. 49, бр. 1, ге-мол, Сонате Wоо 47 (Ес-дур, еф-мол и Де-дур)
- Шуман: Соната оп. 118, бр. 2, Де-дур

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Бартук Бела“Ада

- Вебер: Анданте са варијацијама, оп. 3
- Лукомски: Варијације у еф-молу
- Друге сонате или варијације сличне тежине.

КОМПОЗИЦИЈЕ ДОМАЋИХ АУТОРА

- С. Рајичић: Мала клавирска свита
- М. Логар: Два менуета
- В. Мокрањац: Мала свита
- Ј. Славенски: Игре и песме са Балкана
- Друге композиције домаћих аутора сличне тежине.

КОМПОЗИЦИЈЕ ПИСАНЕ ЗА ЧЕТВОРОРУЧНО ИЗВОЂЕЊЕ

- Моцарт: Сонате у Де-дуру и Бе-дуру
- Дворжак: Багателе, оп. 47
- Шуберт: Соната у це-молу
- Шуман: Дванаест комада оп. 85
- Друге композиције сличне тежине писане за четвороручно извођење.

ЛЕСТВИЦЕ

Фис-мол, цис-мол, гис-мол, ес-мол и бе-мол.

Препоручене варијанте:

- дурске и молске лествице, паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве;
- у супротним смеровима, у шеснаестинама, с почетком у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, сваком руком кроз две октаве;
- паралелно, у осминама, у интервалима терце, сексте и дециме, навише и наниже, континуирано, кроз две октаве;
- хроматске лествице, паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве.

Артикулација: легато.

Динамика: пиано или форте.

Препоручени минимални темпо: четвртина = 80 (код извођења у супротним смеровима: четвртина = 60).

ТРОЗВУЦИ

Фис-мол, цис-мол, гис-мол, ес-мол и бе-мол.

Препоручене варијанте:

- велики положај (мали положај са удвојеним основним тоном - такозвано "велико разлагање"), квинтакорд, сектакорд, и квартсектакорд, разложено, паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве;
- велики положај, квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд, симултано (у акордима), паралелно, у четвртинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве;
- арпеђа (разлагање с променом позиције), паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве.

Артикулација: разложено (велики положај и арпеђа) - легато; у акордима - портато.

Динамика: пиано или форте.

Препоручени минимални темпо: четвртина = 80.

ЧЕТВОРОЗВУЦИ

Доминантни и умањени септакорди за дурске и молске тоналитете.

А, Е, Ха, Ас, Дес и Гес.

Препоручене варијанте:

- велики положај (мали положај са удвојеним основним тоном - такозвано "велико разлагање"), септакорд, квинтсектакорд, терцквартакорд и секундакорд, разложено, паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз две октаве;
 - велики положај, симултано (у акордима), паралелно, у четвртинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз две октаве;
 - арпеђа, у интервалу октаве, паралелно, навише и наниже, континуирано, кроз две октаве.
- Артикулација: разложено (велики положај и арпеђа) - легато; у акордима - портато.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Динамика: пиано или форте.

Препоручени минимални темпо: осмина = 80.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- четири етиде (или виртуозне композиције);
- четири композиције, по слободном избору;
- три полифоне композиције;
- једна соната или став из сонате и циклус варијација;
- једна композиција домаћег аутора.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

СМОТРА (на крају првог полугодишта)

- једна лествица и једна виртуозна етида.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна полифона композиција;
2. Једна етида (или виртуозна композиција);
3. Један став из сонате;
4. Једна композиција по слободном избору;
5. Једна композиција домаћег аутор

VI разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Интензивирање рада на развоју активности унутрашњег и спољашњег слуха употребом примера дијатонских и једноставних хроматских хармонско-мелодијских образаца, савлађивањем вештине њиховог репродуковања на инструменту и стицањем сложенијег искуства у импровизовању пратње за певачку, гудачку или дувачку деоницу - функционалног у оквирима аматерске делатности, а истовремено, довољног за евентуалан

наставак школовања у средњој музичкој школи.

- Наставак рада на техници свесног меморисања (учењем, само из нота, без употребе инструмента, нешто компликованијих, фактурално сложенијих композиција – по извођачким тешкоћама лако доступних ученику трећег разреда основне школе), у циљу довођења способности слуховне контемплације на солидан аматерски ниво, са перспективом даљег развоја током евентуалног наставка школовања у средњој музичкој школи.

- Оспособљавање ученика за самостално развијање музичке фантазије и континуирано индивидуално профилирање основних критеријума у области музичке естетике настављењем са праксом повременог вођења дискусија и задавањем домаћих задатака различитог типа везаних за ову тематику.

- Даље посвећивање пажње изучавању композиција полифоне структуре (трогласних и, изузетно, са ученицима натпросечних способности, лаких четворогласних) и композиција са романтичарском кантиленом, ради дефинитивног, сталног усвајања извођачке вештине "певања" на клавиру.

- Интензиван рад на даљем усавршавању ефикасности извођачког апарата, с нагласком на савлађивању проблематике разложеног и симултаног свирања октава (само код ученика чијем је извођачком апарату овај технички проблем доступан) и на даљем унапређивању "Брзо-дуго-гласно-јасно" начина свирања - у сврху развијања навике дуготрајног, свакодневног рада на овој проблематици, с крајњим циљем достизања веома солидног степена извођачког виртуозитета (превасходно код ученика натпросечних извођачких способности).

- Заокруживање степена стечених знања из области музичке теорије и историје у целину која задовољава потребе аматерског бављења музиком, а уједно представља и солидну основу за даљу надградњу у оквирима средњег музичког школовања.

- Усавршававање вештине извођења полиритмичких тешкоћа свирањем лествица у још

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

сложенијим полиритмичким комбинацијама, четвороручно или на два клавира, с наставником (квартоле са квинтолама и квинтоле са квартолама) и самостално (триоле са

квартолама и квартоле са триолама, и квартоле са квинтолама и квинтоле са квартолама), с крајњим циљем постизања веома функционалне слуховно-моторне координације.

- Довођење вештине читања *Прима виста* на ниво који задовољава потребе у оквирима аматерског бављења музиком, једнако као и на ниво отворене перспективе даљег развоја ове способности током евентуалног наставка школовања у средњој музичкој школи.

- Проширивање знања о музичким облицима још сложенијим информацијама о варијацијама, ронду, сонати, сонатном циклусу и свити, кроз континуиран процес повезивања стеченог теоретског разумевања са личном извођачком праксом.

- Континуиран рад на развоју навике самосталног вежбања задавањем сложенијих домаћих задатака и подстицањем ученика на припремање тежих композиција за концертно извођење (без помоћи наставника, у потпуности самостално).

- Дефинитивно стварање сталне потребе за слушањем уметнички вредне музике и навике редовног одласка на концерте.

- Даље стицање такмичарског искуства узимањем учешћа у домаћим и интернационалним такмичењима са тежим програмским захтевима (за ученике који испољавају натпросечну извођачку способност).

- Интензивна, пажљива, свеобухватна анализа (наставника, у сарадњи са учеником и његовим родитељима) степена знања и искуства које је ученик усвојио током шестогодишњег школовања, стања његове мотивације везане за даља улагања у сопствени музички развој и постојања услова за евентуалан успешан наставак школовања у средњој музичкој школи.

ЛИТЕРАТУРА

ЕТИДЕ И ВИРТУОЗНЕ КОМПОЗИЦИЈЕ

- Черни: Етиде, оп. 299 и оп. 740

- Лешхорн: Етиде, оп. 66

- Крамер и Билов: Етиде

- Мошковски: Етиде, оп. 18

- Друге етиде сличне тежине.

ПОЛИФОНЕ КОМПОЗИЦИЈЕ

- Шопен: Композиције из Оп. постх, ноктурна, валцери, полонезе

- Бах: Двогласне и Трогласне инвенције и Француске свите (поједини ставови)

- Хендл: Свите (поједини ставови)

- Друге полифоне композиције барокних, романтичних или савремених композитора доступне извођачком узрасту ученика.

КОМПОЗИЦИЈЕ МАЛЕ ФОРМЕ

- Моцарт: Рондо Де-дур, Фантазија де-мол

- Бетовен: Багателе, оп. 33

- Шуман: Оп. 99 и оп. 120

- Григ: Лирски комади

- Менделсон: Песме без речи

- Чајковски: Годишња доба

- Бородин: Мала свита

- Регер: 10 малих комада, оп. 44

- Барток: Микрокосмос, В и ВИ свеска

- Друге композиције сличне тежине.

СОНАТЕ И ВАРИЈАЦИЈЕ

- Хајдн: Сонате, по избору

- Моцарт: Сонате у Це-дуру (КВ 309 и КВ 330), у Еф-дуру (КВ 280 и КВ 332)

- Бетовен: Соната у ге-молу, оп. 49, бр. 1, Соната у Ге-дуру, оп. 79

- Кабалевски: Варијације у Бе-дуру, оп. 40

- Беркович: Варијације на Паганинијеву тему

- Друге сонате или варијације сличне тежине.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

КОМПОЗИЦИЈЕ ДОМАЋИХ АУТОРА

- В. Мокрањац: Игре
- Ј. Славенски: Игре и песме са Балкана
- М. Тајчевић: Српске игре
- Д. Деспић: Сонатина ин Ф
- Друге композиције домаћих аутора, сличне тежине.

КОМПОЗИЦИЈЕ ПИСАНЕ ЗА ЧЕТВОРОРУЧНО ИЗВОЂЕЊЕ

- Шуман: Сlike са истока, оп. 66
- Казела: Пупацетио
- Респиги: Шест малих комада
- Стравински: Три лака комада
- Равел: Моја мајка гуска
- Друге композиције сличне тежине писане за четвороручно извођење.

ЛЕСТВИЦЕ

По слободном избору.

Препоручене варијанте:

- дурске и молске лествице, паралелно, у шеснаестинама, у интервалима октаве, терце, сексте и дециме, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве;
- у супротним смеровима, с почетком у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, сваком руком кроз две октаве;
- хроматске лествице, паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве.

Артикулација: легато.

Динамика: пиано или форте.

Препоручен минимални темпо: четвртина = 100.

ТРОЗВУЦИ

По слободном избору.

Препоручене варијанте:

- велики положај (мали положај са удвојеним основним тоном - такозвано "велико разлагање"), разложено и симултано, паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве;
- арпеђа, паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве.

Артикулација: разложено (велики положај и арпеђа) - легато; у акордима - портато.

Динамика: пиано или форте.

Препоручени минимални темпо: осмина = 80.

ЧЕТВОРОЗВУЦИ

Доминантни и умањени септакорди, по слободном избору.

Препоручене варијанте:

- велики положај (мали положај са удвојеним основним тоном - такозвано "велико разлагање"), разложено и симултано, паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве;
- арпеђа, паралелно, у шеснаестинама, у интервалу октаве, навише и наниже, континуирано, кроз четири октаве.

Артикулација: разложено (велики положај и арпеђа) - легато; у акордима - портато.

Динамика: пиано или форте.

Препоручени минимални темпо: четвртина = 80.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- четири етиде (или виртуозне композиције);
- четири композиције, по слободном избору;
- три полифоне композиције;
- једна соната или став из сонате и циклус варијација;
- једна композиција домаћег аутора

ЈАВНИ НАСТУПИ

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

- обавезна два јавна наступа током школске године.

СМОТРА (на крају првог полугодишта)

- једна лествица и једна виртуозна етида.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна полифна композиција;
2. Једна етида (или виртуозна композиција);
3. Један став сонате;
4. Једна композиција, по слободном избору;
5. Једна композиција домаћег аутора.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Образовање и васпитање ученика музике је изразито захтеван и одговоран посао.

Подразумева се да онај који се њиме бави, поред одговарајућег професионалног знања и искуства треба, свакако, да поседује још и доста широк увид у основне принципе и законитости развојне психологије.

Будући да је, нарочито у оквирима индивидуалне наставе, наставни процес снажно обележен феноменом трансфера, наставник, у функцији "трећег родитеља", представља важну идентификациону фигуру, у пресудној мери одговорну за музичку, а знатним делом и личну судбину свог ученика. Оваква одговорност обавезује наставника на основно упознавање учениковог породичног окружења (пре свега, интензитета и карактера родитељске подршке учениковом музичком школовању и нивоа њихових очекивања), једнако као и услова у којима ученик живи (нарочито квалитета инструмента на којем вежба или могућности набавке инструмента, уколико га ученик не поседује). Опскрбљен

подацима ове врсте, наставник ће бити у стању да прецизније процени ученикову личност, посебно његову музичку мотивацију и његове развојне капацитете те да, на основу такве процене, креира наставно-васпитни третман, којим ће ученика довести до оптималног остварења његовог индивидуалног потенцијала.

Није потребно наглашавати у којој мери наставников став према ученику ваља да буде обележен наклоношћу, топлином, саосећањем, разумевањем, подршком, охрабрењем и поштовањем.

Пошто је примарна наставникова улога да негује учеников таленат, то неизбежно ограничава његов критицизам на веома уско подручје крајње неопходности - једино у којем се он може сматрати конструктивним.

Од наставника се очекује да се редовно, савесно припрема за часове и пажљиво прати и планира развој сваког свог појединог ученика. Ова припрема обухвата читав спектар активности - од детаљног проучавања композиција са учениковог репертоара (аналитичким просвиравањем или, евентуално, припремањем за извођење на подијуму),

преко упоређивања различитих издања и допуњавања одабраних редакција, до континуираног вођења обимне евиденције о учениковом раду и напретку.

Претпоставка је да ће добар наставник увек имати на уму комплексност и свеобухватност процеса музичке наставе и да ове њене важне стране никад неће запостављати ради пуког усавршавања искључиво занатске компоненте учениковог свирања. То значи да ће се он, током читавог периода учениковог рада на одабраном делу, трудити да му пренесе не само своје знање о прстореду, педализацији, техничким поступцима и извођачким изражајним средствима неопходним за примерено извођење дела, него и одређен број суштински важних информација о аутору дела, историјској епохи којој припада и специфичним особинама самог дела (облику у којем је написано, мелодијским, ритмичким, хармонским и контрапунктским појединостима које га карактеришу, емотивној, поетској, психолошкој или филозофској позадини његове уметничке представе и његовој естетској вредности).

Квалитет првог и неколицине наредних часова (педагошка пракса ово потврђује) најчешће пресудно утиче на даљи развој учениковог интересовања за музику. Наставнику се, из тог разлога, препоручује да посвети већу пажњу овој проблематици, проналажењем и практичном применом најподстицајнијих и најинспиративнијих могућих наставних метода.

Препоручују се велика умереност и опрез у организовању ученикових такмичарских активности. Обазрив наставник неће допустити да ученикова мотивација временом постане искључиво такмичарски обојена,

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

једнако као што неће упасти у опасну замку вредновања резултата сопственог рада бројем награда и признања које његови ученици освајају.

Равноправан третман свих ученика у класи наставник не сме, ни на какав начин и ни под каквим условима, да доведе у питање. Било какав дискриминаторски став у односу на степен музичке обдарености или неко друго учениково индивидуално својство сматра се педагошки и морално недопустивим.

Савестан наставник ће, разуме се, обазривим, интроспективно-аналитичким приступом проблематици индивидуалног наставног процеса пажљиво штитити ученика од развојно погубног пројектовања сопствених амбиција.

Једна од најважнијих потврда његове исправне педагошке позиције биће упоран рад на сопственом усавршавању - повременим учењем нових дела, стицањем додатних увида у област клавирске литературе, честим одласцима на концерте, праћењем актуелних збивања у светској дискографији, јавним наступањем, периодичним обнављањем теоријског знања, читањем методолошке, педагошке и психолошке литературе, сталним допуњавањем личног образовања и проширивањем својег културног и духовног хоризонта.

ХАРМОНИКА

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

ЗАДАЦИ

- Упознавање са инструментом и деловима инструмента.
- Овладавање поставком инструмента.
- Овладавање техником интерпретације и основним врстама артикулације.
- Оспособљавање за самосталност у раду.
- Стицање основних елемената музичке писмености.
- Развијање осећаја за фразу, музички облик, карактер и стил композиције.
- Развијање музичког укуса.
- Извођење дурских и молских лествица, трозвука и четворозвука са одговарајућим захтевима.
- Упознавање метрике и ритма.
- Упознавање и анализа различитости интерпретације.
- Развијање интересовања за нове задатке и садржаје у области интерпретације на хармоници.

II циклус (V и VI разред)

V разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Детаљније упознавање елемената полифоније (глас, тема, имитација, одговор итд.) и техничких средстава којима се она остварује, уз евентуалну употребу баритон-баса.
- Рад на анализи облика: тема са варијацијама, свита, сонатни облик, сонатина.
- Упознавање и детаљнија примена већег броја ознака за динамику и темпо.
- Рад на сложенијим захтевима вођења меха (тремоло, тремоландо, рикочет мехом).
- Примена и промене регистра у односу на стил и карактер композиције (подела на три групе у односу на могућности транспонована).
- Упућивање ученика на самостално решавање лакших проблема у примени прсторед, разних начина извођења појединих врста артикулације, вођењу меха и примени регистра.
- Читање с листа одговарајућих вежби, етида и комада.

ЛЕСТВИЦЕ

- Дурске и молске лествице до пет предзнака кроз две октаве у паралелном и супротном кретању, трозвуци у великом разлагању и симултано.
- Доминантни септакорд у малом разлагању и симултано, октаве симултано и разложено.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

ЛИТЕРАТУРА

- В. В. Терзић: Избор етида и композиција, II и III св.
- З. Ракић: Хармоника за 5. разред основне музичке школе (учбеник).
- З. Ракић: Хрестоматија за хармонику.
- З. Ракић: Композиције за хармонику.
- З. Вукосавњев: Избор композиција за хармонику за 5. и 6. разред - 1. и 2. свеска.
- З. Ракић: Хармоника - албум за младе.
- А. Факин: Марљиви хармоникаш.
- М. Барачков: Избор композиција за хармонику, III св.
- Л. Међери: Избор композиција за хармонику, III св.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- лествице по програму;
- осам етида;
- четири композиције различитих епоха и садржаја;
- једна циклична композиција.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

СМОТРА (на крају првог полугодишта)

- етида и композиција по слободном избору.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна лествица (четвртина = 84);
 2. Једна етида;
 3. Једна полифона композиција;
 4. Једна циклична композиција.
- Испитни програм се изводи напамет.

VI разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Стицање основних појмова о стиливима преко литературе која се обрађује.
- Обрада сложенијих двогласних и једноставнијих трогласних полифоних композиција, уз евентуалну употребу баритон-баса.
- Рад на даљем усавршавању техничких и музичких елемената као нераздвојне целине.
- Постизање ритмичке стабилности у вези са техничком сигурношћу у одређеном темпу.
- Укључивање регистра на краћим нотним вредностима без претходне припреме и сложенија примена регистра у циљу бољег музичког изражавања. Транспоноване регистра.
- Проверавање стеченог знања и самосталности ученика у раду. Примена разних начина извођења појединих врста артикулације, динамике и регистра у зависности од стила и карактера композиције.
- Читање с листа етида и комада евентуално, импровизација пратње.

ЛЕСТВИЦЕ

- Дурске и молске лествице до шест предзнака кроз две октаве у паралелном и супротном кретању.
- Дурски и молски трозвуци (мало, велико разлагање и симултано), доминантни и умањени септакорди у малом великом разлагању и симултано кроз две октаве у паралелном кретању.
- Свирање октава симултано и разложено.
- Хроматска лествица у паралелном кретању.

ЛИТЕРАТУРА

- В. В. Терзић: Избор етида и композиција, II и III св.
- З. Ракић: Хармоника за 6. разред основне музичке школе (учбеник).
- З. Ракић: Хрестоматија за хармонику.
- З. Ракић: Композиције за хармонику.
- З. Вукосавњев: Избор композиција за хармонику за 5. и 6. разред - 1. и 2. свеска.
- З. Ракић: Хармоника - албум за младе.
- А. Факин: Марљиви хармоникаш.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

- М. Барачков: Избор композиција за хармонику, III св.
- Л. Међери: Избор композиција за хармонику, III св.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- лествице по програму;
- шест етида;
- четири композиције различитих епоха и садржаја;
- једна циклична композиција.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

СМОТРА (на крају првог полугодишта)

- етида и композиција по слободном избору.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна лествица;
2. Једна етида;
3. Једна полифона композиција;
4. Једна циклична композиција;
5. Једна композиција виртуозног карактера.

Испитни програм се изводи напамет.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Индивидуалну наставу треба максимално користити у раду са ученицима, без обзира на њихове способности. То је неопходно код овог инструмента, а у складу са физичким могућностима почетника.

Приликом постављања односа између програмских захтева и планираног градива треба имати у виду све основне особине ученика. Прилагођавање наведених програмских захтева способностима ученика и његовом интересовању уједно усмерава ка квалитетнијој литератури и слушању одговарајућих композиција на нивоу узраста. Све захтеве треба остварити кроз мањи или већи број једноставнијих, односно сложенијих примера, зависно од могућности ученика.

Техничке елементе лествица и акорада, разних вежби и етида треба користити за одговарајуће поступно напредовање и овладавање основним облицима техничке поставке.

Треба постићи одређени темпо кроз уједначени рад прстију у техничким вежбама и етидама, као и рад на техници меха. Рад на техници меха се прилагођава одређеној артикулацији, стилу и комплетном музичком изражавању, адекватно узрасту ученика.

Транскрибоване композиције старих мајстора користе се путем упознавања стила, као припрема за полифонију и каснији развој сложеније слушне контроле, уз независност прстију и руку.

Разни комади и једноставне цикличне форме су потребне за почетни развој музичке маште, смисла за облик и тонске боје, као и концентрације код ученика.

Употреба регистара треба да буде правилно постављена у односу на поједине музичке и техничке захтеве. Неговање квалитета тона, ритмичко-метричке стабилности, меморије, динамике, агогике и осталих елемената чак и код најједноставнијих примера школске литературе је важно за формирање комплетне музичке личности ученика на нивоу његовог узраста и могућности.

ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

ФЛАУТА

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основно школског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

ЗАДАЦИ

- Развијање љубави према музици и унапређење музичке културе.
- Упознавање историјског развоја флауте, техничких могућности и примене.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

- Стварање потребе код ученика за сталним стицањем нових сазнања у области флаутске музике и литературе.
- Развијање жеље за слушањем флаутске музике, као и потребе за сталним праћењем флаутских токова, како у нашој земљи тако и у свету.
- Развој креативности и индивидуалности.
- Стицање техничког и тонског нивоа у складу са учениковим способностима за успешан завршетак основне музичке школе.
- Стварање потребе код ученика да кроз свирање флауте искажу свој свет, способности и знање кроз разне видове јавних наступа.
- Постављање темеља за развој музичке и естетске личности.
- Изградња навике посеђивања концерата класичне музике.
- Слободно изражавање свог унутарњег света језиком музике.
- Развијање потребе слушања музике.
- Упознавање са вишеструком применом флауте у оркестру, камерним саставима, као и солистички.
- Овладавање правилном техником дисања.
- Контрола тона и владање елементима тона: контрола интонације, динамика *ф-п п-ф*, вибрато.
- Свирање у шеснаестинама у различитим артикулацијама и ритмизацијама.
- Владање дневним тонским и техничким вежбама и свим лествицама.
- Упознавање са различитим стиловима, композицијама различитог карактера и значајем њиховог правилног интерпретирања.
- Развој способности да се примени стечено знање на новом музичком материјалу.
- Оспособљеност за самостални рад (вежбање).

II циклус (V и VI разред)

V разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Рад на квалитету тона и чистој интонацији.
- Рад на артикулацијама.
- Остваривање техничког напредовања ученика.
- Савлађивање дела из литературе.

ЛЕСТВИЦЕ

- Дурске лествице до пет предзнака, са тоничним квинтакордом, у обртајима, у различитим артикулацијама, у осминама и лаганим шеснаестинама.
- Хроматика - поставка (напамет).
- Упознати ученика са начином свирања двоструког језика. Динамика. Вибрато.

ЛИТЕРАТУРА

- М. Мојс: Тонске вежбе
- М. Мојс: 25 мелодијских етида
- Г. Гариболди: 20 малих етида, оп. 132
- Љ. Димитријевић: Школа за флауту - избор
- В. Поп: Шпанска серенада
- К. Дебиси: Мали црнац
- А. Томази: Мали корзикански пастир
- М. Јеличанин: Ноктурно и Скерцо
- Ј. Андерсен: Скерцино
- Моњушко: Преслица
- М. Пот: Сичилијана
- Ј. Донжон: Пан
- Л. Вајнер: Игра лисице

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

- Р. Валентајн: 12 соната - избор

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

Техничке вежбе, етиде, комади и сонате сличног садржаја и тежине.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна дурска и једна молска лествица са тоничним квинтакордима у осминама и лаганим шеснаестинама, напамет;
2. Две етиде различитог карактера;
3. Једно дело уз клавирску пратњу, напамет.

VI разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Упознати ученика са начином свирања двоструког и троструког језика.
- Обновити све научене тоналитете са новим техничким захтевима.
- Обрадити етиде у свим тоналитетима, које по својим захтевима омогућавају даљи развој тонских и техничких могућности ученика.
- Наставити рад на тонским и техничким вежбама.

ЛЕСТВИЦЕ

- Дурске и молске лествице (сви тоналитети) са тоничним трозвучима, доминантним и умањеним септакордима, у обртајима, у различитим артикулацијама, у обиму од две октаве у шеснаестинама.
- Лествице свирати развијено.
- Хроматика - развијање у различитим ритмичким покретима.
- Напамет.

ЛИТЕРАТУРА

- М. Мојс: Тонске вежбе
- Тафанел и Гобер: Техничке вежбе
- Г. Гариболди: 20 распеваних етида, оп. 88
- Љ. Димитријевић: Школа за флауту за IV разред - избор
- К. В. Глук: Арија из опере "Орфеј"
- Ф. Госек: Тамбурен
- Е. Песар: Андалузија
- Е. Келер: Романса
- Г. Форте: Сичилијана, оп. 78
- Б. Годар: Алегрето, оп. 116
- Ж. Демерсман: Венецијански карневал
- М. Логар: Пасторала
- Г. Ф. Хендл: Соната Еф-дур или ге-мол
- Б. Марчело: Соната Бе-дур, или де-мол
- Г. Ф. Телеман: Соната: Еф-дур
- А. Вивалди: Концерт број 5 у Еф-дуру, оп. 10

ОБАВЕЗАН МИНИМУМ ПРОГРАМА

Техничке вежбе, етиде, комади и сонате сличног садржаја и тежине.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна дурска и једна молска лествица са тоничним квинтакордима, доминантним и умањенима септакордима у шеснаестинама, хроматика, напамет;
2. Две етиде различитог карактера;
3. Једно дело за извођење уз пратњу клавира, напамет.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У настави флауте посебну пажњу треба усмерити на обликовање тона и његову правилну поставку кроз упознавање са основама технике дусања и правилну импостацију.

Од самог почетка применити све елементе који се односе на правилно узимање ваздуха и његово рационално коришћење кроз одговарајуће обликовање усана. Посебну пажњу обратити на тонске вежбе у дужим нотним вредностима преко којих ученик треба током школовања у основној музичкој школи да овлада тоновима флауте подједнако звучно и квалитетно. Упоредо са тонским радити и на техничким вежбама које почев од једноставнијих ка сложенијим, доприносе развоју свих техничких елемената владања инструментом. Посебну пажњу усмерити на свирање вежби у различитим артикулацијама.

У току школовања обрадити све тоналитете како дурске тако и молске.

У раду на етидама, без обзира на годину учења, увек и до краја инсистирати на потпуном овладавању сваким техничким и тонским захтевом који је садржан у нотном тексту. Упутити ученика на аналитичан приступ рада који се односи на тоналитет и евентуалне предзнаке у току саме вежбе, сложеније ритмичке, техничке и тонске елементе као и рад на појединим пасажима који захтевају посебну пажњу. Код ученика преко етида разноврсног садржаја и захтева развијати уредност у вежбању, поштовање сваке ноте и ознаке у нотном тексту које се односе на темпо, динамичко и агогичко нијансирање.

У раду са комадима уз пратњу клавира, од самог почетка код ученика развијати осећање за интерпретацију која у себи садржи основне стилске карактеристике композиције и кроз правилно усмеравање омогућити ученику развијање његове способности да у потпуности изрази своју музикалност.

Неопходно је пажњу ученика усмерити на интонацију и чисто свирање које може омогућити само правилна поставка инструмента и правилна примена технике дусања.

ТЕОРЕТСКИ ПРЕДМЕТИ

(солфеђо, теорија музике)

СОЛФЕЂО

ЦИЉ

Развијање музикалности и музичке писмености кроз прожимање васпитног и образовног процеса.

ЗАДАЦИ

- Развијање музичких способности (музичке меморије, способности праћења мелодијског, хармонског и полифоног тока).
- Развој читања, писања и схватања музике и музичког писма са развојем музичког мишљења.
- Усађивање звучних представа и њихово везивање са сликом, односно слике са звуком кроз стицање знања и вештина (мелодика, ритам, диктати).
- Упознавање музичке литературе, интерпретације и основних елемената музичких стилова.
- Осамостаљивање ученика и развој њихових креативних способности.

II циклус (V и VI разред)

V разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

МЕЛОДИКА

- Обновљање: утврђивање тоналитета од два до четири предзнака, мелодијске вежбе и примери из литературе.
- Вишегласно певање и композиције са клавирском пратњом.

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Барток Бела“Ада

- Информативно: модулације у доминантне дурске тоналитете и паралелни мол, почетни тоналитет са једним предзнаком: Це-Ге-Це-дур, Еф-Це-Еф-дур, а-це-а-мол.
- Нове лествице: Ха-дур, Дес-дур и бе-мол.
- Певање мелодијских примера у дуру и истоименом молу (мутација).
- Певање народних песама са текстом у основним мерама и народним ритмовима.
- Транспоновање мотива.
- Рад са табулатором приликом поставке нових тоналитета.

РИТАМ

- Метричке врсте и ритмичке фигуре: сложенија подела тродела у тактовима 6/8 и 9/8 са луковима и паузама.
- Пунктиране фигуре троделних ритмова (сићилијана и тирана). Упоредивање 6/4 са 3/2.
- Утврђивање триоле, узмаха и предтакта.
- Поставка триоле на половини ритмичке јединице.
- Народни ритам 5/8, 7/8 и 9/8 са једним троделом.
- Равномерно и ритмичко читање.
- Мануелна репродукција приликом обраде нових ритмичких врста и фигура.

ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ, ДИКТАТИ

- Опажање појединачних тонова мотива и штимова у свим тоналитетима.
- Опажање и интонирање умањеног и прекомерног квинтакорда са разрешењем и везивањем за тоналитет.
- Опажање интонирање прекомерне и умањене квинте са разрешењем.
- Интонирање доминантног септакорда и умањеног септакорда.
- Ритмички и мелодијски диктати из градива ритма мелодике.
- Опажање и записивање апсолутних висина у различитим регистрима.
- Све лествице и лествични квинтакорди.
- Каденце дура и све врсте мола.
- Поставка мол-дура.

ТЕОРИЈА МУЗИКЕ

- Утврђивање и проширивање знања обртај консонантних квинтакорада, а поставка умањеног и прекомерног квинтакорда.
- Доминантни септакорд и обртаји.
- Термини и орнаментика.

VI разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

МЕЛОДИКА

- Обновљање и утврђивање обрађених тоналитета.
- Обрада: Фис-дур, Гес-дур и ес-мол.
- Певање лествичних квинтакорда, штимова и каденци свих тоналитета до седам предзнака.
- Хроматске скретнице и пролазнице, мутације у мелодијским примерима (дијатонска модулација и даље информативно).
- Вишегласни примери и канони, композиције са клавирском пратњом.
- Импровизација.
- Певање српских народних песама.

РИТАМ

- Ритмичко читање етида инструменталног типа из градива VI разреда.
- Примена промене кључа или два система.
- Мануелно извођење ритма поставка дуоле.
- Ново градиво: народни ритмови 8/8 уз обновљање 5/8, 7/8 и 9/8 (уознавање са народним ритмовима 10/8, 11/8, 12/8).
- Ритмичка јединица шеснаестина, 6/16.
- Супротстављање 5/4 са 6/4 и 2/2 у умереном лаганом темпу.

ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ, ДИКТАТИ

- Опажање и интонирање комплетног обрађеног градива од првог разреда.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

- Опажање и интонирање умањеног квинтакорда са обртајима.
- Опажање и интонирање малог дурског септакорда са обртајима и умањеног септакорда са разрешењем.
- Опажање и интонирање повезати за тоналитет.
- Опажање и бележење апсолутних висина уз повезивање низова.
- Ритмички и мелодијски диктат.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Писмени део: - диктат до четири предзнака.
2. Усмени део: - мелодијска вежба - тоналитети до четири предзнака (скретнице, пролазнице и мутација); - парлато - промена кључа, виолински и бас, са свим ритмичким фигурама.

ПРЕДЛОГ ЛИТЕРАТУРЕ:

- В. Цветковић и Ј. Михаљица: Солфеђо за први разред шестогодишње основне музичке школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- В. Цветковић и Ј. Михаљица: Солфеђо за други разред шестогодишње основне музичке школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- А. Јовић-Милетић и З. Николић: Солфеђо за трећи разред шестогодишње основне музичке школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- А. Јовић-Милетић, Г. Стојановић и З. Николић: Солфеђо за четврти разред шестогодишње основне музичке школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- А. Јовић-Милетић, Г. Стојановић, З. Николић: Солфеђо за пети разред шестогодишње основне музичке школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- В. Цветковић и Ј. Михаљица: Солфеђо за шести разред шестогодишње основне музичке школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- З. М. Васиљевић: Солфеђо-ритам, I - VI, Нота, Књажевац.
- Б. Поповић: Солфеђо I - VI, Удружење музичких и балетских педагога Србије
- В. Јовановић: Солфеђо I - VI

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Основни дидактичко-методички поступци обухватају развијање звучних представа с нотом сликом, како за област мелодике тако и за област ритма. Овим се наставним смером усклађује рад на диктатима с певањем и ритмичким читањем. Звучне представе су, по правилу, мелодијски примери (песме са текстом и примери из литературе), мелодијски мотиви (за транспоновање, ради учвршћивања скокова у поједине ступеве; за певање увек у оригиналном тоналитету ради постављања боје тоналитета и за постављање метричких врста и ритмичких фигура) и, тек на трећем месту, лествични низови (распевавање ученика, ширење обима гласа, упознавање лествица).

Примери се обрађују по слуху, у почетним разредима, или из нотног текста, наравно, уз помоћ наставника, а и певањем солмизационим слоговима уз тактирање. Свака нова наставна област праћена је наведеним поступцима, који се потом преносе на опажање појединачних и више тонова, ритмичких фигура, метричких врста и усмених мелодијско-ритмичких диктата.

Остале дисциплине, теорија, опажање, интонирање са диктатом, уско се повезују са наставним градивом из мелодике и ритма, нарочито у прва два разреда. За све годишње испите, шестогодишњег, четворогодишњег и двогодишњег образовања испитне вежбе и задатке не пише предметни наставник већ су истоветне за све ученике и задаје их актив наставника солфеђа.

РАСПОРЕД ГОДИШЊЕГ ГРАДИВА

Приликом планирања наставе за целу годину, полугодиште и тромесечје, треба предвидети време за обнављање већ постављених методских јединица, као и њихово даље разрађивање. После одређења када ће се припремати и поставити један тоналитет треба имати у виду то да се у последња два месеца школске године не постављају нове лествице.

То исто важи и за ритмичке поставке јер је и за мелодиком и за ритмом потребно одређено време како би се звучне представе усвојиле и надоградиле новим захтевима (више скокова, тежи захтеви за ритмичко читање, примена вокалне и инструменталне литературе изградива тог разреда, писмени диктати, певање примера са листа) - а ради припремања ученика за што самосталније извођење и опажање музичког тока.

Када се у оквиру методске јединице планира ново градиво из ритма треба користити

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Барток Бела“Ада

певање у већ познатом тоналитету, а када је поставка нове лествице у питању, треба користити познате ритмичке фигуре и метричке врсте. Ново градиво увек прати - после поставке - рад на препознавању, као најелементарнијем виду учења. Писмени диктати и певање са листа (без претходне припреме) следе касније, на другим часовима, као и приликом обнављања претходних поставки, али са већим захтевима. Тиме се гарантује постојање концентричних кругова, познатих у свим педагошким дисциплинама у школама општег образовања.

ОПАЖАЊЕ - ИНТОНИРАЊЕ - ДИКТАТИ

Опажање појединачних тонова основа је памћења звука сваког ступња у лествици.

Опажање појединачних тонова треба почети са неколико тонова (најбоље три) и то у једној до две октаве (мала и прва октава). Постепено се брзина свираних тонова повећава и шири обим (до три октаве), с тим да се идентификовани тонови певају солмизацијом када се изводе у гласовном регистру, а изговарају или записују када се примењује већи обим.

Овоме треба додати препознавање интервала, односно препознавање два симулативно одсвирана тона, која ученици најпре препознају певањем, а потом утврђују који је интервал (у зависности од програма одређеног разреда).

Усмене диктате (мелодијске и ритмичке) ученици изводе групно и појединачно, нарочито непосредно после учињене грешке у певању или писању диктата. Певањем диктираног мотива ученици развијају меморију, а она се даље усавшава техником рада на самодиктату (записивање научене песме или певање мелодијског примера са табле и

његовог записивања после брисања).

Интонирање тонова према усменом диктату наставника треба да се избегава (осим када се припрема неки детаљ). Треба користити нотну слику - табулатор јер се тако више везује звук са нотном сликом. Интонирање интервала и акорада треба што више везивати за тоналитет, односно лествицу која се тада обрађује у мелодици. Интонирање и опажање акорада, дакле, има за ослонац каденцу, као и однос трозвука на главним ступњевима. Као допуна ових поступака интонирају се акорди и од слободних датих тонова, али увек са именовањем тонова.

Диктати као резултат постављених звучних представа су обавезни на сваком часу.

Писмене диктате не могу успешно да раде ученици који нису вежбали писање нота и преписивање вежби из уџбеника и на тај начин савладали читко и брзо читање и, нарочито, правилну ортографију.

Ритмички диктати и записивање појединачних тонских висина претходе свакој појави мелодијско-ритмичких диктата.

Опажање апсолутних висина, област која је, као нова, уведена приликом конципирања претходних Наставних планова и програма, планирана је да се ради од II

разреда. Дакле, ради се на опажању свих хроматских тонова од V до I ступња а-мола и де-мола, с тим да се опажени тонови не певају већ се изговарају абecedом или записују. Даљи развој се преноси у средњу школу с тенденцијом убрзавања диктирања, али са обавезном паузом између сваке тонске висине. Овиме се убрзава рад на мелодици и диктатима.

МЕЛОДИКА

Новину представља савлађивање лествица у неколико етапа. Припрема тоналитета, у почетним разредима, изводи се учењем песама по слуху, прво са текстом, а потом солмизацијом, опажањем диктираних тонова сличних кретању мелодије у песми (по узору на многе стране школе), приказивањем и теоријским тумачењем лествице.

Поставка подразумева обнављање научене песме, утврђивање лествице абecedним изговором у секундама и терцама, изговором тоничног трозвука и каденце, препознавањем мотива, певањем инструктивних вежби и лакших примера из литературе и савлађивањем једног канона. Опажање тонова и касније интервала и акорада из каденци, певање тежих примера из литературе и двогласних примера одвија се у облику обнављања тоналитета обично следеће године. Тада се утврђују тежи скокови. Ова фаза обраде тоналитета праћена је писаним диктатима, док је претходна базирана на усменим диктатима, од писмених је тражено записивање само појединачних тонова и више тонова.

У старијим разредима, када ученици имају довољно усвојене функционалне односе, односно стабилне ступњеве, припрема и поставка следе непосредно једна из друге. Оне лествице које имају велики број

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

предзнака савлађују се теоријски или упоређивањем и изводе се певањем лествица и каденце и илуструју примером из литературе (Цис-дур на пример).

Ритам је изражен у садржајима програма кроз постављање ритмичких фигура и метричких врста. Ове поставке, као и у мелодици, прати коришћење одговарајућих примера песама са текстом или из литературе. Наставник својим извођењем поставља звучне представе (фигуре, врсте), а ученици уче примере напамет и користе их за даљу поставку ритма. Она се одвија на следећи начин: препознавање мотива, извођење кратких ритмичких мотива са новим градивом, мануелно извођење, учење ритмичких примера без тонских висина, савлађивање ритмичких етида - парлато уз помоћ наставника ради правилног акцентовања, испитивање научног градива, самостално извођење нових задатака са сличним садржајем, писмени диктати и читање примера из вокалне и инструменталне литературе.

Опажање врста такта стално прати рад на ритму и преноси се на записивање ритмичких окосница наших народних песама и игара.

Пре рада на парлату, али и касније (вежбе са променом кључа), користи се читање у једнаком трајању исписаних нота, са или без обележене метричке врсте. Равномерним читањем ученици савлађују континуирано праћење нотног текста са обележеним темпом а тиме и технику читања литературе коју свирају, односно певају (без враћања код учињене грешке).

Домаћи задатак треба да садржи: преписивање нота, вежбе из ортографије, утврђивање научених ритмичких етида, вежбе равномерног читања, утврђивање добро научених примера за поставку мелодике и ритма (песме са текстом и примери из литературе), евентуално, утврђивање оних мелодијских вежби које су обрађене на часу.

ХОР И КАМЕРНА МУЗИКА

ЦИЉЕВИ

- Анимирати и оспособити ученика за групно музицирање.
- Усагласити индивидуално извођење са потребама групног.
- Усагласити интонацију и артикулацију свих ученика у свим видовима групног музицирања.
- Развијати перцепцију слушања осталих чланова.
- Развијати жељу за успехом и радом у групном музицирању.

ЗАДАЦИ

- Оспособљавање за даље музицирање.
- Усаглашавање индивидуалног са групним музицирањем.
- Усаглашавање интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду.
- Развијање интонације и артикулације у складу са осталим члановима у групном раду и слушање других.
- Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног музицирања.

ОРКЕСТАР: обавезан је за ученике IV, V, и VI разреда шестогодишњег и III и IV разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања.

ХОР: настава хора обавезна је за ученике IV, V, и VI разреда клавира, као и за оне ученике који нису укључени у рад оркестра или камерне музике.

КАМЕРНА МУЗИКА: настава камерне музике обавезна је за ученике IV, V, и VI разреда шестогодишњег и III и IV разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања који нису укључени у рад оркестра или хора. Организује се у групама од три ученика.

ХОР

- Програм рада са хором треба да садржи: вежбе дисања, вокализе за уједначавање боје гласова, певање канона, певање двогласних и трогласних композиција.
- Минимум програма: обрада најмање три трогласне композиције различитих стилских

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

епоха, укључујући и домаће ауторе. Обавезни су јавни наступи хора у току школске године.

КАМЕРНА МУЗИКА

Обухвата други циклус школовања.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- две композиције из периода барока или

- једно дело из периода преткласицизма, класицизма, романтизма и савремене музике, или

- три комада из различитих стилских епоха.

Наставник је обавезан да сваки камерни ансамбл припреми ученике за најмање један јавни наступ у току школске године.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ХОРА И КАМЕРНЕ МУЗИКЕ

Групно музицирање се у школи организује према могућностима извођења наставе.

Ученицима инструменталне наставе, првенствено је потребно омогућити да буду организовани у рад оркестра и камерне музике. Ученици могу бити истовремено обухваћени и радом оркестра као и учешћем у раду камерног ансамбла. У школама у којима постоји хор укључити све ученике који нису обухваћени радом оркестра и камерног музицирања, а према Правилнику о наставном плану и програму.

Приликом одабира програма у групном музицирању, обратити пажњу да одговара техничким и музичким способностима свих учесника, нарочито када нису у питању ученици истих разреда и узраста. Програм треба да буде подстицајан и прихватљив да би се код ученика развила жеља и позитивна мотивација за рад у оркестру, хору и камерним ансамблима.

ПРИПРЕМНИ РАЗРЕД

Узрасне групе	Трајање часа	Недељни фонд	Годишњи фонд
Припремни разред	45	2	70

У I разред основне музичке школе за инструменте: виолина, гитара, тамбура Е-прим, тамбура А-бас прим, клавир, хармоника, флаута, може да се упише ученик од 9 година и млађи.

У I разред основне музичке школе за инструмент кларинет може да се упише ученик од 11 година и млађи.

У I разред основне музичке школе за соло певање, може да се упише: за женске гласове – ученик од 13 година и старији, а за мушке гласове – ученик од 16 година и старији.

У I разред основне музичке школе може да се упише и ученик старији него што је прописано ст. 1–4. овог члана, уколико на пријемном испиту испољи изузетне музичке способности.

Група у програму наставе и учења за припремни разред може да има од 12–16 ученика.

Програм наставе и учења у основној музичкој школи прилагођава се ученицима са сметњама и инвалидитетом, путем спровођењем мера индивидуализације (прилагођавањем простора и услова, метода рада, дидактичког материјала, начина давања инструкције и др., као и изменама садржаја активности, садржаја учења и исхода образовања и васпитања), односно припремом индивидуалног образовног плана, у складу са правилником којим се прописују ближа упутствима за остваривање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање.

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРИПРЕМНИ РАЗРЕД

Назив предмета

СОЛФЕЂО – ПРИПРЕМНИ РАЗРЕД

Циљ

Циљ учења предмета Солфеђо у припремном разреду је да код ученика развије љубав према музици, слободу и способност да се изразе кроз музику, чиме се ствара квалитетна основа за даљи наставак бављења музиком.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Разред

Припремни

Годишњи фонд часова

70 часова (2 часа недељно)

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:		
<p>изводи покрете док слуша дечије и народне песме и примере из литературе;</p> <p>– изрази доживљај музике коју слуша цртањем;</p> <p>– препозна елементе музичке писмености кроз једноставне примере за слушање;</p> <p>– препозна различите инструменте и извођачке саставе, и разлику између вокалне и инструменталне музике;</p> <p>– наведе композиторе чију је музику имао прилике да слуша и заволи;</p> <p>– изведе бројалице, пева песме по слуху и песме различитих жанрова;</p> <p>– пева по слуху песмице моделе;</p> <p>– опише својим речима доживљај музике у дуру и молу;</p> <p>– опише својим речима доживљај музике различитог жанра и карактера;</p> <p>– пише ноте различитог трајања и кључеве уз помоћ наставника;</p> <p>– препозна и изводи песмице различитом динамиком (јако и тихо);</p> <p>– препозна и изводи песмице различитог темпа (споро и брзо);</p> <p>– изводи ритам уз покрет;</p> <p>– уочи разлику између дводела и трододела;</p> <p>– прати своје певање уз помоћ ритмичког инструмента;</p> <p>– пева и препозна задате тонове и мотиве неутралним слогом;</p> <p>– мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица;</p> <p>– смишља мелодију на текст бројалице или дечије песмице;</p> <p>– прави музичке инструменте од различитих материјала;</p> <p>– пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице.</p>	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	<p>Слушање музике уз покрет.</p> <p>Слушање музике уз цртање.</p> <p>Елементи музичке писмености (препознавање кроз слушање).</p> <p>Музички Орфофв инструменти, хор, оркестар и ансамбли.</p> <p>Вокална и инструментална музика.</p> <p>Дела различитих музичких жанрова примерени узрасту</p>
	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ МЕЛОДИКА, РИТАМ И МУЗИЧКА ПИСМЕНОСТ	<p>Певање дечијих и народних песмица примереног садржаја и карактера, различитог тонског рода и песмица модела.</p> <p>Препознавање дурског и молског тонског рода.</p> <p>Развој музикалности.</p> <p>Музичка графомоторика: писање нотних вредности у линијском систему, писање виолинског и бас кључа.</p> <p>Основне ознаке за динамику (forte, piano).</p> <p>Основне ознаке за темпо (спор и брз).</p> <p>Препознавање нотних трајања у примеру.</p> <p>Покрет у функцији ритма.</p> <p>Извођење ритмичке пратње-Орфов инструментаријум (бубњићи, звечке, ...) и ручно израђени инструменти.</p> <p>Опажање и интонирање тонова и мотива неутралним слогом.</p> <p>Записивање нотних трајања: четвртине и осмине.</p> <p>Транспоновање песмица по слуху</p>
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације.</p> <p>Импровизација мелодије на текст бројалице или дечије</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		песмице. Ритмичка пратња дечијим музичким инструментима: звечке, фрулице, даире,...
	МУЗИЧКИ БОНТОН	Слушање и уважавање извођача
Јавни наступи: Јавни час – извођење научених песмица		

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО - МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ПРИПРЕМНИ РАЗРЕД

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ.

Учење музике утиче на развој детета које воли музику и има трајну потребу за бављењем музиком. Значајно је и за очување и преношење културног наслеђа, као и за развој креативности, музичког укуса и критичког мишљења.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу и стицању знања и вештина.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика.

Садржаји наставе припремног разреда су усмерени ка развоју интересовања и љубави према музици. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко извођење и комуникацијске вештине, у циљу преношења и размене искустава и знања. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, и код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају, као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља

Рана музичка едукација стимулише напреднији рад мождане функције и унапређује когнитивне способности детета. Музика има задатак да подстиче и унапређује различите видове музичког развоја детета: опажајног, појмовног, психомоторног и вокалног.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. С обзиром на дужину трајања часа (45 минута за групу), рад треба ефикасно организовати.

Код најмлађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је разноврстан и маштовит час најбољи начин за постизање резултата. Дакле, потребно је да припрема за час обухвати разноврсне области-теме и садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Настава у припремног разреда се састоји из неколико области-тема: слушање музике, мелодика, опажање-интонирање, музичко стваралаштво, ритам и музички бонтон. Наведене области су међусобно повезане и иако се посебно савладавају, оне чине нераскидиву свеобухватну целину.

СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Бартук Бела“Ада

Активним слушањем музике ученици опажају елементе и облике уметничког дела, разликују инструменте и извођачке саставе. Сусрет с уметничким делом на тај начин буди јединствен доживљај који проширује емотивну спознају. Упознајући музику различитих врста, стилова и жанрова, ученик развија слушне вештине потребне за разумевање музичке уметности и уметности уопште.

Слушањем ученик препознаје музички облик –сличност и различитост делова у композицији. Оно знатно утиче на емоционални, интелектуални и естетски развој ученика. Цртањем и покретом током слушања музике, ученици преносе мисли и осећања развијајући креативне особине и музичке способности. Слушањем музике подстиче се развој музичког укуса и потребе за музиком и на тај начин негује се квалитетна музичка публика.

МЕЛОДИКА

Изражајно и разговетно певање води ка развоју музикалности и ширењу опсега гласа, као и раду на чистој интонацији. Певају се музички модели, песме са текстом, мелодије различитих жанрова, српске народне песме, као и песме различитих националности.

Посебну пажњу потребно је обратити на развој музикалности. Примери се обрађују по слуху, наравно, уз помоћ наставника, и инструменталну пратњу.

У припремном разреду ученици на задатим мотивима препознају смер кретања мелодије (навише-ниже), скокове или поступан покрет, динамичке контрасте (тихо-јак), темпо (брзо-споро), метричке разлике (дводелни и троделни метар).

Осим опажањем, ове елементе ученици савладавају и интонирањем развијајући при том и музичку меморију.

МУЗИЧКО СТВАРЛАШТВО

Музичким стваралаштвом, ученици се у припремној настави могу бавити мењањем мелодијских мотива, као и преобликовањем мелодије и ритма познатих песама као и креирањем бројалица на задати текст. Тиме се стварају нове, једноставне, јединствене креативне мелодијско ритмичке целине.

Осим тога, ученици могу импровизовати и на различитим мелодијским инструментима или на ударалкама (Орфов инструментариј или ручно израђени инструменти).

Активности музичког стваралаштва могу се спроводити индивидуално или групно. Музичким стваралаштвом се подстиче слобода изражавања и обликовања идеја и осећања, развија креативност и инвентивност ученика, али и наставника.

Дидактичко-музичка игра

Музичке игре су идеално средство спонтаног усвајања знања и вештина. Игра је детету најдража активност. Оно кроз њу осећа задовољство и стиче прва сазнања. Кроз игру се подстиче али и развија природна радозналост детета, развијају се способности запажања и изражавања-памћење, говор, мишљење. Ј. А. Коменску наглашава важност игре у предшколском одгоју те истиче да ће и школа деци бити привлачнија ако се буде учило кроз игру.

Развој савремених технологија

Информационо комуникационе технологије имају за циљ да презентују, подуче, оспособе, заинтересују и мотивишу ученике и наставнике (коришћењем асоцијативних слика, квизова, видео клипова, укрштених речи,...).

РИТАМ

Ритам се развија кроз покрет и певање. На тај начин се подстиче активна настава која доприноси већој мотивацији и бољим резултатима.

Ученик изражава свој доживљај музике, прати покретом песме и композиције: плескањем, лупкањем, пуцкетањем прстима, корачањем,... те при том опажа и усваја елементе ритма.

МУЗИЧКА ПИСМЕНОСТ

Савладавањем основних музичких елемената писањем, цртањем и бојењем код ученика се подстиче развој музичке графомоторике (писање нота на линијама и у празнинама, писање виолинског и бас кључа,...)

МУЗИЧКИ БОНТОН

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Ученике треба подстицати да пажљиво слушају и коментаришу извођење друга-другарице, као и музичког дела, али и да се адекватно понашају на концертима и јавним наступима.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Поред културе понашања, ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени, тако и у публици.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У припремном разреду ученици се не оцењују, али је наставник у обавези да води педагошку документацију и запажања о ученицима.

Посебан изазов и уживање за ученике представља јавни наступ при чему се приказује пређени програм.

ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

(виолина)

Назив предмета **ВИОЛИНА**

Циљ учења предмета Виолина је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Први**

Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
По завршеној области ученик ће бити у стању да:		
<ul style="list-style-type: none">– опише својим речима карактеристике виолине и начин добијања тона;– правилно стоји и држи инструмент и гудало;– изводи пицикато и основне потезе гудалом;– самостално поставља прете леве руке на хватник у првој позицији на свим жицама;– изражајно пева а потом самостално или уз пратњу наставника свира кратке и лаке песмице по слуху;– интонативно и ритмички правилно контролише и чита нотни текст;– примени основне елементе нотне писмености у свирању нотног текста у виолинском кључу;– примени што богатију музичку фантазију коју је развио путем приче и игре са наставником у свирању;– користи различита музичка	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Карактеристике инструмента. Начин добијања тона. Поставка леве и десне руке.</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none">– квалитет звука на празним жицама;– држање и вођење гудала по једној жици;– прелазак са жице на жицу;– основне динамичке различитости по једној жици;– расподела гудала. <p><u>Основни потези:</u> деташе, легато, маркато (2 и 4 нота на једно гудало).</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none">– поставка прве позиције;– разлика степена и полустепена;– прва позиција, распореди

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника;</p> <ul style="list-style-type: none"> – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; – активно слуша часове и јавне наступе других ђака – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>прстију (полустепен 2-3 и 1-2 прст);</p> <ul style="list-style-type: none"> – поставка прстију и упоређивање полустепена у односу на суседне жице. <p>Једноставне вежбе за развој моторике прстију леве руке. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи Дурске и молске скале са трозвуком у једној октави.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – А. С. Шаљман: <i>Бићу виолиниста</i> (I свеска А) – К. Тахтациев: <i>Виолина I</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (I свеска) – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: <i>Хрестоматија I–II разред</i> – Б. Ферара: <i>Школа за виолину</i> – Ј. Јорданова: <i>Буквар за мале виолинисте</i> – З. Мемедовић: <i>Учим да свирам виолину</i> – Д. Марковић: <i>Почетна школа за виолину, I свеска</i>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – три дурске, односно молске скале са трозвучима; – двадесет вежбица, етида; – десет малих комада песмица 	
<p>Јавни наступи</p> <ul style="list-style-type: none"> – обавезна два јавна наступа током школске године. 	
<p>Програм смотри</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна једнооктавна скала са трозвучима (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд); – Једна етида или комад – Један комад или први став кончертина 	

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ВИОЛИНА**

Циљ **Циљ** учења предмета Виолина је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Други**

Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
По завршеној области ученик ће бити у стању да:		
<ul style="list-style-type: none"> – изражајно пева и свира песмице на виолини; – интонативно и ритмички правилно контролише и чита нотни текст; – примени основне елементе нотне писмености у свирању задатог нотног текста у виолинском кључу; – примени ознаке за динамику и темпо; – пренесе музичку фантазију коју је развио у раду са наставником кроз свирање; – самостално свира композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – покаже самопоуздање у току јавног наступа; – активно слуша часове и јавне наступе других ђака; – уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p>	<p>Усавршавање технике свирања на виолини.</p> <p>Темпо (andante, moderato, allegro, presto...).</p> <p>Динамика (piano, mezzo piano, mezzoforte, forte, diminuendo, crescendo...).</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – квалитет звука кроз динамичке промене; – динамичко нијансирање; – јасна расподела гудала уз различите ритмичке јединице; – место и количина гудала у односу на врсту потеза, динамику и темпо...; – повезивање свих жица кроз потезе легата. <p>Потези: деташе, легато (4 и 8 нота на једно гудало), стакато, маркато и мартеле.</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – прва позиција, сви распореди прстију; – поставка првог прста уз пражих; – лака хроматика у првој позицији; – глисанда до III позиције

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p>на свим жицама; – поставка прстију у односу на суседне жице кроз легато потез (припрема за једноставне акорде).</p> <p>Вежбе за развој моторике прстију леве руке. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи Дурске и молске скале са дурским или молским трозвуком кроз једну или две октаве у првој позицији.</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Грегоријан: <i>Скале</i> – Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) – „Изабране етиде“ различитих аутора I- III разреда (издање Москва, „Музика“) – А. С. Шаљман: <i>Бићу виолиниста</i> (I свеска А) – К. Тахтациев: <i>Виолина 2</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (I свеска) – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: – <i>Хрестоматија I–II</i> разред и <i>II–III</i> разред – Б. Ферара: <i>Школа за виолину</i> – Ј. Јорданова: <i>Буквар за мале виолинисте</i> – Д. Марковић: <i>Почетна школа за виолину</i>, I и II свеска
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – четири дурске, односно молске једнооктавне или двооктавне скале са трозвучима – шест етида са различитом проблематиком – четири комада различитог карактера 		
<p>Јавни наступи</p> <ul style="list-style-type: none"> – обавезна два јавна наступа током школске године. 		
<p>Програм смотри</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна једнооктавна или двооктавна скала са трозвучима; – Једна етида – Два комада различитог карактера или варијације или први став концерта (концертина) 		

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицкато, свирање, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ВИОЛИНА**

Циљ **Циљ** наставе и учења Виолине је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Трећи**

Годишњи фонд часова **70 часова**

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршеној области ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – свесно меморише нотни текст; – контролише интонацију и квалитет тона при промени позиција са и без глисанда; – прати интонацију и коригује се; – примењује ознаке темпа, карактера, динамике и агогике; – користи вибрато на дужим нотама; – изводи правилно техничке вежбе за промену позиције и покретљивост уз помоћ наставника; – самостално и свакодневно вежба; – активно слуша часове и јавне наступе других ђака – уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – прати музичку фразу у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p style="text-align: center;">ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Музичка меморија - неговање и развијање.</p> <p>Самостално вежбање – планирање и процедуре.</p> <p>Држање инструмента и гудала (контрола)</p> <p>Квалитет тона – уједначеност у различитим позицијама и у комбинацији са техничким захтевима.</p> <p>Слушање и интонација.</p> <p>Усавршавање технике свирања на виолини.</p> <p>Темпо (ларго, виваће, сфорцандо, глисандо, ритенуто, аћелерандо...).</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вођење гудала на две жице истовремено, деташе; – увод у акорде наниже на три жице; – место и количина гудала у односу на врсту потеза, динамику и темпо... <p>Потези: деташе, легато (3, 4, 6, 8 нота на једно гудало), стакато, маркато, мартеле, спикато.</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коришћење бар две различите позиције без прелаза;

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none"> – почетне вежбе вибрата; – хроматика; – природни флажолети; – једноставни двозвуци са коришћењем једног прста и празних жица; – једноставни акорди на три жице; <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале са трозвучима (дурски или молски квинтакорд и квартсектакорд) у једној позицији, кроз једну или две октаве.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) – Грегоријан: <i>Скале</i> – А. С. Шалман: <i>Бићу виолиниста</i> (I свеска Б) – К. Тахтаџиев: <i>Виолина 2</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (I свеска) – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: – <i>Хрестоматија II –III разред</i> – Б. Ферара: <i>Школа за виолину</i> – Т. Балашова-М. Кесељман: <i>Изабране етиде</i> (I свеска) – <i>Изабране етиде</i> различитих аутора I- III разреда (издање Москва, „Музика“) – З. Багиров: <i>Романса</i> – Д. Кабалеовски: <i>Кловнови</i> – <i>Варијације</i> (Н. Бакланова, Комаровски, Хендл) – А. Комаровски: <i>Кончертино Ге-дур</i> (I став) – О. Ридинг: <i>Кончертина хамол, Ге-дур</i> (I став) – П. Николић: <i>Кончертино Ге-дур</i> (I став)
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – четири скале кроз две октаве и разлагања; – шест етида са различитом проблематиком; – четири комада различитог карактера. 		
<p>Јавни наступи</p> <ul style="list-style-type: none"> – обавезна два јавна наступа током школске године. 		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Испитни програм

- Једна двооктавна дурска или молска скала са трозвучима (квинтакорд и кватсекстакорд) са или без промене позиције;
- Једна етида
- Два комада различитог карактера; или варијације; или први став концерта (кончертина)

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ВИОЛИНА**

Циљ **Циљ** учења предмета Виолина је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Четврти**

Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	
<ul style="list-style-type: none"> – самостално чита сложенији музички материјал; – брже меморише дужи нотни текст; – користи метроном приликом вежбања; – штимује се уз мању помоћ наставника; – примењује вибрато у свирању; – контролише интонацију и квалитет тона при промени позиција и коригује се; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – активно слуша часове и јавне наступе других ђака у школи и ван ње; – у заједничком свирању примени принцип узајамног слушања; – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом самосталног вежбања и свирања; – самостално или уз помоћ 		<p>Читање с листа.</p> <p>Метричко и ритмичко свирање уз метроном.</p> <p>Слушање и интонација Развијање музичке фантазије кроз одговарајућу литературу.</p> <p>Музичка меморија - неговање и развијање.</p> <p>Заједничко свирање (наставник – ученик, ученик – ученик).</p> <p>Развој извођачког апарата.</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – уједначеност звука кроз различите потезе; – свирање истовремено на две жице деташе и легато; – свирање акорада на три и четири жице (навише и наниже). <p>Потези: деташе, легато (3, 4, 6, 8, 9, 16 нота на једно гудало), стакато, мартеле, спикато.</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коришћење прве, друге треће и четврте позиције са прелазима; – вибрато; – хроматске скале у првој позицији; – разложене терце; – природни и вештачки

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>одраслих, користи предности дигитализације;</p> <p>– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.</p>		<p>флажолети;</p> <ul style="list-style-type: none"> – једноставни двозвуци у првој позицији (сексте, терце, кварте); – једноставни акорди на три и четири жице у првој позицији. <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале (4, 8, 16 на једно гудало) са различитим потезима, кроз две октаве са прелазима;</p> <p>Дурски и молски трозвуци (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд - деташе и три легато) кроз две октаве са прелазима;</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) – Скале по избору наставника – А. С. Шаљман: <i>Бићу виолиниста</i> (II свеска) – К. Тахтаџиев: <i>Виолина 3</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (II свеска) – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: – <i>Хрестоматија III-IV разред</i> – Т. Балашова-М. Кесељман: <i>Изабране етиде</i> (II свеска) – <i>Изабране етиде</i> различити аутори (II свеска), издање Москва, „Музика“ – Ј. Коњус: <i>Мале етиде дуплих нота</i> – Волфарт: <i>60 етида, оп. 45</i> – Кајзер: <i>36 етида, оп. 20</i> (I свеска) – Е. Џенкинсон: <i>Игра</i> – А. Јаншинов: <i>Преслицца</i> – Ђ. Б. Перголези: <i>Арија</i> – П. И. Чајковски: <i>Стара песма</i> – Бакланова: <i>Сонатина Бе-дур</i> – З. Фибих: <i>Сонатина</i> – А. Јаншинов: <i>Кончертино оп. 35</i> – Кихлер: <i>Кончертино у стилу Вивалдија, Де-дур</i> (I или II и III став)
--	--	---

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none">– А. Вивалди: <i>Концерт Ге-дур</i> (I став)– Ф. Зајц: <i>Концерт бр.1, 2</i> (I став)
Обавезни минимум програма <ul style="list-style-type: none">– четири скале кроз две октаве и разлагања;– осам етида са различитом проблематиком;– четири комада (или тема са варијацијама) различитог карактера.– први или други и трећи став концерта (или концертина) један или два става сонате		
Јавни наступи <ul style="list-style-type: none">– обавезна два јавна наступа током школске године.		
Испитни програм <ul style="list-style-type: none">– Једна двооктавна дурска или молска скала са прелазима са дурским или молским трозвучи (квинтакорд, сектакорд, квартсектакорд) са прелазима;– Једна етида– Један комад; или једна етида различитог карактера од предходне– Први или други и трећи став концерта (концертина); или тема с варијацијама; или један или више ставова сонате.		

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ВИОЛИНА**

Циљ **Циљ** учења предмета Виолина је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања

Разред **Пети**

Годишњи фонд часова **70 часова**

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршеној области ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – самостално штимује свој инструмент; – самостално вежба и поступа по процедури која се примењује у стицању технике леве и десне руке; – контролише интонацију ритам и квалитет тона при промени позиција и коригује се; – истражује начине добијања чистог тона и поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – испољи креативност у остварењу музичке фантазије и естетике; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности 	<p style="text-align: center;">ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Читање с листа. Метричко и ритмичко свирање. Квалитет тона – уједначеност у различитим позицијама и у комбинацији са техничким захтевима. Слушање, интонација и штимовање инструмента. Музичка меморија - неговање и развијање. Камерно музицирање (наставник – ученик, ученик – ученик). Развој извођачког апарата и музичке фантазије кроз рад над одговарајућом литературом и композицијама сложенијих техничких захтева. Музичка меморија - неговање и развијање. Музички бонтон.</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – владање комплетним звуком на инструменту; – свирање двозвука са једноставним прелазима како деташе тако и легато, стакато..; – свирање акорада на три и четири жице (навише и наниже) у различитим позицијама. <p>Потези: деташе, легато (3, 6, 9, 12, 4,</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

<p>дигитализације;</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи првих пет позиција; – користи хармонски слух; – влада једноставнијом двозвучном и акордском техником у програму; – свира задате композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – активно слуша часове и јавне наступе других ђака у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 		<p>8,16,24 нота на једно гудало), стакато, мартеле, спикато, сотије</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коришћење првих пет позиција са прелазима; – вибрато; – хроматске скале на све четири жице кроз позиције; – разложене терце; – коришћење природних и вештачких флажолета; – једноставни двозвучи у различитим позицијама (сексте, терце, октаве, кварте); – једноставни акорди на три и четири жице у различитим позицијама. <p>Скале и трозвучи:</p> <p>Дурске и молске скале (4, 8, 16, 24 на једно гудало) са различитим потезима, кроз две и три октаве са прелазима;</p> <p>Дурски и молски трозвучи (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд – деташе, три и шест легато) кроз две и три октаве са прелазима;</p> <p>Компликованије вежбе за развој моторике прстију леве руке у односу на предходни разред</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) – Скале по избору наставника – А. С. Шаљман: <i>Бићу виолиниста</i> (II свеска) – К. Тахтациев: <i>Виолина 4</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (II свеска) – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: <i>Хрестоматија IV-V разред и V- VI разред</i> – Т. Балашова-М. Кесељман: <i>Изабране етуде</i> (II свеска)
---	--	---

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none"> – Изабране етиде различити аутори (II свеска), издање Москва, „Музика“ – Ј. Коњус: <i>Мале етиде дуплих нота</i> – Волфарт: <i>60 етида, оп. 45</i> – Кајзер: <i>36 етида, оп. 20</i> (II свеска) – Мазас: <i>Етиде оп. 36, I свеска</i> – Донг: <i>Етиде оп. 37</i> – избор – Н. Рубинштајн: <i>Преслица</i> – Ђ. Б. Перголези: <i>Сицилијана</i> – А. Вивалди: <i>Концерт а-мол (I став)</i> – А. Комаровски: <i>Концерт бр. 2</i> – Ш. Берио: <i>Концерт а-мол</i>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – две двооктавне дурске и молске скале са разлагањима са променом позиција – осам етида различите проблематике; – два комада различитог карактера; или варијације; – Први или други и трећи став концерта и један или два става сонате; 		
<p>Јавни наступи</p> <ul style="list-style-type: none"> – обавезна два јавна наступа током школске године. 		
<p>Испитни програм</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Једна двооктавна дурска или молска скала са прелазима са дурским или молским трозвучи (квинтакорд, сектакорд, квартсектакорд) са прелазима; 2. Једна етида 3. Један комад; или једна етида различитог карактера од предходне 4. Први или други и трећи став концерта; 		

Кључни појмови садржаја: виолина, тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ВИОЛИНА**

Циљ **Циљ** учења предмета Виолина је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Шести**

Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – самостално штимује свој инструмент; – самостално вежба и поступа по процедури која се примењује у стицању технике леве и десне руке; – контролише интонацију ритам и квалитет тона при промени позиција и коригује се; – користи метроном приликом вежбања; – истражује начине добијања чистог тона; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – самостално чита нотни текст и примењује различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања; – користи првих седам позиција; – користи хармонски слух; – влада двозвучном и акордском техником у програму; – свира задате композиције напамет, 		<p>Читање с листа.</p> <p>Метричко и ритмичко свирање уз метроном.</p> <p>Слушање и интонација Развијање музичке фантазије кроз одговарајућу литературу.</p> <p>Музичка меморија - неговање и развијање.</p> <p>Камерно музицирање (наставник – ученик, ученик – ученик).</p> <p>Развој извођачког апарата</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – владање комплетним звуком на инструменту; – свирање разложених двозвука у скали, деташе и легато; – свирање акорада на три и четири жице (навише и наниже) у различитим позицијама. <p>Потези:</p> <p>деташе, легато (3, 6, 9, 12, 4, 8, 16, 24 нота на једно гудало), стакато, мартеле, спикато, сотије, рикоше.</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коришћење првих седам позиција са прелазима;

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>соло и уз пратњу клавира;</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – активно слуша часове других ђака и примењује на себи искуства стечена на тај начин; – самоиницијативно посећује концерте и друге музичке манифестације; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 		<ul style="list-style-type: none"> – различите врсте вибрата; – хроматске скале на све четири жице кроз позиције; – коришћење природних и вештачких флажолета; – лака пициката левом руком; – једноставни двозвуци разложено или спојено у различитим позицијама (сексте, терце, октаве, кварте); – једноставни акорди на три и четири жице у различитим позицијама. <p>Скале и трозвуци</p> <p>Дурске и молске скале (4, 8, 16, 24 на једно гудало) са различитим потезима, кроз две и три октаве са прелазима;</p> <p>Дурски и молски трозвуци (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд – деташе, три и шест легато) кроз две и три октаве са прелазима;</p> <p>Сложеније вежбе за развој моторике прстију леве руке у односу на предходни разред</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) – Скале по избору наставника – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (III свеска) – <i>Хрестоматија IV-V разред и V-VI разред</i> – Т. Балашова-М. Кесељман: <i>Изабране етиде</i> (II свеска) – Изабране етиде различити аутори (III свеска), издање Москва, Музика – Ј. Коњус: <i>Мале етиде дуплих нота</i> – Волфарт: <i>60 етида, оп. 45</i> Кајзер: <i>36 етида, оп. 20</i> (II свеска) – Мазас: <i>Етиде оп. 36</i>, I свеска – Донт: <i>Етиде оп. 37</i> – избор – Р. Кројцер: <i>почетне етиде</i> – Ш. Данкл: <i>Варијације</i> – А. Вивалди: <i>Концерт а-мол</i> (II и
---	--	---

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		III став) – Ј. Б. Аколај: <i>Концерт а-мол</i> – Ш.Берио: <i>Балетске сцене</i> – А. Комаровски: <i>Концерт е-мол</i> – Ј. С. Бах: <i>Концерт а-мол</i> – Г. Б. Виоти: <i>Концерт оп. 23</i> – Д. Кабалевски: <i>Омладински концерт</i>
Обавезни минимум програма – две трооктавне дурске или молске скале са разлагањима; – шест етида различите проблематике; – два комада различитог карактера; или варијације; – Први или други и трећи став концерта и два или сви ставови сонате		
Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године.		
Испитни програм/ Програм смотри 1. Једна скала кроз три октаве са разлагањима; 2. Две етиде са различитом проблематиком; 3. Један комад; 4. Први или други и трећи став концерта;		

Кључни појмови садржаја: виолина, тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО - МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ВИОЛИНА

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ, а да се истовремено не разговара о свим другим аспектима музике (јединство техничких и музичких елемената).

Бављење музиком уопште а посебно свирање на инструменту подстиче фину менталну комбинаторику драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика и одлична је основа за интеграцију са другим предметима.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Препоручени музички садржаји (литература) остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Наставник има слободу али и одговорност да изабере оптималан програм у коме ће ученик моћи да репродукује све техничке и музичке задатке, а и да у истом ужива, не размишљајући о тежини захтева као о неком непробродивом проблему.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко свирање и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и користе извођачки апарат што је важно за одржавање здравља коштаног-мишићног апарата. Задатак наставника је да у том смислу, у зависности од врсте инструмента и специфичног става при свирању ученике упуте на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких вежби и/или пливања. У односу на слушни апарат, ученике треба информисати и упозорити да прегласна и агресивна музика има штетан утицај и изазива физиолошки и психолошки одговор организма у негативном смислу.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. У том смислу позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

и разраду исхода на месечном нивоу. Припрема за час посвећена је сваком ученику појединачно, имајући у виду музичке, интелектуалне, физичке и менталне предиспозиције.

С обзиром на дужину трајања часа (30/45 минута) рад треба ефикасно организовати. Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је разноврстан и маштовит час најбољи начин за постизање резултата.

Припрема за час обухвата читав спектар активности – од детаљног проучавања композиција са ученичког репертоара (аналитичким просвиравањем или, евентуално, припремањем за извођење на подијуму), преко упоређивања различитих издања и допуњавања одабраних редакција, до континуираног вођења обимне евиденције о учениковом раду и напретку.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Имајући на уму комплексност и свеобухватност процеса наставе гудачких инструмента, активност наставника обухвата велику палету информација различите природе (техника свирања, неговање тона, процедуре вежбања, стилске одреднице о композитору, делу, облику у којем је написано, мелодијским, ритмичким, хармонским и контрапунктским појединостима које га карактеришу, емотивној, поетској, психолошкој или филозофској позадини његове уметничке представе и његовој естетској вредности) до практичних демонстрација (лично свирање на инструменту). За ученике је веома важно да наставника доживљавају и као музички ауторитет а не само као предавача са друге стране катедре.

Када је реч о десној руци контрабаса треба обратити пажњу да без обзира на стил држања гудала, природно функционисање прстију, зглоба и шаке морају бити у природној равнотежи. Код свих гудачких инструмената честа је појава тзв. слабих прстију, лабавих зглобова и слично. У тој ситуацији потребно је радити вежбе за јачање слабе мускулатуре руку.

Избор композиција које носе у себи одређене техничке и музичке захтеве је од великог значаја за заинтересованост ученика и њихов напредак. То је нарочито важно за ученике првог циклуса, који тек освајају простор инструмента, а звучна слика која им се допада буди потребу да изнова истражују, вежбају и кроз то и напредују у техничком и музичком смислу. Сваки ученик је посебан и у том смислу наставник мора имати и његову ширу слику (породица, школа, окружење, лични капацитети...) како би оптимално избалансирао одговарајући програм који ће ученика довести до практичних вештина, а ове пак отворити пут за даље напредовање.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ВИОЛОНЧЕЛО**

Циљ **Циљ** учења предмета Виолончело је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Први**

Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима карактеристике виолончела и начин добијања тона; – правилно седи и држи инструмент и гудало; – изводи основне потезе и пицкато; – самостално поставља прсте леве руке на хватник у затвореном ставу у првој и четвртој позицији; – изражајно пева а потом самостално или уз пратњу наставника свира кратке и лаке песмице по слуху; – изводи правилно техничке вежбе за промену позиције, интонацију и покретљивост уз помоћ наставника; – примени основне елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст у бас кључу; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, понављање... – примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p>	<p>Карактеристике инструмента. Начин добијања тона. Поставка леве и десне руке. Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – држање и вођење гудала; – расподела гудала; – место и количина гудала у односу на врсту потеза, динамику и темпо... <p>Основни потези: деташе и легато. Поставка леве руке. Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – уски став, прва и четврта позиција – широки став, прва позиција <p>Скале и трозвучи:</p> <p>Це, Ге, Де и Еф-дур у једној октави. Це-дур кроз две октаве. Ге-дур кроз две октаве Вежбе за развој моторике прстију леве руке.</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – М. Симић: <i>Избор етида</i> за I годину – И. Мардеровски: <i>Први часови виолончела</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none">– испољи самопоуздање у току јавног наступа;– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.		<ul style="list-style-type: none">– Сато: <i>Чело школа</i>, I свеска– Ф. Антал: <i>Прва свеска</i>– Гардијан: Школа за виолончело, I свеска– Пејшик: <i>Абеџеда виолончела</i>– <i>Хрестоматија I–IV разреда</i>
Обавезни минимум програма		
<ul style="list-style-type: none">– 5 етида различитог типа технике– 5 кратких комада– 2 лествице		
Јавни наступи		
Обавезна су два јавна наступа у току школске године		
Програм смотре (на крају школске године)		
1.Једна лествица		
2.Једна етида		
3.Један комад по слободном избору		
Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, вођење гудала, свирање, музички бонтон.		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета	ВИОЛОНЧЕЛО
Циљ	Циљ учења предмета Виолончело је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.
Разред	Други
Годишњи фонд часова	70 часова

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
По завршеној области ученик ће бити у стању да:		
<ul style="list-style-type: none"> – правилно седи и држи инструмент и гудало; – изводи основне потезе и пицкато; – самостално поставља прсте леве руке на хватник у затвореном и отвореном ставу у првој и четвртој позицији; – изводи правилно техничке вежбе за промену позиције, интонацију и покретљивост уз помоћ наставника; – контролише квалитет тона у току свирања; – примени основне елементе нотне писмености и основне ознаке за темпо, динамику, понављање...у свирању; – течно чита нотни текст у бас кључу; – примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p>	<p>Начин добијања тона.</p> <p>Вежбе за прецизност и флексибилност леве и десне руке.</p> <p>Композиције различитог карактера.</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – држање и вођење гудала; – расподела гудала; – квалитет тона; – место и количина гудала у односу на врсту потеза, динамику и темпо... – вођење гудала при промени позиције; <p>Основни потези: деташе, легато и стакато</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – уски став, прва и четврта позиција; – широки став, прва и четврта позиција; – вежбе за прелаз из једне у другу позицију, са и без глисанда. <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи:</p> <p>Це, А, Ес, Бе, Ге, Де и Еф-дур кроз две октаве.</p> <p>Вежбе за развој моторике прстију леве руке.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none">– И. Мардеровски : <i>Избор етида</i>– Сато : <i>Чело школа II свеска</i>– Р. Мац : <i>25 етида</i>– Ф. Антал : <i>II свеска</i>– Гардијан : <i>II свеска</i>– Хрестоматија– С. Ли : <i>40 лаких етида</i>– А. Вивалди : <i>Кончертино Це-дур</i>– Бревал: <i>Кончертино Де-дур</i>– Волчков : <i>Варијације</i>– Сузуки: <i>Чело школа бр.2</i>
Обавезни минимум програма		
<ul style="list-style-type: none">– 4 лествице– 10 кратких етида са применом основних потеза и ритмичких фигура– 10 кратких песмица уз пратњу клавира		
Јавни наступи		
Обавезна су два јавна наступа у току школске године		
Програм смотре (на крају школске године)		
<ul style="list-style-type: none">– једна лествица са трозвуком– једна етида– две композиције по слободном избору		

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, свирање, музичка фраза, музички, бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ВИОЛОНЧЕЛО**

Циљ **Циљ** учења предмета Виолончело је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Трећи**

Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правилно седи и држи инструмент и гудало; – изводи основне потезе и ритмичке фигуре; – самостално поставља леву руку у II и III позицији; – контролише интонацију и квалитет тона при промени позиција са и без глисанда; – прати интонацију и коригује се; – изводи правилно техничке вежбе за промену позиције и покретљивост уз помоћ наставника; – користи вибрато; – примени основне елементе нотне писмености у свирању и течно чита нотни текст у бас кључу; – примени основне ознаке за темпо, динамику, понављање...; – примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – комуницира са корепетитором кроз музику; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p>	<p>Контрола држања гудала.</p> <p>Квалитет тона – уједначеност у различитим позицијама и у комбинацији са техничким захтевима.</p> <p>Слушање и интонација.</p> <p>Музичка меморија - неговање и развијање.</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – расподела гудала; – брзина гудала; – место и количина гудала у односу на врсту потеза, динамику и темпо..; – основни потези и ритмичке фигуре: деташе, легато, стакато и пунктирани ритам; – прелазак гудалом са жице на жицу у различитим тачкама гудала; <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – II и III позиција – уски и широки став и увођење у полу позицију; – вибрато. <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Скале, трозвуци и разложене терце.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none">– испољи самопоуздање у току јавног наступа;– самостално и свакодневно вежба;– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. <p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none">– 4 лествице– 8 етида различитог карактера– 3 комада уз пратњу клавира– кончертино или концерт, соната или сонатина, варијације <p>Јавни наступи</p> <p>Обавезна су два јавна наступа у току године</p>		<p>Вежбе за развој моторике прстију леве руке (Косман и Фејер)</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <p>Етиде</p> <ul style="list-style-type: none">– И. Мардеровски : <i>избор етида</i>– С. Ли : <i>40 лаких етида</i>– Ф. Антал : <i>Хрестоматија, III свеска</i>– Ф. Доцауер : <i>113 етида</i> <p>Кончертина и концерти:</p> <ul style="list-style-type: none">– А. Вивалди : <i>Це-дур</i>– Бревал : <i>Це-дур, Де-дур</i> <p>Сонате:</p> <ul style="list-style-type: none">– Ромберг: <i>е-мол, Еф-дур</i>– Хук: <i>Ге-дур</i> <p>Друга литаратура по избору наставника, а у складу са захтевима програма и могућностима ученика.</p>
<p>Испитни програм</p> <p>Скала са трозвуком и потезима (најмање 3 потеза)</p> <p>Две етиде различитог карактера</p> <p>Комад са клавиром, I или II и III став кончертина, концерта, сонате, сонатине, варијација</p>		
<p>Кључни појмови садржаја: тон, интонација, вибрато, слушање музике, музичка фраза, музички бонтон.</p>		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО - МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ВИОЛИНА, ВИОЛОНЧЕЛО

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ, а да се истовремено не разговара о свим другим аспектима музике (јединство техничких и музичких елемената).

Бављење музиком уопште а посебно свирање на инструменту подстиче фину менталну комбинаторику драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика и одлична је основа за интеграцију са другим предметима.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Препоручени музички садржаји (литература) остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Наставник има слободу али и одговорност да изабере оптималан програм у коме ће ученик моћи да репродукује све техничке и музичке задатке, а и да у истом ужива, не размишљајући о тежини захтева као о неком непробродивом проблему.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко свирање и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и користе извођачки апарат што је важно за одржавање здравља коштаног-мишићног апарата. Задатак наставника је да у том смислу, у зависности од врсте инструмента и специфичног става при свирању ученике упуте на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких вежби и/или пливања. У односу на слушни апарат, ученике треба информисати и упозорити да прегласна и агресивна музика има штетан утицај и изазива физиолошки и психолошки одговор организма у негативном смислу.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. У том смислу позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Бартук Бела“Ада

и разраду исхода на месечном нивоу. Припрема за час посвећена је сваком ученику појединачно, имајући у виду музичке, интелектуалне, физичке и менталне предиспозиције.

С обзиром на дужину трајања часа (30/45 минута) рад треба ефикасно организовати. Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је разноврстан и маштовит час најбољи начин за постизање резултата.

Припрема за час обухвата читав спектар активности – од детаљног проучавања композиција са ученичког репертоара (аналитичким просвиравањем или, евентуално, припремањем за извођење на подијуму), преко упоређивања различитих издања и допуњавања одабраних редакција, до континуираног вођења обимне евиденције о учениковом раду и напретку.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Имајући на уму комплексност и свеобухватност процеса наставе гудачких инструмента, активност наставника обухвата велику палету информација различите природе (техника свирања, неговање тона, процедуре вежбања, стилске одреднице о композитору, делу, облику у којем је написано, мелодијским, ритмичким, хармонским и контрапунктским појединостима које га карактеришу, емотивној, поетској, психолошкој или филозофској позадини његове уметничке представе и његовој естетској вредности) до практичних демонстрација (лично свирање на инструменту). За ученике је веома важно да наставника доживљавају и као музички ауторитет а не само као предавача са друге стране катедре.

Када је реч о десној руци контрабаса треба обратити пажњу да без обзира на стил држања гудала, природно функционисање прстију, зглоба и шаке морају бити у природној равнотежи. Код свих гудачких инструмената честа је појава тзв. слабих прстију, лабавих зглобова и слично. У тој ситуацији потребно је радити вежбе за јачање слабе мускулатуре руку.

Избор композиција које носе у себи одређене техничке и музичке захтеве је од великог значаја за заинтересованост ученика и њихов напредак. То је нарочито важно за ученике првог циклуса, који тек освајају простор инструмента, а звучна слика која им се допада буди потребу да изнова истражују, вежбају и кроз то и напредују у техничком и музичком смислу. Сваки ученик је посебан и у том смислу наставник мора имати и његову ширу слику (породица, школа, окружење, лични капацитети...) како би оптимално избалансирао одговарајући програм који ће ученика довести до практичних вештина, а ове пак отворити пут за даље напредовање.

Када су у питању такмичења, препоручује се велика умереност и опрез. Мудар наставник неће допустити да ученичка мотивација временом постане искључиво такмичарски обојена, као и да сопствени рад вреднује бројем награда и признања које његови ученици освајају.

Веома је важно да ученици што чешће јавно свирају како би се ослободили страха од наступа као и да стекну навику посеђивања концерата уметничке музике и представа. Дискусијом о одслушаним делима и извођењем истих (примереном старосном добу ученика), ученици стичу увид у тумачења музичких дела, начине извођења, различите техничке приступе извођача, развијајући тако критичко мишљење, о сопственом и туђем извођењу које ће им помоћи у даљем развоју и напредовању.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, па функционални задаци имају приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и његово лично напредовање у складу са личним и музичким могућностима.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке. Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ЖИЧАНИ ИНСТРУМЕНТИ

(гитара, танбура Е-прим, тамбура А-бас прим)

Назив предмета

ГИТАРА

Циљ

Циљ учења предмета Гитара је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред

Први

Годишњи фонд часова

70 часова

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – именује делове гитаре и опише својим речима начин добијања тона; – демонстрира како се правилно седи и како се држи гитара; – наведе тонове празних жица на гитари и називе прстију десне руке; – изводи апојандо технику свирања десне руке; – самостално поставља прсте леве руке на врат гитаре у првој позицији; – изводи тирандо технику свирања десне руке; – користи истовремено прсте леве и десне руке; – разликује гласно и тихо свирање, као и споро и брзо свирање; – пева мелодије које свира; – свира двоглас, мелодија уз пратњу баса; – примењује елементе нотне писмености у свирању; – самостално свира кратке композиције напамет; <ul style="list-style-type: none"> – свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p style="text-align: center;">Делови инструмента и начин добијања тона.</p> <p style="text-align: center;">Правилно седење и држање инструмента.</p> <p style="text-align: center;">Празне жице и тонови ми, си, сол, ре, ла, ми.</p> <p style="text-align: center;">Називи прстију десне руке.</p> <p style="text-align: center;">Основни елементи нотне писмености- трајање нота.</p> <p style="text-align: center;">Апојандо техника свирања десне руке- свирање са наслоном.</p> <p style="text-align: center;">Тирандо техника свирања десне руке- чупкање.</p> <p style="text-align: center;">Ознаке за прсторед десне руке.</p> <p style="text-align: center;">Ознаке за прсторед леве руке.</p> <p style="text-align: center;">Техника леве руке - прва позиција.</p> <p style="text-align: center;">Двоглас, истовремено коришћење палца и прста.</p> <p style="text-align: center;">Извођење основне динамике (форте и пијано).</p> <p style="text-align: center;">Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика).</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p style="text-align: center;">Музички бонтон.</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ј. Јовичић: <i>Школа за гитару, I део</i> – Ј. Јовичић: <i>Почетница за гитару</i> – М. Ђулијани: <i>Техничке вежбе</i> – Хуберт Кепел: <i>Техничке вежбе</i> – В. Андре: <i>Збирка композиција за гитару</i> – Едо Ђуга: <i>избор композиција</i> – Вера Огризовић: <i>Збирка композиција Мој први концерт</i> <p style="text-align: center;">Шира литература по избору наставника, а у складу са програмом</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – четири лествице у првој позицији; – четири етиде; – три комада; 		
<p>Јавни наступи – обавезна су два јавна наступа током школске године.</p>		
<p>Програм смотре (на крају школске године)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Једна лествица; 2. Једна етида или краћа композиција одређених техничких захтева; 3. Две композиције по слободном избору. 		

Кључни појмови садржаја: тон, техника, мелодија, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ГИТАРА**

Циљ **Циљ** учења предмета Гитара је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Други**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно седи и држи гитару; – чита ноте на свим жицама, закључно са петом позицијом самостално или уз помоћ наставнока; – разликује ознаке за прсторед, празне жице и римске бројеве за поља; – користи обе технике свирања у десној руци, апојандо, тирандо; – чита нови нотни текст, уз помоћ наставника и проналази тонове задате композиције; – обликује једноставну музичку фразу на нивоу захтева; – примењује елементе нотне писмености у свирању; – демонстрира најједноставнију промену боје; – примењује основне смернице за извођење малог баре хвата уз помоћ наставника; – самостално броји у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања; – демонстрира правилан начин вежбања; – свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Примена нотне писмености на гитари.</p> <p>Технике свирања у десној руци -тирандо и апојандо.</p> <p>Поставка малог баре хвата.</p> <p>Ознаке прсторедра – читање и примена.</p> <p>Динамика (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо).</p> <p>Боја тона (ординаре, тасто, понтичело).</p> <p>Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика)</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи</p> <p>Дурске и молске скале.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ј. Јовичић: <i>Школа за гитару, I и II део</i> – Вера Огризовић: <i>Збирка композиција Мој први концерт</i> – В. Андре: <i>Збирка композиција за класичну гитару</i> – Х. Сагрерас: <i>Лекције за гитару</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none">– Хуберт Кедел: <i>Техничке вежбе</i>– М.Ђулијани: <i>Техничке вежбе</i>– Едо Ђуга: <i>избор композиција</i> Шира литература по избору наставника, а у складу са захтевима програма.
Обавезни минимум програма: <ul style="list-style-type: none">– четири лествице у првој позицији;– четири етиде;– три комада.		
Јавни наступи Обавезна су два јавна наступа током школске године.		
Програм смотре <ol style="list-style-type: none">1. Једна лествица;2. Једна етида;3. Две композиције, по слободном избору.		

Кључни појмови садржаја: боја тона, музичка фраза, баре хват, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ГИТАРА**

Циљ **Циљ** учења предмета Гитара је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **трећи**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно седи и држи гитару; – препозна све ноте на свим жицама, закључно са седмом позицијом самостлно или уз помоћ наставника; – уз помоћ наставника чита нови нотни текст, проналази тонове задате композиције; – примењује задати прсторед; – примени основне смернице за правилно извођење вибрата; – изводи тирандо у једноставним акордским разлагањима уз већу стабилност десне руке; – уз помоћ наставника препозна и издвоји главну мелодију помоћу различите динамике и врсте удара; – самостално броји у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања; – примени знања о елементата музичке форме у интерпретацији композиције; – демонстрира правилан начин вежбања; – уз помоћ наставника тежи за постизањем музичког израза уз употребу динамике и боје тона; – свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p style="text-align: center;">Вежбе за четврту, пету и седму позицију.</p> <p style="text-align: center;">Техника вибрата.</p> <p style="text-align: center;">Усавршавање технике десне руке, тирандо.</p> <p style="text-align: center;">Елементи музичке форме-двотакт, мотив.</p> <p style="text-align: center;">Динамика - форте, фортисимо, пијано, пијанисимо.</p> <p style="text-align: center;">Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика)</p> <p style="text-align: center;">Музички бонтон</p> <p style="text-align: center;">Скале и трозвуци</p> <p style="text-align: center;">Двооктавне скале -промена позиције и рада на ритмичким варијантама</p> <p style="text-align: center;">Лествични интервали</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ј. Јовичић: <i>Школа за гитару, II део</i> – Х. Сагрерас: <i>Лекције за гитару</i> – М. Ђулијани: <i>Техничке вежбе</i> – Хуберт Кепел: <i>Техничке вежбе</i> – В. Андре: <i>Збирка композиција за гитару</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none">– Д. Богдановић: <i>Шест дечјих комада</i>– Едо Ђуга: <i>избор композиција</i>– Вера Огризовић: <i>Свирајте Баха</i> <p>Шира литература по избору наставника, а у складу са програмом.</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none">– четири лествице– четири етиде;– три комада.		
<p>Јавни наступи</p> <p>Обавезна су два јавна наступа током школске године.</p>		
<p>Испитни програм:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Лествица са каденцом и интервалима (једна врста)2. Једна етида;3. Два комада		

Кључни појмови садржаја: вибрато, музички израз, баре хват, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ГИТАРА**

Циљ **Циљ** учења предмета Гитара је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **четврти**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – чита ноте закључно са деветом позицијом уз помоћ наставника или самостално; – чита са листа једноставне композиције; – примени легато у свирању; – изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар; – примени основне смернице за правилно извођење великог баре хвата; – свира техником арпеђа; – уз помоћ наставника користи ознаке за агогику и карактер у композицијама које изводи; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – демонстрира правилан начин вежбања; – уз помоћ наставника тежи за постизањем музичког израза уз употребу артикулације, динамике и боје; – примењује елементе полифоније у извођењу; – свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Девета позиција. Упознавање са украсима. Вежбе за легато технику. Усавршавање арпеђа. Увођење у поставку великог баре хвата.</p> <p>Анализа композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер).</p> <p>Музички израз. Ознаке: карактер, динамика, агогика. Увод у полифонију. Читање с листа. Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика) Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци Скале кроз две октаве</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ј. Јовичић: <i>Школа за гитару, II део</i> – Х. Сагрерас: <i>Лекције за</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p><i>гитару</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – В. Андре: <i>Збирка композиција за гитару</i> – Д. Богдановић: <i>Шест дечјих комада</i> – Едо Ђуга: <i>избор композиција</i> – М.Ђулијани: <i>120 арђа, оп.1</i> – Хуберт Кепел: <i>Техничке вежбе</i> – Вера Огривовић: <i>Свирајте Баха</i> – Ј. Дауланд: <i>Лаки комади</i> – Ј. А. Логи: <i>Партиа</i> – Ф. Сор: <i>Етиде, оп.31/1 и II</i> <p>Шира литература по избору наставника, а у складу са програмом.</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – четири лествице; – четири етиде; – три комада; 		
<p>Јавни наступи</p> <p>Обавезна су два јавна наступа током школске године.</p>		
<p>Испитни програм:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лествица са каденцом и интервалима (једна врста) 2. Једна етида; 3. Два комада- један полифони 		

Кључни појмови садржаја: легато, украси, агогика, полифонија.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета	ГИТАРА
Циљ	Циљ учења предмета Гитара је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања
Разред	пети
Годишњи фонд часова	70 часова

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – повеже стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – користи одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције; – чита са листа; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; – примењује основне елементе полифоније у свирању; – свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p style="text-align: center;">Техничке вежбе за усавршавање легато технике, арпеђа, баре хвата.</p> <p style="text-align: center;">Вежа између анализе облика и интерпретације дела.</p> <p style="text-align: center;">Музичко фразирање.</p> <p style="text-align: center;">Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика)</p> <p style="text-align: center;">Полифоне композиције – приступ и реализација.</p> <p style="text-align: center;">Читање с листа.</p> <p style="text-align: center;">Музички бонтон.</p> <p style="text-align: center;">Скале и трозвучи</p> <p style="text-align: center;">Скале кроз три октаве промена позиције, скокови за леву руку.</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <p style="text-align: center;">Проширивање репертоара ренесансним, барокним или модерним композицијама уз упознавање са карактеристикама стила.</p> <p style="text-align: center;">– Ј. Јовичић: <i>Школа за гитару</i>,</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p><i>II део</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Х. Сагрерас: <i>Лекције за гитару</i> – В. Андре: <i>Збирка композиција за гитару</i> – Герхард Швертбергер: <i>Збирка композиција</i> – Едо Ђуга: <i>избор композиција</i> – М.Ђулијани: <i>120 арђа, оп.1</i> – Хуберт Кепел: <i>Техничке вежбе</i> – Вера Огризовић: <i>Свирајте Баха</i> – Ј.Дауленд: <i>Лаки комади</i> – Ј.А. Логи: <i>Партита</i> – Ф.Сор: <i>Етиде, оп.31/I и II</i> <p>Шира литература по избору наставника, а у складу са програмом.</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – две лествице кроз три октаве ; – четири етиде; – три комада. 		
<p>Јавни наступи</p> <p>Обавезна су два јавна наступа током школске године.</p>		
<p>Испитни програм</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лествица са каденцом и интервалима (једна врста) 2. Једна етида; 3. Два комада- један полифони 		

Кључни појмови садржаја: фраза, полифонија, музички израз, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ГИТАРА**

Циљ **Циљ** учења предмета Гитара је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања

Разред **шести**
Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – чита ноте до дванестог поља; – наштима гитару по слуху; – изводи природне флажолете, трилере, украсе; – изводи вештачке флажолете и пицикато; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – користи одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; – примењује основне елементе полифоније у свирању; – свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања; – меморише дужи нотни текст; – чита са листа; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Тоновни до XII поља.</p> <p>Природни и вештачки флажолети, трилери, украси, пицикато.</p> <p>Техничке вежбе: усавршавање легато технике, арпеђа, баре хвата.</p> <p>Анализа облика и интерпретација дела - сонатни облик.</p> <p>Музичко фразирање.</p> <p>Полифоне композиције – приступ и реализација.</p> <p>Штимовање.</p> <p>Меморисање нотног текста.</p> <p>Полифона композиција</p> <p>Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика)</p> <p>Читање са листа.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Скале кроз три октаве</p> <p>Промена позиције, скокови за леву руку.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <p>Проширивање репертоара ренесансним, барокним или модерним композицијама уз упознавање карактеристика стила.</p> <ul style="list-style-type: none">– Ј. Јовичић: <i>Композиције на фолклорне теме Балкана и Шпаније</i>– В. Андре: <i>Збирка композиција за гитару</i>– Ф. Карули: <i>Сонате</i>– М. Ђулијани: <i>Сонатине</i>– Ф. Сор и Сеговија: <i>20 етида</i>– Вера Огризовић: <i>Свирајте Баха</i>– Едо Ђуга: <i>избор композиција</i>– Хуберт Кепел: <i>техничке вежбе</i> <p>Шира литература по избору наставника, а у складу са програмом</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none">– две лествице кроз три октаве ;– две етиде;– два комада;		
<p>Јавни наступи</p> <p>Обавезна су два јавна наступа током школске године.</p>		
<p>Испитни програм</p> <ol style="list-style-type: none">1. Једна трооктавна лествица2. Једна етида;3. Један став сонатине или сонате, свите или варијације4. Један комад		

Кључни појмови садржаја: фраза, полифонија, музички израз, музички бонтон.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ГИТАРА

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ, а да се истовремено не разговара о свим другим аспектима музике (јединство техничких и музичких елемената).

Бављење музиком уопште а посебно свирање на инструменту подстиче фину менталну комбинаторику драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика и одлична је основа за интеграцију са другим предметима.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Препоручени музички садржаји (литература) остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Наставник има слободу али и одговорност да изабере оптималан програм у коме ће ученик моћи да репродукује све техничке и музичке задатке, а и да у истом ужива, не размишљајући о тежини захтева као о неком непробродивом проблему.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко свирање и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и користе извођачки апарат што је важно за одржавање здравља коштаног-мишићног апарата. Задатак наставника је да у том смислу, у зависности од врсте инструмента и специфичног става при свирању ученике упуте на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких вежби и/или пливања. У односу на слушни апарат, ученике треба информисати и упозорити да прегласна и агресивна музика има штетан утицај и изазива физиолошки и психолошки одговор организма у негативном смислу.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. У том смислу позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. Припрема за час посвећена је сваком ученику појединачно, имајући у виду музичке, интелектуалне, физичке и менталне предиспозиције. С обзиром на дужину трајања часа (30/45 минута) рад треба ефикасно организовати. Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је разноврстан и маштовит час најбољи начин за постизање резултата.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Избор композиција које носе у себи одређене техничке и музичке захтеве је од великог значаја за заинтересованост ученика и њихов напредак. То је нарочито важно за ученике првог циклуса, који тек освајају простор инструмента, а звучна слика која им се допада буди потребу да изнова истражују, вежбају и кроз то и напредују у техничком и музичком смислу. Сваки ученик је посебан и у том смислу наставник мора имати и његову ширу слику (породица, школа, окружење, лични капацитети...) како би оптимално избалансирао одговарајући програм који ће ученика довести до практичних вештина, а ове пак отворити пут за даље напредовање.

Музички материјал који се обрађује обухвата различите композиције, почев од најједноставнијих вежби (празне жице), па све до развијенијих цикличних и полифоних форми. Скале, вежбе или етиде морају бити саставни део свакога часа. Највећу важност у свирању техничких вежби треба дати развојности и правилној ритмизацији, па тек потом лепоти тона и брзини. Полифонија има задатак да развија музичку интелигенцију, меморију, да побољша слушне способности и развије осећај за стил. Разноврстан избор комада подстаћи ће машту, осећајност и темперамент.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Веома је важно да ученици што чешће јавно свирају како би се ослободили страха од наступа као и да стекну навику посећивања концерата уметничке музике и представа. Дискусијом о одслушаним делима и извођењем истих (примереном старосном добу ученика), ученици стичу увид у тумачења музичких дела, начине извођења, различите техничке приступе извођача, развијајући тако критичко мишљење, о сопственом и туђем извођењу које ће им помоћи у даљем развоју и напредовању.

Када су у питању такмичења, препоручује се велика умереност и опрез. Мудар наставник неће допустити да ученичка мотивација временом постане искључиво такмичарски обојена, као и да сопствени рад вреднује бројем награда и признања које његови ученици освајају.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, па функционални задаци имају приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и његово лично напредовање у складу са личним и музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке. Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА Е - ПРИМ**

Циљ **Циљ** учења предмета Тамбура Е – прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Први**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима карактеристике тамбуре и начин добијања тона; – правилно седи и држи инструмент и трзалицу; – правилно истрзава и изводи потезе на доле неизменично и тремоло; – самостално поставља прсте леве руке на хватник у затвореном ставу; – изражајно пева а потом самостално или уз пратњу наставника свира кратке и лаке песмице по слуху; – изводи правилно техничке вежбе уз помоћ наставника; – примени основне елементе нотне писмености у свирању и читању нотног текста; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, понављање... – примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – направи план вежбања уз помоћ наставника, или самостално; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; – одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Карактеристике инструмента: начин добијања тона и поставка леве и десне руке</p> <p>Основи технике свирања на тамбури:</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – држање трзалица; – истрзавање на доле неизменично и тремоло; прва и друга позиција. <p>Техника леве руке - дијатонска поставка прстију Основне ритмичке вредности (цела нота, половина, четвртина, осмина, шеснаестина и одговарајуће паузе).</p> <p>Основне динамичке ознаке – форте и пиано.</p> <p>Агогика ритенуто и корона.</p> <p>Музички бонтон</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Свирање лествица кроз једну октаву у првој позицији са трозвучима и обртајима до три предзнака</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – С. Вукосављевић/И. Хаднађевић/В.Ченејац: <i>Школа за тамбуре</i> – Б. Стојановић : <i>Тамбурашки буквар</i> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – Т. Брадић – Синиша Леополд: <i>Школа за тамбуре I и II разред</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>извођењу музике.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир</i>, прва и друга свеска – Л. Малагурски: <i>Школа за тамбуру</i> први и други део – Фортунатов: <i>Избор етида за виолину</i> I и II свеска – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину</i>, I и II разред – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру Е-прим</i> – Б. Стојановић Љ./ Марјановић: <i>Тамбурашке етиде</i> – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку</i>, I свеска – С. Берта/С. Јарамазовић: <i>Школа тамбуре Војвођанског система Е-при</i> – А. Александров: <i>Педагошки репертоар домриста</i> I и II разред <p>Друга литаратура по избору наставника, а у складу са захтевима програма и могућностима ученика.</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – две дурске лествице кроз једну октаву са трозвучима – десет техничких вежби – три етиде – три народне песме или игре – три комада 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Програм смотри</p> <ul style="list-style-type: none"> – једна лесвица – једна етида – две композиције, по слободном избору 		

Кључни појмови садржаја: истрзавање, тремоло, свирање, слушање музике

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРЕ Е – ПРИМ**

Циљ учења предмета Тамбура Е – прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Други**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно седи и држи инструмент и трзалицу; – правилно истрзава и изводи потезе трзалицом; – примењује тремоло технику истрзавања; – свира у првој и другој позицији; – примени ознаке за темпо, динамику, понављање; – примени основне елементе нотне писмености у свирању; – понавља техничке вежбе за промену позиције и покретљивост уз помоћ наставника; – направи план вежбања уз помоћ наставника или самостално; – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – се критички осврне на сопствено или туђе извођење; – самостално одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Рад на левој и десној руци и њиховој координацији. Усавршавање технике тремоло (равномерност удараца у тремолу атака звука) и наизменичних удараца. Свирање у другој и трећој позицији. Увод у четврту позицију. Нотне вредности: цела нота, половина, четвртина, четвртина са тачком, синкопа са одговарајућим паузама и и друге ритмичке фигуре. Динамичко нијансирање (мецопиано, крешендо, декрешендо мецофорте), различите врсте темпа и агогика у складу са захтевима у литератури Бонтон</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале до три предзнака, трозвуци кроз једну октаву.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Т. Брадић/Синиша Леополд: <i>Школа за тамбуре I и II разред</i> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир</i>, прва и друга свеска – Л. Малагурски: <i>Школа за тамбуру</i> први и други део – С. Вукосављевић - И. Хаднађев-В.Ченејац: <i>Школа за тамбуре</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none"> – Б. Стојановић : <i>Тамбурашки буквар</i> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – Родионов: <i>Почетна школа за виолину</i> – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру Е-прим</i> – Б.Стојановић/Љ.Марјановић: – <i>Тамбурашке етиде</i> – В.Темуновић : <i>Избор композиција за тамбуру соло и клавир</i> – Фортунатов: <i>Избор етида за виолину I и II свеска</i> – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину, I и II разред</i> – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку, I свеска</i> – С. Берта/С. Јарамазовић: <i>Школа тамбуре Војвођанског система Е-прим</i> – А. Александров: <i>Педагошки репертоар домриста I и II разред</i> <p>Друга литаратура по избору наставника, а у складу са захтевима програма и могућностима ученика.</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – све предвиђене лествице – десет техничких вежби – три етиде – три народне песме или игре – три комада 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Програм смотри</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна лесвица – Једна етида – Две композиције, по слободном избору 		

Кључни појмови садржаја: истрзавање, тремоло, свирање, слушање музике

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА Е – ПРИМ**

Циљ **Циљ** учења предмета Тамбура Е – прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Трећи**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правилно истрзава и користи потезе трзалицом; – правилно изводи украсе, предударе, флажолете, пицикато, портаменто и глисандо; – повеже стечено знање из основа муз.писмености са техничким процедурама на инструменту; – користи анализу једноставних музичких облика ради боље интерпретације; – прати развој сопствене координације и моторике кроз свирање; – комуницира са корепетитором кроз музику; – самостално вежба; – учествује на јавним наступима, у школи и ван ње; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; – самостално одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Техника свирања тремола кроз различите вежбе. Украси (предудар, мордент). Природни флажелети. Пицикато палцем десне руке. Техника свирања – портаменто, глисандо и арпеђо. Обрада једноставних двохвата и трохвата. Анализа једноставних музичких облика. Динамичко нијансирање, различите врсте темпа и агогика у складу са захтевима у литератури. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи Свирање скала кроз две октаве са трозвучима.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – С. Вукосављевић/И.Хаднађев-В.Ченејац: <i>Школа за тамбуре</i> – Б. Стојановић : <i>Тамбурашки буквар</i> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – Ивановић: <i>Од преткласике до модерне, друга свеска</i> – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру Е-прим</i> – Т. Брадић: <i>Школа за тамбуру 3 - 6. разред</i> – С. Крајна: <i>Збирка складби за бисерницу и брач</i> – С. Крајна: <i>Етиде за бисерницу и брач</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none"> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир</i>, друга и трећа свеска – Б. Стојановић/Љ.Марјановић: <i>Тамбурашке етиде</i> – В. Темуновић : <i>Избор композиција за тамбуру соло и клавир</i> – А. Александров: <i>Педагошки репертоар домриста I и II разред</i> – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину</i>, 1. -4. разред – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку</i>, I свеска – С. Берта/С.Јарамазовић: <i>Школа тамбуре Војвођанског система Е-прим</i> <p>Друга литаратура по избору наставника, а у складу са захтевима програма и могућностима ученика.</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – десет техничких вежби – две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима – четири етиде – три народне песме или игре – три комада различитог карактера 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Испитни програм (изводи се напамет):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна лествица кроз две октаве са трозвуком; – Једна етида; – Једна народна песма или игра уз клавирску пратњу; – Један комад уз клавирску пратњу; 		

Кључни појмови садржаја: тон, мелодија, фраза, музичка целина, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА Е – ПРИМ**

Циљ **Циљ** учења предмета Тамбура Е – прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Четврти**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – изведе одговарајуће технике свирања на инструменту; – самостално чита једноставнији нотни текст; – повеже стечено знање из основа муз.писмености са техничким процедурама на инструменту; – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања и вежбања; – прати развој сопствене координације и моторике кроз свирање; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – комуницира са корепетитором кроз музику; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, и емоционални утицај; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – самостално вежба поштујући процедуру; – поштује договорена правила 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Развој технике леве и десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – извођење легата, нон легата, стаката; – свирање у осмој, деветој и десетој позицији; – украси - предудар, трилер; – природни и вештачки флажолет; – арпеђо и глисандо – синхронизација руку.. <p>Увод у штивовање Динамичко нијансирање, различите врсте темпа и агогика у складу са захтевима у литератури Композиције крупне форме: став из кончертина, концерта, сонатине или варијације. Читање са листа једноставних композиција Развој музичког израза. Свирање у ансамблу. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи Лествице до четири предзнака кроз 2 октаве са различитим врстама артикулације и трозвучима</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру Е-прим</i> – Б. Стојановић /Љ. Марјановић:

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>понашања при слушању и извођењу музике.</p>		<p><i>Тамбурашке етиде</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – С. Берта/С. Јарамазовић: <i>Школа тамбуре Војвођанског система Е-прим</i> – В. Темуновић : <i>Избор</i> композиција за тамбуру соло и клавир – Т. Брадић: <i>Школа за тамбуре</i> 3-6. разред – С. Крајна: <i>Збирка складби за бисерницу и брач</i> – С. Крајна: <i>Етиде за бисерницу и брач</i> – Ивановић: <i>Од преткласике до модерне, друга свеска</i> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир, друга и трећа свеска</i> – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину IV и V разред</i> – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку I свеска</i> – Група аутора: <i>Народне игре</i> – Г. Хендл: <i>Варијације</i> – О. Ридинг: <i>Концерти за виолину ха-мол, А-дур, Бе-дур</i> – П. Николић: <i>Кончертино Ге-дур, А-дур</i> – А. Комаровски: <i>Кончертино Ге-дур</i> – И. Линике: <i>Мала соната</i> – Макс: <i>Кончертино фациле</i> – Ф. Кихлер: <i>Кончертино Ге-дур, Де-дур</i> – А. Вивалди: <i>Концерт Ге-дур</i> – Кајзер: <i>Етиде за виолину, оп.24</i> <p>Друга литаратура по избору наставника, а у складу са захтевима програма и могућностима ученика.</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – десет техничких вежби; – две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима; – четири етиде; – три народне песме или игре; – три комада различитог карактера; – једна велика форма (став концерта или кончертина). 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Испитни програм (изводи се напамет)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна лествица кроз две октаве са трозвучком – Једна етида – Једна народна песма или игра уз клавирску пратњу 		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

- Један комад уз клавирску пратњу
- Један став велике форме уз клавирску пратњу

Кључни појмови садржаја: истрзавање, тон, мелодија, фраза, музичка целина, координација, украс, слушање музике, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА Е – ПРИМ**

Циљ учења предмета Тамбура Е – прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Пети**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – изведе одговарајуће технике свирања на инструменту; – правилно изводи украсе; – естетски обликује тон у складу са карактером и врстом композиције; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – комуницира са корепетитором кроз музику; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, стилску препознатљивост и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; – учествује на јавним; наступима у школи и ван ње; – самостално штимује и одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Читање са листа једноставних композиција. Самостално штимовање инструмента. Динамичко нијансирање, различите врсте темпа и агогика у складу са захтевима у литератури Упознавање са свим положајима на инструменту. Украси: предудар, мордент и трилер. Усавршавање технике свирања тремола; легата, нон легата, стаката... Неговање лепог тона. Свирање у ансамблу. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи Дурске и молске лествице кроз 2 октаве са различитим врстама артикулације и трозвучима</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру Е-прим</i> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир трећа свеска</i> – В.Темуновић : <i>Избор композиција за тамбуру соло и клавир</i> – Б. Стојановић /Љ. Марјановић: – <i>Тамбурашке етиде</i> – С. Берта/С.Јарамазовић:

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<p><i>Школа тамбуре Војвођанског система Е-прим</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину V и VI разред</i> – Гарлицки: <i>Хрестоматија за виолину трећа свеска</i> – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку, I свеска</i> – Ивановић: <i>Од преткласике до модерне, друга и трећа свеска</i> – Група аутора: <i>Народне игре</i> – Ф. Хендл: <i>Варијације</i> – А. Комаровски: <i>Концерт Ге-дур, А-дур</i> – И. Линике: <i>Мала соната-В. Панин: Дечији концерт</i> – Ф. Кихлер: <i>Кончертино Ге-дур, Де-дур и др.</i> – О. Ридинг: <i>Концерт х-мол, а-мол и др</i> – А. Вивалди: <i>Концерт за виолину Ге-дур, Де-дур, А-дур и др.</i> – Н. Бермел: <i>Концерт Ге-дур</i> – Н. Бакланова: <i>Кочертино де-мол, Сонатина Бе-дур</i> – З. Фибих: <i>Сонатина</i> <p>Друге композиције по избору наставника прилагођене техничким способностима ученика</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – десет техничких вежби; – две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима; – четири етиде; – три народне песме или игре; – три комада различитог карактера; – једна велика форма (став концерта или кончертина) 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Испитни програм (изводи се напамет)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна лествица кроз две октаве са трозвуком и потезима – Једна етида – Једна народна песма или игра уз клавирску пратњу – Један комад уз клавирску пратњу – Један став велике форме уз клавирску пратњу 		

Кључни појмови садржаја: поставка, тон, фраза, форма, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА Е – ПРИМ**

Циљ **Циљ** учења предмета Тамбура Е – прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Шести**
Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – изведе одговарајуће технике свирања на инструменту; – примени одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције; – интерпретира композицију у стилу епохе и композитора; – комуницира са корепетитором кроз музику; – испољи креативност у реализацији музичке фантазије и естетике; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, стилску препознатљивост и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; – користи различите приступе решавању проблема истравања – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – самостално штимује и одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Усавршавање технике истравања. Промена позиција. Рад на музичкој фрази, изражајности и музичкој индивидуалности. Читање са листа једноставних композиција. Свирање у ансамблу. Самостално штимовање инструмента. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске лествице са различитим врстама артикулације у обиму у зависности од инструмента. Трозвуци, доминантни септакорд.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – В. Темуновић : <i>Избор композиција за тамбуру соло и клавир</i> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – Б. Стојановић / Љ. Т. Брадић: <i>Школа за тамбуре 3-6. разред</i> – С. Крајна: <i>Збирка складби за бисерницу и брач</i> – Д.Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир трећа свеска</i> – Д. Марковић: <i>Школа за виолину 2. и 3. свеска</i> – Волфарт: <i>Етиде за виолину, оп.45</i> – Марјановић:

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none"> – Тамбурашке етиде – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину 5. и 6. разред</i> – Ивановић: <i>Од преткласике до модерне, друга и трећа свеска</i> – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку, II свеска</i> – Група аутора: <i>Народне игре</i> – Хендл: <i>Варијације</i> – О. Ридинг: <i>Концерти за виолину, Ге-Дур, Де-дур, а-мол</i> – П. Николић: <i>Кончертино Ге-дур, А-дур</i> – А. Вивалди: <i>Концерт за виолину Ге-дур, Де-дур, А-дур и др.</i> – Кајзер: <i>Етиде за виолину, оп.24</i> – Верамчини: <i>Соната за виолину</i> – Будашкин: <i>Концерт за домру ге-мол, I став</i> – Бакланова: <i>Кончертино де-мол</i> – Хубер: <i>Кончертино Ф-дур</i> – Ф. Кихлер: <i>Кончертино</i> <p>Друге композиције по избору наставника прилагођене техничким способностима ученика</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – десет техничких вежби – две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима – четири етиде – три народне песме или игре – три комада различитог карактера – једна велика форма (став концерта или кончертина) 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Испитни програм (изводи се напамет)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна лествица кроз две октаве са трозвуком и потезима – Једна етида – Једна народна песма или игра уз клавирску пратњу – Један комад уз клавирску пратњу – Један став велике форме уз клавирску пратњу 		

Кључни појмови садржаја: поставка, тон, мелодија, фраза, музичка целина, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА А – БАС ПРИМ**

Циљ **Циљ** учења предмета Тамбура А – бас прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Први**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима карактеристике тамбуре и начин добијања тона; – правилно седи и држи инструмент и трзалицу; – правилно истрзава и изводи потезе на доле неизменично и тремоло; – самостално поставља прсте леве руке на хватник у затвореном ставу; – изражајно пева а потом самостално или уз пратњу наставника свира кратке и лаке песмице по слуху; – изводи правилно техничке вежбе уз помоћ наставника; – примени основне елементе нотне писмености у свирању и читању нотног текста; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, понављање... – примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – направи план вежбања уз помоћ наставника, или самостално; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; – одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Карактеристике инструмента: начин добијања тона и поставка леве и десне руке</p> <p>Основи технике свирања на тамбури:</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – држање трзалица; – истрзавање на доле неизменично и тремоло; прва и друга позиција. <p>Техника леве руке -хроматска поставка прстију.</p> <p>Основне ритмичке вредности (цела нота, половина, четвртина, осмина, шеснаестина и одговарајуће паузе).</p> <p>Основне динамичке ознаке – форте и пиано.</p> <p>Агогика ритенуто и корона.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Свирање скала кроз једну октаву у првој позицији са трозвучима и обртајима до три предзнака</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – С. Вукосављевић/И. Хаднађев/В.Ченејац: <i>Школа за тамбуре</i> – Б. Стојановић : <i>Тамбурашки буквар</i> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – Т. Брадић – Синиша Леополд: <i>Школа за тамбуре I и II разред</i> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир, прва и друга</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<p>свеска</p> <ul style="list-style-type: none"> – Л. Малагурски: <i>Школа за тамбуру</i> први и други део – Фортунатов: <i>Избор етида за виолину</i> I и II свеска – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину</i>, I и II разред – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру А-басприм</i> – Б. Стојановић Љ./ Марјановић: <i>Тамбурашке етиде</i> – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку</i>, I свеска – С. Берта/С. Јарамазовић: <i>Школа тамбуре Војвођанског система А-басприм</i> <p>Друга литаратура по избору наставника, а у складу са захтевима програма и могућностима ученика.</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – две дурске лествице кроз једну октаву са трозвучима – десет техничких вежби – три етиде – три народне песме или игре – три комада 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Програм смотри</p> <ul style="list-style-type: none"> – једна лесвица – једна етида – две композиције, по слободном избору 		

Кључни појмови садржаја: истрзавање, тремоло, свирање, слушање музике

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРЕ А – БАС ПРИМ**

Циљ Циљ учења предмета Тамбура А – бас прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања

Разред **Други**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно седи и држи инструмент и трзалицу; – правилно истрзава и изводи потезе трзалицом; – примењује тремоло технику истрзавања; – свира у првој и другој позицији; – примени ознаке за темпо, динамику, понављање; – примени основне елементе нотне писмености у свирању; – понавља техничке вежбе за промену позиције и покретљивост уз помоћ наставника; – направи план вежбања уз помоћ наставника или самостално; – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – се критички осврне на сопствено или туђе извођење; – самостално одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Рад на левој и десној руци и њиховој координацији. Усавршавање технике тремоло (равномерност удараца у тремолу атака звука) и наизменичних удараца. Свирање у другој и трећој позицији. Увод у четврту позицију. Нотне вредности: цела нота, половина, четвртина, четвртина са тачком, синкопа са одговарајућим паузама и и друге ритмичке фигуре. Динамичко нијансирање (мецопиано, крешендо, декрешендо мецофорте), различите врсте темпа и агогика у складу са захтевима у литератури Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале до три предзнака, трозвуци кроз једну октаву.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – С. Берта/С. Јарамазовић: <i>Школа тамбуре Војвођанског система А-басприм</i> – А. Александров: <i>Педагошки репертоар домриста I и II разред</i> – Т. Брадић/Синиша Леополд: <i>Школа за тамбуре I и II разред</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none"> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир</i>, прва и друга свеска – Л. Малагурски: <i>Школа за тамбуру</i> први и други део – С. Вукосављевић - И. Хаднађевић-В.Ченејац: <i>Школа за тамбуре</i> – Б. Стојановић : <i>Тамбурашки буквар</i> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – Родионов: <i>Почетна школа за виолину</i> – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру А-басприм</i> – Б.Стојановић/Љ.Марјановић: <i>Тамбурашке етиде</i> – В.Темуновић : <i>Избор</i> композиција за тамбуру соло и клавир – Фортунатов: <i>Избор етида за виолину</i> I и II свеска – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину</i>, I и II разред – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку</i>, I свеска <p>Друга литаратура по избору наставника, а у складу са захтевима програма и могућностима ученика.</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – све предвиђене лествице – десет техничких вежби – три етиде – три народне песме или игре – три комада 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Програм смотри</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна лесвица – Једна етида – Две композиције, по слободном избору 		

Кључни појмови садржаја: истравање, тремоло, свирање, слушање музике

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА А – БАС ПРИМ**

Циљ **Циљ** учења предмета Тамбура А – бас прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања

Разред **Трећи**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно истрзава и користи потезе трзалицом; – правилно изводи украсе, предударе, флажолете, пицикато, портаменто и глисандо; – повеже стечено знање из основа муз.писмености са техничким процедурама на инструменту; – користи анализу једноставних музичких облика ради боље интерпретације; – прати развој сопствене координације и моторике кроз свирање; – комуницира са корепетитором кроз музику; – самостално вежба; – учествује на јавним наступима, у школи и ван ње; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; – самостално одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Техника свирања тремола кроз различите вежбе. Украси (предудар, мордент). Природни флажелети. Пицикато палцем десне руке. Техника свирања – портаменто, глисандо и арпеђо. Обрада једноставних двохвата и трохвата. Анализа једноставних музичких облика. Динамичко нијансирање, различите врсте темпа и агогика у складу са захтевима у литератури. Музички бонтон</p> <p>Скале и трозвучи Свирање скала кроз две октаве са трозвучима.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – С. Вукосављевић/И.Хаднађев-В.Ченејац: <i>Школа за тамбуре</i> – Б. Стојановић : <i>Тамбурашки буквар</i> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – А. Александров: <i>Педагошки репертоар домриста I и II разред</i> – Ивановић: <i>Од преткласике до модерне, друга свеска</i> – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру А-басприм</i> – Т. Брадић: <i>Школа за тамбуру 3 - б. разред</i> – С. Крајна: <i>Збирка складби за бисерницу и брач</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none"> – С. Крајна: <i>Етиде за бисерницу и брач</i> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир</i>, друга и трећа свеска – Б. Стојановић/Љ.Марјановић: <i>Тамбурашке етиде</i> – В.Темуновић : <i>Избор композиција за тамбуру соло и клавир</i> – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину</i>, 1. -4. разред – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку</i>, I свеска – С. Берта/С.Јарамазовић: <i>Школа тамбуре Војвођанског система А-басприм</i> <p>Друга литаратура по избору наставника, а у складу са захтевима програма и могућностима ученика.</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – десет техничких вежби – две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима – четири етиде – три народне песме или игре – три комада различитог карактера 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Испитни програм (изводи се напамет):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна лествица кроз две октаве са трозвуком; – Једна етида; – Једна народна песма или игра уз клавирску пратњу; – Један комад уз клавирску пратњу; 		

Кључни појмови садржаја: тон, мелодија, фраза, музичка целина, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА А – БАС ПРИМ**

Циљ **Циљ** учења предмета Тамбура А – бас прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Четврти**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – изведе одговарајуће технике свирања на инструменту; – самостално чита једноставнији нотни текст; – повеже стечено знање из основа муз.писмености са техничким процедурама на инструменту; – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања и вежбања; – прати развој сопствене координације и моторике кроз свирање; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – комуницира са корепетитором кроз музику; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, и емоционални утицај; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – самостално вежба поштујући процедуру; – поштује договорена правила понашања при слушању и 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Развој технике леве и десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – извођење легата, нон легата, стаката; – свирање у осмој, деветој и десетој позицији; – украси - предудар, трилер; – природни и вештачки флажолет; – арпеђо и глисандо – синхронизација руку.. <p>Увод у штимовање Динамичко нијансирање, различите врсте темпа и агогика у складу са захтевима у литератури Конпозиције крупне форме: став из кончертина, концерта, сонатине или варијације. Читање са листа једноставних композиција Развој музичког израза. Свирање у ансамблу. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци Скале до четири предзнака кроз 2 октаве са различитим врстама артикулације и трозвучима</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру А-басприм</i> – Б. Стојановић /Љ. Марјановић: <i>Тамбурашке етиде</i> – С. Берта/С. Јарамазовић: <i>Школа тамбуре Војвођанског</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

извођењу музике.		<p><i>система А-басприм</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – В. Темуновић : <i>Избор композиција за тамбуру соло и клавир</i> – Т. Брадић: <i>Школа за тамбуре 3-6. разред</i> – С. Крајна: <i>Збирка складби за бисерницу и брач</i> – С. Крајна: <i>Етиде за бисерницу и брач</i> – Ивановић: <i>Од преткласике до модерне, друга свеска</i> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир, друга и трећа свеска</i> – Фортунатов: <i>Хрестоматија за виолину IV и V разред</i> – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку I свеска</i> – Група аутора: <i>Народне игре</i> – Г. Хендл: <i>Варијације</i> – О. Ридинг: <i>Концерти за виолину ха-мол, А-дур, Бе-дур</i> – П. Николић: <i>Концертно Ге-дур, А-дур</i> – А. Комаровски: <i>Концертно Ге-дур</i> – И. Линике: <i>Мала соната</i> – Макс: <i>Концертно фациле</i> – Ф. Кихлер: <i>Концертно Ге-дур, Де-дур</i> – А. Вивалди: <i>Концерт Ге-дур</i> – Кајзер: <i>Етиде за виолину, оп.24</i> <p>Друга литаратура по избору наставника, а у складу са захтевима програма и могућностима ученика.</p>
Обавезни минимум програма:		
<ul style="list-style-type: none"> – десет техничких вежби; – две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима; – четири етиде; – три народне песме или игре; – три комада различитог карактера; – једна велика форма (став концерта или концертна). 		
Јавни наступи – два наступа у току школске године		
Испитни програм (изводи се напамет)		
<ul style="list-style-type: none"> – Једна лествица кроз две октаве са трозвучком – Једна етида – Једна народна песма или игра уз клавирску пратњу – Један комад уз клавирску пратњу – Један став велике форме уз клавирску пратњу 		

Кључни појмови садржаја: истравање, тон, мелодија, фраза, музичка целина, координација, украс, слушање музике, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА А – БАС ПРИМ**

Циљ учења предмета Тамбура А – бас прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Пети**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – изведе одговарајуће технике свирања на инструменту; – правилно изводи украсе; – естетски обликује тон у складу са карактером и врстом композиције; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – комуницира са корепетитором кроз музику; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, стилску препознатљивост и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; – учествује на јавним; наступима у школи и ван ње; – самостално штимује и одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Читање са листа једноставних композиција. Самостално штимовање инструмента. Динамичко нијансирање, различите врсте темпа и агогика у складу са захтевима у литератури Упознавање са свим положајима на инструменту. Украси: предудар, мордент и трилер. Усавршавање технике свирања тремола; легата, нон легата, стаката... Неговање лепог тона. Свирање у ансамблу. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале кроз 2 октаве са различитим врстама артикулације и трозвучима</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – М. Јовић: <i>Школа за тамбуру А-басприм</i> – Д. Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир трећа свеска</i> – В.Темуновић : <i>Избор композиција за тамбуру соло и клавир</i> – Б. Стојановић /Љ. Марјановић: – <i>Тамбурашке етиде</i> – С. Берта/С.Јарамазовић: <i>Школа тамбуре Војвођанског система А-басприм</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none"> – Фортунатов: <i>Хрестоматија</i> за виолину V и VI разред – Гарлицки: <i>Хрестоматија</i> за виолину трећа свеска – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку</i>, I свеска – Ивановић: <i>Од преткласике до модерне</i>, друга и трећа свеска – Група аутора: <i>Народне игре</i> – Ф. Хендл: <i>Варијације</i> – А. Комаровски: <i>Концерт Ге-дур, А-дур</i> – И. Линике: <i>Мала соната</i> – В. Панин: <i>Дечији концерт</i> – Ф. Кихлер: <i>Кончертино Ге-дур, Де-дур и др.</i> – О. Ридинг: <i>Концерт х-мол, а-мол и др</i> – А. Вивалди: <i>Концерт за виолину Ге-дур, Де-дур, А-дур и др.</i> – Н. Бермел: <i>Концерт Ге-дур</i> – Н. Бакланова: <i>Кочертино де-мол, Сонатина Бе-дур</i> – З. Фибих: <i>Сонатина</i> <p>Друге композиције по избору наставника прилагођене техничким способностима ученика</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – десет техничких вежби; – две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима; – четири етиде; – три народне песме или игре; – три комада различитог карактера; – једна велика форма (став концерта или кончертина) 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Испитни програм (изводи се напамет)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна лествица кроз две октаве са трозвучком и потезима – Једна етида – Једна народна песма или игра уз клавирску пратњу – Један комад уз клавирску пратњу – Један став велике форме уз клавирску пратњу 		

Кључни појмови садржаја: поставка, тон, фраза, форма, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ТАМБУРА А – БАС ПРИМ**

Циљ **Циљ** учења предмета Тамбура А – бас прим је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Шести**
Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – изведе одговарајуће технике свирања на инструменту; – примени одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције; – интерпретира композицију у стилу епохе и композитора; – комуницира са корепетитором кроз музику; – испољи креативност у реализацији музичке фантазије и естетике; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, стилску препознатљивост и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; – користи различите приступе решавању проблема истравања – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – самостално штимује и одржава инструмент; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Усавршавање технике истравања. Промена позиција. Рад на музичкој фрази, изражајности и музичкој индивидуалности. Читање са листа једноставних композиција. Свирање у ансамблу. Самостално штимовање инструмента. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале различитим врстама артикулације у обиму у зависности од инструмента. Трозвуци, доминантни септакорд.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – В. Темуновић : <i>Избор композиција за тамбуру соло и клавир</i> – Б. Стојановић: <i>20 игара за соло тамбуру</i> – Б. Стојановић / Љ. Ћ. Брадић: <i>Школа за тамбуре 3-6. разред</i> – С. Крајна: <i>Збирка складби за бисерницу и брач</i> – Д.Марковић: <i>Мали комади за виолину и клавир трећа свеска</i> – Д. Марковић: <i>Школа за виолину 2. и 3. свеска</i> – Волфарт: <i>Етуде за виолину, оп.45</i> – Марјановић: – <i>Тамбурашке етуде</i> – Фортунатов: <i>Хрестоматија за</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<p><i>виолину 5. и 6. Разред</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ивановић: <i>Од преткласике до модерне, друга и трећа свеска</i> – Шрадик: <i>Вежбе за леву руку, II свеска</i> – Група аутора: <i>Народне игре</i> – Хендл: <i>Варијације</i> – О. Ридинг: <i>Концерти за виолину, Ге-Дур, Де-дур, а-мол</i> – П. Николић: <i>Кончертино Ге-дур, А-дур</i> – А. Вивалди: <i>Концерт за виолину Ге-дур, Де-дур, А-дур и др.</i> – Кајзер: <i>Етиде за виолину, оп.24</i> – Верамчини: <i>Соната за виолину</i> – Будашкин: <i>Концерт за домру ге-мол, I став</i> – Бакланова: <i>Кончертино де-мол</i> – Хубер: <i>Кончертино Ф-дур</i> – Ф. Кихлер: <i>Кончертино</i> <p>Друге композиције по избору наставника прилагођене техничким способностима ученика</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – десет техничких вежби – две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима – четири етиде – три народне песме или игре – три комада различитог карактера – једна велика форма (став концерта или кончертина) 		
<p>Јавни наступи – два наступа у току школске године</p>		
<p>Испитни програм (изводи се напамет)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна лествица кроз две октаве са трозвуком и потезима – Једна етида – Једна народна песма или игра уз клавирску пратњу – Један комад уз клавирску пратњу – Један став велике форме уз клавирску пратњу 		

Кључни појмови садржаја: поставка, тон, мелодија, фраза, музичка целина, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ИНСТРУМЕНТИ СА ДИРКАМА (клавир, хармоника)

Назив предмета **КЛАВИР**

Циљ **Циљ** учења предмета Клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Први**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима делове клавира и начин добијања тона на клавиру; – правилно седи за клавиром; – изражајно пева, а потом самостално или уз пратњу наставника свира кратке и лаке песмице по слуху; – примени основне елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст у виолинском и бас кључу; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, понављање, артикулацију и опише их својим речима; – опише својим речима појмове канон, имитација; – примени различита музичка изражајна средства у складу са карактером музичког дела; – самостално свира кратке композиције напамет; – самостално и уз помоћ наставника контролише квалитет звука; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при извођењу музике; – користи уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Положај за клавиром. Поставка руку и прстију. Вежбе за опуштање. Вежбе за правилно ритмизирање. Неговање музичке меморије. Привикавање ученика на самоконтролу звука и схватање музичког облика.</p> <p>Основне врсте удара: портато, легато, стакато. Вежбе за гипкост зглоба (свирање интервала). Динамичке ознаке: пијано, мецофорте, форте, крешендо и диминуендо.</p> <p>Ознаке за темпо: анданте, модерато, алегро.</p> <p>Појам лука.</p> <p>Појам фразе.</p> <p>Појам такта, двотакта, тротакта са одговарајућим нагласцима.</p> <p>Упознавање вредности ноте и паузе као и триоле, синкопе и пунктиране ноте.</p> <p>Увођење ученика у начине вежбања.</p> <p>Читање нота, знаци за октаве, знаци за интервале.</p> <p>Остале ознаке на које се наилази у литератури предвиђеној програмом.</p> <p>Контрола звука.</p> <p>Полифонија – канон, имитација.</p> <p>Скале и трозвучи</p> <p>Дурске скале по квинтном кругу (почевши од тона ЦЕ) до четири повисилице у размаку једне октаве, у четвртинама, у паралелном и</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p>супротном смеру од истог тона. Дурски трозвук разложено и истовремено – основни положај и два обртаја трогласно у четвртинама.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Једна од почетних школа за клавир – Томсон, Јела Кршић, Николајев – Бајер: <i>Школа за клавир</i> – од вежбе 85 и даље – Диверноа: <i>Етиде оп. 76</i> – основне вежбе за клавир – Черни: <i>Оп. 599, оп. 139, I свеска</i> – Гњесина: <i>Клавирска абецеда</i>, избор – Лешхорн: <i>Мелодичне етиде оп. 192</i>, избор – М. Лили Петровић <i>Школица за клавир Ниво А и Ниво Б</i> – М. Лили Петровић <i>Увођење у музику и свирање на клавиру са професором</i> – А. Артабаљевскаја <i>Први сусрет са музиком</i> – И друге композиције одговарајуће тежине
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – лествице и трозвуци по програму – тридесетпет композиција – вежбе, етиде и разни комади. 		
<p>Јавни наступи</p> <ul style="list-style-type: none"> – обавезна два јавна наступа током школске године 		
<p>Програм смотре на крају школске године:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Једна лествица по избору; 2. Једна етида или композиција виртуозних извођачких захтева; 3. Две композиције различитог карактера. <p>Смотра на крају године не подлеже нумеричком начину оцењивања.</p>		

Кључни појмови садржаја: клавир, тон, слушање, динамика, темпо

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **КЛАВИР**

Циљ **Циљ** учења предмета Клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања

Разред **Други**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – чита течно нотни текст у виолинском и бас кључу; – опише својим речима и одсвира основне елементе музичке форме: мотив, реченица, облик песме, облик сонатине; – препозна и примени основне законе метрике, слаб и јак део такта; – користи педал у делима једноставније фактуре; – уочи у нотном тексту и примени у извођењу акценте; – чује и примени више динамичких нивоа пиајанисимо, мецопијано, фортисимо, мецофорте; – јасно дистанцира у свом извођењу мелодијску линију од пратње; – осмисли уз помоћ наставника и примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког дела; – самостално и/или по потреби уз помоћ наставника контролише квалитет звука; – повезује прсторедне групе подметањем и пребацивањем палца уз слушну контролу самостално и уз помоћ наставника; – развија спретност целокупног апарата уз помоћ наставника; – свира са наставником или другим учеником дела за клавир четвороручно; – самостално, изражајно свира композиције напамет; 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Технички и музички захтеви Повезивање прсторедних група навише и наниже (развијање спретности прстију кроз активно осмишљавање, слушање и свирање техничких вежби, лествица и етида). Вежбе за гипкост зглоба шаке кроз свирање интрвала. Вежбе за легато свирање. Увођење у основне елементе форме – мотив, реченица, облик песме, сонатина. Упознавање са законима метрике – разне врсте тактова, слаб и јак део такта, акценти. Динамичко нијансирање лествица – пиано, пианисимо и мецопиано. Диференцирање мелодије од пратње, рад на полифонији. Увођење у педализацију – вежбе. Свирање четвороручно.</p> <p>Скале и трозвуци Молске скале по квинтном кругу до четири повисилице (почевши од тона А) у осминама у размаку две октаве, паралелно. Трозвуци, разложено и истовремено, у размаку две октаве – завршетак секстакордом.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА – Јела Кршић: <i>Клавирска читанка</i> за други разред – М. Лили Петровић <i>Школица за клавир Ниво Ц</i> – М. Лили Петровић <i>Канон за почетнике</i> – Диверноа: <i>Оп. 176</i></p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – развија и испољи самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 		<ul style="list-style-type: none"> – Лемоан: <i>Дечије етуде оп. 37</i> – Гњесина: <i>Мале етуде, I део</i> – Беренс: <i>Оп. 70</i> – Черни: <i>Оп. 139, 24 етуде</i> – М. Живковић: <i>Међумурје мало, Текла вода Карашица</i> – Лаковицкаја: <i>Редакција зборника полифоних композиција (Хендл, Корели, Кригер и други)</i> – Ј. С. Бах: <i>Мале композиције, избор лакших</i> – Хендл: <i>Избор композиција у редакцији Јеле Кршић</i> – <i>Избор сонатина</i>: Ванхал, Хаслингер, Плејел, Бетовен, Хор, Рајнеке. Сонатине домаћих аутора и других композитора одговарајуће тежине – Збирка „Наши композитори за младе пијанисте” – З. Христић: <i>Тачкице</i> – Р. Петровић: <i>Игра, Украјинска игра</i> – С. Хофман: <i>Две басне</i> – Б. Предић: <i>Прича моје лутке</i> – М. Тајчевић: <i>За мале</i> – В. Миланковић: <i>Дечје приче, 25 мијатура за I и II разред</i> – Избор лаких композиција (Просвета, Београд) – Шуман: <i>Оп. 68</i> – Гречанинов: <i>Оп. 99</i> – Гедике: <i>Оп. 36</i> – Гурлит: <i>Оп. 82</i> – Раули: <i>Оп. 36 и 37</i> – Б. Барток: <i>За децу – Клавирска музика за почетнике, Микрокосмос I, избор</i> – Мајкапар: <i>24 лаке композиције оп. 16</i> – КабалеВСки: <i>Оп. 30</i> – Скот: <i>Кутија играчака</i> – И друге композиције одговарајуће тежине <p style="text-align: center;">Композиције за свирање четвороручно</p> <ul style="list-style-type: none"> – Избор из Почетне школе Јеле Кршић. – Избор из школа Николајева и Соколова. – Дијабели: <i>Мелодијске вежбе оп. 149</i> – Дијабели: <i>Сонатине оп. 24</i> – Дијабели: <i>Оп. 163</i> – И друге композиције одговарајуће
---	--	---

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

	тежине
Обавезни минимум програма – лествице и акорди по програму; – десет композиција по слободном избору од чега обавезно 5 виртуозног карактера (етиде или композиције виртуозних захтева); – две полифоне композиције; – Два става из различитих сонатина (сонате) или један став сонатине (сонате) и варијације.	
Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године	
Смотра (на крају првог полугодишта): 1. једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред Програм смотре на крају школске године: 1. Једна етида или композиција виртуозних извођачких захтева; 2. Две композиције по слободном избору.	

Кључни појмови садржаја: слушање, динамика, карактер, педал.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **КЛАВИР**

Циљ **Циљ** учења предмета Клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања

Разред **Трећи**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – свира с листа лакше вежбе са обе руке или одвојено уз помоћ наставника; – јасно разликује и доследно изводи различите врсте удара; – транспонује хроматски лакше мотиве или реченице; – примени више динамичких нијанси у свирању; – негује културу тона; – објасни својим речима значења термина музичке форме и конструкције дела; – свира двохвате са јасним диференцирањем мелодијске линије; – свесно користи директан и синкопирани педал; – јасно разликује врсте украса и може да одсвира краћи трилер; – препознаје музичке елементе у свирању других клавириста; – свира у дуу са наставником или са другим учеником. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Читање с листа. Унапређивање основних врста удара – легато, стакато из подлактице, из прста, нон легато, портато, репетиција. Даљи рад на техници зглоба кроз свирање интервала до квинте. Техничке вежбе са ритмичким варијантама и хроматским транспозицијама. Шире нијансирање у динамици, истицање мелодије и диференцирање десне и леве руке. Детаљнија анализа облика уз тумачење значења и конструкције дела која се обрађују – сонатина, менует, гавота, марш ... Шире упознавање са елементима полифоније – држани тонови, свирање двохвата, истицање гласова, динамизирање деоница. Употреба истовременог и синкопираног педала. Упознавање са украсима и припремне вежбе: дуги и кратки предудар, пралтрилер и краћи трилер. Свирање у дуу.</p> <p>Техничке вежбе Вежбе за: правилно низање тонова, изједначавање удара, учвршћивање прстију, различиту артикулацију.</p> <p>Скале и трозвучи Дурске скале по квартном кругу до четири предзнака (почевши од тона ЕФ) у распону две октаве у осминама паралелно и супротно.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

	<p>Хроматске скале у распону две октаве, паралелно. Трозвук четворогласно кроз две октаве разложено. Читање с листа лаганих вежби, одвојено и заједно.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none">– Јела Кршић: <i>Клавирска вежбанка за трећи разред</i>– Лемоан: <i>Дечје етиде оп. 37</i>– Черни: <i>Оп. 849, избор</i>– Бертини: <i>25 етида оп. 100, избор</i>– Диверноа <i>оп. 176</i>– Гедике: <i>Оп. 32 и 47, број 5, 6 и 8</i>– Лак: <i>Оп. 172</i> <p>Друге етиде одговарајуће тежине.</p> <ul style="list-style-type: none">– Ј. С. Бах: <i>Мале композиције</i>– Ј. С. Бах: <i>Мали прелудијуми</i>– Јела Кршић: <i>Клавирска вежбанка, избор</i>– Иванов – Радкевич: <i>Осам полифоних двогласних комада, избор</i>– Хендл: <i>Избор композиција, у редакцији Јеле Кршић</i>– Педагошки репертоар за децу – Кригер, Кунау, Пахелбел, Фишер, Фробергер <p>Друге композиције одговарајуће тежине.</p> <ul style="list-style-type: none">– Клементи, Дијабели, Кулау, Дусик, Хајдн (лакше) као и сонатине домаћих и других аутора одговарајуће тежине.– Гњесина: <i>Тема и шест малих варијација</i>– Кабалевски <i>оп. 51: Варијације Еф-дур</i>– Сорокин: <i>Тама са варијацијама а-мол</i>– Кулау: <i>Варијације Ге-дур</i>– Кршић и Шишмановић: <i>Збирка Наши композитори за младе пијанисте</i>– Логар, Рајичић и Илић: <i>За мале клавиристе</i>– Рајичић: <i>Дечја збирка, избор</i>– Тајчевић: <i>Дјеци и I мала свита</i>– Душан Радић: <i>Рондино</i>– Лотка-Калински: <i>Међумурје мало</i>– Шкерјанц: <i>24 прелудијума, избор лакших</i>– Р. Мац: <i>Стара ура игра полку</i>
--	--

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

	<ul style="list-style-type: none"> – Чајковски: <i>Албум за младе, оп. 39</i>, избор – Шуман: <i>Албум за младе, оп. 68</i>, избор – Б. Барток: <i>Деци, Микрокосос II</i> – Гречанинов: <i>Дечја књига оп. 98</i> – О. Шин: <i>Од јутра до сумрака</i> – Шите: <i>Из веселог дечјег доба</i>, избор – Хајдн: <i>Мале игре</i>, избор – Моцарт: <i>14 дечјих композиција</i> – Скот: <i>Животиње</i>, избор – Сарауер: <i>Слике из дечјег доба</i> – Хачатуријан: <i>Андантино</i> – Лутославски: <i>12 малих комада</i> – Мајкапар оп. 33: <i>Минијатуре</i> – Вилалобос: <i>Изабрани лаки комади</i> – Јела Кршић: <i>Клавирска вежбанка</i>, избор – Раули: <i>19 малих комада</i>, избор – Поцоли: <i>Мали комади</i> – И друге композиције одговарајуће тежине <p style="text-align: center;">Композиције за свирање четвороручно</p> <ul style="list-style-type: none"> – Дијабели: <i>Две сонатине</i>. – Стравински: <i>Пет малих комада</i>. – Беренс: <i>Мелодијске вежбе</i>. – Ржиковски: <i>Од ступња ступњу, Сонатина, оп. 79</i>. – Бинг: <i>Из дечјег света</i>. – И друге композиције одговарајуће тежине
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – лествице и акорди по програму; – десет композиција по слободном избору од чега обавезно 5 виртуозног карактера (етиде или композиције виртуозних захтева); – две полифоне композиције; – Два става из различитих сонатина (соната) или варијације и један став сонатине (сонате) или два циклуса варијација; – једна композиција за четвороручно свирање. 	
<p>Јавни наступи</p> <p>– обавезна два јавна наступа током школске године</p>	
<p>Смотра (на крају првог полугодишта):</p> <p>1. једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред.</p> <p>Испитни програм:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Једна етида; 2. Једна полифона композиција; 3. Један став сонатине или варијације; 4. Једна композиција по слободном избору. 	

Кључни појмови садржаја: трилер, двоглас, синкопирани педал, клавирски дуо, полифонија

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **КЛАВИР**

Циљ учења предмета Клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Четврти**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – чита и свира течно с листа лакше вежбе са обе руке или одвојено; – самостално изведе различите врсте артикулације које се захтевају у музичком делу; – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања; – коригује лоше извођење у току свирања; – у свирању примени више динамичких нијанси и јасно диференцира мелодијску линију од пратње; – појасни конструкцију дела и да својим речима објасни значења термина музичке форме; – јасно разликује врсте украса и може да одсвира различите врсте трилера; – негује културу тона кроз критичко слушање свог и туђег свирања; – свирањем у клавирском дуу примени принцип узајамног слушања и сарадње; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – критички вреднује изведене композиције у односу на 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Решавање техничких и музичких проблема. Вежбе за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – јачање прстију (нарочито 4. и 5. прста); – подметање палца и брзо низање и промену прсторедних група; – повећање распона шаке. <p>Припремне вежбе за веће интервале. Изграђивање технике двогласа у полифоним композицијама. Проширење динамичке лествице као рад на упознавању елемената правилне интерпретације. Примена педала. Анализа облика – дводелна песма, троделна песма, прелудијум ... Украси – двоструки предудар, групето, трилер. Читање с листа лаких композиција. Свирање у клавирском дуу.</p> <p>Скале и трозвуци Молске скале по квартном кругу (почевши од тона ДЕ) до пет предзнака кроз четири октаве у шеснаестинама, у паралелном кретању. Хроматске скале кроз четири октаве у шеснаестинама, у паралелном кретању. Велико разлагање трозвука (арпеђо) у осминама, кроз две октаве. Доминантни и умањени септакорд (арпеђо) у осминама, кроз две</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

<p>техничку припремљеност и музичку освешћеност;</p> <ul style="list-style-type: none"> – критички прати сопствени развој; – самостално вежба по плану који је утврдио са наставником; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 		<p>октаве.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Јела Кршић: <i>Клавирска хрестоматија за IV разред</i> – Беренс: <i>Op. 61, I и II свеска</i>, избор од бројева 2, 3, 8, 10, 13,15, 16, 19 и 21 – Черни: <i>Op. 849</i>, избор од бројева 13, 15, 25 и 26 – Черни: <i>Op. 299, I и II свеска</i>, избор од бројева 1, 2, 4, 5, 8,11, 12, 13, 14, 15, 17, 18 и 20 – Хелер: <i>Етиде I и II свеска, оп. 47</i>, сизбор – Друге етиде одговарајуће тежине. – Ј. С. Бах: <i>Мали прелудијуми (6 и 12)</i>, избор – Хендл: <i>Избор композиција, у редакцији Јеле Кршић</i> – Глинка: <i>Четири двогласне фуге</i> – Мјасковски оп. 78: <i>Двогласне фуге де-мол и ге-мол</i> – Друге полифоне композиције. – Хајдн: <i>Сонатине и сонате</i> – Моцарт: <i>Бечке сонатине</i> – Кулау: <i>Сонатине – теже</i> – Клементи: <i>Сонатине</i> – Бетовен: <i>Сонатина оп. 49, Ге-дур</i> – Кабалеvски: <i>Варијације де-мол на словачку тему</i> – Николајев: <i>Мале варијације у класичном стилу</i> – Мајкапар: <i>Варијације на руску тему оп. 8</i> – Бетовен: <i>Варијације Еф-дур на швајцарску тему</i> – Друге варијације по избору. – Рајичић: <i>Свита де-мол, Мала клавирска свита</i> – Ј. Бандур: <i>Успаванка</i> – М. Тајчевић: <i>Дјеци, II мала свита</i> – Наши композитори за младе пијанисте. – Лотка-Калински: <i>Стари далматински плесови</i> – Козина: <i>Дивертимента</i> – Готовац: <i>Минијатуре</i> – Григ: <i>Лирски комади</i>, избор – Кабалеvски: <i>Дечје композиције</i>, избор – Черепњин: <i>Десет веселих комада</i>, избор – Гречанинов: <i>Op. 99 – 119, 123</i>,
--	--	--

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<p>127, избор</p> <ul style="list-style-type: none"> – Шуман: <i>Албум за младе, избор, Сонатина Ге-дур</i> – Прокофјев: <i>Музика за децу</i> – Дворжак: <i>Два бисера</i> – Мусоргски: <i>Суза</i> – Кулак: <i>Дечји живот</i> – Шостакович: <i>Игра лутака, избор</i> – Карганов: <i>Албум за младе, оп. 21, избор</i> – Пахуљски: <i>Прелудијум це-мол</i> – Глијер <i>оп. 31: Дванаест лаких комада</i> – Скарлати: <i>Пет лаких комада</i> – Драгои: <i>Минијатуре</i> – Кодаљ: <i>Дечје игре</i> – Бетовен: <i>За Елизу</i> – И друге композиције одговарајуће тежине <p style="text-align: center;">Композиције за свирање четвороручно</p> <ul style="list-style-type: none"> – Вебер: <i>Тема с варијацијама Ге-дур оп. 10, Шест лаких комада</i> – Ј. К. Бах: <i>Рондо Еф-дур</i> – Шуман: <i>Оригинални четвороручни комади оп. 85</i> – Шуберт: <i>Варијације е-мол оп. 10</i> – Шите: <i>Шпанске ноћи оп. 144</i> – Бертини: <i>25 етида оп. 97</i> – Дијабели: <i>Соната оп. 73</i> – Ржиковски: <i>Албум за младе оп. 22</i> И друге композиције одговарајуће тежине.
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – лествице и акорди по програму; – десет композиција по слободном избору од чега обавезно пет виртуозног карактера (етиде); – две полифоне композиције; – два става из различитих сонатина (соната) или варијације и један став сонатине (сонате) или два циклуса варијација; – једна композиција домаћег аутора. 		
<p>Јавни наступи</p> <ul style="list-style-type: none"> – обавезна два јавна наступа током школске године 		
<p>Смотра (на крају првог полугодишта):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред 2. једна виртуозна етида <p>Испитни програм (на крају школске године):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Једна етида; 2. Једна полифона композиција; 3. Један став сонатине (сонате) или варијације; 4. Једна композиција по слободном избору. 		

Кључни појмови садржаја: диференцијација, динамичка лествица, арпеђо, транспонованье

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **КЛАВИР**

Циљ **Циљ** учења предмета Клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Пети**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања; – самостално изведе различите врсте артикулације које се захтевају у музичком делу; – коригује лоше извођење у току свирања; – у свирању примени динамичке нијансе и јасно диференцира мелодијску линију од пратње; – негује културу тона; – појасни конструкцију дела и да својим речима објасни значења термина музичке форме; – јасно разликује врсте украса и може да одсвира различите врсте трилера; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и музичку освешћеност; – самостално вежба по плану који је утврдио са наставником; – критички прати сопствени развој; – свирањем у клавирском дуу примени принцип узајамног слушања и сарадње; – користи носоце звука за слушање музике; – препознаје музичке елементе у 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Решавање и усавршавање сложених техничких захтева (техника скокова), припрема за свирање октава, тремола...</p> <p>Ознаке за динамику са свим ступњевима у диференцирању јачине свирања, употреба више термина за брзину.</p> <p>Полиритмија – решавање основних проблема.</p> <p>Детаљнији рад на елементима полифоније – глас, тема, имитација, одговор, инверзија, инвенција ...</p> <p>Увођење ученика у самосталност у погледу примене прсторета и других дисциплина, као и оспособљавање ученика да сагледа тешкоће и сам нађе средства и начин да их реши.</p> <p>Свирање у клавирском дуу.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Шест дурских и шест молских скала у размаку октаве по избору, у паралелном и супротном кретању, у шеснаестинама, кроз четири октаве.</p> <p>Хроматске скале у паралелном кретању кроз четири октаве, у шеснаестинама.</p> <p>Велико разлагање трозвука (арпеђо) кроз четири октаве, у осминама, паралелно.</p> <p>– Велико разлагање доминантног и умањеног септакорда (арпеђо), кроз четири октаве у осминама.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <p>– Черни: <i>Он.</i> 299, III и IV свеска, избор од 21, 22, 24, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 36, 38 и 40</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>свирању других;</p> <p>– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.</p>		<p>– Крамер и Билов: <i>Етиде I</i> свеска, избор од 1, 2, 6, 8, 10 и 11</p> <p>– Кршић и Ранковић: <i>Збирка за савлађивање техничких проблема I</i> и II свеска</p> <p>– Беренс: <i>Op. 61</i>, III и IV свеска, избор</p> <p>– Лешхорн: <i>Op. 381</i> и II свеска, избор</p> <p>– Ј. С. Бах: <i>Мали прелудијуми</i></p> <p>– Ј. С. Бах: <i>Двогласне инвенције</i></p> <p>– Хендл: <i>Избор композиција</i></p> <p>– Јасковки: <i>У старом стилу, оп. 43</i></p> <p>– Хајдн: <i>Де-дур, Бе-дур и А-дур</i></p> <p>– Хајдн: <i>Прва свеска А-дур бр. 5, Е-дур бр. 4 . Це-дур бр. 2, Ге-дур бр. 1, Ге-дур бр. 8.</i> (редакција Раух)</p> <p>– Моцарт: <i>Це-дур KV 545, Еф-дур без ознаке, Де-дур KV 283, Ес-дур KV 282</i></p> <p>– Бетовен: <i>Соната ге-мол оп. 49</i> и друге сонате</p> <p>– Бетовен: <i>Шест варијација Ге-дур „Нел кор пју нон ми сенто“</i></p> <p>– Хајдн: <i>Избор оригиналних композиција</i></p> <p>– Вебер: <i>Анданте с варијацијама оп. 3</i></p> <p>– Кабалевски: <i>Лаке варијације бр. 3 и 4, оп. 51</i></p> <p>– Лукомски: <i>Варијације еф-мол</i></p> <p>– Сорокин: <i>Песма са варијацијама</i></p> <p>– Беркович: <i>Варијације</i></p> <p>Друге варијације одговарајуће тежине.</p> <p>– С. Рајичић: <i>Мала свита</i></p> <p>– Славенски: <i>Игре и песме са Балкана I</i> и II свеска, избор лакших</p> <p>– В. Мокрањац: <i>Мала свита</i></p> <p>– Кромбхолц: <i>Дан емпромпти</i></p> <p>– Кршић и Шишмановић: <i>Наши композитори за младе пијанисте</i></p> <p>– Логар: <i>Два менуета</i></p> <p>Друга дела одговарајуће тежине.</p> <p>– Менделсон: <i>Песме без речи</i>, избор</p> <p>– Григ: <i>Лирски комади</i>, избор</p> <p>– Шуберт: <i>Два скерца</i></p> <p>– Прокофјев: <i>Музика за децу</i></p> <p>– Дебиси: <i>Мали црнац</i></p> <p>– Дусик: <i>Матине</i></p> <p>– Мартину: <i>Лутке</i>, избор лакших</p> <p>– Душкин: <i>Краљ вилењака, Вашар</i></p> <p>– Грациоли: <i>Соната Ге-дур</i></p> <p>– Чимароза: <i>Сонате</i>, избор</p>
--	--	--

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<p>– Кабалевски: <i>Op. 27</i> – Лутославски: <i>Народне мелодије</i> – Б. Барток: <i>За децу, Микрокосмос III и IV свеска</i> – Пинтарић и Станковић: <i>Композиције за клавир</i>, избор – Лотка-Калински: <i>Мала балканска свита, Сонатина in F</i> – И друге композиције одговарајуће тежине</p> <p style="text-align: center;">Композиције за свирање четвороручно</p> <p>– Рајнеке: <i>Op. 24, Варијације на Бахову сарабанду</i> – Моцарт: <i>Оригинале четвороручне композиције – сонате Де-дур, Бе-дур, Еф-дур, Це-дур, – Фантазија еф-мол</i> – Шуберт: <i>Оригинале четвороручне композиције – соната це-мол</i> – Мушковски: <i>Op. 23</i> – Јенсен: <i>Op. 45</i> – Дворжак: <i>Багателе op. 47</i> – Ферстер: <i>Виола адората, Роса мистика</i> – Ј. К. Бах: <i>Соната Еф-дур</i> – Ј. К. Бах: <i>Мали комади</i> – Шуман: <i>12 комада за клавир op. 85</i> – И друге композиције одговарајуће тежине</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – лествице и акорди по програму; – десет композиција по слободном избору од чега обавезно пет виртуозног карактера (етида); – две полифоне композиције; – два става из различитих сонатина (соната) или варијације и један став сонатине (сонате) или два циклуса варијација; – једна композиција за четвороручно свирање. 		
<p>Јавни наступи</p> <ul style="list-style-type: none"> – обавезна два јавна наступа током школске године 		
<p>Смотра (на крају првог полугодишта):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред 2. једна виртуозна етида <p>Испитни програм (на крају школске године):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Једна етида; 2. Једна полифона композиција; 3. Један став сонатине (сонате) или варијације; 4. Једна композиција по слободном избору. 		

Кључни појмови садржаја: динамичко нијансирање, изражајност, скокови, тремоло

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **КЛАВИР**

Циљ **Циљ** учења предмета Клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Шести**
Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – чита и свира течно с листа са обе руке; – повеже знање из теорије музике са елементима интерпретације; – препозна период настанка одређене композиције; – спретно изведе технички захтевније композиције; – самостално хармонизује једноставни тематски материјал; – појасни конструкцију дела и да објасни значења термина музичке форме; – својим речима објасни и користи одговарајуће врсте меморије; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и музичку освешћеност; – негује културу тона; – критички прати сопствени развој и самостално опредељује средства за његово побољшање; – самостално вежба по плану који је утврдио – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – користи носиоце звука за слушање музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Читање с листа. Унапређивање технике у смислу хитрине прстију и издржљивост, ритмичке стабилности, кантилене, јасне хармонизације. Течно извођење технички сложенијих композиција са поштовањем свих задатих параметара. Вођење техничког и музичког развоја ученика као нераздвојне целине. Технике свирања удвојених интервала: терце, октаве. Врсте меморије – фотографска, аудитивна, меморија прстију, ради сигурнијег учења напамет. Основни појмови и стилови у вези с композицијама које се изводе – динамика, фраза, израз, темпо, агогика и остали елементи интерпретације као одлике стилских периода: барок, класицизам, XX век. Једноставније импровизације пратње, свирање каденци.</p> <p>Скале и трозвучи Шест дурских и шест молских лествица које нису рађене у петом разреду у размаку октаве у паралелном и супротном кретању, у шеснаестинама, кроз четири октаве. Хроматске лествице у размаку октаве паралелно, у шеснаестинама кроз четири октаве. Велико разлагање трозвука (арпеђо) у паралелном кретању кроз четири октаве у шеснаестинама. Велико разлагање доминантног и</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

		<p>умањеног септакорда, кроз четири октаве паралелно у шеснаестинама.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <p>– Черни: <i>Op. 299</i>, III и IV свеска, теже</p> <p>– Черни: <i>Op. 740</i>, I и II свеска, избор 1, 2, 3, 5, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 17, 21 и 23</p> <p>– Крамер и Билор: <i>Етиде I и II</i> свеска, избор од 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 и 30</p> <p>– Бил: <i>Октавне етиде</i> – лакше</p> <p>– Лешхорн: <i>Етиде оп. 66</i>, бр. 11, 15, 17, 24 и 28</p> <p>– Мошковски: <i>Етиде оп. 18</i>, бр. 3, 8, 10 и 11</p> <p>– Рутхард: <i>Етиде за трилер оп. 40</i> Друге етиде одговарајуће тежине.</p> <p>– Ј. С. Бах: <i>Двогласне инвенције, Трогласне инвенције</i>, избор</p> <p>– Ј. С. Бах: <i>Француске свите</i> – лакше, поједини ставови</p> <p>– Хендл: <i>Избор композиција за клавир</i></p> <p>– Хајдн: <i>Еф-дур бр. 10, Де-дур бр. 17, е-мол бр. 14, Де-дур бр. 16, Де-дур бр. 3, Цис-мол</i> (редакција Раух)</p> <p>– Моцарт: <i>Еф-дур KV 280, Це-дур KV 330, Це-дур KV 309, Еф-дур KV 332, Бе-дур KV 333, Де-дур KV 311, Бе-дур KV 570, А-дур KV 331, Ес-дур KV 282, Ге-дур KV 283.</i></p> <p>– Бетовен: <i>Варијације Ге-дур</i> на оригиналну тему</p> <p>– Беркович: <i>Варијације на тему Паганинија, Варијације на руску тему</i></p> <p>– Кабалевски: <i>Лаке варијације Бе-дур оп. 40</i></p> <p>– Бетовен: <i>Рондо Це-дур, Багателе оп. 33, Екосезе</i></p> <p>– Моцарт: <i>Рондо Де-дур, Фантазија де-мол</i></p> <p>– Хендл: <i>Концерт Еф-дур, I став</i></p> <p>– Ј. Кр. Бах: <i>Концер Де-дур, Бе-дур I став</i> Друге варијације одговарајуће тежине.</p> <p>– Тајчевић: <i>Српске игре</i></p> <p>– М. Логар: <i>Композиције за клавир II и III свеска</i></p> <p>– Д. Деспић: <i>Сонатина in F</i></p>
--	--	---

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

	<ul style="list-style-type: none"> – Наши композитори за младе пијанисте, избор. – Ј. Славенски: <i>Игре и песме са Балкана</i> – З. Јовановић: <i>Минијатуре за клавир I и II свеска, Бела сонатина, Црна сонатина, Мини кончертино, Дечји кончертино</i> – Шулек: <i>Музика за малишане</i> – Кунц: <i>Младо лишће</i>, избор – Шкерјанц: <i>12 варијација без теме</i> – Дакен: <i>Кукавица, Ласта</i> – Рамо: <i>Тамбурен, Два ригодона</i> – Менделсон: <i>Песме без речи</i> – Шуман: <i>Албум за младе</i>, избор, – Григ: <i>Лирски комади III и IV свеска</i>, избор – Шуберт: <i>Два скерца, Музички тренуци еф-мол и цис-мол</i> – Турина: <i>Минијатуре</i> – Северак: <i>На одмору</i> – Черепњин: <i>Багателе</i> – Гречанинов: <i>Пастели оп. 31 свеска</i> – Глинка: <i>Тарантела</i> – Ибер: <i>Истуар</i>, избор – Казела: <i>11 дечјих комада</i>, избор – Галупи: <i>Сонате</i>, избор – Чимароза: <i>Сонате</i>, избор – Ј. К. Бах: <i>Сонате</i> – Регер: <i>10 малих комада оп. 44</i> – Хачатуријан: <i>Дечји албум</i>, избор – Чајковски: <i>Годишња доба</i>, избор лакших – Бородин: <i>Мала свита</i> – Дворжак: <i>Силуете оп. 8</i> – Дворжак: <i>Валцери оп. 54</i>, избор – Збирка клавирских композиција од XI века до данас: I, II и III свеска (редакција Ружице Ранковић), избор – Музика преткласичара, Музика класичара, Музика за клавир, (редакција Вере Богдановић), избор – 100 година музике за клавир: I, II, III и IV свеска (редакција Миланке Мишевић), избор – Лутке у клавирској музици XX века (редакција Миланке Мишевић), избор – И друге композиције одговарајуће тежине <p style="text-align: center;">Композиције за свирање</p>
--	--

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p style="text-align: center;">четвороручно</p> <ul style="list-style-type: none"> – Шуберт: <i>Оригиналне четвороручне композиције</i> – Шуман: <i>Op. 66</i> – Стравински: <i>Три лака комада</i> – Моцарт: <i>Оригиналне четвороручне композиције</i> – Бетовен: <i>Пет лаких комада за четири руке</i> – Равел: <i>Моја мајка гуска</i> – Респиги: <i>Шест малих комада</i> – Казела: <i>Пунацетио</i> – Сметана: <i>Рондо за два клавира – осморучно (избор)</i> <p>И друге композиције одговарајуће тежине</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – шест дурских и шест молских лествица и акорди по програму; – десет композиција по слободном избору од чега обавезно пет виртуозног карактера (етиде и композиције виртуозних захтева); – две полифоне композиције; – два прва става из различитих соната – једна композиција домаћег аутора. 		
<p>Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године</p>		
<p>Смотра (на крају првог полугодишта):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. једна лествица по слободном избору из програма предвиђеног за овај разред 2. једна виртуозна етида <p>Испитни програм (на крају школске године):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Једна етида; 2. Једна полифона композиција; 3. Први став сонате; 4. Једна композиција по слободном избору. 		

Кључни појмови садржаја: хармонизација, импровизација, каденца.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА КЛАВИР

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ, а да се истовремено не разговара о свим другим аспектима музике (јединство техничких и музичких елемената).

Бављење музиком уопште а посебно свирање на инструменту подстиче фину менталну комбинаторику драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика и одлична је основа за интеграцију са другим предметима.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Препоручени музички садржаји (литература) остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Наставник има слободу али и одговорност да изабере оптималан програм у коме ће ученик моћи да репродукује све техничке и музичке задатке, а и да у истом ужива, не размишљајући о тежини захтева као о неком непробродивом проблему.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко свирање и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и користе извођачки апарат што је важно за одржавање здравља коштаног-мишићног апарата. Задатак наставника је да у том смислу, у зависности од врсте инструмента и специфичног става при свирању ученике упуте на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких вежби и/или пливања. Потребно је водити рачуна о економичности покрета приликом свирања како би се спречиле било какве физичке повреде изазване свирањем и радити на флексибилности извођачког апарата.

У односу на слушни апарат, ученике треба информисати и упозорити да прегласна и агресивна музика има штетан утицај и изазива физиолошки и психолошки одговор организма у негативном смислу.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. У том смислу позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду Годишњег плана наставе и учења, Оперативног плана (на нивоу месеца) и планирање часа, односно припреме за час. Годишњим планом се дефинише број часова у односу на изабрано музичко дело које се обрађује, по месецима, а у складу са годишњим фондом часова. Оперативни план подразумева одабир и операционализацију исхода на нивоу месеца у односу на изабрани музички пример, композицију.

Припрема за час је специфична јер како је настава клавира индивидуална, тако је и припрема прилагођена сваком ученику појединачно. Индивидуални облик наставе пружа и могућност да час пође и сасвим другим путем од планираног, али наставник у планирању мора да води рачуна о предзнању ученика да би био сигуран да ученик може да прати и савлада постављене задатке. Како се исходи у стицању вештина кумулативно остварују, сваки пут у неком свом сегменту, припрема садржи назив дела, циљ часа и конкретизацију исхода који је у фокусу у односу на циљ часа.

У оквиру организације годишњих и месечних активности неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе, па према њима усмеравати и обликовати наставне садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Имајући на уму комплексност и свеобухватност процеса наставе клавира као инструмента, активност наставника обухвата велику палету информација различите природе (техника свирања, неговање тона, процедуре вежбања, стилске одреднице о композитору, делу, облику у којем је написано, мелодијским, ритмичким, хармонским и контрапунктским појединостима које га карактеришу, емотивној, поетској, психолошкој или филозофској позадини његове уметничке представе и његовој естетској вредности) до практичних демонстрација (лично свирање на инструменту). За ученике је веома важно да наставника доживљавају и као музички ауторитет а не само као предавача са друге стране катедре.

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Бартук Бела“Ада

Избор композиција које носе у себи одређене техничке и музичке захтеве је од великог значаја за заинтересованост ученика и њихов напредак. То је нарочито важно за ученике првог циклуса, који тек освајају простор инструмента, а звучна слика која им се допада буди потребу да изнова истражују, вежбају и кроз то и напредују у техничком и музичком смислу. Сваки ученик је посебан и у том смислу наставник мора имати и његову ширу слику (породица, школа, окружење, лични капацитети...) како би оптимално избалансирао одговарајући програм који ће ученика довести до практичних вештина, а ове пак отворити пут за даље напредовање. Наставник има могућност да по слободном избору, одабере и композиције које нису наведене у програму водећи рачуна о примерености наставним садржајима, узрасту ученика, њиховим техничким могућностима и музичким интересовањима, естетским захтевима и исходима. Треба бити опрезан у избору тешких музичких дела којима ученици нису дорасли, јер се у том случају могу појавити проблеми који могу проузроковати и физичке повреде.

Већ у другом циклусу, у складу са способностима ученика и стеченим музичким и техничким вештинама корисно је наставу обогатити камерном музиком. Свирањем у ансамблу они се уче међусобној музичкој подршци која подразумева активно слушање, неговање заједничке музичке идеје и прилагођавање свог извођачког хабитуса. Садржаји дају наставнику слободу да изабере оптималан програм у којем ће ученик моћи да одговори на све техничке захтеве истовремено уживајући у свирању.

Препоручује се и заједничко музицирање наставника и ученика. На тај начин ученик се опушта у заједничком свирању и схвата музичку колегијалност без обзира на звање (ученик, професор).

Наставник и родитељи морају бити главна карика у развоју личности ученика.

Наставник ће обазривим, интроспективно - аналитичким приступом проблематици индивидуалног наставног процеса пажљиво штитити ученика од развојно погубног пројектовања сопствених амбиција или амбиција родитеља. Такмичења могу бити један од показатеља достигнућа ученика, али треба бити обазрив у избору такмичења и односу очекивања и реалног стања ученика.

Веома је важно да ученици што чешће јавно свирају како би се ослободили страха од наступа као и да стекну навику посеђивања концерата уметничке музике и представа. Дискусијом о одслушаним делима и извођењем истих (примереном старосном добу ученика), ученици стичу увид у тумачења музичких дела, начине извођења, различите техничке приступе извођача, развијајући тако критичко мишљење, о сопственом и туђем извођењу које ће им помоћи у даљем развоју и напредовању.

Ученицима треба помоћи у стварању радних навика и развијати им свест о неопходности свакодневног вежбања. Значајно је, такође подстицати их за самостално музичко изражавање и пратити развој њиховог музичког укуса, вешто утицати на њега и развијати критички однос пун поштовања према различитостима.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. Битно је на почетку школске године јасно поставити критеријуме оцењивања и упознати ученика са истим. У обзир треба узети све сегменте учениковог талента, залагања и односа према раду. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Уколико је ученик на почетку године упознат са критеријумима оцењивања мања је вероватноћа да ће доћи до неспоразума или нејасног вредновања његовог залагања. Треба константно подстицати ученике на даље напредовање, али му и предочавати музичке тенденције и врхунска достигнућа.

Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ХАРМОНИКА**

Циљ **Циљ** учења предмета Хармоника је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Први**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима карактеристике хармонике и начин добијања тона; – правилно седи и држи инструмент; – правилно поставља руке на обе клавијатуре; – правилно води и мења мех; – примени основне елементе нотне писмености, чита виолински и бас кључ; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, акценте, понављање; – примени означену артикулацију и обликује фразу; – употреби регистре у циљу промене боје и висине тона; – самостално свира соло кратке композиције напамет; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Карактеристике инструмента. Седење и држање инструмента. Поставка леве и десне руке. Мех. Виолински и бас кључ. Основне ознаке. Артикулација. Регистри. Музичка меморија. Јавни наступи. Понашање на јавном наступу.</p> <p>Скале и трозвучи: Це-дур, Ге-дур, Де-дур, Ф-дур (паралелно у четвртинама, трозвуч-мало разлагање и симултано)</p> <p>ЛИТЕРАТУРА:</p> <ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 1.разред основне музичке школе</i> (учбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В.Терзић: <i>Школа за хармонику</i> , 1.свеска; – А. Факин: <i>Школа за хармонику</i>, 1.свеска; – Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 1.свеска; – М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 1.свеска;
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Це-дур, Ге-дур, лествице (паралелно у четвртинама, трозвуч-мало разлагање и симултано); 		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

- тридесет техничких вежби-етида (са различитим техничким захтевима);
- осам комада, песмица;

Јавни наступи:

-обавезна два јавна наступа током школске године.

Смотра:

- 1.Једна лествица;
- 2.Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева);
- 3.Две композиције, по слободном избору;

Кључни појмови садржаја: хармоника, тон, музичка фраза, нотне вредности, јавни наступи.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ХАРМОНИКА**

Циљ **Циљ** учења предмета Хармоника је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Други**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – одсвира мотив и реченицу уз јасно диференцирање мелодије од пратње; – свира шеснаестине, пунктиране осмине и триоле; – примени основне елементе динамичког нијансирања; – свира хармонске интервале и легато помоћу заједничког тона; – уједначи технику леве и десне руке; – свира у тактовима 4/8,2/2,3/2,4/2; – примени ознаке за темпо: алетро, андантино, адађо, ленто; – изводи једноставнија мелодијска кретања на обе клавијатуре, као увод у полифонију; – примени акцентирање тона мехом; – користи све регистре који су на располагању; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Мотив и реченица. Шеснаестина, пунктирана осмина и триоле. Динамичко нијансирање - пиано, мецопиано, мецофорте, форте, крешендо и декрешендо. Легато и интервали. Техника леве и десне руке. Врсте такта: 4/8,2/2,3/2,4/2. Нове ознаке за темпо. Мелодијска кретања. Акцентирање мехом. Регистри. Јавни наступи. Понашање на јавном наступу.</p> <p>Скале и трозвуци: Це-дур, Ге-дур, Де-дур, Еф-дур и упознавање са а-мол лествицом (дурске паралелно у четвртинама и осминама; Трозвук, мало разлагање и симултано; молска лествица паралелно у четвртинама; трозвук мало разлагање и симултано)</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 2.разред основне музичке школе</i>(учбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В.Терзић: <i>Школа за хармонику, 2.свеска</i>; – А.Факин: <i>Школа за хармонику, 2.свеска</i>;

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none">– Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 1.свеска;– М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 1.свеска;
Обавезни минимум програма: <ul style="list-style-type: none">– лествице и трозвучи по програму;– петнаест техничких вежби-етида (са различитим техничким захтевима);– шест композиција различитих епоха и садржаја;		
Јавни наступи: -обавезна два јавна наступа током школске године;		
Смотра: <ul style="list-style-type: none">1.Једна лествица;2.Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева);3.Једна полифона композиција;3.Једна композиција, по слободном избору;		

Кључни појмови садржаја: тон, нотне вредности, такт, техника, регистри, јавни наступи.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ХАРМОНИКА**

Циљ **Циљ** учења предмета Хармоника је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Трећи**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – испољи техничку спретност леве и десне руке; – свира хармонске интервале са подметањем и пребацивањем прстијудесне руке; – примени репетицију тона десном и левом руком са разним комбинацијама прстореда; – примени украсе; – примени динамичко нијансирање; – примени регистре у односу на стил и карактер композиције; – примени знања из музичких облика при тумачењу нотног текста; – меморише музички текст; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Техника леве и десне руке. Свирање подметањем и пребацивањем прстију. Репетиција тона. Украси: дуги и кратки предудар, мордент, пралтрилер и краћи трилер. Динамичко нијансирање. Регистри. Музички облици. Музичка меморија. Јавни наступи. Понашање на јавном наступу.</p> <p>Скале и трозвици Дурске и молске скале до три предзнака паралелно у четвртинама, осминама и шеснестинама, трозвук-мало разлагање и симултано</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 3.разред основне музичке школе(учбеник)</i>; – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В.Терзић: <i>Школа за хармонику, 3.свеска</i>; – З. Вукосављевић: <i>Избор композиција за хармонику за 3.и 4.разред- 1. и 2. свеска</i>; – А.Факин: <i>Школа за хармонику, 2.свеска</i>; – Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику, 2.свеска</i>;

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		– М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i> , 2.свеска;
Обавезни минимум програма: <ul style="list-style-type: none">– лествице по програму;– десет техничких вежби-етида;– пет композиција различитих епоха и садржаја;		
Јавни наступи: -обавезна два јавна наступа током школске године.		
Смотра(на крају првог полугодишта): -две композиције по слободном избору; Испит: <ul style="list-style-type: none">1.Једна лествица;2.Једна етида;3.Једна полифона композиција;4.Једна композиција по слободном избору;		

Кључни појмови садржаја: музички облици, меморија, техника, артикулација, динамика, јавни наступи

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ХАРМОНИКА**

Циљ **Циљ** учења предмета Хармоника је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Четврти**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – испољи техничку спретност десне и леве руке при свирању композиције са елементима полифоније; – примени различите прстореле при свирању интервала и акорада; – користи различите регистре у зависности од стила и карактера композиције; – свира једноставније композиције цикличног облика, сонатине, свите; – примени украсе, двоструки предудар, групето и трилер; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Техника десне и леве руке. Прстореди. Регистри. Украси. Скокови на обе клавијатуре. Музички облици. Јавни наступи.</p> <p>Скале и трозвице Дурске и молске скале до четири предзнака кроз две октаве у паралелном и супротном кретању у четвртинама, осминама и шеснаестинама, а одговарајуће молске скале кроз две октаве у паралелном кретању у четвртинама, осминама и шеснаестинама Дурски и молски трозвучи четворогласно у малом разлагању и симултано Свирање октава симултано и разложено</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 4.разред основне музичке школе</i> (учбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В.Терзић: <i>Избор етида и композиција</i>, 1.свеска; – З. Вукосављевић: <i>Избор композиција за хармонику за 3.и 4.разред-1. и 2.свеска</i>; – А.Факин: <i>Школа за хармонику</i>, 3.свеска;

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none">– Л.Међери: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 2.свеска;– М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 2.свеска;
Обавезни минимум програма; <ul style="list-style-type: none">– лествице по програму;– осам техничких вежби-етида;– четири композиције различитих епоха и садржаја;– једна циклична композиција;		
Јавни наступи: -обавезна два јавна наступа током школске године;		
Смотра (на крају првог полугодишта): две композиције по слободном избору; Испит: <ul style="list-style-type: none">1.Једна лествица;2.Једна етида;3.Једна полифона композиција;4.Једна циклична композиција или две композиције различитог карактера;		

Кључни појмови садржаја: техника, артикулација, динамика,регистри, јавни наступи

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **ХАРМОНИКА**

Циљ **Циљ** учења предмета Хармоника је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Пети**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – примени знања из музичких облика у делима са елементима полифоније; – свира композиције цикличног карактера: тема са варијацијама, свита, сонатина, сонатни облик; – примени ознаке за динамику и темпо; – испољи техничку спретност десне и леве руке; – користи различите регистре у зависности од стила и карактера композиције; – самостално решава лакше проблеме у примени прсторедра; – самостално решава извођење појединих врста артикулације и писања ознака за мех; – испољи креативност у реализацији музичке фантазије и естетике; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Музички облици. Цикличне композиције. Ознаке и за динамику и темпо. Техника десне и леве руке. Регистри. Прстореди. Артикулација и мех. Јавни наступи. Понашање на јавном наступу.</p> <p>Скале и трозвучи Дурске и молске скале до пет предзнака кроз две октаве у паралелном и супротном кретању. Дурски и молски трозвучи у великом разлагању и симултано. Доминантни септакорд у малом разлагању и симултано, октаве симултано и разложено.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 5.разред основне музичке школе</i>(уџбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В.Терзић: <i>Избор етида и композиција</i>, 1.и 2.свеска; – З. Вукосављевић: <i>Избор композиција за хармонику за 5.и 6.разред</i>- 1. и 2. свеска; – З. Ракић: <i>Хармоника-албум за младе</i>; – А.Факин: <i>Марљиви хармоникаш</i>; – Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 3.свеска;

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		– М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i> , 3.свеска;
Обавезни минимум програма		
– лествице по програму		
– осам етида		
– четири композиције различитих епоха и садржаја		
– једна циклична композиција		
Јавни наступи		
-обавезна два јавна наступа током школске године.		
Смотра (на крају првог полугодишта) етида и композиција по слободном избору		
Испит		
1.Једна лествица		
2.Једна етида;		
3.Једна полифона композиција;		
4.Једна циклична композиција;		

Кључни појмови садржаја: техника, артикулација, динамика, прстореди, јавни наступи

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ХАРМОНИКА**

Циљ **Циљ** учења предмета Хармоника је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Шести**
Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – примени основне карактеристике музичких стилова кроз одговарајућу литературу; – повеже техничке и музичке елементе у интерпретацији композиције; – користи регистре без предходне припреме и усаврши транспоноване регистрима; – примени артикулацију и динамику у зависности од стила и карактера композиције; – чита са листа лакше комаде и етиде; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи креативност у реализацији музичке фантазије и естетике; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Музички стилови – основне карактеристике. Технички и музички елементи Регистри. Артикулација и динамика. Читање са листа. Јавни наступи. Понашање на јавном наступу.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале до шест предзнака кроз две октаве у паралелном и супротном кретању. Дурски и молски трозвуци у малом, великом разлагању и симултано. Доминантни и умањени септакорди у малом, великом разлагању и симултано кроз две октаве у паралелном кретању. Октаве симултано и разложено Хроматска скала у паралелном кретању.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 6.разред основне музичке школе</i> (учбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В.Терзић: <i>Избор етита и композиција, 2.и 3.свеска</i>; – З. Вукосављевић: <i>Избор композиција за хармонику за 5.и 6.разред- 1. и 2. свеска</i>; – З. Ракић: <i>Хармоника-албум за</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<i>младе;</i> – А. Факин: <i>Марљиви хармоникаш;</i> – Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику, 3.свеска;</i> – М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику,3.свеска;</i>
Обавезни минимум програма: – лествице по програму; – шест етида; – четири композиције различитих епоха и садржаја; – једна циклична композиција;		
Јавни наступи: -обавезна два јавна наступа током школске године;		
Смотра (на крају првог полугодишта): етида и композиција по слободном избору: Испит 1.Једна лествица; 2.Једна етида; 3.Једна полифона композиција; 4.Једна циклична композиција; 5.Једна композиција виртуозног карактера;		

Кључни појмови садржаја: стилови, техника, артикулација, динамика, јавни наступи

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ХАРМОНИКА

I. УВОДНИ ДЕО

Сваки аспект извођења музике има непосредан и драгоцен утицај на развој ученика. Свирањем на инструменту активира се велики број когнитивних радњи, развија дугорочно памћење и fine моторичке радње.

У настави која је усмерена на остваривање исхода предност се даје искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење у оквиру овог предмета подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике. **Исходи** представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Понуђени **Музички садржаји** остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника.

Код ученика треба развијати дух заједништва кроз присуство на концертима и групно свирање. Посебну пажњу треба обратити на развој и стимулисање комуникацијских вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и правилно користе извођачки апарат. Неопходност неговања и одржавања коштаног-мишићног и слушног апарата треба да буде стандард.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду Годишњег плана наставе и учења, Оперативног плана (на нивоу месеца) и планирање часа, односно припреме за час. *Годишњим планом* се дефинише број часова у односу на изабрано музичко дело које се обрађује, по месецима а у складу са годишњим фондом часова. *Оперативни план* подразумева одабир и операционализацију исхода на нивоу месеца у односу на изабрани музички пример/песму/дело.

Припрема за час је специфична с обзиром да је настава индивидуална и да усмерење часа у односу на ток и фокус у многоме зависи од припремљености ученика за час. Како се исходи у стицању вештина

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

кумулятивно остварују, сваки пут у неком свом сегменту, припрема садржи назив дела, циљ часа и конкретизацију исхода који је у фокусу у односу на циљ часа.

У оквиру организације годишњих и месечних активности неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе, па према њима усмеравати и обликовати наставне садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Предности индивидуалне наставу треба максимално искористити у раду са ученицима. Имајући у виду психо-физичке и музичке способности као и сазнајне капацитете сваког ученика, његово породично окружење и све остале чиниоце у образовно васпитном процесу, сваком ученику понаособ треба прилагодити програмске захтеве и приступ настави и учењу. Све захтеве треба остваривати кроз мањи или већи број једноставнијих па сложенијих примера, у зависности од могућности ученика.

Техничку поставку треба развијати кроз техничке елементе лествица и акорада, етида, вежби. Рад на техници меха треба прилагодити одређеној артикулацији, стилу и комплетном музичком изражавању, адекватно узрасту ученика.

Кроз композиције старих мајстора ученика треба упознати са стилем и припремити за полифонију. Разни комади и цикличне форме су важни за развој музичког размишљања, фразирања и концентрације код ученика. Регистре треба правилно употребити у односу на музичке и техничке захтеве. Стално треба радити на квалитету тона, ритмичко-метричкој стабилности, меморији, динамици, агогици.

Ученицима треба помоћи у планирању вежбања уз развијање одговорног односа према начину рада и поштовању процедура у стицању техничких вештина. Учити их истрајности и упорности развијати осетљивост и сензибилност у интерпретацији музичких дела.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и израђивање вештина. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (флаута, кларинет)

Назив предмета: **ФЛАУТА**

Циљ: **Циљ** учења предмета Флауте је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред: **Први**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима карактеристике флауте и начин добијања тона; – дише уз подршку трбушних мишића, уз помоћ и контролу наставника; – контролише положај тела при свирању; – правилно поставља и држи инструмент; – производи самостално тон; – самостално поставља прсте леве и десне руке са ослањањем на усник, кажипрст леве и палац десне руке; – правилно изводи вежбе за тон уз помоћ наставника; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – користи предности дигитализације у слушању и извођењу; – покаже позитиван однос према заједничком свирању; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Упознавање са флаутом, њеним карактеристикама и начином одржавања.</p> <p>Основно нотно описмењавање - упознавање са нотним вредностима и паузама.</p> <p>Основе технике дисања: удисај и издисај уз подршку трбушних мишића (дијафрагме), без инструмента и са њим.</p> <p>Поставка усана (амбажура) на глави флауте.</p> <p>Емитовање (добијање) тона у првој октави (количина, брзина и правац ваздуха).</p> <p>Улога језика – атак.</p> <p>Правилно држање инструмента:</p> <ul style="list-style-type: none"> – држање тела; – поставка леве руке - стабилан ослонац на кажипрст; – поставка десне руке - стабилан ослонац на палац и мали прст. <p>Овладавање грифовима прве октаве.</p> <p>Основне артикулације: портато и легато.</p> <p>Музичка меморија - неговање и развијање.</p> <p>Издржавање тонова у оквиру савладаног тонског опсега.</p> <p>Камерно музицирање са наставником (дуо).</p> <p>Вежбе за развој покретљивоти прстију тј. технике.</p> <p>Увођење у начине самосталног рада</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада

		<p>код куће. Музички бонтон. Скале и трозвучи Упознавање са тоналитетима и њиховим трозвучима у оквиру савладаног тонског опсега у целим нотама, половинама и лаганим четвртинама (Ге и Еф - дур)</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <p>Школе и етиде за флауту</p> <ul style="list-style-type: none"> – М. Рикије: <i>Мени не мањка даха</i> – Т. Ваи: <i>Почетна књига за флауту</i> – Бантаи - Шипош: <i>АБЦ</i> – А. Кавчић Пуцихар: <i>Свирамо флауту</i> – М.Мојс: <i>Флаутиста почетник</i> – <i>1-3</i> – Љ. Димитријевић: <i>Школа за флауту за први разред – избор</i> – Тафанел – Гобер: <i>Комплетна метода за флауту – избор</i> <p>и друга литература сличног садржаја и тежине</p> <p style="text-align: center;">Композиције уз клавирску пратњу</p> <p>Избор комада из збирке Хрестоматија 1 :</p> <ul style="list-style-type: none"> – Руска народна песма: <i>Топ-Топ</i>, Кабалеовски: <i>Мала полка</i>, Руска народна песма: <i>Препелица..</i>) – Ј. Хајдн: <i>Ариета</i> – Х. Персел: <i>Ригодон</i> – Чешка народна песма: <i>Анушка</i> – Пуцихар: <i>Лунина песма</i> – Е. Босвел : <i>Мало магаре</i> – Л. В. Бетовен: <i>Шкотска игра</i> – А. Гедике: <i>Игра</i> <p>и друге композиције сличног садржаја и тежине</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине, прилагођени узрасту почетника – избор неколико једноставних комада уз клавирску пратњу 		
<p>Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године</p>		
<p>Програм смотре:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. једна лествица напамет; 2. једна етида; 3. једна композиција по слободном избору 		

Кључни појмови садржаја: тон, дисање, поставка инструмента, слушање музике, свирање, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ФЛАУТА**

Циљ: **Циљ** учења предмета Флауте је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред: **Други**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима карактеристике флауте и начин добијања тона; – дише уз подршку трбушних мишића, уз помоћ и контролу наставника; – правилно изводи вежбе за тон уз помоћ наставника; – производи самостално тон; – самостално поставља прсте леве и десне руке са ослањањем на усник, кажипрст леве и палац десне руке; – примењује основне елементе музичке писмености приликом свирања и читања нотног текста у виолинском кључу; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољава самопоуздање током јавног наступа; – користи предности дигитализације у слушању и извођењу; – испољи позитиван однос према заједничком музицирању; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Правилно држање инструмента:</p> <ul style="list-style-type: none"> – држање тела; – поставка леве руке - стабилан ослонац на кажипрст; – поставка десне руке - стабилан ослонац на палац и мали прст. <p>Правилно дисање – контрола. Амбажура и њена контрола. Улога језика – атак. Овладавање грифовима прве и друге октаве. Основне артикулације: стакато и легато. Основни елементи музичке писмености. Основне ознаке темпа. Музичка меморија - неговање и развијање. Тонски опсег: d1 – d3. Издржавање тонова у оквиру савладаног тонског опсега. Технике вежбе за развој покретљивости прстију. Самостално вежбање – начини и процедуре.</p> <p>Музички бонтон. Скале и трозвучи Дурске лествице до два предзнака, са тоничним квинтакордима, кроз две октаве. Лествице у оквиру савладаног тонског опсега.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <p>Школе и етиде за флауту</p> <ul style="list-style-type: none"> – М. Мојс: <i>Флаутиста почетник</i> – 3-7 вежбе – Љ. Димитријевић: <i>Школа за флауту</i> – избор – Тафанел – Гобер: <i>Комплетна метода за флауту</i> – избор – Г. Гариболди: <i>Етиде</i> – избор <p>и друга литература сличног садржаја и тежине</p> <p>Композиције уз клавирску пратњу</p> <ul style="list-style-type: none"> – Композиције из збирке <i>Хрестоматија 1:</i> – В. А. Моцарт: <i>Мајска песма, Песма пастира</i> – Н. Бакланова: <i>Хоровод</i> – Е.Перишон : <i>Рано јутро</i> – Хамилтон: <i>Песма дуги</i> – Ј. Брамс: <i>Успаванка</i> – К. В. Глук: <i>Плес духова</i> – В. А. Моцарт: <i>Арија Папагена</i> – Е. Кронке: <i>Моменто ђокозо</i> – Е. Храдецки: <i>Сунчани реге</i> – М. Кесик: <i>Пипова звона</i>
<p>Обавезни минимум програма – вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине, прилагођени узрасту почетника; избор неколико комада уз клавирску пратњу</p>		
<p>Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године</p>		
<p>Програм смотре:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. једна лествица напамет; 2. једна етида; 3. једна композиција по слободном избору 		
<p>Кључни појмови садржаја: тон, динамика, темпо, дисање, поставка инструмента, слушање музике, свирање, музички бонтон.</p>		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета: **ФЛАУТА**

Циљ: **Циљ** учења предмета Флауте је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред: **Трећи**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно дише уз подршку трбушних мишића (дијафрагма), уз мању помоћ наставника; – кратко опише технику дисања коју користи при свирању; – користи проширен тонски опсег инструмента; – контролише позицију тела приликом свирања; – изводи правилно вежбе за развој и обликовање тона, уз помоћ наставника; – самостално свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима; – користи предности дигитализације у слушању и извођењу; – самостално вежба код куће – радо свира у камерном саставу. – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Континуирана контрола исправно постављеног дисања. Контрола амбажуре.</p> <p>Тонски опсег: $ce^1 - ge^3$. Грифови прве, друге и дела треће октаве. Атак : координација прста и језика. Основне динамичке разлике (f, p). Музичка фраза – елементи и обликовање. Свирање композиција различитих садржаја уз клавијску пратњу. Музичка меморија - неговање и развијање. Заједничко свирање (наставник – ученик; ученик – ученик). Музички бонгон. Скале и трозвучи Дурске и молске лествице до три предзнака, са тоничним квинтакордима у обртајима. Лествице у оквиру савладаног тонског опсега.</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <p>Школе и етуде за флауту</p> <ul style="list-style-type: none"> – М. Мојс: <i>Флаутиста почетник</i> – <i>7-10</i> – Љ. Димитријевић: <i>Школа за флауту</i> – избор – Тафанел – Гобер: <i>Комплетна метода за флауту</i> – избор – Г. Гариболди: <i>Етуде</i> – избор <p>и друга литература сличног садржаја и тежине</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада

		<p>Композиције уз клавирску пратњу</p> <ul style="list-style-type: none"> – Избор композиција из збирке <i>Хрестоматија 1</i> – В. Поп: <i>Срећни дом</i> – В. Поп: <i>Шумско цвеће</i> – Чичков: <i>Скерцо; Скерцино</i> – Госек: <i>Гавота</i> – Е. Храдецки: <i>Сунчани реге</i> – С. Џоплин: <i>Забављач</i> – Гедике: <i>Игра</i> – Р. Л. Каин: <i>Прелудијум и игра</i> – Г. Ф. Телеман: <i>Менует II из Свите у а – молу</i> – Ј. Л. Дусек: <i>Менует</i> – П. Николић: <i>Андантино</i> <p>и други комади сличног садржаја и тежине.</p>
<p>Обавезни минимум програма – вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине, прилагођени узрасту; избор неколико комада уз клавирску пратњу</p>		
<p>Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године</p>		
<p>Испитни програм 1. једна дурска и једна молска лествица напамет са тоничним квинтакордима, у четвртинама и осминама; 2. две етиде различитог карактера; 3. једна композиција уз пратњу клавира по слободном избору</p>		

Кључни појмови садржаја: тон, динамика, темпо, дисање, поставка инструмента, слушање музике, свирање, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета: **ФЛАУТА**

Циљ: **Циљ** учења предмета Флауте је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред: **Четврти**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно поставља и држи инструмент; – контролише позицију тела приликом свирања; – правилно дише уз подршку трбушних мишића (дијафрагма), уз мању помоћ наставника; – изводи правилно вежбе за развој и обликовање тона, уз помоћ наставника; – користи проширен тонски опсег инструмента; – примењује различите артикулације и вибрато; – примењује основне ознаке за темпо и динамику; – учествује на јавним наступима; – самостално вежба код куће; – користи предности дигитализације у слушању и извођењу; – испољи позитиван однос према уметничкој музици и заједничком музицирању; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Контрола амбажуре. Интонација, слушање и штимовање инструмента. Тонске вежбе.</p> <p>Поставка вибрата.</p> <p>Уједначеност квалитета тона у свим регистрима инструмента.</p> <p>Овладавање грифовима прве, друге и дела треће октаве.</p> <p>Динамичко нијансирање (f, mf, mp, p).</p> <p>Основни украси (трилер, предудар, пралтрилер, мордент).</p> <p>Музичка меморија - неговање и развијање.</p> <p>Заједничко свирање (наставник – ученик; ученик – ученик).</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Дурске и молске скале до четири предзнака, са тоничним квинтакордима и обртајима, у оквиру савладаног тонског опсега у различитим артикулацијама, у осминама и лаганим шеснаестинама, напамет. Дупле терце и терце у покрету. Скале свирати развијено.</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <p>Школе и етиде за флауту</p> <ul style="list-style-type: none"> – М.Мојс: <i>Флаутиста почетник</i> – од 10 и даље – М.Мојс: <i>24 мале етиде</i> – М.Мојс: <i>Тонске вежбе</i> – Љ. Димитријевић: <i>Школа за флауту</i> – избор – Тафанел – Гобер: <i>Комплетна</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		<p><i>метода за флауту – избор</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – В. Поп: <i>30 лаких етида за флауту оп.320</i> – Г. Гариболди: <i>Мињон етиде оп.131</i> – избор <p>и друга литература сличног садржаја и тежине</p> <p>Композиције уз клавирску пратњу</p> <ul style="list-style-type: none"> – В. Поп: <i>Арабела</i> – Г. Тихомиров: <i>Мала корачница</i> – В.Поп: <i>Шпанска игра</i> – В. А. Моцарт: <i>Арија Тамина из опере Чаробна фрула</i> – М. П. Мусоргски: <i>Гопак</i> – Л. Вајнер: <i>Игра лисице</i> – Вебер: <i>Дудова колиба</i> – К. Дебиси: <i>Мали црнац</i> <p>и други комади сличног садржаја и тежине.</p>
<p>Обавезни минимум програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> - техничке вежбе, етиде, комади сличног садржаја и тежине; - избор неколико комада уз клавирску пратњу 		
<p>Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године</p>		
<p>Испитни програм:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. једна дурска и једна молска лествица напамет са тоничним квинтакордима, у осминама и лаганим шеснаестинама 2. две етиде различитог карактера; 3. једна композиција уз пратњу клавира, напамет 		
<p>Кључни појмови садржаја: тон, вибрато, динамика, темпо, дисање, слушање музике, свирање, музички бонтон.</p>		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета: **ФЛАУТА**

Циљ: **Циљ** учења предмета Флауте је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред: **Пети**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – користи проширен тонски опсег инструмента; – користи вибрато; – препозна и изводи хроматику; – користи дупли језик у свирању; – изводи правилно тонске вежбе за развој и обликовање тона, уз помоћ наставника; – примењује основне ознаке за темпо и динамику; – се самостално штимује уз контролу наставника; – учествује на јавним наступима; – испољи позитиван однос према уметничкој музици и заједничком музицирању; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Контрола амбажуре.</p> <p>Тонске вежбе М. Мојса.</p> <p>Ширење тонског опсега.</p> <p>Тонски опсег : ce^1- ha^3</p> <p>Поставка дуплог језика.</p> <p>Артикулације:(стакато, портато, тенуто и легато).</p> <p>Разумевање нових агогичких ознака.</p> <p>Читање с листа.</p> <p>Динамичко нијансирање (ff, f, mf, mp, p, pp)</p> <p>Интонација, слушање и штимовање инструмента.</p> <p>Цикличне композиције.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Дурске и молске лествице до пет предзнака, са тоничним квинтакордима и обртајима, у различитим артикулацијама, у обиму две октаве, у осминама и лаганим шеснаестинама.</p> <p>Вежбе за развој покретљивости прстију тј. технике</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <p>Школе и етиде за флауту</p> <ul style="list-style-type: none"> – М.Мојс: <i>Тонске вежбе</i> – М.Мојс: <i>25 мелодијских етида</i> – Љ. Димитријевић: <i>Школа за флауту</i> – избор – Тафанел – Гобер: <i>Комплетна метода за флауту</i> – избор – Г. Гариболди: <i>20 малих</i>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p style="text-align: right;"><i>етида, оп. 132</i></p> <p>и друга литература сличног садржаја и тежине</p> <p>Композиције уз клавирску пратњу</p> <ul style="list-style-type: none"> – В. Поп: <i>Шпанска серенада</i> – В. Поп: <i>Песма без речи</i> – В. Поп: <i>Шведска идила</i> – М. Пот: <i>Сичилиана</i> – Р. Вебер: <i>Цигански капричо</i> – П. Пруст: <i>Прелудијум и игра</i> – Е. Келер: <i>Пјероова игра</i> – Е. Келер: <i>Мазурка</i> – М. Јеличанин: <i>Ноктурно и Скерцо</i> <p>и други комади сличног садржаја и тежине.</p> <p>Сонате</p> <ul style="list-style-type: none"> – Г. Ф. Телеман: <i>Соната у Еф - дуру</i> – Р. Валентајн: <i>12 соната – избор</i> <p>и друге сонате сличног садржаја и тежине.</p>
<p>Обавезни минимум програма – техничке вежбе, етиде, комади сличног садржаја и тежине; избор неколико комада уз клавирску пратњу</p>		
<p>Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године</p>		
<p>Испитни програм:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. једна дурска и једна молска лествица напамет са тоничним квинтакордима, у осминама и шеснаестинама; 2. две етиде различитог карактера; 3. једна композиција уз пратњу клавира, напамет <p>Кључни појмови садржаја: тон, вибрато, дупли језик, интонација, динамика, темпо, дисање, циклични облици, слушање музике, свирање, музички бонтон.</p>		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета: **ФЛАУТА**

Циљ: **Циљ** учења предмета Флауте је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред: **Шести**
Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – користи цео тонски опсег инструмента; – изводи правилно тонске вежбе за развој и обликовање тона; – самостално се штимује уз контролу наставника; – користи дупли језик у свирању; – препознаје основне ознаке за темпо и динамику; – учествује на јавним наступима; – самостално вежба код куће; – испољи позитиван однос према уметничкој музици и заједничком музицирању; – посећује концерте и друге музичке манифестације; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Контрола амбажуре. Тонске вежбе. Ширење тонског опсега: Тонски опсег : $ce^1 - ce^4$ Уједначеност квалитета тона у свим регистрима. Усавршавање дуплог језика. Овладавање грифовима прве, друге и треће октаве. Атак (координација прста и језика). Артикулације:(стакато, портато, тенуто и легато). Динамичко нијансирање (ff, f, mf, mp, p, pp). Интонација, слушање и штимовање инструмента. Музички бонтон. Скале и трозвучи Дурске и молске скале (сви тоналитети) са тоничним квинтакордима и обртајима, доминантним и умањеним септакордима, у обртајима, у различитим артикулацијама, у обиму две октаве у шеснаестинама.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА Школе и етиде за флауту</p> <ul style="list-style-type: none"> – М. Мојс: <i>Тонске вежбе</i> – Љ. Димитријевић: <i>Школа за флауту</i> – избор – Г. Гариболди: <i>20 распеваних етида оп. 88</i> <p>и друга литература сличног садржаја и тежине</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<p>Композиције уз клавирску пратњу</p> <ul style="list-style-type: none"> – В. Поп: <i>Руска циганска песма</i> – Берлиоз: <i>Арија и игра</i> – Ф. Госек: <i>Тамбурин</i> – Г. Форте: <i>Сичилијана</i> – Е. Келер: <i>Романса</i> – Е. Келер: <i>Шпански валцер</i> – Р. Хофман: <i>Скерцо</i> – Синисало: <i>Три минјатуре</i> – К. В. Глук: <i>Мелодија из опере „Орфеј и Еуридика“</i> <p>и други комади сличног садржаја и тежине.</p> <p>Сонате и свите</p> <ul style="list-style-type: none"> – Б. Марчело: <i>Соната Бе-дур или де-мол</i> – Г. Ф. Телеман: <i>Соната Еф-дур</i> – Г. Ф. Хендл: <i>Соната Еф-дур или ге-мол</i> – Ј. С. Бах: <i>Избор ставова из Свите бр. 2, у ха – молу</i> <p>и друге композиције сличног садржаја и тежине.</p>
Обавезни минимум програма – техничке вежбе, етиде, комади сличног садржаја и тежине; избор неколико комада уз клавирску пратњу		
Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године		
Испитни програм:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. једна дурска и једна молска лествица напамет са тоничним квинтакордима, у осминама и шеснаестинама; 2. две етиде различитог карактера; 3. једна композиција уз пратњу клавира, напамет 		
Кључни појмови садржаја: тон, вибрато, дупли језик, интонација, динамика, темпо, дисање, циклични облици, слушање музике, свирање, музички бонтон.		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **КЛАРИНЕТ**

Циљ **Циљ** учења предмета Кларинет је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Први**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима карактеристике кларинета и начин добијања тона; – правилно стоји и држи кларинет; – држи правилно амбажуру и обе руке, правилно дише; – изражајно пева а потом самостално или уз пратњу наставника свира кратке и лаке песмице по слуху; – изводи правилно техничке вежбе за квалитет тона, стакато, интонацију и покретљивост уз помоћ наставника; – примени основне елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст у виолинском кључу; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, понављање..; – примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Карактеристике инструмента. Поставка правилног дисања и вежбе дисања. Начин добијања тона. Поставка леве и десне руке. Поставка амбажуре. Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правилно постављање позиције прстију на рупама и клапама; – правилно постављање палца за ослањање инструмента; – правилно позиционирање шаке. <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правилно постављање позиције прстију на рупама и клапама; – правилно позиционирање шаке. <p>Стакато техника: правилно ударање врхом језика у трску. Вежбе за развој моторике прстију леве руке.</p> <p>Скале и трозвучи: Це, Ге, Де, Бе и Еф-дур, а, е, де, ха и ге мол у две октаве.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Бруно Брун : <i>Школа за кларинет број 1</i> – Радивој Лазић : <i>Учим кларинет број 1</i> <p>и остала литература сличне тежине</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

	по избору наставника
Обавезни минимум програма	
<ul style="list-style-type: none">– дурске и моске скале до једног предзнака– 20 етида– 2 комада уз клавирску пратњу	
Јавни наступи	
Обавезна су 2 јавна наступа у току године	
Програм смотри	
<ul style="list-style-type: none">– Једна дурска, једна молска скала са тоничним трозвуком– 2 етиде– Један комад уз пратњу клавира (изводи се напамет)	

Кључни појмови садржаја: амбажура, тон, интонација, слушање музике, свирање, музичка фраза, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **КЛАРИНЕТ**

Циљ **Циљ** учења предмета Кларинет је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Други**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно стоји и држи инструмент; – свира уједначено малу, прву и другу октаву; – свира технике легато и стакато; – примени основне елементе нотне писмености и теорије у свирању; – чита нотни текст у виолинском кључу; – чита динамичке и ознаке за темпо; – свира вежбе за побољшање технике тона и моторике прстију; – свира у опсегу од Е до цез; – свира композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Тонске и техничке вежбе за унапређивање целокупног извођачког апарата (тон, амбажура, техника прстију и језика). Синхронизација језика и прстију. Рад на побољшању интерпретације. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи: Дурске и молске скале до три предзнака кроз две октаве – стакато и легато</p> <p>ЛИТЕРАТУРА Етиде</p> <ul style="list-style-type: none"> – Бруно Брун : <i>Школа за кларинет број 1, 2</i> – Радивој Лазич : <i>Учим кларинет број 1, 2</i> и остала одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима. <p>Комади Комади по избору наставника адекватне тежине</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – дурске и молске скале до 3 предзнака са тоничним трозвуком кроз две октаве – 25 етида – 2 комада уз пратњу клавира 		
<p>Јавни наступи Обавезна су 2 јавна наступа у току године</p>		
<p>Смотра на крају године (изводи се напамет) Једна дурска, једна молска скала са тоничним трозвуком 2 етиде Комад уз пратњу клавира</p>		

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, свирање, музичка фраза, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **КЛАРИНЕТ**

Циљ **Циљ** учења предмета Кларинет је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања

Разред **Трећи**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Вежбе за побољшање моторичких способности и синхронизацију прстију и језика. Издржавање тонова. Контрола дисања, амбажуре. Развијање слуха за самостално штимовање. Музички бонтон. Скале и трозвучи: Кроз две октаве : Це, Еф, Ге, Бе, Де, А и Ес - дур, а, е, де, ха, ге, це и фис - мол Кроз три октаве: е - мол Све скале свирати у стакато и легато артикулацији</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Бруно Брун : <i>Школа за кларинет број 1, 2, 3</i> – Радивој Лазих : <i>Учим кларинет број 1,2, 3</i> <p>и остала одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима Комади по избору наставника адекватне тежине.</p>
Обавезни минимум програма		<ul style="list-style-type: none"> – Дурске и молске скале кроз две и три октаве са тоничним трозвуком – 30 етида – Два комада уз пратњу клавира
Јавни наступи		Обавезна су 2 јавна наступа у току године
Испитни програм (изводи се напамет)		<ul style="list-style-type: none"> – Једна дурска, једна молска скала са тоничним трозвуком – 2 етиде – Комад уз пратњу клавира

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, свирање, музичка фраза, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **КЛАРИНЕТ**

Циљ **Циљ** учења предмета Кларинет је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **ЧЕТВРТИ**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – прати развој сопствене координације и моторике кроз свирање; – свира у опсегу од Е мало до еф3; – свира у комбинованим артикулацијама (стакато и легато); – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања и вежбања; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – следи правилну примену процедура које се примењују у стицању целокупне технике свирања; – комуницира са корепетитором кроз музику; – изражајно свира; – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, и емоционални утицај; – самостално и свакодневно вежба поштујући процедуру; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Вежбе за побољшање моторичких способности и синхронизацију прстију и језика. Издржавање тонова. Изједначавање регистара кроз тонске вежбе. Стварање менталне и физичке кондиције Заједничко свирање (камерна, оркестар). Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи: Дурске и молске скале до четири предзнака. Скале кроз две октаве : це, ге, де, бе, а, ес, ас дур ; а, де, ге, ха, це, фис, цис-мол.. Скале кроз три октаве: е, еф дур, е и еф-мол Све скале се свирају у стакато и легато артикулацији. Хроматска скала.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Бруно Брун : <i>Школа за кларинет број 2, 3</i> – Радивој Лазић : <i>Учим кларинет број 3, 4</i> <p>и остала одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима Комади по избору наставника адекватне тежине</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – Дурске и молске скале до 4 предзнака – 35 етида – 3 комада уз пратњу клавира 		
<p>Јавни наступи</p>		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Обавезна су два јавна наступа у току године

Испитни програм (изводи се напамет)

- Једна дурска, једна молска скала са тоничним трозвуком
- 2 етиде различитог карактера
- Комад уз пратњу клавира

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, свирање, музичка фраза, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **КЛАРИНЕТ**

Циљ **Циљ** учења предмета Кларинет је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **ПЕТИ**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – изведе одговарајуће технике свирања на инструменту; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – самостално коригује интонацију у току свирања; – истражује начине добијања што квалитетнијег и чистијег тона на кларинету; – комуницира са корепетитором кроз музику; – испољи креативност у реализацији музичке фантазије и естетике; – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, стилску препознатљивост и емоционални утицај; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Рад на добијању што квалитетнијег изговора код стакато технике. Вежбе за побољшање моторичких способности и синхронизацији прстију и језика. Тонске вежбе и рад на што квалитетнијој боји тона и интонацији у свим регистрима. Рад на микродинамици. Свирање соло и у ансамблу.</p> <p>Скале и трозвучи: Дурске и молске скале до пет предзнака са доминантним и умањеним септакордима Скале се свирају разложено и у разним комбинованим артикулацијама. Хроматска скала.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Клозе: <i>Техничке вежбе</i> – Лефевр: <i>Техничке вежбе</i> <p>и остала одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима Комади по избору наставника адекватне тежине</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – Дурске и молске скале до пет предзнака са доминантним и умањеним септакордима, разложено – 35 етида – 3 комада уз пратњу клавира 		
<p>Јавни наступи Обавезна су два јавна наступа у току године</p>		
<p>Испитни програм (изводи сенапамет)</p> <p>Једна дурска, једна молска скала са тоничним и доминантним трозвуком, разложено</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 етиде различитог карактера – Комад уз пратњу клавира 		

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, свирање, музичка фраза, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **КЛАРИНЕТ**

Циљ **Циљ** учења предмета Кларинет је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **ШЕСТИ**
Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – свира у опсегу од Е мало до Ге3; – свира у комбинованим артикулацијама стаката и легата; – изведе одговарајуће технике свирања на инструменту; – интерпретира композицију у стилу епохе и композитора; – комуницира са корепетитором кроз музику; – испољи креативност у реализацији музичке фантазије и естетике; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, стилску препознатљивост и емоционални утицај; – самостално уочава и решава музичке и техничке проблеме у вежбању; – користи технике меморисања текста; – контролише интонацију у току свирања; – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – покаже иницијативу у организацији заједничких проба; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Рад на постизању флексибилности амбажуре у свим регистрима. Меморисање текста. Обликовање што квалитетнијег тона, интонација и стакато. Самостално штимовање инструмента. Постизање контроле прстију и језика код свирања у брзом темпу. Свирање соло и у ансамблу. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци: Све дурске и молске скале кроз две и три октаве са доминантним и умањеним септакордима. Скале, трозвуке, умањене и доминантне септакорде свирати разложено и у комбинованим артикулацијама. Хроматска скала.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> – Клозе: <i>Техничке вежбе</i> – Лефевр: <i>Техничке вежбе</i> <p>и остала одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима Комади по избору наставника адекватне тежине.</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – Све дурске и молске скале са тоничним, доминантним и умањеним септакордима – 40 етида 		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

– 4 комада уз пратњу клавира
Јавни наступи Обавезна су 2 јавна наступа у току године
Испитни програм (изводи се напамет) <ul style="list-style-type: none">– Једна дурска и једна молска скала са тоничним, доминантним и умањеним септакордима– 2 етиде различитог карактера– Комад уз прању клавира

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, свирање, музичка фраза, музички бонтон.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

(Флаута,Кларинет)

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ, а да се истовремено не разговара о свим другим аспектима музике (јединство техничких и музичких елемената).

Бављење музиком уопште а посебно свирање на инструменту подстиче фину менталну комбинаторику драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика и одлична је основа за интеграцију са другим предметима.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике. **Исходи** представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Препоручени музички садржаји (литература) остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника.

Наставник има слободу али и одговорност да изабере оптималан програм у коме ће ученик моћи да репродукује све техничке и музичке задатке, а и да у истом ужива, не размишљајући о тежини захтева као о неком непробродивом проблему.

Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко свирање и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и користе извођачки апарат што је важно за одржавање здравља коштаног-мишићног апарата. Задатак наставника је да у том смислу, у зависности од врсте инструмента и специфичног става при свирању ученике упуте на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких вежби и/или пливања.

У односу на слушни апарат, ученике треба информисати и упозорити да прегласна и агресивна музика има штетан утицај и изазива физиолошки и психолошки одговор организма у негативном смислу.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. У том смислу позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. Припрема за час посвећена је сваком ученику појединачно, имајући у виду музичке, интелектуалне, физичке и менталне предиспозиције. С обзиром на дужину трајања часа (30/45 минута) рад треба ефикасно организовати. Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је разноврстан и маштовит час најбољи начин за постизање резултата.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У настави дувачких инструмената у првом циклусу посебну пажњу треба усмерити на обликовање тона, његову правилну поставку кроз упознавање са основама технике дусања и правилну импостацију усника, трске или писка (у зависности од инструмента). . Од самог почетка, у оквиру регистра који омогућава најлакшу емисију тона, потребно је применити све елементе који се односе на правилно узимање ваздуха и његово рационално коришћење кроз одговарајуће обликовање усана. Већ од првих корака изузетно је важно развијати љубав код ученика за заједничко музицирање.

У току другог циклуса треба обрадити све тоналитете, дурске и молске, са тоничним трозвуком. Посебну пажњу треба усмерити на свирање вежби у различитим артикулацијама. скале свирати напамет, увек у одређеном ритму од почетка до краја, у истом темпу, без убрзавања и успоравања.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ТЕОРЕТСКИ ПРЕДМЕТИ (солфеђо, теорија музике)

Назив предмета **СОЛФЕЂО (шестогодишње школовање)**

Циљ **ЦИЉ** учења предмета Солфеђо је да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред **Први**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – слуша дечије и народне песме и примере из литературе уз покрете; – изрази доживљај музике коју слуша цртањем; – препозна елементе музичке писмености кроз једноставне примере за слушање; – пева по слуху и солмизацијом песмице у С, G, F дуру; – звучно препозна карактер дура; – пева и препозна лествично и терцно кретање, скок у тонику, доминанту и вођицу и тонични трозвук у С, G, F-дуру; – чује и именује главне ступњеве; – пева по слуху и препозна мол; – опише својим речима доживљај музике различитог жанра и карактера; – пише и чита ноте солмизацијом и музичком абecedом у виолинском и бас кључу; – изводи и записује нотне вредности и одговарајуће паузе; 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање музике уз покрет. Слушање музике уз цртање. Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова.
	МЕЛОДИКА	Песмице и мелодијски примери примерени инструменталној литератури за први разред кроз С, G, F дур (певање). Звучна слика дурског тонског рода. Именовање и интонирање лествичног и терцног кретања, скокова у: тонику, доминанту, вођицу и тонични трозвук. Функције главних ступњева. Песмице у молским тоналитетима (певање). Развој музикалности.
	МУЗИЧКА ПИСМЕНОСТ	Нотни систем: од велике октаве до треће октаве у зависности од врсте инструмента. Нотне вредности и одговарајуће паузе: цела, половина, половина с тачком, четвртина и осмина. Хроматски знаци: повисилице и

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> – препозна и примени предзнаке: повисилицу и снизилицу у мелодијском примеру; – објасни својим речима појмове: такт, тактица, завршна тактица, предтакт и узмах; – објасни својим речима лествичне појмове; – примени музичке ознаке за понављање, динамику и темпо; – примени најчешће начине извођења у музичким примерима (повезано и кратко); – опажа и пева тонове и мотиве; – препозна и запише ритам у мелодијском примеру; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица; – смишља мелодију на текст бројалице или дечије песмице; – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – препозна и изведе четвртинске тактове; – изведе бројалице, пева песме по слуху и песме различитих жанрова; – изводи ритам на различите начине; – одржи ритмички пулс; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу; – визуелно сагледава и изводи као целину: синкопу, пунктирану и обрнуто пунктирану ритмичку фигуру на два откуцаја; – изводи ритам уз покрет; – препознаје и изводи знаке за продужавање трајања тона; – чита ритам солмизацијом. 		<p>снизилице.</p> <p>Појмови: такт, тактица, завршна тактица, предтакт, узмах.</p> <p>Именоване нота солмизацијом и музичком абецедом.</p> <p>Лествични појмови : лествица, тетрахорд, степен, полустепен, ступњеви.</p> <p>Музичке ознаке: понављање, prima i seconda volta, D.C.al fine, корона.</p> <p>Основне ознаке за динамику (forte, piano, mezzoforte, mezzopiano, crescendo i decrescendo).</p> <p>Основне ознаке за темпо (andante, moderato, allegro, vivo).</p> <p>Основне ознаке за артикулацију (legato, staccato).</p>
	ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ, ДИКТАТИ	<p>Опажање и интонирање тонова и мотива у тоналитету.</p> <p>Записивање појединачних тонова, групе тонова и мотива.</p> <p>Записивање ритмичке окоснице.</p>
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације у складу са пређеним градивом.</p> <p>Импровизација мелодије на текст бројалице или дечије песмице.</p>
	МУЗИЧКИ БОНТОН	<p>Слушање и уважавање извођача</p>
	РИТАМ	<p>Врсте такта: 2/4, 3/4, 4/4.</p> <p>Препознавање ритма у примерима.</p> <p>Начини извођења ритма (куцање или тактирање или мануелна техника).</p> <p>Четвртина као јединица бројања.</p> <p>Равномерно читање.</p> <p>Ритмичке фигуре: синкопа, пунктирана и обрнуто пунктирана на две јединице бројања.</p> <p>Покрет у функцији ритма.</p> <p>Знаци за продужавање трајања тона: тачка, лук, корона.</p> <p>Ритмичко читање.</p>
<p>Јавни наступи:</p>		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Јавни час - извођење научених песмица које обухватају програм првог разреда

Програм смотре:

1. Равномерно и ритмичко читање нота.
2. Мелодијски пример у пређеним тоналитетима уз анализу (садржаји I разреда).

Кључни појмови садржаја: слушање , покрет, игра, импровизација, мелодија, ритам, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **СОЛФЕЂО**

Циљ **ЦИЉ** учења предмета Солфеђо је да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред **Други**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – слуша дечије и народне песме и примере из литературе уз покрете; – изрази доживљај музике коју слуша цртањем; – препозна елементе музичке писмености кроз једноставне примере за слушање; – звучно препозна карактер дура и мола; – пева песмице по слуху и препозна лествично и терцно кретање, скок у тонику, доминанту и вођицу и тонични трозвук; – чује и именује главне ступњеве; – опише својим речима доживљај музике различитог жанра и карактера; – пише и чита ноте солмизацијом и музичком абecedом у виолинском и бас кључу; – изводи и записује нотне вредности и одговарајуће паузе; – препозна и примени предзнаке: повисилицу и снизилицу у мелодијском примеру; – објасни својим речима појмове: такт, тактица, завршна тактица, предтакт и узмах; – објасни својим речима лествичне појмове; – примени музичке ознаке за 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.
	МЕЛОДИКА	Тоналитети: С, G, F дур (утврђивање). Функционални односи у тоналитету. Песмице и мелодијски примери примерени инструменталној литератури за други разред (а, d и е мол). Звучна слика молског тонског рода. Поставка штима Именовање и интонирање лествичног и терцног кретања, скок у тонику и доминанту и тонични трозвук у а, d и е молу. Природни, хармонски и мелодијски мол. Функције главних ступњева. Развој музикалности.
	ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ	Опажање и певање тонова и мотива у обрађеним дурским и молским тоналитетима. Записивање ритмичке окоснице. Записивање појединачних тонова, групе тонова и мотива. Писмени мелодијски диктат. Аутодиктат. Опажање и певање мале и велике терце и чисте квинте са тенденцијом везивања за тоналитет. Опажање и интонирање дурског, молског и хармонског тетрахорда.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

<p>повнављање, динамику и темпо;</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени најчешће начине извођења у музичким примерима (повезано и кратко); – опажа и пева тонове и мотиве; – препозна и запише ритам у мелодијском примеру; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица; – смишља мелодију на текст бројалице или дечије песмице; – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – препозна и изведе четвртинске тактове; – изведе бројалице, пева песме по слуху и песме различитих жанрова; – изводи ритам на различите начине; – одржи ритмички пулс; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу; – визуелно сагледава и изводи као целину: синкопу, пунктирану и обрнуто пунктирану ритмичку фигуру на два откуцаја; – изводи ритам уз покрет; – препознаје и изводи знаке за продужавање трајања тона; – чита ритам солмизацијом. 		Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада. Опажање метра.
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Мелодијске и ритмичке импровизације. Импровизација мелодије на текст бројалице или дечије песмице.
	РИТАМ	Врста такта: 2/4, 3/4, 4/4. Осмина као јединица бројања: 2/8, 3/8, 4/8. Звучна припрема основних ритмичких фигура у такту 6/8. Начини извођења ритма (уз куцање или тактирање или мануелном техником). Ритам у примерима од звука ка слици. Покрет у функцији ритма. Равномерно читање: четвртина и осмина као јединица бројања. Четвороделна подела јединице бројања. Ритмичке фигуре: пунктирана и обрнуто пунктирана фигура на ритмичкој јединици – информативно. Примена лукова, пауза, узмах и предтакта. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.
	ТЕОРИЈА МУЗИКЕ	Записивање и препознавање обрађених лествица и тетрахорада. Интервали до квинте (мала и велика секунда, мала и велика терца, чиста кварта и чиста квинта), дурски и молски квинтакорд на основним тоновима. Проширивање знања из музичке терминологије (лествица, ступањ, степен/полустепен, тетрахорд, главни ступњевеи, вођица, тонични трозвук, интервали).
	МУЗИЧКИ БОНТОН	Слушање и уважавање извођача.
<p>Програм смотре:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Усмено опажање кратког мотива у тоналитету мелодијског примера 2. Мелодијски пример (а, d или е mol) уз анализу: лествица, тетрахорди, интервали, дурски и молски 		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

квинтакорд.

3. Ритмичко читање у бас кључу у оквиру пређеног градива

Кључни појмови садржаја: слушање , покрет, игра, импровизација, мелодија, ритам, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **СОЛФЕЂО (шестогодишње школовање)**

Циљ **ЦИЉ** учења предмета Солфеђо је да код ученика развију знања и вештинe подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативне моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са на инструмента.

Разред **Трећи**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – препозна елементе пређеног градива кроз једноставне примере за слушање; – слуша дечије и народне композиције, примере из литературе уз покрет; – изражава утиске о слушаном делу цртањем; – препозна разлике и пева мелодијске примере у дуру и молу; – пева и препозна однос тонике и доминанте, и скокове у све ступњеве; – пева по слуху и солмизацијом песмице и мелодијске примере; – пева штимове обрађених дурских и молских лествица; – звучно разликује дур и све врсте мола; – опише својим речима доживљај музике различитог жанра и карактера; – пева двогласне примере и композиције са клавирском пратњом; – опажа и пева тонове и мотиве; – запише ритам у мелодијском примеру; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; – запише мелодијске диктате; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд; – опажа и пева интервале до квинте; – пева доминантни септакорд 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.
	МЕЛОДИКА	Обнављање градива (из претходних разреда). Функционални односи у тоналитету. Песмице и мелодијски примери који одговарају инструменталној литератури за трећи разред (D dur, h-mol, B-dur и g-mol). Штимови. Једноставне песмице по слуху и мелодијски примери у дуру и истоименом молу и обрнуто (a mol- A dur, d mol-D dur). Горњи тетрахорди у све три врсте мола: природни, хармонски и мелодијски мол. Развој музикалности. Двогласно певање.
	ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ	Опажање и певање тонова и мотива у обрађеним дурским и молским тоналитетима. Записивање ритмичке окоснице. Записивање и интонитање појединачних тонова, групе тонова и мотива. Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима. Опажање и певање: мале и велике секунде, мале и велике терце, чисте кварте и чисте квинте обрађених кроз песмице и примере из литературе.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>у песмама и мелодијским примерима;</p> <ul style="list-style-type: none"> – препозна врсту такта; – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица; – смишља мелодију на текст бројалице или дечије песмице; – примени знања и вештине уз игру; – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – поштује правила понашања на концерту; – препозна и изводи тактове са половином као јединицом бројања; – визуелно сагледава и изводи као целину основне фигуре, паузе и лукове у такту 6/8 уз певање одговарајућих песмица; – изводи ритам кроз покрет; – изведе ритам певајући песме по слуху и песме различитих жанрова; – равномерно чита ноте у виолинском, бас кључу у једном и два линијска система; – изводи ритмичке фигуре четвороделне поделе јединице бројања; – препозна и изводи триолу; – чита ритам солмизацијом; – запише и препозна интервале до квинте; – запише и препозна дурски и молски квинтакорд на основним тоновима и квинтакорде на главним ступњевима у обрађеним тоналитетима; – објасни својим речима појмове: лествица, ступањ, степен/полустепен, тетракорд, главне ступњеви и вођицу, тонични трозвук, интервали. 		<p>Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада.</p> <p>Интонирање доминантног септакорда у обрађеним тоналитетима са разрешењем у тонику.</p> <p>Опажање метра .</p>
	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације.</p> <p>Импровизација мелодије на текст бројалице или дечије песмице.</p> <p>Музичко дидактичке игре.</p>
	<p>РИТАМ</p>	<p>Половина као јединице бројања: 2/2, 3/2, 4/2.</p> <p>Основне фигуре у такту 6/8 уз примену лукова и паузи.</p> <p>Начини извођења ритма (уз куцање или тактирање или мануелном техником).</p> <p>Ритам у примерима - од звука ка слици.</p> <p>Покрет у функцији ритма.</p> <p>Равномерно читање уз повећање брзине читања и обележен темпо у зависности од инструмента.</p> <p>Четвороделне поделе јединице бројања: пунктирана и обрнуто пунктирана, синкопа на јединици бројања, паузе, лукови...</p> <p>Поставка триоле.</p> <p>Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.</p>
	<p>ТЕОРИЈА МУЗИКЕ</p>	<p>Интервали до квинте (мала и велика секунда, мала и велика терца, чиста кварта и чиста квинта) дурски и молски квинтакорд на основним тоновима.</p> <p>Квинтакорди на главним ступњевима у обрађеним тоналитетима.</p> <p>Утврђивање знања из музичке терминологије.</p> <p>Ознаке за темпо: Lento, Andante, Moderato, Allegro, Vivo.</p>
	<p>МУЗИЧКИ БОНТОН</p>	<p>Слушање и уважавање извођача.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

<p>Испитни програм:</p> <p>ПИСМЕНИ ДЕО:</p> <p>1. Мелодијски диктат у тоналитетима до два предзнака</p> <p>УСМЕНИ ДЕО:</p> <p>1. Мелодијски пример (тоналитети пређени у I, II и III разреду) уз анализу мелодијског примера: лествице, тетракорди, имена и врста интервала до квинте, дурски и молски квинтакорд и лествични квинтакорди на главним ступњевима обрађених лествица.</p> <p>2. Ритмичко читање: виолински / бас кључ (пређено градиво из I, II и III разреда).</p>		

Кључни појмови садржаја: слушање , покрет, игра, импровизација, мелодија, ритам, музички бонтон

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **СОЛФЕЂО**

Циљ **ЦИЉ** учења предмета Солфеђо је да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред **Четврти**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – пева и препозна лествично кретање и скокове у све ступњеве – пева по слуху и солмизацијом песме различитих жанрова и мелодијске примере; – пева штимове обрађених дурских и молских лествица; – препозна и пева дурски и молски тонски род; – пева хроматске скретнице и пролазнице у мелодијским примерима; – пева изражајно мелодије различитих жанрова и карактера; 	МЕЛОДИКА	<p>Обнављање градива (из претходних разреда). Функционални односи у тоналитету. Песме и мелодијски примери примерени инструменталној литератури за трећи разред (fis mol, Es dur, c mol, E dur, cis mol). Штимови. Једноставне песме по слуху и мелодијски примери у дуру и истоименом молу и обрнуто-мутација . Хроматске скретнице и пролазнице у пређеним тоналитетима. Развој музикалности. Двогласно певање. Композиције са клавирском пратњом.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пева двогласне примере (у пару или групи) и композиције са клавирском пратњом; – опажа и пева тонове и мотиве; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; – запише лакше мелодијске диктате; – запише ритам у мелодијском примеру – опажа и пева интервале до сексте; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд са обртајима; – опажа и пева доминантни 	ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ	<p>Опажање и певање тонова и мотива у обрађеним дурским и молским тоналитетима. Записивање и интонирање појединачних тонова, групе тонова и мотива. Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима. Записивање ритмичке окоснице Опажање и певање: мале и велике секунде, мале и велике терце, чисте кварте и чисте квинте и мале и велике сексте обрађених кроз песмице и примере из литературе. Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада са обртајима. Опажање и интонирање доминантног септакорда.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>септакорд;</p> <ul style="list-style-type: none"> – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица; – смишља мелодију на научену песму или мелодијски пример; – примени знања и вештине уз игру; – препозна елементе пређеног градива кроз једноставне примере за слушање; – препозна и изводи четвртинске, осминске и половинске тактове; – препозна и изводи синкопу на јединици бројања; – визуелно сагледава и изводи сложену поделу у такту 6/8; – изводи такт 9/8 и 12/8 – пева песме по слуху и песме различитих жанрова; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу у једном или два линијска система; – изводи ритмичке фигуре четвороделне поделе јединице бројања; – ритмички прочита триолу и четири шеснаестине; – чита ритам солмизацијом; – запише и препозна обрађене дурске и молске лествице и тетракорде; – запише и препозна интервале до сексте; – запише и препозна квинтакорде на главним ступњевима у обрађеним тоналитетима; – запише и препозна доминантни септакорд; – објасни различите врсте темпа; – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – поштује правила понашања на концерту. 	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације. Импровизација мелодије научене песме или мелодијског примера. Музичко дидактичке игре.</p>
	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.</p>
	<p>РИТАМ</p>	<p>Обрађене врсте такта. Синкопа на јединици бројања. Сложена подела тродела у такту 6/8 без примене лукова и шенаестинских пауза. Информативно упознавање врсте такта 9/8 и 12/8. Начини извођења ритма Ритам у примерима-од звука ка слици. Равномерно читање. Обрађене ритмичке фигуре четвороделне поделе јединице бројања и синкопа на јединици бројања, паузе, лукови... Триола у оквиру четвороделне поделе јединице бројања. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.</p>
	<p>ТЕОРИЈА МУЗИКЕ</p>	<p>Лествице и тетракорди. Интервали до сексте (чисти, велики и мали). Квинтакорди на главним ступњевима у обрађеним тоналитетима. Доминантни септакорд. Ознаке за различите врсте темпа.</p>
	<p>МУЗИЧКИ БОНТОН</p>	<p>Пажљиво слушање и уважавање извођача. Присуство концерту.</p>
<p>Програм смотре:</p>		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Писмени део:

1. Мелодијски диктат у тоналитетима до три предзнака.

Усмени део:

1. Мелодијски пример (тоналитети пређени у III и IV разреду) уз анализу примера (садржаји IV разреда).
2. Ритмичко читање: бас кључ (пређено градиво из III и IV разреда).

Кључни појмови садржаја: функције, синкопа на један, троделни ритам, развој музичке меморије, креативност, импровизација, љубитељи музике.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **СОЛФЕЂО**

Циљ **ЦИЉ** учења предмета Солфеђо је да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музичности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред **Пети**
Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – пева мелодијске примере у дуру и молу; – пева и препозна лествично кретање и скокове у све ступњеве; – пева мелодијске примере солмизацијом као и примере из литературе различитих жанрова; – пева штимове обрађених дурских и молских тоналитета; – пева и препозна истоимене тоналитете у мелодијском примеру; – пева песме различитих жанрова са модулацијом у доминантни дурски тоналитет и паралелни мол; – пева хроматске скретнице и пролазнице у мелодијским примерима; – пева народне мелодије са текстом у тактовима 5/8 и 7/8; – пева изражајно мелодије различитог жанра и карактера; – примени ознаке за различите врсте темпа и карактера; – пева двогласне примере (у пару или групи), каноне и композиције са клавирском пратњом; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; 	МЕЛОДИКА	<p>Обнављање градива из претходних разреда.</p> <p>Функционални односи у тоналитету. Нови тоналитети: As dur, f mol, H dur, Des dur и b mol. Остали тоналитети са 5 и 6 предзнака – информативно.</p> <p>Штимови.</p> <p>Пева мелодије у истоименом дуру и молу.</p> <p>Звучна поставка модулације. првог квинтног сродства.</p> <p>Хроматске скретнице и пролазнице у пређеним тоналитетима.</p> <p>Мешовито сложени тактови 5/8 и 7/8.</p> <p>Развој музичности.</p> <p>Ознаке за темпо и карактер: Lento, Andante, Moderato, Allegro, Vivo, Cantabile</p> <p>Двогласни примери и канони.</p> <p>Композиције са клавирском пратњом.</p>
	ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ	<p>Записивање појединачних тонова, група тонова и мотива.</p> <p>Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима.</p> <p>Записивање ритмичке окоснице.</p> <p>Опажање и интонирање интервала до октаве.</p> <p>Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада са обртајима.</p> <p>Опажање и интонирање умањеног и прекомерног квинтакорада са разрешењем и везивањем за тоналитет.</p> <p>Опажање и интонирање доминантног и умањеног септакорада</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> – запише мелодијске диктате; – запише ритам у мелодијском примеру; – опажа и пева интервале до октаве; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд са обртајима; – опажа и пева умањени и прекомерни квинтакорд са разрешењем и везивањем за тоналитет; – опажа и пева доминантни и умањени септакорд; – мења и допуњава мелодију и ритам научених примера; – смишља мелодију на научену песму или мелодијски пример; – користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука; – препозна елементе пређеног градива кроз примере за слушање; – својим речима изражава утиске о слушаном делу – изводи четвртинске, осминске и половинске тактове; – препозна и изводи малу триолу; – визуелно сагледава и изводи сложену поделу у такту 6/8 уз примену лукова и пауза; – препозна и изводи ритмичку фигуру: сичилијану и тирану – изводи ритам уз куцање или тактирање или мануелном техником; – пева народне мелодије у тактовима 5/8 и 7/8; – приказује ритам кроз покрет; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу у једном или два линијска система; – изводи ритмичке фигуре 		у тоналитету.
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Мелодијске и ритмичке, импровизације. Импровизација мелодије научених песама или мелодијских примера. Савремена технологија у функцији наставе.
	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.
	РИТАМ	Обрађене врсте такта. Триола на половини јединице бројања. Сложена подела тродола у такту 6/8 уз примену лукова без шеснаестинских пауза. Пунктиране фигуре тродолног ритма: сичилијана и тирана. Начини извођења ритма. Ритам кроз примере из литературе и песме различитих жанрова. Врсте такта: 5/8 и 7/8. Покрет у функцији ритма, тело као инструмент (body percussion). Равномерно читање нота. Четвороделна подела јединице бројања. Триола у оквиру четвороделне поделе јединице бројања. Двоструко пунктиране и обрнуто пунктиране ритмичке фигуре на две јединице бројања -информативно. Ритмичко читање ауторских примера и примера из литературе.
ТЕОРИЈА МУЗИКЕ	Лествице и тетрахолади. Интервали до октаве (мали, велики и чисти интервали). Дурски и молски квинтакорд са обртајима и умањени и прекомерни квинтакорд. Доминантни септакорд са обртајима.	

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>четвороделне поделе јединице бројања;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ритмички прочита триолу и четири шеснаестине; – препозна двоструко пунктирану и обрнуто пунктирану ритмичку фигуру на две јединице бројања; – чита ритам солмизацијом; – запише и препозна обрађене дурске и молске лествице и тетраорде; – запише и препозна интервале до октаве; – запише и препозна дурски и молски квинтакорд са обртајима и умањени и прекомерни квинтакорд; – запише и препозна доминантни септакорд са обртајима; – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – поштује правила понашања на концерту 	<p>МУЗИЧКИ БОНТОН</p>	<p>Пажљиво слушање и уважавање извођача. Присуство концерту.</p>
<p>Програм смотре: Писмени део: 1. Мелодијски диктат у тоналитетима до четири предзнака. Усмени део: 1. Мелодијски пример (тоналитети пређени у IV и V разреду) уз анализу (садржаји V разреда). 2. Ритмичко читање: бас кључ (пређено градиво из IV и V разреда).</p>		

Кључни појмови садржаја: функционалност, интерпретација, хармонски слух, метар, ритам, меморија, креативност, импровизација, музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **СОЛФЕЂО**

Циљ **ЦИЉ** учења предмета Солфеђо је да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред **Шести**
Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – пева мелодијске примере у дуру и молу; – пева и препозна лествично кретање и скокове у све ступњеве ; – пева штимове обрађених дурских и молских тоналитета; – препозна истоимене тоналитете у мелодијском примеру; – пева песме различитих жанрова и мелодијске примере са модулацијом; – пева хроматске скретнице и пролазнице у мелодијским примерима; – пева народне мелодије са текстом у тактовима 5/8 и 7/8; – пева српске песме и песме других националности; – пева изражајно мелодије различитих жанрова и карактера; – пева двогласне примере, каноне и композиције са клавирском пратњом; – запише ритам у мелодијском примеру; – запише мелодијске диктате; – пева научен мотив у другом тоналитету; – опажа и пева интервале до октаве; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд са 	МЕЛОДИКА	<p>Обнављање градива из претходних разреда. Тоналитети са 7 предзнака - информативно (да осете боју тоналитета). Функционални односи у тоналитету. Штимови. Мутација. Модулација првог квинтног сродства. Хроматске скретнице и пролазнице у пређеним тоналитетима које воде ка разрешевајућем лествичном тону. Мешовито сложени тактови 5/8 и 7/8. Неговање музичке традиције. Развој музикалности. Двогласни примери, канони и композиције са клавирском пратњом.</p>
	ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ	<p>Записивање ритмичке окоснице. Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима. Транспоновање мотива. Опажање и интонирање интервала до октаве (велики, мали и чисти, као и опажање прекомерне кварте и умањене квинте). Опажање и интонирање дурских и молских квинтакора са обртајима. Опажање и интонирање умањеног и прекомерног квинтакорда са разрешењем и везивањем за тоналит. Опажање доминантног септакорда са обртајима и умањеног септакорда.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> – обрађајима; – опажа и пева умањени и прекомерни квинтакорд са разрешењем и везивањем за тоналитет; – опажа и пева доминантни септакорд са обрађајима и умањени септакорд; – мења и допуњава мелодију и ритам научених примера; – смишља мелодију на научену песму или мелодијски пример; – користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука; – препозна елементе пређеног градива кроз примере за слушање музике; – својим речима изражава утиске о слушаном делу; – препозна и изводи четвртинске, осминске и половинске тактове; – изводи и препозна пређене ритмичке фигуре троделног ритма; – изводи ритам уз куцање или тактирање или мануелном техником; – изводи примере из литературе као и песме различитих жанрова; – приказује ритам кроз покрет; – ритмички чита етиде инструменталног типа-градиво VI разреда; – чита ритам солмизацијом – разуме и објасни својим речима музичке појмове; – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – поштује правила понашања на концерту. 	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Мелодијске и ритмичке импровизације.
	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма. Савремена технологија у функцији наставе.
	РИТАМ	Обрађене врсте такта. Сложена подела тродела и пређене фигуре троделног ритма. Начини извођења ритма. Ритам кроз примере из литературе и песме различитих жанрова. Покрет у функцији ритма, тело као инструмент (body percussion). Ритмичко читање етида инструменталног типа - градиво VI разреда. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.
	ТЕОРИЈА МУЗИКЕ	Пређено градиво из теорије музике.
	МУЗИЧКИ БОНТОН	Пажљиво слушање и уважавање извођача. Присуство концерту.
<p>Испитни програм:</p> <p>Писмени део:</p> <p>1. Мелодијски диктат у тоналитетима до четири предзнака.</p> <p>Усмени део:</p> <p>1. Мелодијски пример - тоналитети до четири предзнака (са скретницама и пролазницама)</p> <p>2. Ритмичко читање: бас кључ (пређено градиво).</p>		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Кључни појмови садржаја: Функционалност, корелација, ритам, меморија, креативност, импровизација, музички бонтон.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ЗА ПРЕДМЕТ СОЛФЕЂО (шестогодишње школовање)

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ.

Учење музике утиче на развој детета које воли музику и има трајну потребу за бављењем музиком. Значајно је и за очување и преношење културног наслеђа, као и за развој креативности, музичког укуса и критичког мишљења.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика.

Садржаји солфеђа су усмерени ка стицању интонативних и ритмичких знања и вештина ученика са циљем да сагледава нотни текст са разумевањем у сваком погледу. Наставник солфеђа својом креативношћу и инвентивношћу има слободу, али и одговорност, да изабере оптималан начин савладавања градива, с обзиром да групе ученика чине ученици различитих стручних већа.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко извођење и комуникацијске вештине, у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају, као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

Рана музичка едукација стимулише напреднији рад можданих функција и унапређује когнитивне способности детета. Музика има задатак да подстиче и унапређује различите видове музичког развоја детета: опажајног, појмовног, психомоторног и вокалног.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. Позитиван ефекат музике: опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања, ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени, тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је маштовит час најбољи начин за постизање резултата. Дакле, потребно је да припрема за час обухвати разноврсне области-теме и садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Солфеђо се састоји из неколико области - тема: слушање музике, мелодика, опажање - интонирање - диктати, музичко стваралаштво, ритам, теорија музике и музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Бартук Бела“Ада

Наведене области су међусобно повезане иако се посебно савладавају и чине нераскидиву, свеобухватну целину. Савладавање нових садржаја темељи се на савладаном градиву из претходних разреда. Такмичења нису циљ предмета солфеђо него развијање љубави према музици и освешћивање и примењивање стечених знања на настави инструмента.

Слушање музике

Активним слушањем музике ученици анализирају музику, опажају елементе и облике уметничког дела, разликују извођаче и извођачке саставе. Сусрет с уметничким делом на тај начин буди јединствен доживљај који проширује емотивну спознају.

Упознајући музику различитих врста, стилова и жанрова, ученик развија слушне вештине потребне за разумевање музичке уметности и уметности уопште.

Слушањем ученик препознаје музички облик - сличност и различитост делова у композицији.

Утемељен став о музици изграђује се подстицањем критичког мишљења, разговором и дискусијом. Такав приступ знатно утиче на емоционални, интелектуални и естетски развој ученика. Преношењем мисли, осећања и ставова обликују се креативне особине и музичке способности. Слушањем музике подстиче се развој музичког укуса и потребе за музиком. На тај начин негује се квалитетна музичка публика.

Мелодика

Мелодика је област којом се развија и унапређује способност вокалног и инструменталног репродуковања мелодијско-ритмичког садржаја на основу музичког слуха. Изражајно и разговетно певање води ка развоју музикалности и ширењу опсега гласа, као и раду на чистој интонацији кроз разне музичке моделе, вокализе, допуњалке, мелодијске примере. Певају се мелодијски мотиви, песме са текстом и примери из литературе, мелодије различитих жанрова, ауторске и народне композиције, као и композиције различитих националности.

Посебну пажњу потребно је обратити на развој музикалности изражајним извођењем примера поштујући ознаке за темпо и карактер, артикулацију, динамику, агогику и фразирање. Примери се обрађују по слуху, у почетним разредима, или из нотног текста, наравно, уз помоћ наставника, и певањем солмизационим слоговима уз ритмичку пулсацију.

Припрема тоналитета, у почетним разредима, изводи се учењем песама по слуху, прво са текстом, а потом солмизацијом, опажањем тонова, сличних кретању мелодије у песми, приказивањем и теоријским тумачењем музичких појмова.

Поставка подразумева обнављање научених песама, утврђивње лествице абецедним изговором, певање тоничног трозвука и каденце, препознавање мотива, певање инструктивних вежби и лакших примера из литературе и савладавањем канона и двогласа.

Обнављање тоналитета одвија се у оквиру опажања тонова а касније интервала и акорада из каденци, певањем тежих примера из литературе и двогласних примера. Тада се утврђују тежи скокови. Лествице са много предзнака савладавају се певањем лествица и каденци и илуструју примерима из литературе, дакле, само информативно.

Активно музицирање је најбољи пут ка развоју музикалности и љубави према музици.

Опажање-интонирање-диктати

Опажање појединачних тонова основа је памћења звука сваког ступња у лествици, чиме се поставља функционалност ступњева. Потребно је почети са опажањем неколико тонова, најбоље три, тонови тоничног трозвука као најстабилнија функција, и то у једној до две октаве (мала и прва). Постепено се брзина свираних тонова повећава и шири обим, с тим да се идентификовани тонови певају солмизацијом када се изводе у гласовном регистру, а изговарају или записују када се примењује већи обим. Овоме треба додати препознавање интервала као два одвојено одсвирана тона као и препознавање два симултано одсвирана тона, која ученици прво препознају певањем, а потом утврђују који је интервал (у зависности од програма одређеног разреда).

Усмене диктате ученици изводе групно и појединачно. Певањем одслушаног мотива ученици развијају меморију, а она се даље усавршава техником рада на аутодиктату (записивање научене песме или певање мелодијског примера и његовог записивања, а потом брисања - прво делова, а затим и примера у целости).

Интонирање тонова, интервала и акорада треба што више везивати за тоналитет, односно лествицу која се тада обрађује у мелодици. Интонирање и опажање акорада, дакле, има за ослонац каденцу, као и однос трозвука на главним ступњевима.

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Бартук Бела“Ада

Диктати као резултат постављених звучних представа су пожељни на сваком часу. Писмене диктате не могу да раде ученици који нису вежбали писање нота и преписивали вежбе из уџбеника и на тај начин савладали читко и брзо писање и правилну ортографију. Ритмички диктати и записивање појединачних тонских висина претходе свакој појави мелодијско-ритмичких диктата.

Музичко стваралаштво

У основи музичког стваралаштва лежи продуктивно музичко размишљање које се разликује од репродуктивног, наиме, оно не понавља готове узоре, већ слободним комбиновањем ствара нове и логично осмишљене музичке садржаје.

Музичким стваралаштвом, ученици се у настави могу бавити мењањем мелодијских примера као и познатих песама, преобликовањем мелодије варирањем, експресивним обликовањем (променом динамике, артикулације и темпа) или креирањем песама и бројалица на задати текст чиме стварају нове једноставне, јединствене креативне мелодије. Осим тога, ученици могу импровизовати и на различитим мелодијским инструментима или на удараљкама (Орфов инструментариј или ручно израђеним инструментима).

Активности музичког стваралаштва могу се спроводити индивидуално или групно. Музичким стваралаштвом се подстиче слобода изражавања и обликовања идеја и осећања, развија креативност и инвентивност како ученика тако и наставника.

Дидактичко-музичке игре

Музичке игре идеално су средство спонтаног усвајања знања и вештина.

Игра је детету најдража активност. Оно кроз њу осећа задовољство и стиче прва сазнања. У настави солфеђа користе се музичке игре, а оне доприносе свестраном развоју личности, развоју музичких, али и моторичких способности деце.

Развој савремених технологија

Развој савремених технологија подразумева употребу интернета, рачунара, смарт табли и одговарајућих апликација у свим видовима наставе, па и у настави солфеђа и теорије музике. У зависности од технолошког напретка школе, постојања модерне опреме у школи, могуће је чак и постојање мултимедијалних учионица.

Информационо комуникационе технологије имају за циљ да презентују, подуче, оспособе, заинтересују и мотивишу ученике и наставнике, како би удружени створили културу коришћења савремених технологија, у циљу постизања бољих резултата у савладавању градива и приближавања новим генерацијама ученика, којима је свет у којем живе дигитализован на сваком кораку.

Ритам

Ритам је изражен у садржајима програма кроз постављање ритмичких фигура и метричких врста. Ове поставке, као и у мелодици, прати коришћење одговарајућих примера песама са текстом или из литературе. Наставник својим извођењем поставља звучне представе (фигуре, врсте), а ученици уче примере као ритмичке моделе и користе их као трансфер у даљим ритмичким искуствима.

Поставка се одвија на следећи начин: препознавањем мотива, извођењем кратких мелодијских мотива са новим градивом, мануелним извођењем ритма, правилним акцентовањем, испитивањем наученог градива, самосталним извођењем нових задатака са сличним садржајем, записивањем ритмичке окоснице и читањем примера из вокалне и инструменталне литературе. На такмичењима би требало обратити пажњу да примери буду на нивоу инструменталних композиција како ритмичко извиђење не би само себи постало циљ.

Опажање врста такта континуирано прати рад на ритму кроз слушање музике, музичку пратњу наставника, извођење и кроз покрет.

Пре рада на ритмичком читању, али и касније, користи се читање у једнаком трајању исписаних нота, са или без обележене метричке врсте.

Равномерним читањем ученици савладавају континуирано праћење нотног текста са обележеним темпом, а тиме и технику читања литературе коју свирају, односно певају (без враћања код учињене грешке!). Код постављања четвороделне поделе са паузама на јединици бројања и лукова треба почети од најједноставнијих фигура које садрже примери из инструменталне литературе.

Домаћи задаци треба да садрже: преписивање нота, вежбе из ортографије, утврђивање научених ритмичких етида, вежбе равномерног читања, утврђивање добро научених примера уз поставку мелодике и

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Барток Бела“Ада

ритма (песме са текстом и примери из литературе), евентуално, утврђивање оних мелодијских вежби које су обрађене на часу.

Посебно је потребно истаћи важност савладавања ритма и ритмичких фигура кроз покрет. Ученик изражава свој доживљај музике и прати покретом песме и композиције: тапшањем, лупкањем, пуцкетањем прстима, корачањем,...те при том опажа и усваја елементе ритма.

Теорија музике

Теорија музике у контексту наставе солфеђа представља усвајање знања која омогућавају разумевање нотног текста. Познавање лествица, интервала и акорада као других музичких појмова саставни су део ове области. Да би теорију музике остварили као саставни део музике, требало би је искључиво радити кроз озвучавање ради повезивања са звучним искуствима из праксе на инструменту и солфеђу.

Музичка писменост

Музичка писменост подразумева савладавање основних елемената и појмова у музици: нотног писма, кључева, нотних вредности, лествица, итд. Она се поставља на почетку као основа ради касније надоградње. Потребно је да ученик уме својим речима да објасни значење музичких појмова и дефиниција, тј. да учи с разумевањем.

Музички бонтон

Наставник је у обавези да васпитно делује на ученика упућујући га на правила понашања-музички бонтон, при слушању и извођењу музике. Потребно је да подстиче ученика да пажљиво слуша и коментарише извођење друга-другарице, као и музичког дела, али и да се адекватно понаша на концертима и јавним наступима.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима солфеђа најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, па функционални задаци имају приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу, не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању и извођењу музичких садржаја као и развоју креативности.

Уложен труд ученика и његово лично ангажовање и напредовање у складу са личним и музичким способностима је један од врло битних критеријума у оцењивању. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, и код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке. Потребно је отклонити све могуће разлоге за потенцијалне страхове, несигурност и трему који могу бити проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља.

Резултати годишњих испита и смотри, учешће на јавним наступима употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета **ТЕОРИЈА МУЗИКЕ (шестогодишње школовање)**

Циљ **ЦИЉ** учења предмета Теорија музике је да ученици стичу знања која подразумевају музичко описмењавање и спознају елемената музике а све то ради ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред **Шести**
Годишњи фонд часова **35 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – објасни музичке појмове и термине: тонски и нотни систем од велике до треће октаве, виолински и бас кључ, особине тона, метар и метричке ознаке, музичку фразу, агогику, артикулацију, динамику и темпа. Основни украси и фигуре (информативно); – запише и препозна лествице, лествичне интервале и квинтакорде, доминантни и умањени септакорд у тоналитету; – запише и препозна врсте интервала до октаве (по узору на лествичне); – запише и препозна дурски и молски квинтакорд са обртајима и умањени и прекомерни квинтакорд; – запише и препозна све врсте септакорада и мали дурски септакорд с обртајима; – правилно пише ноте, паузе и нотне вредности у различитим тактовима. 	ПОЈМОВИ	Музички појмови и термини.
	ТОНАЛИТЕТИ	Теоријско обнављање свих дијатонских лествица, упоређивање истоимених и паралелних тоналитета, карактеристични лествични интервали, лествични интервали и квинтакорди, доминантни и умањени септакорд у тоналитету. Прости интервали.
	ИНТЕРВАЛИ	Трозвуци: обнављање консонантних квинтакорада и њихових обртаја и умањени и прекомерни квинтакорд.
	АКОРДИ	Четворозвуци: седам врста септакорада, мали дурски септакорд с обртајима.
	ОРТОГРАФИЈА	Правилно писање.
Испитни програм: ПИСМЕНИ ДЕО: Тест: музички појмови, тоналитети, интервали, акорди, ортографија.		

Кључни појмови садржаја: музички појмови, тоналитети, интервали, акорди, ортографија

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ЗА ПРЕДМЕТ ТЕОРИЈА МУЗИКЕ

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ.

Учење музике утиче на развој детета које воли музику и има трајну потребу за бављењем музиком. Значајно је и за очување и преношење културног наслеђа, као и за развој креативности, музичког укуса и критичког мишљења.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика.

Садржаји теорије музике су повезани са садржајима наставе солфеђа и усмерени су ка стицању музичких знања и вештина ученика са циљем да кроз теоретску анализу ученици сагледавају нотни текст са разумевањем у сваком погледу. Наставник својом креативношћу и инвентивношћу има слободу, али и одговорност, да изабере оптималан начин савладавања градива, с обзиром да групе ученика чине ученици различитих стручних већа.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко извођење и комуникацијске вештине, у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају, као и развијању потенцијала за музичко изражавање

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. С обзиром на дужину трајања часа (45 минута за групу) рад треба ефикасно организовати.

Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је маштовит час најбољи начин за постизање резултата. Дакле, потребно је да припрема за час обухвати разноврсне области-теме и садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Теорија музике је посебан предмет у завршним разредима основног музичког образовања. Од првог до последњег разреда основног музичког образовања теорија музике прати сваку поставку и обраду методске јединице, како у мелодици и ритму, тако и у опажању, интонирању и диктатима.

У почетним разредима тежиште рада је на описмењавању ученика у оквиру домаћих задатака у виду преписивања примера из уџбеника и именована исписаних нота и нотних записа, где је заправо циљ у овладавању нотним писмом у виолинском и бас кључу и савладавању нотних трајања и пауза као и врсте такта. Ова елементарна врста музичке писмености ће сужити као основно средство за даљу надоградњу знања из теорије музике.

Основне појмове наставник објашњава примерено узрасту ученика. Потребно је да ученици не уче напамет музичке: појмове, елементе и дефиниције, него да умеју својим речима да их објасне, покажу или одсвирају на инструменту. Сви музички елементи који се посебно и постепено савладавају, међусобно су повезани и чине нераскидиву, свеобухватну целину музике.

Теорија музике која је у чврстој вези са наставом солфеђа представља усвајање знања која кроз анализу омогућавају тумачење и дубље разумевање нотног текста и музике. Познавање лествица, интервала и акорада као других музичких појмова саставни су део ове области. Да би теорију музике остварили као **саставни део музике**, требало би је искључиво радити кроз **озвучавање** ради повезивања са звучним искуствима из праксе на инструменту и солфеђу. Такав приступ теорији музике доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Утврђивање и проверу знања из теорије музике треба спроводити усменим и писменим путем, на разнолик и интересантан начин кроз: квизове, укрштене речи, дидактичке игре, тестове ...

Развој савремених технологија

Развој савремених технологија подразумева употребу интернета, рачунара, смарт табли и одговарајућих апликација у свим видовима наставе, па и у настави солфеђа и теорије музике. У зависности од технолошког напретка школе, постојања модерне опреме у школи, могуће је чак и постојање мултимедијалних учионица.

Информационо комуникационе технологије имају за циљ да презентују, подуче, оспособе, заинтересују и мотивишу ученике и наставнике, како би удружени створили културу коришћења савремених технологија, у циљу постизања бољих резултата у савладавању градива и приближавања новим генерацијама ученика, којима је свет у којем живе дигитализован на сваком кораку.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима теорије музике најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, да би функционални задаци имали приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу, не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању и тумачењу музичких садржаја као и развоју креативности.

Уложен труд ученика и његово лично ангажовање и напредовање у складу са личним и музичким способностима је један од врло битних критеријума у оценивању. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, и код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Потребно је отклонити све могуће разлоге за евентуалне страхове, несигурност и трему који могу бити проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **СОЛО ПЕВАЊЕ**

Циљ **Циљ** учења предмета Соло певање је да код ученика развије интересовање и љубав према соло певању и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање вокалних способности, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Први**

Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – опише делове вокалног апарата; – правилно резонира; – правилно користи дијафрагму; – правилно држи тело; – разликује правилно од неправилног дисања; – самостално примењује вежбе дисања; – разликује правилно од неправилне емисије тона; – правилно интонира и јасно изговара слоге; – примењује промену вокала при певању лакших вокализа; – примењује основне елементе нотне писмености у певању, чита нотни текст; – лако пева кратке композиције напамет уз пратњу клавира; – комуницира са корепетитором кроз музику; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољава самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при извођењу и слушању музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Карактеристике вокалног апарата. Начин добијања тона. Правилно држање тела и став тела при певању Дисање и вежбе дисања. Емисија тона у односу на врсту техничке вежбе или композиције. Једноставне вежбе кроз легато, секунде, терце, кварте, квинте, узлазно и силазно, разложени квинтакорд. Уједначавање вокала. Слушање, интонација и дикција. Музички бонтон.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА Техничке вежбе, вокализе: Ф.Абт, Н. Вакаи, Х.Пановка, Ђ.Конконе, Г.Зајдлер Р.Тирнанић: <i>Песме Италијанских композитора, избор</i> Лакше композиције италијанских композитора: Ђ.Каћини, А.Калдара, А.Скарлати, А.Фалкониери, Л.Манџа, „Мале песме великих мајстора“ и друга дела по избору наставника које одговарају узрасту и техничким могућностима ученика</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> - четири вокализе - две песме старих мајстора - једна лакша песма 		
<p>Јавни наступи Обавезан један јавни наступ у току школске године</p>		
<p>Програм смотри</p>		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

На крају школске године смотра, једна вокализа (са текстоили без текста) и једна песма старог мајстора, програм се изводи напамет не мора се изводити на оригиналном језику).

Кључни појмови садржаја: вокални апарат, дисање, тон, интонација, резонатор, дијафрагма, певање, вокали, слушање музике, музички бонтон

Назив предмета **СОЛО ПЕВАЊЕ**

Циљ учења предмета Соло певање је да код ученика развије интересовање и љубав према соло певању и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање вокалних способности, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Други**

Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно држи тело и на правилан начин примењује вежбе дисања; – опише положај гласница при певању и функцију дијафрагме, резонатора; – лако формира тон и контролише интонацију при певању; – јасно изговара слоге и тумачи текст композиције при певању; – примењује различита музичка изражајна средства у фразирању, у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; – пева кратке композиције напамет уз пратњу клавира; – комуницира са корепетитором кроз музику; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – пренесе публици сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију; – поштује договорена правила понашања при извођењу и слушању музике. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Став тела при певању и вежбе дисања. Карактеристике и одржавање вокалног апарата. Начин добијања тона. Емитовање тона у односу на врсту техничке вежбе или композиције. Техничке вежбе кроз легато. Уједначавање вокала. Слушање, интонација и дикција. Тумачење динамике и темпа. Припрема за јавни наступ. Музички бонтон.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА Техничке вежбе, вокализе: Ф.Абт, Н. Вакаи, Х.Пановка, Ђ.Конконе, Г.Зајдлер, Л.Бордесе Лакше композиције Италијанских композитора по избору наставника Лакше песме класичара и романтичара „Мале песме великих мајстора“ (В.А.Моцарт, Ф.Менделсон, Л.В. Бетовен, Р.Шуберт, Ф.Векерлен и други, по избору наставника, који одговара узрасту и техничким могућностима ученика.</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> - четиривокализе - четири песме старих мајстора - две лакше песме 		

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>Јавни наступи - обавезан један јавни наступ током школске године</p>
<p>Испитни програм Испитни програм: две вокализе(са текстом, без текста, различитог карактера) једна песма старог мајстора Испитни програм се изводи напамет.(програм се не мора изводити на оригиналном језику)</p>
<p>Кључни појмови садржаја: дисање, тон, интонација, резонатор, дијафрагма, лако певање, вокали, слушање музике, музичка фраза, музички бонтон</p>

Назив предмета **СОЛО ПЕВАЊЕ**

Циљ **Циљ** учења предмета Соло певање је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање вокалних способности, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Трећи**

Годишњи фонд часова **70 часова**

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – примени правилан певачки став и вежбе дисања; – контролише дужину даха при певању; – користи стечена знања из основа музичке писмености, лако чита с листа уз помоћ наставника; – примењује нове певачке технике; – правилно интонира и при певању користи функцију дијафрагме и резонатора- јасно изговара и тумачи текст у композицији; – користи различита музичка изражајна средства при фразирању у зависности од карактера музичког примера; – јасно тумачи динамику кроз певање; – самостално изводи кратке композиције напамет уз пратњу клавира; – комуницира са корепетитором кроз музику; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољава самопоуздање у току јавног наступа; – изрази мишљење о сопственом и 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Контрола правилног става при певању и дисања. Увод у предмет читања с листа, примена (prima vista). Развој певачке технике: portato, portamento, staccato, martellato. Интонирање и емисија тона кроз техничке вежбе и композиције. Динамичко нијансирање: crescendo, decrescendo, diminuendo... Припрема за јавни наступ. Музички бонтон.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА Техничке вежбе, вокализе: Ф.Абт, Н. Вакаи, Пановка, Конконе, Зајдлер Лакше композиције Италијанских композитора: Качини, Калдара, Скарлати, Фалконијери, Манца и друга дела по избору наставника Б. Цвејић: <i>Песме за младе певаче</i>, избор <i>„Мале композиције великих мајстора“</i> избор лакших композиција Моцарт, Менделсон, Шуберт и други, В. Ђорђевић, П. Коњовић, И.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> – туђем наступу; – поштује договорена правила понашања при извођењу и слушању музике; – користи предности дигитализације за слушање и извођење музике. 		Бајић, Д.Јенко, С. Христић, З.Јовановић, М. Пребанда, И. Зајц, Ј. Хатце А. Даргомижски, М. Глинкаи други, избор песама које одговарају узрасту и техничким могућностима ученика по избору наставника.
Обавезни минимум програма <ul style="list-style-type: none"> - четири вокализе - четири песме старих мајстора - једна песма класичара или романтичара - једна песма Српског или Словенског композитора 		
Јавни наступи Обавезна два јавна наступа током школске године		
Испитни програм <ul style="list-style-type: none"> - једна вокализа - једна арија старог мајстора - једна песма по слободном избору(класичара, романтичара Српског или Словенског композитора) Испитни програм се изводи напамет, на оригиналном језику		

Кључни појмови садржаја: дисање, тон, интонација, резонатор, дијафрагма, лако певање, вокали, слушање музике, музичка фраза, музички бонтон

Назив предмета **СОЛО ПЕВАЊЕ**

Циљ **Циљ** учења предмета Соло певање је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање вокалних способности, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред **Четврти**

Годишњи фонд часова **66 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – самостално изводи вежбе дисања уз правилан став и држање; – лако формира тон и контролише интонацију при певању; – јасно изговара и тумачи текст композиције при певању; – примењује стилске разлике самостално у тумачењу композиције; – контролише мимику лица; – примењује принцип узајамног слушања у заједничком упевавању и певању; – самостално изводи, пева 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Развој певачких вештина и осамостаљивање при вежбању. Тумачење стилских разлика у литератури. Текст- разумевање текста, тумачење музичким средствима и јасан и правилан изговор. Увод у камерну музику. Припрема за јавни наступ. Извођење композиција различитог карактера и сценски наступ. Музички бонтон ЛИТЕРАТУРА

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>композиције напамет уз пратњу клавира;</p> <ul style="list-style-type: none"> – комуницира са корепетитором кроз музику; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољава самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при извођењу и слушању музике; – користи предности дигитализације у слушању и извођењу музике. 	<p>Техничке вежбе, вокализе: Ф.Абт, Н. Вакаи, Пановка, Конконе, Зајдлер</p> <p>Лакше композиције Италијанских композитора: Качини, Калдара, Скарлати, Фалконијери, Манца и друга дела по избору наставника Б. Цвејић: <i>Песме за младе певаче</i>, избор</p> <p>„Мале композиције великих мајстора“ избор лакших композиција</p> <p>Моцарт, Менделсон, Шуберт и други, В. Торђевић, П. Коњовић, И. Бајић, Д. Јенко, С. Христић, З. Јовановић, М. Пребанда, И. Зајц, Ј. Хатце А. Даргомижски, М. Глинкаи други, избор песама које одговарају узрасту и техничким могућностима ученика по избору наставника.</p>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – шест вокализа – четири песме старих мајстора – две песме класичара и романтичара – две песме Српских и Словенских композитора 	
<p>Јавни наступи</p> <p>Обавезна два јавна наступа током школске године</p>	
<p>Испитни програм</p> <ul style="list-style-type: none"> – две вокализе различитог карактера – једна арија старог мајстора – једна песма по слободном избору (класичара, романтичара Српског или Словенског композитора) <p>Испитни програм се изводи напамет, на оригиналном језику</p>	

Кључни појмови садржаја: дисање, тон, интонација, резонатор, дијафрагма, лако певање, вокали, слушање музике, музичка фраза, музички бонтон.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

СОЛО ПЕВАЊЕ

I. УВОДНИ ДЕО

Сваки аспект извођења музике има непосредан и драгоцен утицај на развој ученика. Певањем се активира велики број когнитивних радњи, развија дугорочно памћење, као и емоционални развој.

У настави која је усмерена на остваривање исхода предност се даје искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење у оквиру овог предмета подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз певање..

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Понуђени **Музички садржаји** остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз присуство на концертима и групно извођаштво. Посебну пажњу треба обратити на развој и стимулисање комуникацијских вештине у

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

На сваком часу ученике треба упућивати на правилан став, правилно дисање и да правилно користе извођачки апарат.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду Годишњег плана наставе и учења, Оперативног плана (на нивоу месеца) и планирање часа, односно припреме за час. *Годишњим планом* се дефинише број часова у односу на изабрано музичко дело које се обрађује, по месецима а у складу са годишњим фондом часова. *Оперативни план* подразумева одабир и операционализацију исхода на нивоу месеца у односу на изабрани музички пример/песму/дело.

Припрема за час је специфична с обзиром да је настава индивидуална и да усмерење часа у односу на ток и фокус у многоме зависи од припремљености ученика за час. Како се исходи у стицању вештина кумулативно остварују, сваки пут у неком свом сегменту, припрема садржи назив дела, циљ часа и конкретизацију исхода који је у фокусу у односу на циљ часа.

У оквиру организације годишњих и месечних активности неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе, па према њима усмеравати и обликовати наставне садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Током остваривања наставе и учења, наставник подстиче ученика пријатном радном атмосфером, уводећи га преко вежби дисања, лаганих техничких вежби, у умеће соло певања. Техничке вежбе су у почетном раду (нпр. секунде, терце, кварте, квинте, узлазно и силазно, разложени квинтакорд, навише и наниже), једноставне, при чему кроз рад педагог инсистира: на правилној импостацији, мекој али конкретној атаки на тон, чистој интонацији, правилној артикулацији вокала и консонаната, апојатури, легату. Развојем гласовних способности ученика наставник кроз рад примењује нове певачке технике (*portato, portamento, staccato, martelatto*).

У раду са учеником, наставник треба да обрати пажњу на став тела као и мимику лица ученика, благи озарен израз. Кроз различиту музичку литературу, наставник упознаје ученика са епохама, стилевима извођаштва, карактеристикама истих, при чему ученик напредује у свом школовању.

Код ученика треба развијати љубав и вештине заједничког музицирања, узајамног слушања и певања у дуету чиме се развија потреба за међусобним слушањем и сарадњом у заједничкој интерпретацији музичког дела.

Веома је важно постицати ученике на слушање уметничке музике кроз видео примере, одласком на концерте, у позориште. Дискусијом о одслушаним или изведеним делима развијају се критички ставови о сопственим и другим извођењима што је веома важно за даље напредовање.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима соло певања најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учесће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета	УПОРЕДНИ КЛАВИР
Циљ	Циљ учења предмета Упоредни клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.
Разред	Први
Годишњи фонд часова	35 часова

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – препозна делове клавира и разликује различите начине добијања тона на клавиру; – да се оријентише на клавијатури; – правилно седи за клавиром; – примени основне елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст у виолинском и бас кључу; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, понављање, артикулацију и опише их својим речима; – примени различита музичка изражајна средства у складу са карактером музичког дела; – самостално свира кратке композиције напамет; – самостално и уз помоћ наставника контролише квалитет звука. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p>	<p>Положај за клавиром и поставка руку и прстију. Вежбе за опуштање. Вежбе за правилно ритмизирање. Основне врсте удара: портато, легато, стакато.</p> <p>Динамичке ознаке: пиано, мецофорте, форте, крешендо и диминуендо.</p> <p>Ознаке за темпо: аданте, модерато, алегро и друге..</p> <p>Појам лука.</p> <p>Појам фразе.</p> <p>Појам такта, двотакта, тротакта са одговарајућим нагласцима.</p> <p>Упознавање вредности ноте и паузе као и триоле, синкопе и пунктиране ноте.</p> <p>Увођење ученика у начине вежбања.</p> <p>Читање нота, знаци за октаве, знаци за интервале.</p> <p>Остали знаци на које се наилази у литератури предвиђеној програмом.</p> <p>Контрола тона.</p> <p>Музичка меморија. Самоконтрола звука и разумевање музичког облика.</p> <p>Полифонија – канон, имитација.</p> <p>Скале и трозвици</p> <p>Скале до четири повисилице и једне снизителице у размаку једне</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>Обавезни минимум програма – лествице и трозвуци по програму – тридесет композиција – вежбе, етиде и разни комади. Јавни наступи – обавезна два јавна наступа током школске године Програм смотри 1. Једна лествица по избору; 2. Једна етида; 3. Две композиције различитог карактера.</p>		<p>октаве, у четвртинама, у паралелном и супротном правцу од истог тона. Дурски трозвук разложено и истовремено – основни положај и два обртаја трогласно у четвртинама.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА – Једна од почетних школа за клавир – Томсон, Јела Кршић, Николајев – Бајер: <i>Школа за клавир</i> – од вежбе 85 и даље – Диверноа: <i>Етиде оп. 76</i> – основне вежбе за клавир – Черни: <i>Оп. 599, Оп. 453 оп. 139</i>, I свеска – Гњесина: <i>Клавирска абецеда</i>, избор – Лешхорн: <i>Мелодичне етиде оп. 192</i>, избор – М. Лили Петровић <i>Школица за клавир</i> Ниво А и Ниво Б Обраде и аранжмани познатих мелодија и друге композиције примерене узрасту и способностима ученика.</p>
---	--	---

Кључни појмови садржаја: клавир, слушање, опажање, тон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **УПОРЕДНИ КЛАВИР**

Циљ Циљ учења предмета Упоредни клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Други**

Годишњи фонд часова **35 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – чита течно нотни текст у виолинском и бас кључу; – одсвира основне елементе музичке форме: мотив, реченица, облик песме, облик сонатине; – препозна и примени основне законе метрике, слаб и јак део такта; – користи педал у делима; – уочи у нотном тексту и примени у извођењу акценте; – чује и примени више динамичких нивоа пиајанисимо, мецопијано, фортисимо, мецофорте; – јасно дистанцира у свом извођењу мелодијску линију од пратње; – осмисли уз помоћ наставника и примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког дела; – самостално и/или по потреби уз помоћ наставника контролише квалитет звука; – повезује прсторедне групе подметањем и пребацивањем палца уз слушну контролу самостално и уз помоћ наставника; – развија спретност целокупног апарата уз помоћ наставника; – самостално, изражајно свира 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p>	<p>Технички и музички захтеви: Повезивање прсторедних група навише и наниже, развијање спретности прстију кроз активно осмишљавање, слушање и свирање техничких вежби, лествица и етида. Увођење у основне елементе форме – мотив, реченица, облик песме, сонатина. Упознавање са законима метрике – разне врсте тактова, слаб и јак део такта, акценти. Динамичко нијансирање лествица – пиано, пианисимо и мецопиано. Диференцирање мелодије од пратње, рад на полифонији. Увођење у педализацију – вежбе.</p> <p>Скале и трозвучи Најмање 4 дурске и 2 молске скале у осминама у размаку две октаве, паралелно. Трозвучи, разложено и истовремено, у размаку две октаве – завршетак сектакордом.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА – Јела Кршић: <i>Клавирска читанка за други разред</i> Ханон за почетнике – Диверноа: <i>Оп. 176</i> – Лемоан: <i>Дечије етиде оп. 37</i> – Гњесина: <i>Мале етиде, I део</i> – Беренс: <i>Оп. 70</i></p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>композиције напамет;</p> <ul style="list-style-type: none"> – развија и испољи самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<ul style="list-style-type: none"> – Черни: <i>Оп. 139, 24 етиде</i> – М. Живковић: <i>Међумурје мало, Текла вода Карашица</i> – Ј. С. Бах: <i>Мале композиције</i>, избор лакших – Хендл: <i>Избор композиција у редакцији Јеле Кршић</i> – Избор сонатина: Ванхал, Хаслингер, Плејел, Бетовен, Хор, Рајнеке, Кулау, Клементи. Сонатине домаћих аутора и других композитора одговарајуће тежине – Збирка „<i>Наши композитори за младе пијанисте</i>” – З. Христић: <i>Тачкице</i> – Р. Петровић: <i>Игра, Циркус за мичиће, Украјинска игра</i> – С. Хофман: <i>Две басне</i> – Б. Предић: <i>Прича моје лутке</i> – М. Тајчевић: <i>За мале</i> – В. Миланковић: <i>Дечје приче, 25 мијатура</i> за I и II разред – Избор лакших композиција (Просвета, Београд) – Шуман: <i>Оп. 68</i> – Гречанинов: <i>Оп. 99</i> – Гедике: <i>Оп. 36</i> – Гурлит: <i>Оп. 82</i> – Раули: <i>Оп. 36 и 37</i> – Б. Барток: <i>За децу</i> – Клавирска музика за почетнике, Микрокосмос I, избор – Мајкапар: <i>24 лаке композиције оп. 16</i> – Кабалевски: <i>Оп. 30</i> – Скот: <i>Кутија играчака</i> Друге композиције одговарајуће тежине.
--	---

Обавезни минимум програма

- лествице и акорди по програму;
- осам композиција по слободном избору од чега обавезно 3 виртуозног карактера (етиде);
- две полифоне композиције;
- једна цела сонатина и један до два става из различитих сонатина или варијације.

Јавни наступи

- обавезна два јавна наступа током школске године

Програм смотри

1. Једна лествица по слободном избору;
2. Једна етида;
3. Две композиције по слободном избору.

Кључни појмови садржаја: клавир, слушање, опажање, тон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Назив предмета **УПОРЕДНИ КЛАВИР**

Циљ Циљ учења предмета Упоредни клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **Трећи**

Годишњи фонд часова **35 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – свира с листа лакше вежбе са обе руке или одвојено уз помоћ наставника; – јасно разликује и доследно изводи различите врсте удара; – транспонује хроматски лакше мотиве или реченице; – примени више динамичких нијанси у свирању; – негује културу тона; – појасни конструкцију дела и да својим речима објасни значења термина музичке форме; – свира двохвате са јасним диференцирањем мелодијске линије; – свесно користи директан и синкопирани педал; – јасно разликује врсте украса и може да одсвира краћи трилер; – свира једноставну пратњу на задату мелодију; 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p>	<p>Читање с листа. Унапређивање основних врста удара – легато, стакато из подлактице, из прста, нон легато, портато, репетиција. Техничке вежбе са ритмичким варијантама. Анализа музичких облика уз тумачење значења и конструкције дела која се обрађују – сонатина, менует, гавота, марш ... Шире упознавање са елементима полифоније – држани тонови, свирање двохвата, истицање гласова, динамизирање деоница. Употреба истовременог и синкопираног педала. Упознавање са украсима и припремне вежбе: дуги и кратки претудар, пралтрилер и краћи трилер.</p> <p>Техничке вежбе, скале и трозвучи Вежбе за: правилно низање тонова, изједначавање удара, учвршћивање прстију, различиту артикулацију. Најмање 4 дурске скале (које нису рађене у II разреду) у распону две октаве у осминама паралелно и супротно, као и у распону три октаве у осминским триолама, паралелно. Најмање 2 молске скале у распону</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

	<p>две октаве, паралелно. Хроматске скале у распону две октаве, паралелно. Трозвук четворогласно кроз две октаве разложено. Читање с листа лаганих вежби, одвојено и заједно.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p> <p>– Јела Кршић: <i>Клавирска вежбанка</i> – Лемоан: <i>Дечје етиде оп. 37</i> – Черни: <i>Оп. 849</i>, избор – Бертини: <i>25 етида оп. 100</i>, избор – Диверноа <i>оп. 176</i> – Гедике: <i>Оп. 32 и 47</i>, број 5, 6 и 8 – Лак: <i>Оп. 172</i> Друге етиде одговарајуће тежине. – Ј. С. Бах: <i>Мале композиције</i> – Ј. С. Бах: <i>Мали прелудијуми</i> – Јела Кршић: <i>Клавирска вежбанка</i>, избор – Хендл: <i>Избор композиција</i>, у редакцији Јеле Кршић Друге композиције одговарајуће тежине. – Клементи, Дијабели, Кулау, Дусик, Хајдн (лакше) као и сонатине домаћих и других аутора одговарајуће тежине. – Гњесина: <i>Тема и шест малих варијација</i> – Кабалевски оп. 51: <i>Варијације Еф-дур</i> – Сорокин: <i>Тама са варијацијама а-мол</i> – Кулау: <i>Варијације Ге-дур</i> – Кршић и Шишмановић: <i>Збирка Наши композитори за младе пијанисте</i> – Логар, Рајичић и Илић: <i>За мале клавиристе</i> – Рајичић: <i>Дечја збирка</i>, избор – Тајчевић: <i>Дјеци и I мала свита</i> – Душан Радић: <i>Рондино</i> – Р. Мац: <i>Стара ура игра полку</i> – Чајковски: <i>Албум за младе, оп. 39</i>, избор – Шуман: <i>Албум за младе, оп. 68</i>, избор – Б. Барток: <i>Деци, Микрокосос II</i> – Гречанинов: <i>Дечја књига оп. 98</i> – О. Шин: <i>Од јутра до сумрака</i> – Шите: <i>Из веселог дечјег доба</i>, избор</p>
--	--

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

		<ul style="list-style-type: none"> – Хајдн: <i>Мале игре</i>, избор – Моцарт: <i>14 децјих композиција</i> – Скот: <i>Животиње</i>, избор – Сарауер: <i>Слике из децјег доба</i> – Хачатуријан: <i>Андантино</i> – Лутославски: <i>12 малих комада</i> – Мајкапар оп. 33: <i>Минијатуре</i> – Вилалобос: <i>Изабрани лаки комади</i> – Јела Кршић: <i>Клавирска вежбања</i>, избор – Раули: <i>19 малих комада</i>, избор – Поцоли: <i>Мали комади</i>
<p>Обавезни минимум програма</p> <ul style="list-style-type: none"> – лествице и акорди по програму; – 6 композиција по слободном избору од чега обавезно 3 виртуозног карактера (етиде); – две полифоне композиције; – два става из различитих сонатина или варијације и један став или два циклуса варијација; 		
<p>Јавни наступи</p> <p>– обавезна два јавна наступа током школске године</p> <p>Испитни програм:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Једна лествица по слободном избору; 2. Једна етида; 3. Једна полифона композиција; 4. Један став сонатине; 5. Једна композиција по слободном избору. 		

Кључни појмови садржаја: клавир, слушање, опажање, тон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Назив предмета	УПОРЕДНИ КЛАВИР
Циљ	Циљ учења предмета Упоредни клавир је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.
Разред	Четврти
Годишњи фонд часова	33 часа

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – чита и свира течно с листа лакше вежбе са обе руке или одвојено; – самостално изведе различите врсте артикулације које се захтевају у музичком делу; – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања; – коригује лоше извођење у току свирања; – у свирању примени више динамичких нијанси и јасно диференцира мелодијску линију од пратње; – појасни конструкцију дела и да својим речима објасни значења термина музичке форме; – јасно разликује врсте украса и може да одсвира различите врсте трилера; – негује културу тона; – критички прати сопствени развој; – самостално вежба по плану који је утврдио са наставником; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Решавање техничких и музичких проблема. Вежбе за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – јачање прстију (нарочито 4. и 5. прста); – подметање палца и брзо низање и промену прсторедних група; – повећање распона шаке. <p>Припремне вежбе за веће интервале. Проширење динамичке лествице као рад на упознавању елемената правилне интерпретације. Примена педала. Анализа облика – дводелна песма, троделна песма, прелудијум ... Читање с листа лаких композиција.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске скале кроз четири октаве у шеснаестинама, у паралелном кретању. Молске скале кроз четири октаве у осминама, у паралелном кретању. Хроматске скале кроз четири октаве у шеснаестинама, у паралелном кретању. Велико разлагање трозвука (арпеђо) у осминама, кроз две октаве. Доминантни и умањени септакорд (арпеђо) у осминама, кроз две октаве.</p> <p>ЛИТЕРАТУРА</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

	<ul style="list-style-type: none"> – Черни: <i>Op. 849 избор етида</i> – Кршић и Ранковић: Збирка за савлађивање техничких проблема I и II свеска – Беренс: <i>Op. 61</i>, избор – Лешхорн: <i>Op. 381</i> избор Друге етиде одговарајуће тежине. – Ј. С. Бах: <i>Мали прелудијуми</i> – избор – Хендл: Избор композиција, у редакцији Јеле Кршић Друге композиције одговарајуће тежине. – Хајдн Сонатине (редакција Кршић и Шишмановић) Друге сонатине или сонате одговарајуће тежине. – С. Рајичић: <i>Мала свита</i> – Славенски: <i>Игре и песме са Балкана I и II свеска</i>, избор лакших – В. Мокрањац: <i>Мала свита</i> – Кршић и Шишмановић: Наши композитори за младе пијанисте Друга дела одговарајуће тежине. – Менделсон: <i>Песме без речи</i>, избор – Григ: <i>Лирски комади</i>, избор – Прокофјев: <i>Музика за децу</i> – Дебиси: <i>Мали црнац</i> – Дусик: <i>Матине</i> – Мартину: <i>Лутке</i>, избор лакших – Душкин: <i>Краљ вилењака, Вашар</i> – Чимароза: <i>Сонате</i>, избор – Кабалеvски: <i>Op. 27</i> – Лутославски: <i>Народне мелодије</i> – Б. Барток: <i>За децу</i>, Микрокосмос III и IV свеска – Пинтарић и Станковић: <i>Композиције за клавир</i>, избор Аранжмани и обраде разних познатих мелодија за клавир
Обавезни минимум програма	
<ul style="list-style-type: none"> – лествице и акорди по програму; – 6 композиција по слободном избору од чега обавезно 3 виртуозног карактера (етиде); – две полифоне композиције; – два става из различитих сонатина или варијације и један став или два циклуса варијација; – једна композиција домаћег аутора. 	
Јавни наступи	
<ul style="list-style-type: none"> – – обавезна два јавна наступа током школске године 	
Испитни програм (на крају школске године):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Једна етида; 2. Једна полифона композиција; 3. Један став сонатине; 4. Једна композиција по слободном избору. 	

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Кључни појмови садржаја: клавир, слушање, опажање, тон

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

УПОРЕДНИ КЛАВИР

I. УВОДНИ ДЕО

Сваки аспект извођења музике има непосредан и драгоцен утицај на развој ученика. Свирањем се активира велики број когнитивних радњи, развија дугорочно памћење, као и емоционални развој.

У настави која је усмерена на остваривање исхода предност се даје искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење у оквиру овог предмета подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз свирање.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Понуђени **Музички садржаји** остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз присуство на концертима и групно извођаштво. Посебну пажњу треба обратити на развој и стимулисање комуникацијских вештина у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду Годишњег плана наставе и учења, Оперативног плана (на нивоу месеца) и планирање часа, односно припреме за час. *Годишњим планом* се дефинише број часова у односу на изабрано музичко дело које се обрађује, по месецима а у складу са годишњим фондом часова. *Оперативни план* подразумева одабир и операционализацију исхода на нивоу месеца у односу на изабрани музички пример/песму/дело.

Припрема за час је специфична с обзиром да је настава индивидуална и да усмерење часа у односу на ток и фокус у многоме зависи од припремљености ученика за час. Како се исходи у стицању вештина кумулативно остварују, сваки пут у неком свом сегменту, припрема садржи назив дела, циљ часа и конкретизацију исхода који је у фокусу у односу на циљ часа.

У оквиру организације годишњих и месечних активности неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе, па према њима усмеравати и обликовати наставне садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање. Ученике на сваком часу треба упућивати на правилно седење и економичност покрета која је основа превенције повреда мишићног ткива. Инсистирати на логичком мишљењу које ће помоћи да се сви сегменти личности ученика развијају у пуном капацитету. Подстицати ученике на самостално изражавање кроз музику са освешћеном употребом музичких средстава.

Наставник има могућност да по слободном избору, одабере и композиције за извођење које нису наведене у програму водећи рачуна о примерености наставним садржајима, учениковим техничким могућностима и музичким интересовањима, естетским захтевима и исходима.

Ученике треба стимулисати да читају нотни запис клавирске деонице коју изводе клавирски корепетитори како би се што боље упознали са садржајем клавирске пратње за главни предмет – соло певање. Веома је корисно ученике ставити у позицију корепетитора и при томе водити рачуна о да то буде по тежини пратња коју је реално испратити.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. Битно је на почетку школске године јасно поставити критеријуме оцењивања и упознати ученика са истим. У обзир треба узети све сегменте учениковог талента, залагања и

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

односа према раду. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ТЕОРЕТСКИ ПРЕДМЕТИ (солфеђо, теорија музике)

Назив предмета **СОЛФЕЂО (четворогодишње школовање)**

Циљ **ЦИЉ** учења предмета Солфеђо је да код ученика развије знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред **Први**

Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – препозна елементе музичке писмености кроз једноставне примере за слушање; – слуша дечије и народне композиције и примере из литературе уз покрет; – изражава утиске о слушаном делу цртањем; – препозна и чита ноте у виолинском и бас кључу; – изводи и записује: нотна трајања: целу, половину с тачком, половину, четвртину, осмину ноте; – препозна и употреби предзнаке: повисилицу, снизителицу и разрешилицу; – препозна и својим речима објасни појмове: такт, тактица, завршна тактица, предтакт и узмах; – употреби солмизацију и музичку абецеду; – опише својим речима шта је лествица, тетрачорд, ступњеве и главни ступњеве; – употреби знаке за понављање, prima i seconda volta, D.C.al fine, корона; – примени основне динамичке ознаке (јако, тихо, умерено јако, умерено тихо, поступно појачавање и стишавање); 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.
	МУЗИЧКА ПИСМЕНОСТ	Нотни систем: од велике октаве до треће октаве у зависности од врсте инструмента. Нотне вредности и одговарајуће паузе. Хроматски знаци: повисилице, снизителице и разрешилице. Појмови: такт, тактица, завршна тактица, предтакт, узмах. Именовање нота солмизацијом и музичком абецедом. Лествични појмови. Термини и појмови, без дефиниција, у оквиру садржаја програма. Основне ознаке за динамику (forte, piano, mezzoforte, mezzopiano; crescendo i decrescendo). Основне ознаке за темпо (lento, andante, moderato, allegro, vivo). Основне ознаке за артикулацију (legato, staccato, tenuto) и фразирање.
	МЕЛОДИКА	Песмице и мелодијски примери примерени инструменталној литератури за први разред (C, F и G дур а, е, d мол). Звучна слика дурског и молског

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> – примени основне ознаке за темпо: спор, умерен и брзи; – примени најчешће начине извођења музичког дела (повезано, кратко и издржано) и музичке целине; – пева по слуху и солмизацијом песмице и мелодијске примере; – звучно препозна дур и мол; – пева: лествично и терцно кретање, скок у тонику, доминанту, тоничну терцу и вођицу и тонични трозвук; – пева штимове обрађених дурских и молских лествица; – чује и препозна главне ступеве; – пева изражајно мелодије различитог жанра и карактера; – опажа и пева тонове и мотиве; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; – запише напамет научене песме; – запише мелодијске диктате по двотактима; – запише ритам у мелодијском примеру; – препозна врсту такта у певаним песмама са текстом; – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица ; – смишља мелодију или ритам на текст бројалице или дечије песмице; – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – препозна и изводи двочетвртински; трочетвртински и четворочетвртински такт; – препозна и изводи двоосмински, троосмински; – препозна и изводи такт шестосмина са основном поделом јединице; бројања и без лукова и паузи; – изводи бројалице; – изводи ритам уз куцање или тактирање или мануелном 		<p>тонског рода. Функционални односи у тоналитету. Поставка штима. Функције главних ступјева. Именовање и интонирање лествичног и терцног кретања, скок у тонику и доминанту и тонични трозвук у обрађеним тоналитетима. - Природни, хармонски и мелодијски мол. Развој музикалности.</p>
	<p>ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ, ДИКТАТИ</p>	<p>Опажање и певање тонова и мотива у обрађеним дурским и молским тоналитетима. Записивање појединачних тонова, групе тонова и мотива. Аутодиктат. Писмени мелодијски диктат. Записивање ритмичке окоснице. Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада. Опажање и певање мале и велике терце и чисте квинте са тенденцијом везивања за тоналитет. Опажање и интонирање дурског, молског и хармонског тетрахорда. Опажање метра.</p>
	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације.</p>
	<p>РИТАМ</p>	<p>Врсте такта: 2/4, 3/4, 4/4, 2/8, 3/8. Звучна припрема основних ритмичких фигура у такту 6/8. Начини извођења ритма. Ритам у примерима од звука ка слици. Покрет у функцији ритма. Равномерно читање: четвртина и осмина као јединица бројања у зависности од инструмента. Ритмичке фигуре: синкопа, пунктирана и обрнуто пунктирана фигура на две јединице бројања. Примена лукова, пауза, узмаха и предтакта. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> техником; – осећа ритмички пулс; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу; – изводи четвртине; осмине, лукове и одговарајуће паузе; – препозна и изводи као целину: синкопу, пунктирану и обрнуто пунктирану ритмичку фигуру на два откуцаја; – препозна и изводи основне фигуре; – приказује ритам кроз покрет; – изводи знакове за продужавање трајања; тона: тачка, лук, корона; – чита ритам солмизацијом; 	МУЗИЧКИ БОНТОН	Слушање и уважавање извођача.
<p>1. Равномерно и ритмичко читање нота.</p> <p>2. Препознавање лествице и лествичних елемената у мелодијском примеру.</p> <p>3. Мелодијски пример у пређеним тоналитетима.</p>		

Кључни појмови садржаја: мелодија, ритам, покрет, импровизација, меморија, музички бонтон.

Назив предмета **СОЛФЕЂО**

Циљ **ЦИЉ** учења предмета Солфеђо је да код ученика развије знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред **Други**

Годишњи фонд часова **70 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – слуша дечије и народне композиције и примере из литературе уз покрете; – изражава утиске о слушаном делу цртањем; – препозна елементе музичке писмености кроз примере за слушање; – пева и препозна скок у тонику, доминанту, субдоминанту и вођицу; – пева по слуху мелодијске примере солмизацијом и песмице у молу; 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.
	МЕЛОДИКА	Утврђивање пређеног градива. Функционални односи у тоналитету. Песмице и мелодијски примери примерени инструменталној литератури за други разред (D дур, h мол, Вдур, g мол, А дур, fis мол). Звучна слика молског тонског рода. Поставка штима.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> – звучно препозна мол; – пева шгимове обрађених дурских и молских лествица; – пева и препозна лествично и терцно кретање, тонични трозвук; – пева и препозна три врсте мола; – препозна и именује главне ступњеве; – изражајно пева мелодије различитог жанра и карактера; – опажа и пева тонове и мотиве; – запише ритам у мелодијском примеру; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; – запише мелодијске диктате; – запише напамет научене песме; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд; – опажа и пева мале и велике терце и чисту квинту; – опажа и пева дурски, молски и хармонски тетракорд; – препозна врсту такта у песмама са текстом и у примерима из литературе; – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица; – смишља мелодију или ритам на текст бројалице или дечије песмице; – пажљиво слуша и коментарише извођење друга-другарице; – изводи основне фигуре такта 6/8 уз певање одговарајућих песмица; – изводи ритам уз куцање или тактирање или мануелном техником; – изводи бројалице; – приказује ритам кроз покрет и игру; – равномерно чита ноте у виолинском, бас кључу у једном и два линијска система; – визуелно сагледава и изводи као целину: основне фигуре; четвороделне поделе и пунктирану и обрнуто 		Именовање и интонирање лествичног и терцног кретања, скок у тонику и доминанту и тонични трозвук у пређеним тоналитетима. Природни, хармонски и мелодијски мол. Функције главних ступњева. Развој музикалности.
	ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ	Опажање и певање тонова и мотива у обрађеним дурским и молским тоналитетима. Записивање ритмичке окоснице. Записивање појединачних тонова, групе тонова и мотива. Писмени мелодијски диктат. Аутодиктат. Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада. Опажање и певање мале и велике терце и чисте квинте са тенденцијом везивања за тоналитет. Опажање и интонирање дурског, молског и хармонског тетракорда. Опажање метра.
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Мелодијске и ритмичке импровизације. Импровизација мелодије на текст бројалице или дечије песмице.
	РИТАМ	Обнављање пређених врста тактова и обрада такта: 4/8 и 2/2. Звучна припрема основних ритмичких фигура у такту 6/8 са луковима и паузама. Начини извођења ритма (уз куцање или тактирање или мануелном техником). Ритам у примерима од звука ка слици. Покрет у функцији ритма. Равномерно читање: четвртина и осмина као јединица бројања у зависности од инструмента. Четвороделна подела јединице бројања. Ритмичке фигуре: пунктирана и обрнуто пунктирана фигура на

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>пунктирану фигуру на ритмичкој јединици;</p> <ul style="list-style-type: none"> – препозна и чита лукове, паузе, узмах и предтакт; – чита ритам солмизацијом; – запише и препозна обрађене дурске и молске лествице и тетраорде; – запише и препозна интервале до квинте као и дурски и молски квинтакорд на основним тоновима; – објасни својим речима појмове: лествица, ступањ, степен/полустепен, тетраорд, главне ступњеве, вођицу, тонични трозвук, интервале. 		<p>ритмичкој јединици. Примена лукова, пауза, узмах и предтакта. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.</p>
	<p>ТЕОРИЈА МУЗИКЕ</p>	<p>Записивање и препознавање обрађених лествица и тетраорада. Интервали до квинте (мали, велики и чисти) и дурски и молски квинтакорд на основним тоновима. Проширивање знања из музичке терминологије (лествица, ступањ, степен/полустепен, тетраорд, главне ступњеве, вођицу, тонични трозвук, интервали).</p>
	<p>МУЗИЧКИ БОНТОН</p>	<p>Слушање и уважавање извођача.</p>
<p>Програм смотре:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Усмено опажање кратког мотива у тоналитету мелодијског примера. 2. Мелодијски пример (а, е или d mol) уз анализу: лествица, тетраорди, интервали, дурски и молски квинтакорд. 3. Ритмичко читање у четвртинском такту у оквиру пређеног градива. 		

Кључни појмови садржаја: Слушање, мелодија, ритам, покрет, игра, импровизација, музички бонтон.

Назив предмета

СОЛФЕЂО

Циљ

ЦИЉ учења предмета Солфеђо је да код ученика развије знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред

Трећи

Годишњи фонд часова

70 часова

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пева и препозна лествично кретање и скокове у све ступњеве; – пева по слуху и солмизацијом песме различитих жанрова као и примере из инструменталне литературе; – пева штимове обрађених дурских и молских лествица; – звучно препозна дурски и молски тонски род; – пева песме различитих жанрова са модулацијом у доминантни дурски тоналитет и паралелни мол; – пева хроматске скретнице и пролазнице у мелодијским примерима; – пева изражајно мелодије различитог жанра и карактера; – пева двогласне примере (у пару или групи) и композиције са клавирском пратњом; – опажа и пева и записује : тонове, групе тонова и мотиве; – запише мелодијске диктате; – запише ритам у мелодијском примеру; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд са обртајима; – опажа и пева доминантни септакорд; – опажа и пева интервале до октаве; – мења и допуњава мелодију и ритам 	<p style="text-align: center;">МЕЛОДИКА</p>	<p>Обнављање градива (све области).</p> <p>Функционални односи у тоналитету.</p> <p>Песме и мелодијски примери примерени инструменталној литератури за трећи разред (Es dur и c mol, E dur , cis mol As duru и f mol).</p> <p>Штимови.</p> <p>Једноставни примери по слуху и солмизацијом, као и мелодијски примери који садрже у себи мутацију.</p> <p>Звучна поставка модулације првог квинтног сродства.</p> <p>Хроматске скретнице и пролазнице у пређеним тоналитетима. Развој музикалности.</p> <p>Двогласни примери. Композиције са клавирском пратњом.</p>
	<p style="text-align: center;">ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ</p>	<p>Опажање и интонирање тонова и мотива у обрађеним дурским и молским тоналитетима.</p> <p>Записивање појединачних тонова, групе тонова и мотива.</p> <p>Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима.</p> <p>Записивање ритмичке окоснице.</p> <p>Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада са обртајима.</p> <p>Опажање и интонирање доминантног септакорда.</p> <p>Опажање и интонирање интервала до октаве обрађених кроз песме и примере из литературе.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> – научених песама; – смишља мелодију или ритам на научену песму или мелодијски пример; – примени потребна знања и вештине уз игру; – препознаје елементе пређеног градива кроз примере за слушање; – својим речима изражава утиске о слушаном делу; – изводи сложену поделу у такту 6/8 уз примену лукова и пауза; – изводи ритмичке фигуре сичилијану и тирану; – изводи такт 9/8 и 12/8; – пева народне мелодије у тактовима 5/8 и 7/8; – изводи ритам уз куцање или тактирање или мануелном техником; – доживљава ритам кроз покрет; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу у једном или два линијска система; – ритмички прочита триолу у четвороделној подели јединице бројања; – чита ритам солмизацијом; – запише и препозна обрађене дурске и молске лествице и тетрахорде; – запише и препозна интервале до октаве; – запише и препозна квинтакорде са обртајима у обрађеним тоналитетима; – запише и препозна доминантни и умањени септакорд; – објасни ознаке за различите врсте темпа и карактера; – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – поштује правила 		
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Мелодијске и ритмичке импровизације.
	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.
	РИТАМ	<p>Обрађене врсте такта. Сложена подела тродела у такту 6/8 уз примену лукова и осминских пауза. Пунктиране фигуре троделног ритма: сичилијана и тирана. Информативно упознавање врста такта 9/8 и 12/8. Мешовито сложени тактови: 5/8 и 7/8. Начини извођења ритма. Триола у оквиру четвороделне поделе јединице бројања. Ритам кроз песме различитих жанрова.</p> <p>Покрет у функцији ритма, тело као инструмент (body percussion,...). Равномерно читање уз повећање брзине читања и обележен темпо. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.</p>
		Лествице и тетрахорди.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

понашања на концерту.	ТЕОРИЈА МУЗИКЕ	Интервали до октаве (чисти, велики и мали интервали). Дурски и молски квинтакорд са обртајима и прекомерни и умањени квинтакорд. Доминантни и умањени септакорда. Ознаке за темпо и карактер: Lento, Andante, Moderato, Allegro, Vivo.
	МУЗИЧКИ БОНТОН	Пажљиво слушање и уважавање извођача. Присуство концерту

Програм смотре:

Писмени део:

1. Мелодијски диктат у тоналитетима до три предзнака.
2. Тест из теорије (лествице, предзнаци, тетракорди, имена и врста интервала до октаве, дурски и молски квинтакорд са обртајима, доминантни и умањени септакорд).

Умени део:

1. Мелодијски пример.
2. Ритмичко читање: бас кључ (пређено садржаји из II и III разреда).

Кључни појмови садржаја: функције, ритам, меморија, креативност, импровизација, музички бонтон.

Назив предмета

СОЛФЕЂО

Циљ

Циљ учења предмета Солфеђо је да код ученика развије знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред

Четврти

Годишњи фонд часова

66 часова

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:		
– пева мелодијске примере солмизацијом као и примере из литературе;	МЕЛОДИКА	Обнављање градива из свих области. Нови тоналитети: H dur, Des- dur и b-mol. Остали тоналитети са 5, 6

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none"> – пева и препозна лествично кретање и скокове у све ступеве; – пева и опажа штимове обрађених дурских и молских лествица; – пева и препозна истоимене тоналитете у мелодијском примеру; – пева мелодијске примере различитих жанрова са модулацијом; – пева хроматске скретнице и пролазнице у мелодијским примерима; – пева народне песме са текстом у тактовима 5/8 и 7/8; – пева српске песме и песме других националности; – пева двогласне примере и каноне (у пари или групи) и композиције са клавирском пратњом; – запише ритам у мелодијском примеру; – пева научен мотив у другом тоналитету; – запише мелодијске диктате; – опажа и пева интервале до октаве; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд са обртајима; – опажа и пева умањени и прекомерни квинтакорд са разрешењем и везивањем за тоналитет; – препозна доминантни септакорд са обртајима и умањени септакорд; – мења и допуњава мелодију и ритам научених примера; – смишља мелодију или ритам на научену песму или мелодијски пример; – примени потребна знања и вештине уз игру; – препозна елементе 		<p>и 7 предзнака - информативно (да осете боју тоналитета). Функционални односи у тоналитету. Штимови. Мутација. Модулације првог квинтног сродства. Хроматске скретнице и пролазнице у пређеним тоналитетима. Мешовито сложени тактови: 5/8 и 7/8. Неговање музичке традиције.</p> <p>Развој музикалности. Двогласни примери, канони и композиције са клавирском пратњом.</p>
	<p>ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ</p>	<p>Записивање ритмичке окоснице. Транспоноване мотива.</p> <p>Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима.</p> <p>Опажање и интонирање интервала до октаве (велики, мали и чисти)</p> <p>и опажање прекомерне кварте и умањене квинте.</p> <p>Опажање и интонирање дурских и молских квинтакора са обртајима. Опажање и интонирање умањеног и прекомерног квинтакора са разрешењем и везивањем за тоналитет.</p> <p>Опажање доминантног септакорда са обртајима и умањеног септакорда.</p>
	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>пређеног градива кроз примере за слушање;</p> <ul style="list-style-type: none"> – својим речима изражава утиске о слушаном делу; – изводи ритам уз куцање или тактирање или мануелном техником; – доживљава ритам кроз покрет; – ритмички чита етиде инструменталног типа из градива IV разреда; – разуме и објасни музичке појмове; – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – поштује правила понашања на концерту; 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова.
	РИТАМ	Обрађене врсте такта. Сложена подела и ритмичке фигуре троделног ритма. Начини извођења ритма. Ритам у примерима - од звука ка слици. Покрет у функцији ритма, тело као инструмент (body percussion). Ритмичко читање етиде инструменталног типа из градива IV разреда уз примену оба кључа.
	ТЕОРИЈА МУЗИКЕ	Пређено градиво из теорије музике.
	МУЗИЧКИ БОНТОН	Пажљиво слушање и уважавање извођача. Присуство концерту.
<p>Испитни програм:</p> <p>Писмени део:</p> <p>1. Мелодијски диктат у тоналитетима до четири предзнака.</p> <p>Усмени део:</p> <p>1. Мелодијски пример - тоналитети до четири предзнака (са скретницама и пролазницама).</p> <p>2. Ритмичко читање: бас кључ (пређени ритмички садржаји).</p>		

Кључни појмови садржаја: функционалност, метар, ритам, меморија, креативност, импровизација, музички бонтон.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ЗА ПРЕДМЕТ СОЛФЕЂО

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Учење музике утиче на развој детета које воли музику и има трајну потребу за бављењем музиком. Значајно је и за очување и преношење културног наслеђа, као и за развој креативности, музичког укуса и критичког мишљења.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика.

Садржаји солфеђа су усмерени ка стицању интонативних и ритмичких знања и вештина ученика са циљем да сагледава нотни текст са разумевањем у сваком погледу. Наставник солфеђа својом креативношћу и инвентивношћу има слободу, али и одговорност, да изабере оптималан начин савладавања градива, с обзиром да групе ученика чине ученици различитих стручних већа.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко извођење и комуникацијске вештине, у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају, као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

Рана музичка едукација стимулише напреднији рад можданих функција и унапређује когнитивне способности детета. Музика има задатак да подстиче и унапређује различите видове музичког развоја детета: опажајног, појмовног, психомоторног и вокалног.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. Позитиван ефекат музике: опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања, ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени, тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је маштовит час најбољи начин за постизање резултата. Дакле, потребно је да припрема за час обухвати разноврсне области-теме и садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Солфеђо се састоји из неколико области - тема: слушање музике, мелодика, опажање - интонирање - диктати, музичко стваралаштво, ритам, теорија музике и музички бонтон.

Наведене области су међусобно повезане иако се посебно савладавају и чине нераскидиву, свеобухватну целину. Савладавање нових садржаја темељи се на савладаном градиву из претходних разреда. Такмичења нису циљ предмета солфеђо него развијање љубави према музици и освешћивање и примењивање стечених знања на настави инструмента.

Слушање музике

Активним слушањем музике ученици анализирају музику, опажају елементе и облике уметничког дела, разликују извођаче и извођачке саставе. Сусрет с уметничким делом на тај начин буди јединствен доживљај који проширује емотивну спознају.

Упознајући музику различитих врста, стилова и жанрова, ученик развија слушне вештине потребне за разумевање музичке уметности и уметности уопште.

Школа за основно музичко образовање и васпитање

“Бартук Бела“Ада

Слушањем ученик препознаје музички облик - сличност и различитост делова у композицији.

Утемељен став о музици изграђује се подстицањем критичког мишљења, разговором и дискусијом. Такав приступ знатно утиче на емоционални, интелектуални и естетски развој ученика. Преношењем мисли, осећања и ставова обликују се креативне особине и музичке способности. Слушањем музике подстиче се развој музичког укуса и потребе за музиком. На тај начин негује се квалитетна музичка публика.

Мелодика

Мелодика је област којом се развија и унапређује способност вокалног и инструменталног репродуковања мелодијско-ритмичког садржаја на основу музичког слуха. Изражајно и разговетно певање води ка развоју музикалности и ширењу опсега гласа, као и раду на чистој интонацији кроз разне музичке моделе, вокализе, допуњалке, мелодијске примере. Певају се мелодијски мотиви, песме са текстом и примери из литературе, мелодије различитих жанрова, ауторске и народне композиције, као и композиције различитих националности.

Посебну пажњу потребно је обратити на развој музикалности изражајним извођењем примера поштујући ознаке за темпо и карактер, артикулацију, динамику, агогику и фразирање. Примери се обрађују по слуху, у почетним разредима, или из нотног текста, наравно, уз помоћ наставника, и певањем солмизационим слоговима уз ритмичку пулсацију.

Припрема тоналитета, у почетним разредима, изводи се учењем песама по слуху, прво са текстом, а потом солмизацијом, опажањем тонова, сличних кретању мелодије у песми, приказивањем и теоријским тумачењем музичких појмова.

Поставка подразумева обнављање научених песама, утврђивње лествице абecedним изговором, певање тоничног трозвука и каденце, препознавање мотива, певање инструктивних вежби и лакших примера из литературе и савладавањем канона и двогласа. Обнављање тоналитета одвија се у оквиру опажања тонова а касније интервала и акорада из каденци, певањем тежих примера из литературе и двогласних примера. Тада се утврђују тежи скокови. Лествице са много предзнака савладавају се певањем лествица и каденци и илуструју примерима из литературе, дакле, само информативно.

Активно музицирање је најбољи пут ка развоју музикалности и љубави према музици.

Опажање-интонирање-диктати

Опажање појединачних тонова основа је памћења звука сваког ступња у лествици, чиме се поставља функционалност ступњева. Потребно је почети са опажањем неколико тонова, најбоље три, тонови тоничног трозвука као најстабилнија функција, и то у једној до две октаве (мала и прва). Постепено се брзина свираних тонова повећава и шири обим, с тим да се идентификовани тонови певају солмизацијом када се изводе у гласовном регистру, а изговарају или записују када се примењује већи обим. Овоме треба додати препознавање интервала као два одвојено одсвирана тона као и препознавање два симултано одсвирана тона, која ученици прво препознају певањем, а потом утврђују који је интервал (у зависности од програма одређеног разреда).

Усмене диктате ученици изводе групно и појединачно. Певањем одслушаног мотива ученици развијају меморију, а она се даље усавршава техником рада на аутодиктату (записивање научене песме или певање мелодијског примера и његовог записивања, а потом брисања - прво делова, а затим и примера у целости).

Интонирање тонова, интервала и акорада треба што више везивати за тоналитет, односно лествицу која се тада обрађује у мелодици. Интонирање и опажање акорада, дакле, има за ослонац каденцу, као и однос трозвука на главним ступњевима.

Диктати као резултат постављених звучних представа су пожељни на сваком часу. Писмене диктате не могу да раде ученици који нису вежбали писање нота и преписивали вежбе из уџбеника и на тај начин савладали читко и брзо писање и правилну ортографију. Ритмички диктати и записивање појединачних тонских висина претходе свакој појави мелодијско-ритмичких диктата.

Музичко стваралаштво

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

У основи музичког стваралаштва лежи продуктивно музичко размишљање које се разликује од репродуктивног, наиме, оно не понавља готове узоре, већ слободним комбиновањем ствара нове и логично осмишљене музичке садржаје.

Музичким стваралаштвом, ученици се у настави могу бавити мењањем мелодијских примера као и познатих песама, преобликовањем мелодије варирањем, експресивним обликовањем (променом динамике, артикулације и темпа) или креирањем песама и бројалица на задати текст чиме стварају нове једноставне, јединствене креативне мелодије. Осим тога, ученици могу импровизовати и на различитим мелодијским инструментима или на ударалкама (Орфов инструментариј или ручно израђеним инструментима). Активности музичког стваралаштва могу се спроводити индивидуално или групно. Музичким стваралаштвом се подстиче слобода изражавања и обликовања идеја и осећања, развија креативност и инвентивност како ученика тако и наставника.

Дидактичко-музичке игре

Музичке игре идеално су средство спонтаног усвајања знања и вештина. Игра је детету најдража активност. Оно кроз њу осећа задовољство и стиче прва сазнања. У настави солфеђа користе се музичке игре, а оне доприносе свестраном развоју личности, развоју музичких, али и моторичких способности деце.

Развој савремених технологија

Развој савремених технологија подразумева употребу интернета, рачунара, смарт табли и одговарајућих апликација у свим видовима наставе, па и у настави солфеђа и теорије музике. У зависности од технолошког напретка школе, постојања модерне опреме у школи, могуће је чак и постојање мултимедијалних учионица.

Информационо комуникационе технологије имају за циљ да презентују, подуче, оспособе, заинтересују и мотивишу ученике и наставнике, како би удружени створили културу коришћења савремених технологија, у циљу постизања бољих резултата у савладавању градива и приближавања новим генерацијама ученика, којима је свет у којем живе дигитализован на сваком кораку.

Ритам

Ритам је изражен у садржајима програма кроз постављање ритмичких фигура и метричких врста. Ове поставке, као и у мелодици, прати коришћење одговарајућих примера песама са текстом или из литературе. Наставник својим извођењем поставља звучне представе (фигуре, врсте), а ученици уче примере као ритмичке моделе и користе их као трансфер у даљим ритмичким искуствима. Поставка се одвија на следећи начин: препознавањем мотива, извођењем кратких мелодијских мотива са новим градивом, мануелним извођењем ритма, правилним акцентовањем, испитивањем наученог градива, самосталним извођењем нових задатака са сличним садржајем, записивањем ритмичке окоснице и читањем примера из вокалне и инструменталне литературе. На такмичењима би требало обратити пажњу да примери буду на нивоу инструменталних композиција како ритмичко извиђење не би само себи постало циљ.

Опажање врста такта континуирано прати рад на ритму кроз слушање музике, музичку пратњу наставника, извођење и кроз покрет.

Пре рада на ритмичком читању, али и касније, користи се читање у једнаком трајању исписаних нота, са или без обележене метричке врсте. Равномерним читањем ученици савладавају континуирано праћење нотног текста са обележеним темпом, а тиме и технику читања литературе коју свирају, односно певају (без враћања код учињене грешке!). Код постављања четвороделне поделе са паузама на јединици бројања и лукова треба почети од најједноставнијих фигура које садрже примери из инструменталне литературе.

Домаћи задаци треба да садрже: преписивање нота, вежбе из ортографије, утврђивање научених ритмичких етида, вежбе равномерног читања, утврђивање добро научених примера уз поставку мелодике и ритма (песме са текстом и примери из литературе), евентуално, утврђивање оних мелодијских вежби које су обрађене на часу.

Посебно је потребно истаћи важност савладавања ритма и ритмичких фигура кроз покрет. Ученик изражава свој доживљај музике и прати покретом песме и композиције: тапшањем, лупкањем, пуцкетањем прстима, корачањем,...те при том опажа и усваја елементе ритма.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Теорија музике

Теорија музике у контексту наставе солфеђа представља усвајање знања која омогућавају разумевање нотног текста. Познавање лествица, интервала и акорада као других музичких појмова саставни су део ове области. Да би теорију музике освестили као саставни део музике, требало би је искључиво радити кроз озвучавање ради повезивања са звучним искуствима из праксе на инструменту и солфеђу.

Музичка писменост

Музичка писменост подразумева савладавање основних елемената и појмова у музици: нотног писма, кључева, нотних вредности, лествица, итд. Она се поставља на почетку као основа ради касније надоградње. Потребно је да ученик уме својим речима да објасни значење музичких појмова и дефиниција, тј. да учи с разумевањем.

Музички бонтон

Наставник је у обавези да васпитно делује на ученика упућујући га на правила понашања-музички бонтон, при слушању и извођењу музике. Потребно је да подстиче ученика да пажљиво слуша и коментарише извођење друга-другарице, као и музичког дела, али и да се адекватно понаша на концертима и јавним наступима.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима солфеђа најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, па функционални задаци имају приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу, не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању и извођењу музичких садржаја као и развоју креативности.

Уложен труд ученика и његово лично ангажовање и напредовање у складу са личним и музичким способностима је један од врло битних критеријума у оцењивању. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, и код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Потребно је отклонити све могуће разлоге за потенцијалне страхове, несигурност и трему који могу бити проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља.

Резултати годишњих испита и смотри, учешће на јавним наступима употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Назив предмета

ТЕОРИЈА МУЗИКЕ

Циљ

ЦИЉ учења предмета Теорија музике је да ученици стичу знања која подразумевају музичко описмењавање и спознају елемената музике а све то ради ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред

Четврти

Годишњи фонд часова

35 часова

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:		
– објасни музичке појмове и термине:	ПОЈМОВИ	Музички појмови и термини.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<p>тонски и нотни систем од велике до треће октаве, виолински и бас кључ, особине тона, метар и метричке ознаке, музичку фразу, агогику, артикулацију, динамику и темпа. Основни украси и фигуре (информативно);</p> <ul style="list-style-type: none"> – запише и препозна лествице, лествичне интервале и квинтакорде, доминантни и умањени септакорд у тоналитету; – запише и препозна врсте интервала до октаве (по узору на лествичне); – запише и препозна дурски и молски квинтакорд са обртајима и умањени и прекомерни квинтакорд; – запише и препозна све врсте септакорада и мали дурски септакорд с обртајима; – правилно пише ноте, паузе и нотне вредности у различитим тактовима; 	ТОНАЛИТЕТИ	Теоријско обнављање свих дијатонских лествица, упоређивање истоимених и паралелних тоналитета, карактеристични лествични интервали, лествични квинтакорди, доминантни и умањени септакорд у тоналитету.
	ИНТЕРВАЛИ	Трозвучи: обнављање консонантних квинтакорада и њихових обртаја и умањени и прекомерни квинтакорд.
	АКОРДИ	Четворозвучи: седам врста септакорада, мали дурски септакорд с обртајима.
	ОРТОГРАФИЈА	Правилно писање.
<p>Испитни програм: ПИСМЕНИ ДЕО: Тест: музички појмови, тоналитети, интервали, акорди, ортографија.</p>		

Кључни појмови садржаја: музички појмови, тоналитети, интервали, акорди, ортографија.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДМЕТ ТЕОРИЈА МУЗИКЕ

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ.

Учење музике утиче на развој детета које воли музику и има трајну потребу за бављењем музиком. Значајно је и за очување и преношење културног наслеђа, као и за развој креативности, музичког укуса и критичког мишљења.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

теоријски оквир. Искусствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика.

Садржаји теорије музике су повезани са садржајима наставе солфеђа и усмерени су ка стицању музичких знања и вештина ученика са циљем да кроз теоретску анализу ученици сагледавају нотни текст са разумевањем у сваком погледу. Наставник својом креативношћу и инвентивношћу има слободу, али и одговорност, да изабере оптималан начин савладавања градива, с обзиром да групе ученика чине ученици различитих стручних већа.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко извођење и комуникацијске вештине, у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају, као и развијању потенцијала за музичко изражавање

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. С обзиром на дужину трајања часа (45 минута за групу) рад треба ефикасно организовати.

Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је маштовит час најбољи начин за постизање резултата. Дакле, потребно је да припрема за час обухвати разноврсне области-теме и садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Теорија музике је посебан предмет у завршним разредима основног музичког образовања. Од првог до последњег разреда основног музичког образовања теорија музике прати сваку поставку и обраду методске јединице, како у мелодици и ритму, тако и у опажању, интонирању и диктатима.

У почетним разредима тежиште рада је на описмењавању ученика у оквиру домаћих задатака у виду преписивања примера из уџбеника и именовања исписаних нота и нотних записа, где је заправо циљ у овладавању нотним писмом у виолинском и бас кључу и савладавању нотних трајања и пауза као и врсте такта. Ова елементарна врста музичке писмености ће сужити као основно средство за даљу надоградњу знања из теорије музике.

Основне појмове наставник објашњава примерено узрасту ученика. Потребно је да ученици не уче напамет музичке: појмове, елементе и дефиниције, него да умеју својим речима да их објасне, покажу или одсвирају на инструменту. Сви музички елементи који се посебно и постепено савладавају, међусобно су повезани и чине нераскидиву, свеобухватну целину музике.

Теорија музике која је у чврстој вези са наставом солфеђа представља усвајање знања која кроз анализу омогућавају тумачење и дубље разумевање нотног текста и музике. Познавање лествица, интервала и акорада као других музичких појмова саставни су део ове области. Да би теорију музике остварили као **саставни део музике**, требало би је искључиво радити кроз **озвучавање** ради повезивања са звучним искуствима из праксе на инструменту и солфеђу. Такав приступ теорији музике доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Утврђивање и проверу знања из теорије музике треба спроводити усменим и писменим путем, на разнолик и интересантан начин кроз: квизове, укрштене речи, дидактичке игре, тестове ...

Развој савремених технологија

Развој савремених технологија подразумева употребу интернета, рачунара, смарт табли и одговарајућих апликација у свим видовима наставе, па и у настави солфеђа и теорије музике. У зависности од технолошког напретка школе, постојања модерне опреме у школи, могуће је чак и постојање мултимедијалних учионица.

Информационо комуникационе технологије имају за циљ да презентују, подуче, оспособе, заинтересују и мотивишу ученике и наставнике, како би удружени створили културу коришћења

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

савремених технологија, у циљу постизања бољих резултата у савладавању градива и приближавања новим генерацијама ученика, којима је свет у којем живе дигитализован на сваком кораку.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима теорије музике најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, да би функционални задаци имали приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу, не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању и тумачењу музичких садржаја као и развоју креативности.

Уложен труд ученика и његово лично ангажовање и напредовање у складу са личним и музичким способностима је један од врло битних критеријума у оценивању. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, и код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Потребно је отклонити све могуће разлоге за евентуалне страхове, несигурност и трему који могу бити проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља.

Резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ХОР / КАМЕРНА МУЗИКА (II ЦИКЛУС)

Назив предмета **ХОР**

Циљ **Циљ** учења предмета Хор је да код ученика развије интересовање и љубав према заједничком музицирању и музици кроз музичко искуство којим се подстиче развијање осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **II циклус**

Годишњи фонд часова **70/66 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – користи знања из области теорије музике приликом читања и интерпретације музичког дела; – користи правилну и јасну дикцију и примењује правилан начин певања; – комуницира са члановима своје деонице и са осталим члановима ансамбла кроз музику; – прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима; – одговарајућим певањем покаже значај међусобног слушања у ансамблу; – интонира чисто у току извођења; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз заједничко певање; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – користи предности дигитализације у слушању и извођењу; – поштује договорена правила понашања у оквиру ансамбла. 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Хор и карактеристике певања у хору. Правилан начин певања- држање тела и дисање. Дикција- значај правилне и јасне дикције, изговарање брзалица и бројалица. Хармонски слух – развој. Комуникација са диригентом. Интонација - значај чисте интонације и начини постизања. Композиције различитог карактера. Музички бонтон. Слушање дела помоћу доступних носиоца звука. Музички бонтон.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Обавезни минимум програма: једна народна песма, једна уметничка композиција, једна трогласна композиција

Јавни наступи: јавни часови у школи, концерт поводом Дана школе, различита домаћа и међународна такмичења, сарадња са локалном заједницом

Кључни појмови садржаја: тон, певање, слушање, интонација, музички бонтон

Назив предмета **КАМЕРНА МУЗИКА**

Циљ **Циљ** учења предмета Камерне музике је да код ученика развије интересовање и љубав према камерном музицирању и музици кроз заједничко музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Разред **II циклус**

Годишњи фонд часова **70/66 часова**

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – усагласи индивидуално свирање са групним свирањем; – усагласи интонацију са осталим члановима камерног састава; – усагласи артикулацију са осталим члановима камерног састава; – усагласи динамичке ознаке са осталим члановима састава; – дефинише своју улогу у камерном саставу и перципира улогу осталих чланова камерног састава; – примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; – комуницира са осталим члановима камерног састава кроз музику; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Камерна музика – развој и врсте ансамбла. Специфичности свирања у камерном саставу. Вежбе за интонацију и артикулацију. Припремање ученика за јавне наступе. Музички бонтон.</p> <p style="text-align: center;">ЛИТЕРАТУРА</p> <p>Избор композиције за различите камерне саставе писане у оригиналу за одређени састав или транскрипције дела из музичке литературе које одговарају техничким и музичким способностима свих чланова камерног састава.</p>

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

<ul style="list-style-type: none">– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;– покаже спремност за тимски рад;– користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука;– поштује договорена правила понашања у оквиру ансамбла.		
Обавезни минимум програма: три комада из различитих стилских епоха или различитог карактера		
Јавни наступи: минимум један јавни наступ камерног ансамбла у току школске године		

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, свирање, групно музицирање, музичка фраза, музички бонтон

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ХОР/КАМЕРНА МУЗИКА

I. УВОДНИ ДЕО

Певање и свирање у оркестру, хору и камерном ансамблу је од непроцењиве важности јер развија не само музичке способности већ има функцију социјалне кохезије. Оно развија способност ученика да комуницирају са другима кроз међусобно слушање, извођење и стварање музике и да изражавају своје мисли и осећања кроз музику.

Образовни циљ ових предмета обухвата развијање музичког укуса, стваралачких способности, спонтаног изражавања, музичког слуха и ритма, развијање гласовних и инструменталних могућности и учвршћивање интонације, способност заfino нијансирање и изражајно извођење.

Васпитни циљ обухвата развијање осећања припадности колективу – тимски рад, развијање толеранције, дисциплине, поштовања различитости и правила понашања, развијање одговорности, стицање самопоуздања, савладавање треме и пружање помоћи у смислу вршњачког учења и сарадње.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика, односно очекиване резултате у реализацији музичких садржаја. Упознавање разноврсних дела домаћих и страних аутора доприноси развоју опште културе, међусобном разумевању, уважавању и поштовању.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду Годишњег плана наставе и учења, Оперативног плана (на нивоу месеца) и планирање часа, односно припреме за час. Годишњим планом се дефинише број часова у односу на изабрано музичко дело које се обрађује, по месецима, а у складу са годишњим фондом часова. Оперативни план подразумева одабир и операционализацију исхода на нивоу месеца у односу на изабрани музички пример/песму/дело.

Припрема за час подразумева дефинисање циља часа, конкретизацију исхода у односу на циљ часа, планирање активности ученика и наставника у односу на исходе, начин провере остварености исхода и избор наставних стратегија, метода и поступака учења и подучавања (водећи рачуна о предзнању, тј. искуству ученика, које ће ученицима омогућити да савладају знања и вештине предвиђене дефинисаним исходима). Усмерење часа у односу на ток и фокус у многоме зависи од припремљености ученика за час. У оквиру организације годишњих и месечних активности неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе, па према њима усмеравати и обликовати наставне садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Оркестар, хор и камерна музика обухвата ученике четвртог, петог и шестог разреда шестогодишње школе и трећег и четвртог разреда четворогодишње школе. Изузетно, овим саставима могуће је прикључити и ученике трећег разреда шестогодишње школе, уколико ученик жели и може да прати наставни план и програм ради стицања искуства у групном певању или свирању. Овом ученику учешће у групном музицирању представља слободну активност која као таква не подлеже оцењивању.

Школа може у односу на своје капацитете у погледу заступљености инструменталних група и у односу на ученичке капацитете да формира гудачки, дувачки оркестар, оркестар хармоника, гитара, флаута, тамбура и сл.

Сви ученици који нису обухваћени радом оркестра у обавези су да похађају наставу хора.

Настава камерне музике се планира и реализује у оквиру Школског програма рада. Камерни састав има најмање три члана.

Ученици који имају посебна интересовања, капацитет и жељу могу бити истовремено обухваћени и радом оркестра/хора као и учешћем у раду камерног ансамбла.

Процес учења базира се на избору композиција које ће одговарати техничким и музичким способностима свих ученика, чак и када нису истог разреда и узраста, а подстицајне су и прихватљиве, како би се код ученика развила позитивна мотивација за рад. Ради бољег и бржег савладавања програма пожељно је да наставници солфеђа на својим часовима прочитају деонице које се изводе на настави хора, а наставници инструмента, на часовима главног предмета прочитају деонице које се изводе на настави оркестра.

Рад са оркестром обухвата: усклађивање прстореда, штрихова, као и интонативно и ритмичко усклађивање, фразирање, динамичку обраду, уједначавање боје инструмената.

Рад са хором садржи: вежбе правилног седења, дисања, вокализе за уједначавање боје, увежбавање деоница, певање канона, певање једногласних, двогласних и трогласних композиција са пратњом и а капела. Такође, рад са хором обухвата интонативно и ритмичко усклађивање, фразирање и динамичку обраду. Важно је увек обратити пажњу на дикцију и разумевање садржаја.

Литературу за камерну музику чини избор композиција које су писане у оригиналу за одређени састав или транскрипције дела из музичке литературе које одговарају техничким и музичким способностима свих чланова камерног састава, нарочито ако су чланови ансамбла различитог узраста и разреда. Програм треба да буде занимљив, прихватљив и пријемчив ученицима, како би се подржала и развила љубав према овој врсти музике. У оквиру камерне музике наставник је у обавези да спреми: две композиције из периода барока или једно дело из периода преткласицизма, класицизма, романтизма и савремене музике, или три комада из различитих стилских епоха

Као што музика утиче на здравље (психолошки, социолошки, емоционални аспект) тако и свирање у оркестру/хору/камерном саставу у великој мери доприноси смањењу стреса и агресивности. Ученици који учествују у раду оркестра/хора/камерне показују боље резултате у учењу и социјалним вештинама.

У процесу рада врло је корисно преслушавање снимака сопствених наступа као и слушање различитих извођења на доступним носиоцима звука. На тај начин потребно је иницирати разговор са ученицима подстичући их на активно слушање, анализу као и сопствено критичко мишљење.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима оркестра/хора/камерне музике најбитније је развијање музичких способности и жеље за успехом и радом у групном музицирању. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. У оквиру ових активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности, подршке и задовољства заједничким успехом.

ПРОГРАМИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада

**I ПРОГРАМ МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА ЗА ДЕЦУ
ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА**

Припремни разред су обухваћена деца млађег узраста и има до 15 ученика

Циљеви	Задачи	Индикатори	Реализатори	Време
1.Развијање музикалности , интересовања и љубави према музици и уметности уопште, музичко описмењавање и слушање музике.	Радити на што већој анимацији деце из предшколских установа и изналажењу и опремању простора за музичко забавише при школи, које се може искористити за играоницу, рођендаоницу уз аниматоре у смислу проширене делатности школе	Велики број заинтересоване деце за предшколски програм (припремни разред)	Наставници школе	У току школске године у периоду 2022.-2026. године
2.Развијање смисла за импровизацију и способност активног слушања музичког садржаја, развијање слуха, гласовног опсега , развијање музичке меморије.	Богаћење музичког фонда/ дечије песме различитог карактера,садржаји и народне песме, наступи предшколске групе на концертима школе.	Лакши наставак даљег школовнања , успешно положен пријемни испит за I циклус основног музичког образовања	Наставници школе	У току школске године у периоду 2022.-2026. године
3.Омогућити развојно подстицајан амбијент који је деци доступан и у којем могу да се сусретну са различитим искуствима;	Организовати радионице, наступе(свечаности /маскембале/концерте) у мањим групама за децу предшколског узраста за	Љубав деце према музици и инструментима и позитиван утицај музике на укупан развој деце	Наставници школе	У току школске године у периоду 2022.-2026. године

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

4.Изучавање музике кроз музику традицију и прошлост .Садржаји који подстичу сусрет са различитим обичајима, фолклором, историјом, религијском структуром, институцијама које постоје у нашем друштву;	Наступити са предшколском групом ученика.Кроз представе са обележјем фолклора, обичаја, религије и др.	Важност неговања традиције , фолклора, обичаја кроз музику.	Наставници школе	У току школске године у периоду 2022.-2026. године
5.Јачање стваралачке и продуктивне активности деце То су следеће активности: цртање, сликање, моделовање, драматизација, плес, говорно стваралаштво, музика, интелектуално стваралаштво.	Што више наступа предшколске групе на школским концертима. Активности које су усмерене на подстицање стваралачких способности деце.	Постизање веће сигурности у даљем музичком образовању и наставак даљег школовања у сферама уметности.	Наставници школе	У току школске године у периоду 2022.-2026. године

II ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА КОМУНИКАЦИЈА, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА

Свеобухватном приступу подучавања ученика вештинама комуникације, самосталног и тимског решавања проблема, активног и ефективног учешћа у тимском раду, активној улози у друштвеној средини, откривању и пружању подршке ученичкој иницијативи и подстицању предузетничког духа у школи учествују одељењске старешине, педагог из стручне службе, као и спољни сарадници. У овоме играју важну улогу актери локалне заједнице јер заједно са њима Школа пружа модел тимског приступа и међусобне сарадње.

Предавања, трибине, округли столови и радионице за ученике, али и родитеље организују се у оквиру школе, али и ван установе.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Разни конкурси пружају одличну прилику за самоиницијативну ученика, као и могућност да се формирају ученици сличних интересовања и међусобно сарађују у реализацији идеја.

Ученици своје иницијативе и идеје преносе и преко представника у Ученичком парламенту који активно функционише у Школи.

Време реализације	Активности / Теме	Начин реализације	Носиоци реализације
Према плану одељенског старешине (старешине класе)	Предавања и дискусије на тему комуникације, решавања проблема;	Час одељењског старешине	Одељенске старешине(старешине класе)
По потреби током године	Разговори појединих ученика са члановима Тима за заштиту од дискриминције, насиља, злостављања и занемаривања;	Индивидуални разговори	Тим за заштиту од дискриминције, насиља, злостављања и занемаривања
Према плану одељенског старешине(старешине класе)	Радионице о тимском раду - за ученике;	Радионице	Одељенске старешине(старешине класе)
По потреби током године	Вршњачка едукација - превенција насиља, комуникација	Радионице	Тим за заштиту од дискриминције, насиља, злостављања и занемаривања Ученички парламент
По потреби током	Индивидуални	Индивидуални	Одељенске

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела”Ада

године	разговори ученика и наставника који имају тешкоће у комуникацији са педагогом	разговори	старешине (старешине класе)
Према годишњем плану школе	Промоција школе	Активности дате у годишњем плану школе	Стручна већа / Стручни актив за Развојно планирање / Ученички парламент
Према акционом плану Тима	Учешће у хуманитарним акцијама	У акционом плану Тима за подршку ученика и прилагођавање на школски живот	Тим за подршку ученика и прилагођавање на школски живот

III ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Редни бр.	Место	Врста наступа
1.	ИЗЛОЖБЕНА САЛА КУЛТУРНОГ ЦЕНТРА ”САРВАШ ГАБОР”АДА	Наступи на отварању изложби по потреби изложбена сала „Сарваш Габор” у сарадњи са библиотеком „Сарваш Габор” по предвиђеном програму у периоду 2022-2026. година
2.	ИЗЛОЖБА СЛИКА У МОЛУ	Наступи на отварању изложби по потреби у Мољу по предвиђеном програму у периоди 2022-2026. година.
3.	ПОЗОРИШНА САЛА КУЛТУРНОГ ЦЕНТРА „САРВАШ ГАБОР”АДА	Наступ ученика за Дан просветних радника по предвиђеном програму у новембру месецу у периоду 2022.-2026. година. Наступ ученика на Полугодишњем концерту заједно са Малим и Великим

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела”Ада

		<p>хором и камерним саставима по предвиђеном програму у периоду 2022 - 2026. година.</p> <p>Заједнички Божићна приредба сви школа у Ади по предвиђеном програму у периоду 2022-2026. година.</p> <p>Наступ ученика и наставника за Дан школе ШОМОВ ”Барток Бела” са Малим и Великим хором и камерним саставима по предвиђеном програму у марту месецу у периоду 2022-2026. година.</p> <p>Наступ ученика и хор (на почетку и крају) на Концерту завршних разреда ШОМОВ ”Барток Бела”Ада по предвиђеном програму у мају месецу у периоди 2022-2026. година.</p> <p>Завршни концерт осталих разреда ШОМОВ ”Барток Бела” Ада по предвиђеном програму у јуну у периоду 2022-2026. година.</p>
4.	СУНЧАНА ЈЕСЕН МОЛ	Прослава Сунчане јесени у Мољу по предвиђеном програму у октобру месецу у периоду 2022-2026. година.
5.	I МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА	Прослава Сунчане јесени у Ади по предвиђеном програму у октобру месецу у периоду 2022-2026. година.
6.	II МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА	Прослава Сунчане јесени у Ади по предвиђеном програму у октобру месецу у периоду 2022-2026. година.
7.	ПРОСЛАВА СВ. САВЕ	Заједничка прослава славе Св. Саве свих школа у Аду у позоришној сали библиотеке „Сарваш Габор“ Ада учествоваће хор и ученици појединачно по предвиђеном програму у јануару месецу у периоду 2022-2026. година.
8.	ПРЕЗЕНТАЦИЈА ИНСТРУМЕНАТА	Презентација инструмента и соло певања по предшколским и школским установама основног образовања у Ади и Мољу по предвиђеном програму од фебруара до маја месеца у периоду 2022-2026. година, појединачно за сваки одсек.
9.	ТЕХНИЧКА ШКОЛА АДА	Промоција ШОМОВ ”Барток Бела” у Техничкој школи Ада по предвиђеном програму у априлу месецу у периоду

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

		20122-2026. година.
10.	КОНЦЕРТИ У ШКОЛИ У АДИ	По предвиђеном програму 2022-2026. у периоду
11.	КОНЦЕРТИУ ШКОЛИ У МОЛУ	По предвиђеном програму у периоду 2022-2026. година.
12.	КОНЦЕРТ У СВЕЧАНОЈ САЛИ СО АДА	По предвиђеном програму у периоду 2022-2026. година.
13.	КОНЦЕРТ У ЦРКВАМА, КОД СПОМЕНИКА И НА ГРОБЉИМА СО АДА	По предвиђеном програму у периоду 2022-2026. година.
14.	НАСТУПИ ИЗВАН ОПШТИНЕ АДА	По предвиђеном програму у периоду 2022-2026. година.
15.	НАСТУПИ У ИНОСТРАНСТВУ	По предвиђеном програму у периоду 2022-2026. година.

**IV ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И
ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА
ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ
ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА**

Циљеви	Активности	Индикатори	Реализатори	Време
ОПШТИ ЦИЉ Остваривање и развој безбедног и подстицајног окружења у образовно васпитним установама у чему се остварује право сваког ДЕТЕТА да буде заштићено од свих облика насиља.	ОЧЕКИЧВАНИ РЕЗУТАТИ да сви одговорни представници у установи и у локалној средини реализују интегративне оперативне планове и безбедно подстицајно окружење.	-број злостављане и занемариване деце - број и профил стручњака који су укључени у програм - број деце који су обухваћени овим програмом - врста и квалитет превентивних ваннаставних активности -мултидисциплинарни тимови локалне заједнице (СЗМ- спољашња заштитна мрежа).	Евиденција се води- задужен секретар, чланови Тима наставници ментор. Деца која покажу заинтересованост и по избору наставника ментора Концерти, музички ансамбли. По позиву локалне заједнице учествујемо заједнички.	Период 2022.-2026. година
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ 1.АНГАЖОВАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ РЕСУРСА ШКОЛЕ	1.1. Увођење у праксу <i>Посебног протокола за заштиту деце ученика од насиља злостављања и занемаривања у установама.</i>	- Тим - Ученички парламент - заштитна мрежа унутар установе - ланац одговорности у ситуацијама насиља - база података о стручњацима / менторима. -маркирање и	Директор Директор Директор и Тим Директор, Тим и Сви запослени Секретар Тим и дежурни	Период 2022.-2026. година Период 2022.-2026.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

	1.2. Обезбеђивање просторија унутар унутрашњости школе и у окружењу.	<p>обезбеђивање ризичних места</p> <ul style="list-style-type: none"> - ризични период дана - додатне мере заштите у ризичним зонама - маркиране ризичне групе ученика и укључивање у програма. 	наставници.	година
	1.3. Организовање обуке ПП против насиља у складу са Конвенцијом уједињених нација о правима детета.	<ul style="list-style-type: none"> - број деце - број наставника - број запослених ненаставног карда - број родитеља. 	<p>Наставници на родитељским састанцима заједно са ученицима</p> <p>Тим на Наставничком већу.</p> <p>Тим, посебна обука</p> <p>Тим на Савету родитеља.</p>	Период 2022.-2026. година
	1.4. Поступање по школским правилима уз партиципацију свих актера.	<ul style="list-style-type: none"> - правила видљива у школи - свима познате последице кршења правила - откривени потенцијални извор насиља - предвиђена реституција за кршење правила као прва превенција. 	<p>Тим- огласна табла школе</p> <p>Тим- огласна табла школе</p> <p>Тим – Извештај.</p>	Период 2022.-2026. година
	1.5. Измена и допуна школских докумената правилника.	<ul style="list-style-type: none"> - рад и развој безбедносне културе у установи - дефинисане мере из програма заштите деце - број акција у корист заједнице - број додељених награда - примена конструктивних мера за решавање конфликта - Број састанака са директором – анализе. 	<p>Наставници сви запослени</p> <p>Тим</p> <p>Наставници и ученици</p> <p>Тим</p> <p>Тим</p> <p>Тим- Директор</p>	<p>Период 2022.-2026. година</p> <p>Период 2022.-2026. година</p>
	1.6. Обезбеђивање партиципације ученика у превенцији од насиља – вршњачки тимови ментор.	<ul style="list-style-type: none"> - број учесника тима - број учесника тимова - број вршњачког медијатора - број установе где се примењује. 	Тим- Директор	Период 2022.-2026. година

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

2.УКЉУЧИВАЊЕ РАЗЛИЧИТИХ УЧЕСНИКА ОВ ПРОЦЕСА У БЕЗБЕДНОСТ ДЕЦЕ – НАСТАВЕ	2.1.Организовање заједничке акције на нивоу школе.	Трибина са темом Дечија права и Заштита деце Сарадња са основним школама. Организовање ученика у рад ваннаставних секција Међународна сарадња	Тим- Савет родитеља у сарадњи са основним школама, сарадња са школама из иностранства.	Период 2022.-2026. година
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	2.3. Увођење садржаја и методе рада за развој и подстицање безбедне средине.	Број акција превенције и интервенције на нивоу ЛЗ или шире. Број учесника парламента и вршњачких тимова. Врста и квалитет наставних и ваннаставних садржаја Прославе.	Наставници, ученици и наставник ментор.	Период 2022.-2026. година
3. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ И ЗАШТИТНЕ УЛОГЕ МУЗИКЕ И МУЗИЧКИХ АКТИВНОСТИ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ	3.1.Бесплатно коришћење културних објеката. Организовање такмичења инструмената /талент шоу квиза, игранки и прослава рођендана и др./ Организовање музичких ансамбала. Одлазак на концерте изван општине Ада и Међугранична сарадња.	- број организованих група ученика - број културних активности број организованих такмичења број организованих наступа број организованих посета број организованих сусрета.	Ученици и наставници и наставник ментор Ученици и наставници и наставник ментор.	Период 2022.-2026. година Период 2022.-2026. година

V ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

Ради јачања образовно - васпитне делатности школе, подстицања индивидуалних склоности и интересовања, правилног коришћења слободног времена, као и ради богаћења друштвеног живота и разоноде ученика, развијања и неговања другарства и пријатељства, школа реализује слободне активности. Школа ће радити на богаћењу слободног времена ученика кроз следеће активности:

Врста активности	Време реализације
Присуство концертима који се одржавају у	Током школске године 2022-2026.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

школи	
Организовање посета концертима или другој манифестацији ван школске зграде	Током школске године 2022-2026.
Учешће у хуманитарним активностима школе	По потреби
Учешће на такмичењима, смотрема...	Током школске године 2022-2026.
Презентација школе	Током школске године 2022-2026.

VI ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Врста активности	Носиоци активности	Време реализације
1. Праћење напредовања ученика и мотивисање за рад	-предметни наставник -одељенски старешина	Током школске 2022-2026. године
2. Праћење психофизичког и образовног развоја и утврђивања њихове усклађености са испољеним професионалним жељама и интересовањима ученика	-одељенски старешина -педагог	Током школске 2022-2026. године
3. Разговор са ученицима на тему наставка музичке едукације на средњошколском нивоу	-одељенски старешина -педагог	Последњи разред учења у ОМШ
4. Разговор са родитељима на тему наставка музичке едукације ученика на средњошколском нивоу	-одељенски старешина -директор -педагог	2. полугодиште школске 2022-2026. године
5. Обрнути дан – када ученици држе часове	-ученички парламент -наставници групне наставе	2. полугодиште школске 2022-2026. године

VII ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Програм здравствене заштите у ШОМОВ „Бартук Бела“ Ада спроводи се бригом школе и њених запослених о:

- Уређености и чистоћи простора у којем ученици уче и бораве;
- Чистоћи санитарног простора (са обезбеђеним потребним средствима за одржавање личне хигијене).

У школи се врши редовна санитарна контрола.

Што се тиче здравственог осигурања запослених школа као установа врши осигурање запослених у складу са позитивним прописима који регулишу ту област.

VIII ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ, КУЛТУРНИМ И ЈАВНИМ УСТАНОВАМА

Ради остваривања васпитних циљева неопходна је свестрана, континуирана и активна сарадња Школе и друштвене средине.

Ученици који желе да се баве програмима културе и истраживања изван Школе укључују се у разне активности клубова, удружења и музичких удружења које код младих талентованих личности помажу да се оствари посебна склоност ка уметности или уметничком стваралаштву.

Након реализације разноврсних пројеката у сарадњи са бројним институцијама, организацијама и медијима, школа има намеру да у наредном четворогодишњем периоду проширује поље своје делатности и у значајној мери унапреди своје капацитете, односно боље ангажује креативне потенцијале.

Наши циљеви јесу оснаживање појединаца, друштвених група и организација кроз програме формалног и неформалног образовања, а и циљне групе пре свега оне са којима ради: млади – предшколци, основношколци и средњошколци, али кроз њихове активности посредно и одрасли, друштвене групе и организације.

Најзначајнија достигнућа организације су многобројни пројекти које је Школа самостално или партнерски спровела уз подршку различитих институција и фондација од локалног до међународног нивоа, а које имамо намеру да наставимо и у будућности. Током протеклих година Школа је реализовала неколико пројеката финансираних од стране Покрајинског секретаријата за образовање, управу и националне заједнице и Општине Ада, што и у будуће остају наши најважнији покровитељи и извори финансирања пројеката

У партнерском и су организационом односу, и у наредном периоду наставићемо успешну и континуирану сарадњу са досадашњим партнерима

- Основна школа „Чех Карољ“ Ада
- Основна школа “Новак Радонић“ Мол
- Техничка школа Ада
- Музичка школа “Стеван Мокрањац“ Сента
- Музичка школа Бачка Топола
- МШ „Петар Конјевих“ Бечеј
- Основна музичка школа Кањижа
- Основна музичка школа „Слободан Малбашки“ Кикинда
- Музичка школа Нови Кнежевац
- Музичка школа Суботица
- Регионална Основна Уметничка Установа из Шандорфалве, Мађарска
- Библиотека “Сарваш Габор“ Ада
- Академија уметности Нови Сад
- Заједница музичких и балетских школа Србије
- Удружење музичких и балетских педагога Србије
- Национални Савет Мађарске Националне Мађине
- Завод за културу војвођанских Мађара као и многе друге.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Остављајући увек отворену могућност за остваривање нових односа базираних на успостављању квалитетне комуникације која ће нашим ученицима и наставницима омогућити боље напредовање и остваривање креативних идеја, наставници ће и у будуће наставити да учествују као стручњаци и као / инструктори / предавачи / чланови жирија на домаћим и међународним такмичењима, семинарима, курсевима и мастеркласовима, као и приликом припрема и израда акционих планова, програма и образовних садржаја у оквирима стручних актива, већа и струковних организација.

Стратешки гледано обезбедићемо платформу за даље оснаживање индивидуалности појединаца, као и друштвених група и организација, кроз образовне, развојне и уметничке програме, а на основу високих професионалних стандарда, високог нивоа личне посвећености, културу отворене комуникације, те одговорност према друштву и друштвеној заједници.

Из те перспективе отварају се три кључна поља деловања :

1. подизање капацитета организације (људских и материјалних) и сарадња са окружењем
2. оснаживање појединаца, друштвених група и организација кроз образовање, информисање, истраживања и саветодавно-менторски рад
3. сензибилизација јавности, подизање свести ка одговорнијем и активнијем учешћу у друштву.

Рад на локалном, националном, регионалном и међународном нивоу остварујемо кроз реализацију следећих активности:

- Образовни рад
- Допринос креирању стратегија за рад са различитим циљним групама
- Саветодавно-менторски рад унутар институције са младим колегама-приправницима, као каријерно вођење матураната.
- Развој уметничких пројеката и програма у сарадњи са другим институцијама из области образовања и културе
- Реализацију активности које одговарају потребама наших ученика и наставника, али и других циљних група
- Промоцију и остваривање међусекторске сарадње у решавању стручних проблема.

Сарадња са медијима је веома интензивна и планирамо да таква и остане.

Сарадњу остварујемо и на нивоу:

1. редовне комуникације и праћење рада Школе кроз гостивања у дневним или информативним емисијама, односно текстовима у новинама, у смислу обавештавања о актуелним догађајима које промовишемо.
2. едукативних радијских и телевизијских програмама у којима учествујемо као гости,
3. специјалних радијских или телевизијских емисија, односно чланака у новинама, о одређеном догађају, појединцу (ученику, наставнику), одсеку или пројекту,
4. аудио и видео снимања комплетних манифестација које организујемо.

Код непожељних понашања ученика које се огледа у бежању са наставе, смањеним ефектима образовно-васпитног рада. Школа непосредно остварује сарадњу са родитељима, али и другим стручним службама, о чему пре свега бригу воде одељенске старешине и директор Школе.

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

**IX ПРОГРАМ ЗА РАД ПО ИНДИВИДУАЛНО ОБРАЗОВНОМ
ПЛАНУ**

Циљеви	Задаци	Индикатори	Реализатори	Време
1.Рад са ученицима са сметњама у развоју, са инвалидитетом, тешкоћама у учењу, деца из социјално ускраћених и нестимулисаних средина, деца из сиромашних породица, деца ромске националности и друга деца која не спадају у ове категорије, а имају неке друге потешкоће које им онемогућавају напредовање у учењу.	Школа мора обезбедити архитектонске приступачности објектима, школе, планира се издвојеном одељену на новој локацији у Мољу за наредну школску годину.	Доношење Индивидуалног образовног плана који подразумева прилагођавање стандарда постигнућа из једног или више предмета и употреба прилагодљивих наставних средстава.	Наставници школе и Тим за инклузију	У току школске године у периоду 2022-2026. године у зависности од оспособљавања објекта издвојеног одељења у Мољу
2.Остваривање предшколског програма за рад са децом са сметњама у развоју.	Омогућавање учешћа у културним активностима.	Обавезно стручно усавршаване наставника за рад са децом из осетљивих група, као и ангажовање педагошког асистента у васпитно образовном раду према потреби.	Наставници школе, Тим за инклузију	У току школске године у периоду 2022-2026. године
3.Саветодавни рад са родитељима деце из осетљивих група којима је потребна додатна подршка.	Формирање клуба родитеља у оквиру школе	Повећање осетљивости путем едукације свих запослених у школи за начине задовољења потреба деце из друштвено осетљивих група	Наставници школе, Тим за инклузију	У току школске године у периоду 2022-2026. године

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

X ПРОГРАМ ЗА МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ

Циљеви	Задаци	Индикатори	Реализатори	Време
1.Развијање музикалности , интересовања и љубави према музици и уметности уопште , музичко описмењавање и слушање музике.	Радити на што већа анимацији одраслих / формирање музичког клуба родитељи и деца заједно, формирање музичких састава	Већи број заинтересованих одраслих за музичко образовање посебно соло певање.	Наставници школе	У току школске године у периоду 2022.-2026. године.
2.Обуке за одрасле за поједине инструменте као додатна делатност школе	Осмислити кратке програме обуке као и један наступ после завршетка обуке	Већи број заинтересованих одраслих за музичко образовање	Наставници школе	У току школске године у периоду 2022.-2026. године.

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада

XI ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Назив активности	Разред	Време реализације	Носиоци реализације
1.Посета позоришним представама	Сви разреди	Током школске године	Одељењске старешине (старешине класе)
2.Посета уметничким концертима	Сви разреди	Током школске године	Одељењске старешине (СК)
3.Учешће ученика на конкурсима и такмичењима	Сви разреди	Током школске године	Одељењске старешине (СК)
4.Организовање такмичења унутар школе	Сви разреди	Током школске године	Стручни актив за Развојно планирање
5.Презентација школе	Сви разреди	Током школске године	Стручни актив за Развојно планирање

XII ПРОГРАМ ВАСПИТНОГ РАДА УЧЕНИКА

Програм васпитног рада Школе обухвата елементе који се односе на васпитно осмишљавање садржаја, облика и метода рада у настави, као и планирање и програмирање активности, друштвено корисног рада, културне и јавне делатности Школе, рада одељењског старешине, сарадње са родитељима, активности ученика у одељењима и мањим групама и рада стручних органа, а све у циљу подстицања развоја ученика као здраве личности.

Основни циљ васпитног рада у Школи је изграђивање ученика као здраве личности.

Циљ	Активности	Носиоци
1.Реализовање способности и интересовања ученика у различитим људским	факултативна настава, додатна настава, друштвено-корисни рад, културна и јавна делатност	одељ. заједнице, одељењске старешине, ученички парламент, педагог

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

делатностима које су у вези са музичким образовањем и васпитањем		
2.Изграђивање стваралачког односа према учењу, материјалним и духовним добрима	додатна настава, друштвено-корисни рад, културна и јавна делатност	наставници, ученички парламент, одељенске старешине
3.Оспособљавање и укључивање младих у активан друштвени живот	факултативна настава ,додатна настава, друштвено-корисни рад, културна и јавна делатност, одељенске заједнице	одељенске заједнице, наставници, ученички парламент, одељенске старешине
4.Оспособљавање за примену стеченог знања и вештина	факултативна настава ,додатна настава, друштвено-корисни рад, културна и јавна	наставници
5.Оспособљавање за правилно коришћење слободног времена	културна и јавна делатност, одељенске заједнице, наставници	одељенске старешине, стручни сарадници
6.Стицање и развијање свести о потреби чувања здравља и заштити природе и човекове средине	одељенске заједнице, друштвено-корисни рад	наставници, ученички - парламент, одељенске старешине, педагог
7.Развијање хуманости, истинољубљивости ,патриотизма и других етичких својстава одељенске заједнице	одељенске заједнице, редовни часови	Наставници, ученички парламент, одељенске старешине
8.Васпитање за хумане и културне односе међу људима, без обзира на пол, расу, веру, националност, уверење одељенске заједнице	одељенске заједнице,	наставници, ученички парламент, одељенске старешине
9.Неговање и развијање потребе за културом и	одељенске заједнице, друштвено-корисни рад	наставници, ученички парламент,

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

очување и неговање културног наслеђа		одељенске старешине
---	--	---------------------

Основни носиоци активности у остваривању васпитног рада су:

I Наставничко веће- прати реализацију овог програма и решава конкретна питања васпитног рада, која су од општег интереса за Школу.

II Педагошки колегијум- утврђује предлог Годишњег програма васпитног рада и прати његову реализацију и предлаже одговарајуће мере Наставничком већу.

III Одељењска већа, стручна већа- На основу сагледавања структуре одељења и уочених проблема и потреба Одељењска већа конкретно планирају васпитне задатке и остварују координацију рада наставника.

Ова већа прате реализацију програма у свом домену, али се баве и појединачним проблемима ученика, као и проналажењем начина за развијање њихових уочених способности и склоности.

IV Одељењске старешине- одељењске старешине , као главни субјекти васпитног рада свог одељења, програмирају, планирају и организују рад одељења.

Они прате резултате рада ученика у настави и другим активностима, непосредно сарађују са другим наставницима, стручним сарадницима, родитељима и помажу и подстичу рад одељења као групе и сваког појединца у њему.

Управо одељењске старешине имају најзначајнију улогу у откривању евентуалних проблема код ученика (њиховог дисфункционалног понашања, емоционалних или других криза), али и интересовања ученика, па су они иницијатори за предузимање одређених конкретних мера.

V Основну активност Школе остварују наставници.

Они су најближи ученицима и могу највише да допринесу остваривању васпитног рада у Школи (остварујући конкретне задатке, иницирајући решавање проблема, предлажући решења и пре свега, радећи са ученицима).

Њихови појединачни програми рада ће, поред образовне, обухватити и васпитну димензију кроз додатну и допунску наставу.

VI Педагог Школе, кроз различите активности, сагледава целину васпитно -образовног процеса, као и све битне чиниоце који утичу на остваривање васпитних задатака.

Његова улога је нарочито значајна у раду са млађим колегама и раду са ученицима и родитељима.

VII Директор- обезбеђује, координира и организује деловање свих носилаца васпитног рада у Школи, укључујући и ученике. Тај задатак директор остварује годишњим планирањем и програмирањем васпитног рада, праћењем реализације предвиђених задатака и активности и предузимањем правовремених и примерених мера у одређеним ситуацијама.

Остваривање програма васпитног рада обезбеђује се на следеће начине:

I Програм васпитног рада Школе постаје **саставни део Годишњег плана рада Школе**, његова конкретизација се врши уграђивањем планираних активности у планове рада свих субјеката у Школи.

II Кроз наставу и програме наставних предмета, преко програмских садржаја врши васпитни утицај на ученике.

У припремама за час један од битних делова су и васпитни циљеви и задаци.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Правилним планирањем ових циљева и задатака, њиховом реализацијом и анализом оствареног, сваки наставник може битно допринети изграђивању ученика као здраве и моралне личности.

III Остваривање циљева и задатака васпитног рада **кроз рад одељењске заједнице.**

Одељење мора бити јединствена, радна и друштвена група, у којој ученици, уз већу или мању помоћ наставника, планирају и програмирају свој рад, расправљају о свим битним питањима из живота и рада одељења, организују групно или појединачно укључивање у радне, хуманитарне, културне, спортске и друге акције које се организују у Школи или ван ње.

IV Остваривање циљева и задатака васпитног рада **одељењског старешине.**

V Остваривање циљева и задатака васпитног рада кроз **ваннаставне активности.**

Школа планира, према захтевима постављеним законом, Програмским основама васпитног рада Школе и својим могућностима, различите ваннаставне активности.

При томе се поштује **принцип добровољности** у смислу самосталног одређивања ученика за оне облике делатности које највише одговарају њиховим способностима, склоностима и испољеним интересовањима.

VI У циљу остваривања овог облика рада остварује се **сарадња Школе са родитељима ученика, локалном заједницом, Скупштином Општине, Црвеним крстом и другим институцијама од значаја за рад у школи.**

Остваривање циљева и задатака васпитног рада кроз рад одељењске заједнице,

Одељење мора бити јединствена, радна и друштвена група, у којој ученици, уз већу или мању помоћ наставника, планирају и програмирају свој рад, расправљају о свим битним питањима из живота и рада одељења, организују групно или појединачно укључивање у радне, хуманитарне, културне, спортске и друге акције које се организују у Школи или ван ње.

XIII ПРОГРАМ РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА

Даровитост је високо развијена способност, било општа, било нека специфична, која омогућава натпросечна постигнућа у одређеном конкретном подручју.

Таленат је даровитост у једном ужем подручју, музички таленат.

Рад са даровитим ученицима се одвија кроз следеће етапе:

1.ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Потребно је сензитизирати наставнике за препознавање таквих ученика и сигнализирање одељењском старешини, родитељу.

Могуће кроз чек листе, укључују се наставници, одељењске старешине, родитељи, ученици, педагог.

Селекција – кроз психолошке тестове, тестове знања.

2.ОБРАЗОВНА РЕШЕЊА

Обогаћивање програма и диференцијација курикулума - било кроз индивидуализацију, било кроз ИОП 3 (процедура се изводи у складу са законским документима и налази се у документацији Стручног тима за инклузивно образовање). Када се изврши

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

идентификација надарених/талентованих ученика и одреди се степен ниво на коме ће се радити са њима, планиране активности могу бити следеће, зависно од конкретног случаја:

ВАН РЕДОВНЕ НАСТАВЕ

-слободне активности;

-додатна настава;

У РЕДОВНОЈ НАСТАВИ

-прилика да брже прође кроз базично градиво самосталан истраживачки рад, рад са ментором, сложенији задаци, нерутински задаци, виши нивои знања, висока индивидуализација задаци који су блиски ономе што заиста раде стручњаци из датог домена коришћење аудио-визуелних и других стимулативних материјала у настави флексибилни временско- просторни услови за рад едукативни излети и посете различитим институцијама;

-гостујући предавачи.

При свему томе, потребно је на нивоу школе, а свакако и код сваког наставника подстицати ауторитет који се гради на експертизи, а не на позицији моћи.

Код ученика развијати доживљај да се његове способности виде, цене и подржавају, пружати му прилику да комуницира са својим интелектуалним вршњацима.

3.МОТИВИСАЊЕ НАПРЕДНИХ И ТАЛЕНТОВАНИХ УЧЕНИКА

добивање одређених повластица (награде) за резултате на такмичењима, за учешће на разним манифестацијама, фестивалима или изузетне резултате у неком друом облику активности; јавно похваљивање на сајту школе или у неким другим медијима, укључивање у вршњачку едукацију, постављање талентованих у улогу оних који и сами едукују друге ученике: вођење часа, учешће на Сајму образовања.

XIV ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Врста активности	Носиоци активности	Време реализације
1.Идентификација ученика са посебним потребама из области социјалне заштите	-одељенске старешине	Август, септембар школске 2022-2026. године
2.Сарадња са родитељима односно другим законским заступницима идентификованих ученика	-одељенске старешине	Током школске 2022-2026. године
3.Проналажење најефикаснијег вида пружања подршке идентификованим ученицима (по потреби и израда ИОП-а)	-педагог, директор, одељенске старешине	Током школске 2022-2026. године, према потребама
4.Одржавање добротворног концерта ученика ШОМОВ „Барток Бела“ Ада као	-директор	Током школске 2022-2026. године

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

донацију за школовање ученика из осетљивих друштвених група		
---	--	--

XV ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду. Те активности су следеће:

1. Периодични прегледи и испитивање опреме за рад:

Средства и опрема за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације одржавају се редовно и правилно у исправном стању, у складу са техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених.

2. Периодичне прегледе и провере исправности врше лица са одговарајућим лиценцама.

3. Испитивање услова радне средине

У радним и помоћним просторијама у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне материје, ради спречавања повређивања, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продутиван рад и здравље врши се испитивање:

- микроклиме (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха)
- хемијске штетности (гасови, паре, дим, прашина)
- физичке штетности (бука, вибрација и штетна зрачења)
- осветљеност- материје чија су својства опасна по живот и здравље запослених

4. Израда акта о процени ризика

Процена ризика се заснива на систематском евидентирању и процењивању могућих врста опасности и штетности на радном месту и радној околини, на анализирању организације рада и радног процеса, средстава рада, сировина и материјала у радном процесу, средстава и опреме за личну заштиту и других елемената који могу да изазову ризик од повреда на раду, оштећење здравља или обољење.

Послодавац је дужан да изврши теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад при заснивању радног односа, премештању на друге послове, приликом увођења нове технологије, односно нових средстава за рад, као и код промене процеса рада.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

5. Сарадња са државним органима и органима општине Ада

Ради спровођења мера безбедности и здравља, Школа сарађује са државним органима и органима локалне самоуправе, као и другим субјектима с којима је таква сарадња потребна, а посебно са:

1. Министарством просвете
2. Министарством унутрашњих послова
3. органима општине Ада
4. Центром за социјални рад у Ади и другим општинама из којих ученици долазе.

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

XVI ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Врста активности	Носилац активности	Време реализације
1.Одржавање еколошких радионица вршњачких едукатора у школама	Координатор програма за заштиту животне средине	Школске 2022-2026. година
2.Организовање акција чишћења локалитета у Ади и Мољу	Координатор програма за заштиту животне средине	Школске 2022-2026. година
3.Одржавање еколошких радионица за волонтере у школама	Координатор програма за заштиту животне средине	Школске 2022-2026. година
4.Организовање едукативне кампање о одлагању отпада, заштити вода, ваздуха, земљишта	Координатор програма за заштиту животне средине	Школске 2022-2026. година

XVII ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Врста активности	Носилац активности	Време реализације
1.Редовно одржавање родитељских састанака по класама	Директор,педагог и одељенске старешине	Школске 2022-2026. година
2.Одржавање седница Савета родитеља школе	Директор,секретар,педагог	Школске 2022-2026. година
3.Индивидуални разговори с родитељима у случајевима потешкоћа у напредовању ученика	Директор,педагог и одељенске старешине	Школске 2022-2026. година
4.Организовање отвореног дана школе једном месечно када родитељи односно други законски заступници могу да присуствују образовно-васпитном раду	Директор,педагог и одељенске старешине	Школске 2022-2026. година
5.Подршка родитеља школи кроз помоћ у унапређењу услова рада	Савет родитеља	Школске 2022-2026. година

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

XVIII ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ

Ученици ШОМОВ „Барток Бела“ Ада ће учествовати у организованим излетима, екскурзијама и настави у природи у организацији две матичне основне школе „Чех Карољ“ Ада и „Новак Радонић“ Мол по њиховом програму за период 2022.-2026. године.

XIX ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ МЕДИЈАТЕКЕ

Вишегодишњи и годишњи програм рада школског нототекара, односно медијатекара заснива се на плановим и програмима образовно-васпитног рада, програму рада школе и програму рада школског медијатекара.

У остваривању циља и задатака образовања и васпитања и програмске основе школске медијатеке, медијатекар сарађује са стручним и другим органима школе и друштвене средине на унапређивању образовно-васпитног процеса, обезбеђивању услова за свестран развој и афирмацију ученика и јавну делатност школе.

Активности	Начин
1.Планирање и програмирање образовно-васпитног рада.	<ul style="list-style-type: none">•Планирање набавке литературе и периодичних публикација;•Планирање и програмирање рада са ученицима у школској медијатеци;•Планирање развоја школске нототеке и набавка библиотечке грађе.
2.Праћење и вредновање образовно-васпитног рада.	<ul style="list-style-type: none">•Учешће у изради годишњег плана рада школе и самовредновања рада установе;•Вођење аутоматизованог нототечког пословања, са увидом у наставне планове и програме рада школе;•Помоћ у одабирању и припремању литературе и друге грађе за разне образовно-васпитне активности;•Побољшање информационе, медијске и информатичке писмености корисника развијањем критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске вредности.
3.Рад са наставницима	<ul style="list-style-type: none">•Коришћење ресурса нототеке у процесу наставе;•Систематско информисање корисника школске нототеке о новим музичким издањима, стручним часописима, тематским изложбама.

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

4.Рад са ученицима.	<ul style="list-style-type: none"> •Обучавање ученика за самостално коришћење различитих извора знања и свих врста информација у настави и ван ње; •Помоћ ученицима код учења ван школе; •Упознавање ученика са методама и техникама научног истраживања и библиографског цитирања; •Рад на развијању позитивног односа према упознавању музичке литературе, упућивање на истраживачке методе рада (употреба лексикона, енциклопедија, речника и др.) и омогућавању претраживања и употребе свих извора и оспособљавање за самостално коришћење; •Стимулисање ученика да пажљиво користе медијатечку грађу и да развијају навику долажења у школску и градску медијатеку; •Учешће у културно-просветним активностима медијатеке, рад са ученицима у читаоници и радионицама за ученике и на реализацији школских пројеката.
5.Рад са родитељима/старатељима.	<ul style="list-style-type: none"> •Остваривање сарадње са родитељима у вези са развијањем навика коришћења и упознавања музичке литературе код ученика.
6.Рад са директором и стручним сарадницима.	<ul style="list-style-type: none"> •Сарадња са стручним већима наставника, педагогом и директором школе у вези са набавком и коришћењем књижне и некњижне грађе, те организацијом рада школске медијатеке; •Сарадња на припреми и организовању културних активности школе (трибине, сусрети, разговори, акције, изложбе, конкурси, значајни јубилеји...); •Учешће у припремању прилога за интернет презентације школе.
7.Рад у стручним органима и тимовима.	<ul style="list-style-type: none"> •Рад у школским тимовима на изради годишњег и развојног плана школе и школског програма; •Рад у стручним тимовима.
8.Сарадња са надлежним установама,	<ul style="list-style-type: none"> •Сарадња са другим школама, школским и

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе.	градским медијатекама; •Учешће у раду Друштва школских медијатекара; •Сарадања са просветним, научним, културним и другим институцијама које се баве радом и слободним временом омладине.
9.Вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање.	•Праћење и евиденција коришћења литературе у школској медијатеци; •Стручно усавршавање–учешће у семинарима, саветовањима и другим скуповима на којима узимају учешће медијатекари.

XX ПЛАН РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Ученички парламент је законом загарантована формална институција, која ученицима омогућава демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу. У последња два разреда основне школе организује се Ученички парламент. Из реда ученичког парламентакође се бирају представници за учешће у органима управљања школе, присуствују седницама органа управљања, без права на одлучивање.

ЦИЉ УП

- 1) Давања мишљења и предлога стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору о: правилима понашања у школи, мерама безбедности ученика, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним активностима, учешћу на такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање.
- 2) Разматрања односа и сарадње ученика и наставника и стручног сарадника и атмосфере у школи.
- 3) Обавештавања ученика о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима ученичког парламента.
- 4) Активног учешћа у процесу планирања развоја школе и у самовредновању школе.
- 5) Предлагања чланова стручног актива за развојно планирање и тима за превенцију вршњачког насиља из реда ученика.

ИСХОДИ

1. Ефикасно и конструктивно учествују у свим облицима радног и друштвеног живота, поштују људска права и слободе, комуницирају асертивно и ненасилно посебно у растућој разноликости друштава и решавању сукоба;

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

2. Мотивисано и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха; остварују идеје, планирају и управљају пројектима ради постизања циљева који доприносе личној афирмацији и развоју, друштвеној или привредној активности;

СЕПТЕМБАР	Формирање ученичког парламента
ОКТОБАР	Дечија недеља прва недеља октобра –активности
НОВЕМБАР	Прослава Међународног дана толеранције – 16. новембар Прослава Светског дана детета -20 новембар
ДЕЦЕМБАР	Прослава Светског Дана људских права – 10. децембар и Одржавање Новогодишњег концерта
ЈАНУАР	Обележавање прославе Св. Саве
ФЕБРУАР	Активности у организацији школе
МАРТ	Уређење унутрашњости школе и школског дворишта и Прослава Дана Школе и Прослава Светског дана заштите вода – 22. март
АПРИЛ	Одлазак на концерете и позоришне представе изван општине Ада и обележавање Дана Планете Земље -22 април
МАЈ	Прослава Светског дана птица и дрвећа – 10. мај и Испраћај матураната
ЈУН	Извештај свега урађеног План за наредну годину

Председник Ученичког парламента

XXI ПРОГРАМ РАДА ВРШЊАЧКОГ ТИМА

У оквиру акционог плана за превенцију насиља у нашој школи формиран је вршњачки тим за активности у периоду 2022.-2026. године који сарађују заједнички са представником локалне самоуправе и представником ОУП ПС Ада, Центром за Социјални рад и Домом Здравља у Ади, са осталим наставницима школе, са родитељима, са цивилним организацијама и осталим школама као и радним организацијама на територији општине по потреби сарађује – Бач Анамарија – директор Школе у консултацији са психологом школе „Чех Карољ“ Драгин Анастасијом.

Превентивна улога културних манифестација у циљу безбедности деце

Ванаставне активности

Ред. бр.	Активности	Време реализације	Реализатори
1.	Трибина са темом дечија права и Заштита деце.	Током септембра месеца у периоду 2022.-2026.	Тим за заштиту деце и Савет родитеља.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

		године.	
2.	Предавање о насиљу у школи.	Током октобра месеца текуће године.	Тим за заштиту ученика, Вршњачки тим и наст.
3.	Дечија недеља.	Прва недеља октобра месеца текуће године.	Ментор вршњачког тима/ Ученичког парламента, Тим за заштиту ученика и Вршњачки тим /Ученички парламент.
4.	Организовање посете концерата и приредби.	У периоду 2022.-2026. године	Ментор вршњачког тима, Тим за заштиту деце и Вршњачки Тим.
5.	Организовање камерног састава.	У периоду 2022.-2026. године	Ментор вршњачког тима предметни наставници и одабрани и заинтересовани ученици.
6.	Одлазак на разне приредбе са 2-3 музичке тачке по позиву.	У периоду 2022.-2026. године	Ментор вршњачког тима Одабрани ученици са наставницима.
7.	Организовање концерата наставника и ученика.	У периоду 2022.-2026. године	Одабрани ученици са нас.
8.	Организовање такмичења у школи /квиз,талент шоу и др	У периоду 2022.-2026. године	Ментор вршњачког тима Одабрани ученици са наст.
9.	Организовање акција озелењавања и уређења школе и околине.	У периоду 2022.-2026. године	Ментор вршњачког тима Одабрани ученици са наставницима и сви зап.

Ментор Вршњачког Тима
Сабо Золтан

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

**ПРОГРАМИ РУКОВОДЕЊИХ, СТРУЧНИХ, САВЕТОДАВНИХ
ОРГАНА, ТИМОВА И ПЕДАГОШКОГ КОЛЕГИЈУМА**

Програм рада Школског одбора

Школски одбор чине сви представници; локалне самоуправе, из реда запослених, родитеља и ученика Школе. Школски одбор школе ради по свом пословику.

СЕПТЕМБАР		Извршилац
1.	Разматрање предлога Плана рада за период 2022-2026. године осталим плановима и усвајање	Школски одбор
2.	Разматрање предлога Извештаја о раду за период 2022.-2026. године са осталим извештајима и усвајање	Школски одбор
3.	Усвајање списка удбеника и нотног материјала за период 2022.-2026. године	Школски одбор
4.	Усвајање родитељског учешћа ради обезбедбеђења средстава за виши квалитет образовања за период 2022.-2026. године	Школски одбор
5.	Разматрање предлога Плана стручног усавршавања за период 2022.-2026. године и усвајање	Школски одбор
6.	Упознавање са Законским новинама	Секретар
НОВЕМБАР- ДЕЦЕМБАР		
1.	Усвајање Извештаја о педагошком раду директора за Прво полугодиште	Школски одбор
2.	Разматрање предлога Финансијског Плана за период 2022.-2026. године и усвајање	Школски одбор
3.	Текућа питања	Директор
ЈАНУАР-ФЕБРУАР- МАРТ		
1.	Разматрање извештаја о остваривању Годишњег програма рада на крају првог полугодишта и усвајање	Школски одбор
2.	Усвајање Извештаја комисије за попис и Завршног рачуна за период 2022.-2026. године	Школски одбор

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

3.	Усвајање Плана Јавних набавки за период 2022.-2026. године	Школски одбор
4.	Усвајање Извештаја о безбедности ученика на крају првог полугодшта за период 2022.-2026. године	Школски одбор
5.	Усвајање Извештаја о самовредновању ученика на крају првог полугодшта за период 2022.-2026. године.	Школски одбор

МАЈ –ЈУН-ЈУЛ		
1.	Усвајање Извештаја о инструктивно педагошком раду директора за Друго полугодиште	Школски одбор
2.	Разматрање и усвајање нацрта плана уписа ученика за период 2022.-2026. године	Школски одбор
3.	Усвајање Извештаја о успеху ученика на крају другог полугодшта за период 2022.-2026. године	Школски одбор
4.	Усвајање Извештаја о безбедности ученика на крају другог полугодишта за период 2022.-2026. године	Школски одбор

Председник Школског одбора

Конц Ева

Програм рада Савета родитеља

Савет Родитеља Школе се бира од по један представник родитеља из сваке класе. Савет Родитеља Школе ради по свом пословику.

СЕПТЕМБАР		Извршилац
1.	Разматрање предлога Плана рада за период 2022.-2026. године и усвајање	Савет родитеља
2.	Разматрање предлога Извештаја о раду за период 2022.-2026. године и усвајање	Савет родитеља
3.	Усвајање списка уџбеника за период 2022.-2026. године	Савет родитеља
4.	Усвајање родитељског учешћа ради обезбедбења средстава за виши квалитет	Савет родитеља

**Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада**

	образовања за период 2022.-2026. године и намене коришћења	
5.	Упознавање са Правима детета	Секретар
6.	Упознавање са Законским новинама	Секретар
НОВЕМБАР- ДЕЦЕМБАР		
1.	Разматрање Извештаја о педагошком раду директора за Прво полугодиште	Савет родитеља
2.	Текућа питања	Директор
ЈАНУАР-ФЕБРУАР- МАРТ		
1.	Разматрање извештаја о остваривању Годишњег програма рада на крају првог полугодишта и усвајање	Савет родитеља
2.	Усвајање Извештаја о самовредновању ученика на крају првог полугодшта период 2022.-2026. године	Савет родитеља
3.	Усвајање Извештаја о безбедности ученика на крају првог полугодшта период 2022.-2026. године	Савет родитеља
4.	Усвајање Извештаја о оценама ученика на крају првог полугодшта период 2022.-2026. године	Савет родитеља
5.	Текућа питања	Савет родитеља
МАЈ –ЈУН-ЈУЛ		
1.	Усвање Извештај о инструктивно педагошком раду директора за Друго полугодиште	Савет родитеља
2.	Разматрање и усвајање нацрта плана уписа ученика за период 2022.-2026. године	Савет родитеља
3.	Усвајање Извештаја о успеху ученика на крају другог полугодшта	Савет родитеља

Председник Савета родитеља

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Програм рада наставничког већа

Наставничко веће чине сви наставници и директор школе. Наставничко веће као највиши и најодговорнији стручни колегијални орган Школе ради по свом пословнику у коме су таксативно набројани сви послови и задаци.

СЕПТЕМБАР		Извршилац
1.	Подела задужења на годишњем нивоу	Директор
2.	Разматрање предлога Извештаја о раду за период 2022.-2026. године	Директор
3.	Разматрање предлога Плана рада за период 2022.-2026. године	Директор
4.	Одређивање руководиоца стручних већа	Директор
5.	Припреме и организовање концерта поводом почетка школске године за период 2022.-2026. године	Директор и рук. ст. Већа
ОКТОБАР		
1.	Утврђивање распореда додатне и допунске наставе и осталих облика рада	Директор
2.	Разматрање понуђених семинара из Каталога о струч усавршавању, дискусија	Тим и директор
3.	Анализа успеха на првом тромесечју	Директор и рук. ст. Већа
НОВЕМБАР		
1.	Организација концерата и припреме за такмичења	рук.актива и директор
ДЕЦЕМБАР		
1.	Извештај о педагошком раду директора	Директор
2.	Организација концерата припреме за такмичења	рук.актива и директор
ЈАНУАР-ФЕБРУАР		
1.	Анализа успеха ученика у првом полугодишту	рук.актива
2.	Разматрање извештаја о остваривању Годишњег програма рада на крају првог	Директор

**Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада**

	полугодишта	
3.	Извештај о обављеном стручном усавршавању	Директор
МАРТ		
1.	Усвајање испитних питања за годишње испите	рук.актива
2.	Припрема и организација концерата за Дан школе и припреме за такмичења	Директор рук. стр. актива и наставници
АПРИЛ		
1.	Анализа резултата рада на крају трећег класификационог периода	рук. стр. актива и наставници
2.	Усвајање оријентационог распореда полагања годишњих исп.	Директор

МАЈ		
1.	Извештај о инструктивно педагошком раду директора	Директор
2.	Разматрање нацрта плана уписа ученика за период 2022.-2026. године	Директор
3.	Разматрање предлога руководиоца ст.већа за похвале и награде ученика	рук. стр. а.
ЈУН		
1.	Извештај о успеху ученика на крају другог полугодншта	рук. ст .а.
2.	Утврђивање елемената за израду Годишњег плана и годишњег извештаја – задужења	Директор
3.	Усвајање списка уџбеника за период 2022.-2026. године	руководиоци струч. а.
4.	Информација о упису ученика у првом уписиом року	Директор
5.	Оријентациона подела предмета на наставнике	Директор

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

АВГУСТ		
1.	Информација о упису ученика за период 2022.-2026. године	Комисија
2.	Подела ученика по одељељима	Директор
3.	Усвајање распореда часова	Директор
4.	Избор одељењских старешина	Директор
5.	Усвајање календара васпитно- образовног рада за период 2022.-2026. године	Директор
6.	Организовање испита за ванредне ученике и извештај за јун	Директор

Директор

Бач Анамариа

Програм рада стручних већа

Стручно веће чине наставници истог предмета, односно сродних предмета, а образује се одлуком Наставничког већа. Стручна већа баве се свим оним пословима и задацима који се односе на стварање нормалних услова за одвијање наставног процеса и реализацију циљева васпитно-образовног рада. Задаци стручних већа дефинисани су у Пословнику о раду стручних органа.

У школи су формирана следећа стручна већа наставника:

- Стручно веће клавира – руководилац Мелита Ференц Балинт
- Стручно веће дувача – руководилац Габор Хењел
- Стручно веће гудача – руководилац Андор Курунџи
- Стручно веће хармонике – руководилац Вилагош Рената
- Стручно веће трзача – руководилац Сабо Золтан
- Стручно веће соло певача – руководилац Конџ Ева
- Стручно веће за солфеђо и ТО – руководилац Бакша Агота

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ ВЕЋА КЛАВИР

АКТИВНОСТ	ДИНАМИКА											НОСИ- ЛАЦ	НАЧИН	ПРАЋЕ- ЊЕ	
Конституисање актива за текућу школску годину													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Усвајање плана рада Стручног већа.													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Израда годишњих планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Мелита Ференц Балинт
Израда месечних планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Мелита Ференц Балинт
Планирање активности на нивоу редовне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Доношење планова рада и усвајање уџбеника нотног материјала за школску годину													Сви чланови Већа	Индивидуалан рад Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт

Организација допунске и додатне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
План набавке наставних													Сви чланови	Састанак Стручног	Мелита Ференц

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

средстава за кабинете												Већа	већа	Балинт
Анализа успеха ученика по предметима на крају класификационих периода												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Анализа тока наставе												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Дискусија о оцењивању и критеријумима оцењивања												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Реализација наставних планова и програма												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Реализација наставних садржаја												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Мере за побољшање успеха ученика												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Извештај професора који су присуствовали семинарима стручног усавршавања												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Анализа реализације допунске и додатне наставе												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Анализа успеха на полугодишту												Сви чланови	Састанак тима за	Мелита Ференц

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

												Већа	анализу	Балинт
Израда плана набавке наставних средстава за наредну школску годину												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Анализа реализације наставних садржаја												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Тема: Активност ученика на часу												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Израда Плана већа за следећу школску годину												Рожа Илдико		Мелита Ференц Балинт
Распоред припремне наставе за ученике који полажу разредне испите												Рожа Илдико	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт
Оријентациона подела часова по предметима и одељењима према Плану уписа												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Мелита Ференц Балинт

Руководилац Стручног већа
Мелита Ференц Балинт

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ ВЕЋА ДУВАЧА

АКТИВНОСТ	ДИНАМИКА											НОСИ- ЛАЦ	НАЧИН	ПРАЋЕ- ЊЕ	
Конституисање актива за текућу школску годину													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Габор Хењел
Усвајање плана рада Стручног већа.													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Габор Хењел
Израда годишњих планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Габор Хењел
Израда месечних планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Габор Хењел
Планирање активности на нивоу редовне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Габор Хењел
Доношење планова рада и усвајање уџбеника нотног материјала за школску годину													Сви чланови Већа	Индивидуалан рад Састанак Стручног већа	Габор Хењел
Организација огледних предавања и међусобне посете наставника ради размене и преношења													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Габор Хењел

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

додатне наставе														Већа	већа	
Анализа успеха на полугодишту														Сви чланови Већа	Састанак тима за анализу	Габор Хењел
Израда плана набавке наставних средстава за наредну школску годину														Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Габор Хењел
Анализа реализације наставних садржаја														Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Габор Хењел
Тема: Активност ученика на часу														Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Габор Хењел
Израда Плана већа за следећу школску годину														Габор Хењел		Габор Хењел
Распоред припремне наставе за ученике који полажу разредне испите														Габор Хењел	Састанак Стручног већа	Габор Хењел
Оријентациона подела часова по предметима и одељењима према Плану уписа														Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Габор Хењел

Руководилац Стручног већа
Габор Хењел

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ ВЕЋА ГУДАЧИ

АКТИВНОСТ	ДИНАМИКА											НОСИ- ЛАЦ	НАЧИН	ПРАЋЕ- ЊЕ	
Конституисање актива за текућу школску годину													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Усвајање плана рада Стручног већа.													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Израда годишњих планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Курунци Андор
Израда месечних планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Курунци Андор
Планирање активности на нивоу редовне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Доношење планова рада и усвајање уџбеника нотног материјала за школску годину													Сви чланови Већа	Индивидуалан рад Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Организација огледних предавања и међусобне посете наставника ради размене и преношења искуства													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Организација допунске и додатне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

План набавке наставних средстава за кабинете											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Анализа успеха ученика по предметима на крају класификационих периода											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Анализа тока наставе											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Дискусија о оцењивању и критеријумима оцењивања											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Реализација наставних планова и програма											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Реализација наставних садржаја											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Мере за побољшање успеха ученика											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Извештај професора који су присуствовали семинарима стручног усавршавања											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Анализа реализације допунске и додатне наставе											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Анализа успеха на полугодишту											Сви чланови Већа	Састанак тима за анализу	Курунци Андор

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

Израда плана набавке наставних средстава за наредну школску годину													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Анализа реализације наставних садржаја													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Тема: Активност ученика на часу													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Израда Плана већа за следећу школску годину													Нађ Арпад		Курунци Андор
Распоред припремне наставе за ученике који полажу разредне испите													Нађ Арпад	Састанак Стручног већа	Курунци Андор
Оријентациона подела часова по предметима и одељењима према Плану уписа													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Курунци Андор

Руководилац Стручног већа
Курунци Андор

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ ВЕЋА ХАРМОНИКА

АКТИВНОСТ	ДИНАМИКА											НОСИ- ЛАЦ	НАЧИН	ПРАЋЕ- ЊЕ	
Конституисање актива за текућу школску годину													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Усвајање плана рада Стручног већа.													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Израда годишњих планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Вилагош Рената
Израда месечних планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Вилагош Рената
Планирање активности на нивоу редовне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Доношење планова рада и усвајање уџбеника нотног материјала за школску годину													Сви чланови Већа	Индивидуалан рад Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Организација огледних предавања и међусобне посете наставника ради размене и преношења искуства													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Организација допунске и додатне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

План набавке наставних средстава за кабинетe													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Анализа успеха ученика по предметима на крају класификационих периода													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Анализа тока наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Дискусија о оцењивању и критеријумима оцењивања													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Реализација наставних планова и програма													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Реализација наставних садржаја													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Мере за побољшање успеха ученика													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Извештај професора који су присуствовали семинарима стручног усавршавања													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Анализа реализације допунске и додатне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

Анализа успеха на полугодишту												Сви чланови Већа	Састанак тима за анализу	Вилагош Рената
Израда плана набавке наставних средстава за наредну школску годину												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Анализа реализације наставних садржаја												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Тема: Активност ученика на часу												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Израда Плана већа за следећу школску годину												Вилагош Рената		Вилагош Рената
Распоред припремне наставе за ученике који полажу разредне испите												Вилагош Рената	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената
Оријентациона подела часова по предметима и одељењима према Плану уписа												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Вилагош Рената

Руководилац Стручног већа
Вилагош Рената

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ ВЕЋА ТРЗАЧИ

АКТИВНОСТ	ДИНАМИКА											НОСИ- ЛАЦ	НАЧИН	ПРАЋЕ- ЊЕ	
Конституисање актива за текућу школску годину													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Усвајање плана рада Стручног већа.													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Израда годишњих планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Сабо Золтан
Израда месечних планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Сабо Золтан
Планирање активности на нивоу редовне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Доношење планова рада и усвајање уџбеника нотног материјала за школску годину													Сви чланови Већа	Индивидуалан рад Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Организација огледних предавања и међусобне посете наставника ради размене и преношења искуства													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Организација допунске и додатне													Сви чланови	Састанак Стручног	Сабо Золтан

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

наставе											Већа	већа	
План набавке наставних средстава за кабинете											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Анализа успеха ученика по предметима на крају класификационих периода											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Анализа тока наставе											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Дискусија о оцењивању и критеријумима оцењивања											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Реализација наставних планова и програма											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Реализација наставних садржаја											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Мере за побољшање успеха ученика											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Извештај професора који су присуствовали семинарима стручног усавршавања											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Анализа реализације допунске и додатне наставе											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Анализа успеха на полугодишту											Сви чланови Већа	Састанак тима за анализу	Сабо Золтан

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада

Израда плана набавке наставних средстава за наредну школску годину												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Анализа реализације наставних садржаја												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Тема: Активност ученика на часу												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Израда Плана већа за следећу школску годину												Сабо Золтан		Сабо Золтан
Распоред припремне наставе за ученике који полажу разредне испите												Сабо Золтан	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан
Оријентациона подела часова по предметима и одељењима према Плану уписа												Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Сабо Золтан

Руководилац Стручног већа

Сабо Золтан

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ ВЕЋА СОЛО ПЕВАЧИ

АКТИВНОСТ	ДИНАМИКА											НОСИ- ЛАЦ	НАЧИН	ПРАЋЕ- ЊЕ	
Конституисање актива за текућу школску годину													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Усвајање плана рада Стручног већа.													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Израда годишњих планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Конц Ева
Израда месечних планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Конц Ева
Планирање активности на нивоу редовне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Доношење планова рада и усвајање уџбеника нотног материјала за школску годину													Сви чланови Већа	Индивидуалан рад Састанак Стручног већа	Конц Ева
Организација огледних предавања и међусобне посете наставника ради размене и преношења искуства													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Организација допунске и додатне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

План набавке наставних средстава за кабинете											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Анализа успеха ученика по предметима на крају класификационих периода											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Анализа тока наставе											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Дискусија о оцењивању и критеријумима оцењивања											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Реализација наставних планова и програма											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Реализација наставних садржаја											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Мере за побољшање успеха ученика											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Извештај професора који су присуствовали семинарима стручног усавршавања											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Анализа реализације допунске и додатне наставе											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева
Анализа успеха на полугодишту											Сви чланови Већа	Састанак тима за анализу	Конц Ева

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

Израда плана набавке наставних средстава за наредну школску годину																Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева	
Анализа реализације наставних садржаја																Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева	
Тема: Активност ученика на часу																Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева	
Израда Плана већа за следећу школску годину																Конц Ева		Конц Ева	
Распоред припремне наставе за ученике који полажу разредне испите																Конц Ева	Састанак Стручног већа	Конц Ева	
Оријентациона подела часова по предметима и одељењима према Плану уписа																Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Конц Ева	

Руководилац Стручног већа

Конц Ева

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ ВЕЋА СОЛФЕЂО И ТО

АКТИВНОСТ	ДИНАМИКА											НОСИ- ЛАЦ	НАЧИН	ПРАЋЕ- ЊЕ	
Конституисање актива за текућу школску годину													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Усвајање плана рада Стручног већа.													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Израда годишњих планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Бакша Агота
Израда месечних планова за сваки предмет													Сви чланови Већа	Индивидуалан	Бакша Агота
Планирање активности на нивоу редовне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Доношење планова рада и усвајање уџбеника нотног материјала за школску годину													Сви чланови Већа	Индивидуалан рад Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Организација огледних предавања и међусобне посете наставника ради размене и преношења искуства													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Организација допунске и додатне наставе													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Барток Бела“Ада

План набавке наставних средстава за кабинете											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Анализа успеха ученика по предметима на крају класификационих периода											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Анализа тока наставе											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Дискусија о оцењивању и критеријумима оцењивања											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Реализација наставних планова и програма											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Реализација наставних садржаја											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Мере за побољшање успеха ученика											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Извештај професора који су присуствовали семинарима стручног усавршавања											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Анализа реализације допунске и додатне наставе											Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Анализа успеха на полугодишту											Сви чланови Већа	Састанак тима за анализу	Бакша Агота

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

Израда плана набавке наставних средстава за наредну школску годину													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Анализа реализације наставних садржаја													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Тема: Активност ученика на часу													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Израда Плана већа за следећу школску годину													Бакша Агота	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Распоред припремне наставе за ученике који полажу разредне испите													Бакша Агота	Састанак Стручног већа	Бакша Агота
Оријентациона подела часова по предметима и одељењима према Плану уписа													Сви чланови Већа	Састанак Стручног већа	Бакша Агота

Руководилац Стручног већа

Бакша Агота

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Програм рада педагошког колегијума

Педагошки колегијум сачињавају руководиоци стручних већа и стручних актива. Педагошким колегијумом председава и руководи директор, односно помоћници директора.

Педагошки колегијум ће се у току школске године састајати једном месечно и разматрати питања у вези са пословима Школе који се тичу:

1. осигурања квалитета и унапређивања образовно васпитног рада,
2. остваривања развојног плана школе,
3. организовања педагошко инструктивног увида и надзора и предузимања мера за унапређивање и побољшање услова рада ученика и наставника
4. планирања стручног усавршавања запослених
5. саветовања руководећег тима у вези са свим темама важним за функционисање Школе.

Програм рада одељенског већа

ПРВИ РАЗРЕД

СЕПТЕМБАР:

1. Упознавање ученика са организацијом рада у школи: распоред часова, наставни план и програм, потребни уџбеници и школски прибор, организација и место извођења наставе.
2. Упознавање ученика са Кућним редом и Правилником о правима и обавезама ученика, наставним планом и карактеристикама класе.
3. Први родитељски састанак.

ОКТОБАР:

1. Анализа изостајања ученика са наставе и правдање изостанака.
2. Укључивање ученика у допунску наставу.
3. Ваннаставне активности - снимање интереса ученика.
4. Значај правилног избора занимања за мотивацију ученика за рад – дискусија са ученицима, информисање о могућностима промене (хоризонтална и вертикална покретљивост у оквиру образовно васпитног рада).

НОВЕМБАР:

1. Анализа успеха и изостајање ученика на првом класификационом периоду.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

2. Тема за дискусију или анкету – однос ученика према радним обавезама, структура радног дана .

3. Други родитељски састанак- интерни час.

4. Сређивање педагошке документације.

ДЕЦЕМБАР:

1.Посета часовима предметних наставника солфеђа и ТО у свом одељењу.

2.Сарадња међу ученицима (дискусија), социометријска структура одељења, ако постоји потреба.

3.Анализа реализације програмских садржаја - разговор са ученицима о проблемима савладавања програмских садржаја.

ЈАНУАР:

1. Прослава Дана Светог Саве.

ФЕБРУАР:

1. Анализа постигнутих резултата у првом полугодишту.

2. Анализа изостајања и правдање часова.

3. Трећи родитељски састанак.

4. Препреме за такмичења .

МАРТ:

1. Договор о уређењу школског амбијента.

2. Користимо школски интернет – дискусија.

3. Препреме за такмичења и наступе на концертима.

4. Обележавање Дана школе.

АПРИЛ:

1. Анализа постигнутих резултата на трећем класификационом периоду.

2. Насилничко понашање и болести зависности (разговор, предавање, филм).

3. Четврти родитељски састанак- инрени час.

4. Припреме за такмичења .

МАЈ:

1. Анализа укључености ученика у ваннаставне активност.

2. Информисање ученика о могућности даљег школовања.

3. Анализа успеха ученика на такмичењима .

4. Припреме за годишњи испит .

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

ЈУН:

1. Постигнути резултати на крају наставне године.
2. Предлог за похвале и награде ученика.
3. Упознавање ученика са процедуром и календаром полагања разредних и поправних испита.

ДРУГИ РАЗРЕД

СЕПТЕМБАР:

1. Упознавање ученика са Правилником о правима и обавезама ученика.
2. Упознавање са наставним планом и програмом за други разред, потребним уџбеницима и школским прибором, распоредом теоријске и практичне наставе.
3. Први родитељски састанак.
4. Припреме и организација концерта поводом почетка школске године период 2022.-2026. године.

ОКТОБАР:

1. Одређивање ученика за допунску наставу.
2. Уређење школског простора – дискусија, планирање акција.
3. Први утисци са практичне наставе, очекивања, проблеми - разговор са ученицима.
4. Снимање интереса ученика за укључивање у ваннаставне активности.
5. Школске обавезе и радне навике – разговор са ученицима.

НОВЕМБАР:

1. Анализа резултата на првој класификацији.
2. Сређивање педагошке документације.
3. Други родитељски састанак- интерни час.

ДЕЦЕМБАР:

1. Посета часовима предметних наставника солфеђа и ТО у свом одељењу.
2. Заштита животне средине (предавање, практичне радионице- рециклажа – начин реализације по избору одељ. старешине).
3. Анализа посећености часова редовне и допунске наставе и правдање изостанака.
4. Самооцењивање – објективност самопроцене ученика кроз дискусију.

ЈАНУАР:

1. Сређивање педагошке документације.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

2. Прослава Дана Светог Саве.

ФЕБРУАР:

1. Анализа успеха на крају првог полугодишта.

2. Трећи родитељски састанак.

3. Припреме за такмичења.

МАРТ:

1. Посета часовима предметних наставника солфеђа и ТО у свом одељењу.

2. Припреме за такмичења и концерте.

3. Прослава Дана школе.

АПРИЛ:

1. Анализа постигнутих резултата на трећој класификацији.

2. Четврти родитељски састанак.

3. Припреме за такмичења.

4. Припреме за годишњи испит.

МАЈ:

1. Сарадња међу ученицима-бољи резултати у раду – организовање помоћи ученицима који имају тешкоћа у савладавању програмских садржаја.

2. Анализа оцењивања ученика.

3. Сређивање педагошке документације.

ЈУН:

1. Анализа постигнутих резултата на крају школске године.

2. Предлог ученика за похвале и награде.

3. Упознавање ученика са процедуром пријављивања и полагања разредних и поправних испита.

4. Финално сређивање педагошке документације.

ТРЕЋИ/ПЕТИ РАЗРЕД

СЕПТЕМБАР:

1. Упознавање ученика са наставним планом и програмом за трећи разред, потребним уџбеницима и школским прибором, организацијом наставе.

2. Упознавање ученика са Кућним редом и Правилником о правима и обавезама ученика.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

3. Први родитељски састанак.

4. Припреме и организација концерта поводом почетка школске године период 2022.-2026. године.

ОКТОБАР:

1. Упознавање са критеријумима оцењивања, односно са минимумом захтева наставника за позитивну оцену.

2. Испитивање потреба и укључивање ученика у допунску наставу.

3. Такмичења и додатна настава – снимање интересовања, мотивисање ученика.

НОВЕМБАР:

1. Анализа резултата на првој класификацији и закључци о мерама које треба предузети.

2. Питања у вези професионалне оријентације – прикупљање, план рада на томе и потребних ресурса.

3. Сређивање педагошке документације.

4. Други родитељски састанак- интерни час.

ДЕЦЕМБАР:

1. Анализа посећености часова допунске наставе и резултати.

2. Празници – радост и ризик, трибина или предавање (прекомерно јело, пиће, психоактивне супстанце).

ЈАНУАР:

1. Сређивање педагошке документације.

2. Прослава Дана Светог Саве.

ФЕБРУАР:

1. Анализа резултата рада у првом полугодишту.

2. Како пружити помоћ слабијим ученицима у савладавању програмских садржаја.

3. Трећи родитељски састанак.

4. Посета часовима предметних наставника у свом одељењу.

МАРТ:

1. Анализа односа у одељењу, проблема у комуникацији, толеранција различитости – дискусија.

2. Анкета за завршне разреде- утисци о школи, идеје.

3. Анализа изостајања и правдање изостанака.

4. Припреме за такмичења и концерте.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

5. Прослава Дана школе.

АПРИЛ:

1. Анализе постигнутих резултата на трећој класификацији.
2. Трећи родитељски састанак-интерни час.
3. Договор о прослави матурске вечери за завршне разреде.
4. Припреме за годишњи испит.
5. Припреме за такмичења.

МАЈ-ЈУН :

1. Посета часовима предметних наставника у свом одељењу.
2. Упућивање ученика завршних разреда у процедуру полагања годишњег испита.
3. Какве резултате очекујемо за крај школске године.
4. Анкета и дискусија за ученике завршних разреда – наставак даљег школовање.
5. Сређивање педагошке документације.
6. Учешће у раду комисија за поправне и завршне испите.
7. Предлагање ученика за похвале и награде.

ДРУГИ /ЧЕТВРТИ / ШЕСТИ РАЗРЕД-ЗАВРШНИ РАЗРЕДИ

СЕПТЕМБАР:

1. Упознавање ученика са планом и програмом, потребним уџбеницима, прибором, распоредом часова теоријске наставе и вежби, матурским испитом (време, облик, садржај и начин полагања).
2. Сређивање педагошке документације.
3. Први родитељски састанак.
4. Припреме и организација концерта поводом почетка школске године период 2022.-2026. године.

ОКТОБАР:

1. Шта треба учинити у току ове школске године да би се дошло наставка. школовања, дискусија о значају информисања, планирања.

НОВЕМБАР:

1. Утврђивање потребе за допунском наставом, додатна настава за припрему за средњу музичку школу.
2. Анализа постигнутих резултата на првој класификацији.
3. Други родитељски састанак- Интерни час.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

ДЕЦЕМБАР:

1. Посета часовима предметних наставника у свом одељењу
2. Анализа оцењивања
3. Сређивање педагошке документације

ЈАНУАР:

1. Сређивање педагошке документације
2. Прослава Дана Светог Саве

ФЕБРУАР:

1. Анализа постигнутих резултата у првом полугодишту
2. Анализа изостајања ученика и мере за смањење неоправданих изостанака
3. Трећи родитељски састанак- Интерни час

МАРТ:

1. Слободно време ученика - колико га имамо и како га најбоље користити
2. Сређивање педагошке документације
3. Анкета о опредељењу за наставак даљег школовања

АПРИЛ:

1. Шта после завршеног завршеног основног музичког образовања - снимање жеља и намера ученика
2. Анализа постигнутих резултата на трећој класификацији
3. Четврти родитељски састанак (договор о организацији матурске вечери)

МАЈ:

1. Информисање о могућностима уписа у средњу школу
2. Припреме за крај школске године (информације о поправним, разредним и годишњим испитима и потребној документацији за пријављивање полагања)

ЈУН:

1. Сређивање педагошке документације
2. Анализа постигнутих резултата на крају школске године
3. Предлог за похвале и награде

Школа за основно музичко образовање и васпитање
“Бартук Бела“Ада

Програм рада стручних актива

СТРУЧНИ АКТИВИ

1.СТРУЧНИ АКТИВ ЗА РАЗВОЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	Актив реализује, израђује, прати и евалуира Школски програм који обухвата све садржаје, процесе и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и стандарда образовних постигнућа, и задовољење општих и специфичних образовних интереса и потреба ученика, родитеља, односно другог законског заступника и локалне самоуправе.
2.СТРУЧНИ АКТИВ ЗА РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ	Установа има развојни план. Актив реализује, израђује, прати и евалуира Развојни план установе који је стратешки план развоја установе и који садржи приоритете у остваривању образовно-васпитног рада, план и носиоце активности, критеријуме и мерила за вредновање планираних активности и друга питања од значаја за развој установе.

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНИХ АКТИВА

АКТИВНОСТ	Носилац реализације
1.Формирање, верификација актива	Стручни актив
2.Програм рада стручног актива	координатор и чланови
3.Праћење напредовања ученика и уједначавање критеријума оцењивања на испитима	Чланови актива, тим за мониторинг
4.Организација и вођење јавних часова	чл. актива
5.Организација угледних часова на нивоу разреда и одсека са одређеном темом у циљу интерног стручног усавршавања наставника	Чланови актива, тим за поршку ученика, раз. старешине, родитељи
5.Организација преслушавања ученика који учествују на такмичењима	руководилац Стручног актива
6.Учествовање на такмичењима, фестивалима, концертима	Стручни активи
7.Анализа постигнутих резултата ученика	Чланови актива

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

8.Индивидуално стручно усавршавање – договор о похађању акредитованих семинара	Чланови актива, тим за стручно усавршавање
9.Пружање помоћи у раду наставницима почетницима	Чланови актива
10.Евалуација рада стручног актива	руководилац

Тимови у школи

1. Тим за самовредновање квалитета рада школе
2. Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и програми других облика ризичног понашања
3. Тим за инклузивно образовање
4. Тим за професионални развој запослених
5. Тим за летопис школе
6. Тим за подршку ученика
7. Тим за обезбеђивање квалитета и развој школе
8. Тим за сарадњу са локалном самоуправом, културним и јавним установама

ГЛОБАЛНИ ПРОГРАМ РАДА ТИМОВА

Сваки тим доноси своје годишње планове рада за школску годину.

Активност:	Носилац реализације:
1. формирање тима	директор
2. договор око плана рада и тема, као и активности	тим
3. усвајање план рада тима	тим
4. реализација активности	тим
5. промовисање активности тима	тим
6. праћење и реализација плана	тим, ученици и родитељи,
7. извештај	координатор
8. евалуација	тим

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА КОЈИ УТИЧЕ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД ШКОЛЕ

ПРОГРАМ ВРЕДНОВАЊА КВАЛИТЕТА УСТАНОВЕ

Вредновањем се процењује квалитет рада установе чиме се обезбеђују подаци од значаја за даљи развој и управљање установом.

Вредновање квалитета рада установе врши се на основу стандарда и показатеља квалитета рада установе који се односе на области квалитета, прописаних правилником којим се уређују стандарди квалитета рада установе.

У установи се вреднују остваривање циљева, исхода и стандарда постигнућа, Националног оквира образовања и васпитања, плана и програма наставе и учења, школског програма, развојног плана, као и укљученост родитеља, односно других законских заступника деце и ученика у различите облике образовно-васпитног рада и услова у којима се он остварује.

Вредновање квалитета рада установка врши се кроз: **самовредновање и спољашње вредновање.**

Самовредновање квалитета рада установе је процена коју спроводи установка на основу стандарда и показатеља квалитета рада установе, прописаних Правилником. Установка у складу са сопственим потребама и специфичностима може да утврди и додатне показатеље уколико јој то омогућава бољи увид у постојеће стање и уколико даје смернице за унапређивање рада.

Самовредновање је континуирани процес преиспитивања постојеће праксе који се спроводи систематски и транспарентно унутар установе од стране запослених и служи за унапређивање рада запослених и развој установе у циљу остваривања добробити деце, односно ученика. Самовредновањем се подржава аутономија установе и развија одговорност за резултате рада.

Самовредновањем установка процењује: квалитет остваривања програма образовања и васпитања, односно наставе и учења, све облике и начин остваривања образовно-васпитног рада, стручно усавршавање и професионални развој запослених, услове у којима се остварује образовање и васпитање, задовољство деце, ученика и родитеља, односно других законских заступника деце и ученика.

Установка је дужна да самовредновање спроводи сваке године по појединим областима квалитета, а сваке четврте или пете године – у целини.

У самовредновању учествују сви запослени у установи, стручни органи, савет родитеља, ученички парламент, ученици, наставници, васпитачи, стручни сарадници, директор и орган управљања установе.

Самовредновање у установи спроводи тим за самовредновање који образује директор, у складу са законом.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Тим за самовредновање чине представници запослених, родитеља, односно других законских заступника, ученичког парламента, јединице локалне самоуправе, односно стручњака за поједина питања.

Тим за самовредновање има најмање пет чланова. Директор именује чланове тима за самовредновање на период од годину дана. Приликом образовања тима за самовредновање примењује се принцип равномерне заступљености свих запослених у процесу самовредновања. Радом тима за самовредновање руководи руководилац тима, који се бира из реда чланова тима. Директор установе учествује у раду тима за самовредновање. Тим за самовредновање обезбеђује услове за спровођење самовредновања, организује и спроводи самовредновање.

Стручну подршку установи у самовредновању пружају школска управа и Завод за вредновање

квалитета образовања и васпитања у складу са законом.

ПРОГРАМ САМОВРЕДНОВАЊА КВАЛИТЕТА РАДА УСТАНОВЕ

Активности/теме	Носиоци активности	Учесници
Сачињавање годишњег плана самовредновања	Тим	Тим и Наставничко веће
Начин вршења самовредновања	Тим	Тим и наставници, административни радници, стручни сарадници, директор и помоћник директора, родитељи, Школски одбор, Савет родитеља
Извештај о самовредновању	Тим	Тим и наставници, Наставничко веће, Школски одбор, Савет родитеља
Садржај и објављивање извештаја о самовредновању	Тим	Тим и наставници, Наставничко веће, Школски одбор, Савет родитеља.
Самовредновање и развојно планирање	Тимови	Тим и наставници, Наставничко веће, Школски одбор, Савет родитеља.

Самовредновање рада школе реализује се на основу „Правилника о стандардима квалитета рада установе“

Службени гласник РС – Просветни гласник, бр. 14/2018. од 2. 8. 2018. године.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Планирање и мере за побољшање квалитета рада школе биће разрађени у оквиру кључних области:

СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА РАДА ШКОЛЕ	
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 1	ПРОГРАМИРАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 2	НАСТАВА И УЧЕЊЕ
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 3	ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 4	ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 5	ЕТОС
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 6	ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ, УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА

СПОЉАШЊЕ ВРЕДНОВАЊА КВАЛИТЕТА РАДА УСТАНОВЕ

Спољашње вредновање је процес процене квалитета рада установе од стране овлашћених лица која нису непосредно укључена у рад установе и спроводи се у циљу утврђивања остваривања прописаних циљева и исхода образовања и васпитања и осигурања квалитета система образовања и васпитања у целини.

Спољашњим вредновањем квалитета рада установе, оцењује се квалитет свих области дефинисаних стандардима квалитета рада установка прописаних Правилником.

Спољашње вредновање спроводи се најмање једном у шест година.

Спољашње вредновање може се спроводити и чешће, према процени надлежне школске управе, на захтев министра надлежног за послове образовања и васпитања или установе.

У установи која је оцењена најнижом оценом за укупни квалитет рада, спољашње вредновање се спроводи три године након претходног спољашњег вредновања.

Спољашње вредновање обавља се стручно-педагошким надзором министарства надлежног за послове образовања и васпитања и од стране Завода.

Министарство, на нивоу школске управе, најкасније до 31. августа, сачињава план спољашњег вредновања за наредну школску годину.

Годишњи план садржи називе установка у којима се врши спољашње вредновање, број и састав тимова за спољашње вредновање.

РАЗВОЈНИ ПЛАН И ОБЛАСТИ КОЈЕ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ РАД И УНАПРЕЂИВАЊЕ РАДА УСТАНОВЕ

Установа има развојни план.

Развојни план установе јесте стратешки план развоја установе који садржи приоритете у остваривању образовно-васпитног рада, план и носиоце активности, критеријуме и мерила за вредновање планираних активности и друга питања од значаја за развој установе.

Развојни план установе доноси се на основу извештаја о самовредновању и извештаја о спољашњем вредновању, најкасније 30 дана пре истека важећег развојног плана установе.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Бартук Бела“Ада

Развојни план доноси орган управљања, на предлог стручног актива за развојно планирање за период од три до пет година.

У поступку вредновања квалитета рада установе вреднује се и остваривање развојног плана установе.

Кључне области које утичу на образовно васпитни рад и унапређивање рада установе су усклађене са стандардима и вредновањем квалитета рада школе.

ДОКУМЕНТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАЗВОЈ И ВРЕДНОВАЊЕ РАДА УСТАНОВЕ

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Праћење остваривања Школског програма ће се остварити кроз:

- Евалуацију рада Стручних већа
- Евалуацију рада Стручних актива
- Евалуацију постигнућа ученика – исходи Одељењских већа, тј. њиховог рада
- Евалуацију реализације Развојног плана школе
- Евалуацију Посебних програма школе
- Евалуацију Тимова
- Евалуацију интерног и екстерног вредновања рада школе

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Интерно: Свако Стручно веће, актив и тимови у школи вреднује свој рад у годишњем извештају, најчешће анализом рада у претходној години.

Стручни актив за развој школског програма вреднује Школски програм са аспекта свог рада на развоју школског програма, остварености Школског програма, његове усклађености са Годишњим планом рада школе. Уколико приметите неку усаглашеност или се јави потреба за допуном, они Школском одбору достављају анекс са допунама да би их прихватили као измене и допуне Школског програма. Стручни актив за развој школског програма све примедбе при вредновању школског програма износи у извештају и доноси предлоге за унапређење и корекције. Измене, допуне и корекције се могу приложити као анекс или разматрати и применити у наредном четворогодишњем циклусу када се доноси наредни Школски програм. Стручни тим за самовредновање сваке године бира две до три области самовредновања, од могућих седам области. Међу њима је и школски програм. Школски програм у циклусу од четири године буде вреднован бар једном.

Екстерно

Школски програм је и прва област вредновања екстерне евалуације коју раде школске управе. Школа поступа по извештају екстерне евалуације на начин и у року који је у извештају написан.

Школа за основно музичко образовање и васпитање “Барток Бела“Ада

Предлог плана рада сачинио Тим у саставу:

1. Ференц Балинт Мелита – члан _____
2. Колар Богларка – члан _____
3. Конц Ева – члан _____
4. Сабо Золтан – члан _____
5. Бакша Агота – члан _____
6. Вилагош Раната – члан _____
7. Тарапчик Јожеф –члан _____

Бач Анамариа, директор – кординатор _____

Школски одбор ШОМОВ „Барток Бела“ Ада, на основу члана 61. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ бр. 88/2017-др.закон, 10/2019,6/2020 и 129/2021) на седници одржаној дана.године донео је

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ 2022.-2026. ГОДИНЕ

Овај Школски програм примењује се почев од 01.09.2022. године, а закључно са 31.08.2026. године.

Директор школе

Бач Анамариа

Председник Школског одбора

Конц Ева

Школски програм објављен је на огласној табли школе дана _____

_____ године.